GIBSON LAVERY
GARNIZOANA MORŢII

Traducere: ANCA DAN şi GEORGE VOLCEANOV Editura BUCUREŞTI-R0MÂNIA, 1994

GIBSON LAVERY
Az eloretolt helyorseg
Albatrosz Konyvek, Budapest, 1968

CAPITOLUL ÎNTÂI
1

Guguştiuc se izbi de perete, însă în clipa următoare îi trase boţmanului un pumn în fălci, făcându-l să înghită gogoloiul de mahorcă pe care-l mesteca de zor şi să sughiţă o bună bucată de vreme după aceea.

Timonierului atât îi trebui. Îl înşfăcă pe Guguştiuc cu braţele lui musculoase, cu gând să-l răsucească brusc în aer şi să-l azvârle în cel mai îndepărtat ungher al cârciumii. Graţie acestui truc ajunsese celebru în toate porturile mai importante ale lumii.

Braţele vânoase tocmai îşi ridicau adversarul, când de undeva, din direcţia celui înhăţat se abătu asupra lui ceva ca de oţel, de i se întunecă totul înaintea ochilor. Ulterior, prietenii lui aveau să jure că acel ceva devastator fusese pumnul lui Guguştiuc.

După câteva clipe se sculă buimac de jos şi deschise ochii.

Încasă un pumn care îl trimise iarăşi la podea. Dădu să se mai ridice o dată şi Guguştiuc îi mai arse două, lăsându-l lat.

De această dată rămase la pământ şi, sculându-se în capul oaselor, glăsui pe un ton

blajin:

— Mie-mi zice Alec Zdreanţă. Dacă n-ai nimic împotrivă, aş fi de părere să lăsăm deocamdată baltă chestiunea asta.

— N-am nimic împotrivă. Numele meu este Jules Manfred Harrincourt.

Zdreanţă se ridică de jos:

— Ascultă-mă pe mine, Jules Harrincourt. Mata poţi fi mândru. Află că pe mine până azi nu m-a bătut încă nimeni. Acu’ mi s-a-ntâmplat prima oară.

— Începutul e mai greu, că pe urmă treaba merge de la sine. Da’ spune-mi şi mie, domnule, de ce-aţi vrut să-mi faceţi felul?

— Aşează-te la masa noastră şi-o să-ţi spun totul... încăierarea de mai sus şi gingaşul dialog care i-a urmat s-au petrecut într-una din cele mai populare locale ale Marsiliei, cunoscută de onor clientela interlopă sub numele *La Câinele Turbat – Cafenea şi Restaurant.*

Premisele acestei întâmplări au de-a face cu absenţa din port, în ultimii doi ani, a goeletei Brigitte. În aceste condiţii, Zdreanţă, timonierul şi Paul, boţmanul n-aveau de unde să ştie că, o dată cu trecerea timpului, se mai schimbase câte ceva şi prin Marsilia.

Este de presupus, aşadar, că nu auziseră

nici de Guguştiuc. Acesta sosise de la Paris doar cu un an în urmă, pe când Brigitte se legăna undeva în largul Indiilor de Vest.

Era un tânăr destul de zvelt, cu gura cam mare, altminteri însă frumuşel. Râdea tot timpul şi ochii lui mari, albaştri trădau o încredere neţărmurită în semeni.

Nu-l întrebase nimeni de unde vine şi ce-a făcut la viaţa lui. Aici, în împrejurimile portului, ar fi cea mai mare mârlănie să te interesezi de trecutul cuiva. Fiecare vine de unde vrea sau de unde i s-a dat drumul.

Guguştiuc îşi făcuse apariţia în port cu o pălărie de paie pe cap, cu un pardesiu destul de ponosit pe braţ, învârtind un baston de bambus între degete, trăgând dintr-o ţigară şi fluierând în surdină. Alura lui aristocratică sărise pe dată în ochi mulţimii din zona portului, docherilor şi răufăcătorilor. În primul rând, îi făcuse praf cu încălţările lui superbe. Mai ales unul dintre pantofi, cel lăcuit, cu bumb, era de o eleganţă deosebită.

Orice s-ar zice. Altfel e privit cel care ţine la înfăţişarea proprie. Fapt dovedit şi de alaiul care îl însoţise cu răbdare, cale lungă, pe distinsul necunoscut.

Din restaurantul Tigrul se revărsau până în

stradă acordurile muzicii. Aici poposi şi străinul nostru.

... Mai târziu, după ce echipele de intervenţie ale poliţiei şi ambulanţele restabiliseră ordinea şi-i transportaseră la urgenţă pe răniţi, deznădăjduitul patron al restaurantului nu reuşi să îngaime către căpitanul de poliţie decât:

— A intrat un smintit cu un balon în mână, a zis ca vrea să cânte la muzicuţă şi mi-a prăpădit localul...

Omul nu minţea deloc. Într-adevăr, Harrincourt se instalase în mijlocul încăperii şi, cu un surâs curtenitor, până la urechi, spusese:

— Doamnelor şi domnilor! Daţi-mi voie să-i cer împrumut muzicuţa domnului dirijor şi să vă interpretez câteva pastorale. Apoi, îngăduiţi-mi să vă rog din totul sufletul să-i acordaţi sprijin material unui muzician sărac dar talentat.

Patronul localului îl rugase pe un ton politicos să se care la mama dracului. Un hamal mărinimos fusese de părere că nebunul ar trebui lăsat să cânte.

Oală, gangsterul de o sută douăzeci de kile, care în ziua aceea terminase cu iubita lui şi din cauza asta era negru de supărare, îi strigase:

— Ia-ţi imediat valea! Imbecilule! Harrincourt îl dojenise în glumă, făcându-i cu

degetul:

— Uşurel, uriaşul tatii! Nu-i frumos să fii nepoliticos...

Din doi paşi, namila răsărise în faţa noului sosit şi...

În chip cu totul şi cu totul inexplicabil, zburase într-o splendidă arcuire înapoi la masa de unde se sculase, răsturnându-şi la pământ comesenii precum şi câţiva litri de rom.

Restul se urnise de la sine. O parte a clientelei se sculă de la mese şi se năpusti la străin. Acesta înhaţă un scaun şi trosc cu el în lustră.

A urmat un tămbălău general. Zdrăngănit, zbierete şi bufnituri răsunau la tot pasul şi, într-un moment prielnic, Guguştiuc răsturnă cu totul tejgheaua peste bătăuşi, apoi îi aruncă în grămadă şi pe patronul cu cuţitul de bucătărie, şi pe barmanul cu vătraiul încins şi pe ospătarul-şef cu fiu-său cu tot...

... A doua zi restaurantul arăta de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic, orchestra îşi executa programul obişnuit şi, cu excepţia chefliilor spitalizaţi, erau prezenţi toţi cei ai casei.

La ora nouă uşa se deschise şi apăru străinul cel voios.

Îşi săltă pălăria de paie cu un gest plin de

nobleţe şi înainta surâzând curtenitor.

Patronul, barmanul, ospătarul-şef şi fiul acestuia înmărmuriră.

— Doamnelor şi domnilor! – Începu Guguştiuc. Cu îngăduinţa dumneavoastră, voi susţine în această seară concertul amânat din pricina gimnasticii suedeze de ieri. Domnul dirijor îmi va împrumuta muzicuţa şi spectacolul va începe pe dată.

Apoi luă muzicuţa dirijorului, se cocoţă pe un scaun, se aşeză cu fundul pe spătarul acestuia, cu un gest elegant îi aruncă ospătarului-şef pardesiul şi interpretă plin de sensibilitate bucata cu „Louis fochistu' a plecat hăt în Hebride." Strofa a doua o cântă vocal. Era limpede că piesa plăcea auditoriului. Atmosfera continua să fie destul de încordată, însă câţiva dintre cheflii îşi luaseră deja mâinile de pe bricegele din buzunare şi prin aceste părţi ăsta-i de-acum un fel de gest al împăcării. Iar atunci, când Guguştiuc se apucă de marşul „Hei, marinar, hei, marinar, ce-ţi pasă de furtuni şi-amar" , pe care-l încheie bătând câţiva paşi de step, toată lumea îl aplaudă furtunos şi, tropăind din picioare, îi ceru artistului să-şi continue concertul.

Până la ora închiderii Harrincourt îşi consolidase popularitatea, mărunţişul curgea

gârlă în farfuria lui şi, în clipa în care începu să zumzăie la un pieptene înfăşurat în hârtie de mătase şlagărul care începea cu „Râzi, nebunule, deşi pe chip îţi curg lacrimi şuvoaie...”, veselia atinse cote atât de ridicate, încât Lolo, hoţul de biciclete binecunoscut pentru grandomania lui, porunci să i se aducă cruşon de căpşuni şi până-n zori fură golite nenumărate sticle de rom.

2

Harrincourt ajunsese un fel de mascotă a portului. Deşi erau puţini la număr cei care şi-ar fi putut măsura puterile cu el, evita pe cât posibil orice dispută şi era în stare să înghită până şi cele mai proaste glume făcute pe seama lui.

Era un om potolit şi din această cauză se alesese cu porecla de Guguştiuc.

Serile şi le petrecea prin localuri. Nu cânta doar la muzicuţă. La nevoie, cânta şi la vioară sau ţiteră, ba chiar făcea şi numere de magie cu cărţile de joc. Nimeni nu l-a auzit vreodată înjurând. Atât de respectuos i se adresa unui fumător de paisprezece ani, de-ai fi crezut că băietului cu pricina e un ticălos de-aceeaşi teapă cu cei mai vechi clienţi ai unei bombe. Umbla întotdeauna proaspăt bărbierit şi lui Mimi,

barmaniţa de la Aruncătorul de cuţite, îi trimisese de ziua ei un buchet de flori. Crai năbădăioşi, măcinaţi de gelozie, încercaseră să-i facă de petrecanie în repetate rânduri, şi nu fără motive întemeiate. Pe-aceştia îi transporta el personal, cu grijă părintească, până la cea mai apropiată cameră de gardă, pentru a primi îngrijiri medicale.

Ăsta era Guguştiuc.

Şi aceste antecedente nu i le cunoşteau nici timonierul, pe nume Alec Zdreanţă, nici şeful de echipaj, ceea ce încă n-ar fi fost o nenorocire, dar cei doi marinari o luaseră la restaurant şi pe dolofana de Yvette, o cucoană pe placul lor, cu cele optzeci de kilograme ale ei şi cu feţişoara ei de păpuşică. Aceasta îl aplauda întruna pe Guguştiuc, care tocmai îşi susţinea recitalul. Timonierului nu-i căzu bine treaba asta. Pe urmă, culmea obrăzniciei, durdulia Yvette smulsese o monedă de cinci franci din mâna boţmanului şi i-o aruncă netrebnicului ăluia de-şi zicea artist.

— Băi! Măscăriciule! Dă banii ’napoi! – Se răsti boţmanul la el, înaintând spre mijlocul cârciumii.

Spre uimirea lui, artistul îi întinse banii.

— Ia-i, bătrâne. Da’ şezi blând, că parcă văd c-o să te lovească damblaua ca pe văru-miu. Amărâtul, era băcan în Metz.

— Mai eşti şi obraznic pe deasupra?! Ţine! Celelalte detalii le cunoaştem deja. Boţmanul a încasat de la Guguştiuc un pumn de şi-a înghiţit mahorcă din gură, iar timonierul a mâncat papară până când şi-a rugat adversarul s-o lase baltă. Cu acest prilej s-a şi prezentat drept Alec Zdreanţă.

Acum beau împreună la masa din colţ şi pe timonier nu-l mai deranja nici faptul că grăsana de Yvette (cu mutricica ei de păpuşică!) nu-şi mai lua ochii de pe Guguştiuc.

— Mă mir că ţi-ai ales o meserie aşa de scârboasă – spuse Zdreanţă înmuindu-şi în răstimpuri nasul umflat ca un corn de inorog într-un pahar cu apă rece. În faţa unui om cu pumnul atât de tare se deschide, vorba aia, o lume-ntreagă.

Boţmanul dădu din cap, încuviinţând spusele ortacului său. Doar fusese martor ocular la cele întâmplate.

Am o meserie foarte frumoasă – spuse Guguştiuc – filarmonica şi baletul sunt considerate lucruri serioase în ziua de azi.

— Un om ca tine ar trebui să colinde mările lumii! Mările! Nu te-ai gândit niciodată să te faci marinar?

Guguştiuc se posomori.

— Am fost şi marinar.

— Grozav! Dacă-ndeplineşti toate condiţiile, o să te luăm în echipajul nostru de pe Brigitte. Ai ceva acte de identitate?

— Nţ.

— Înseamnă că îndeplineşti condiţiile. Vrei să vii cu noi?

Yvette se amestecă şi ea în vorbă:

— Nu te du’ cu ei, domnule Guguştiuc! Zilele Brigittei sunt numărate, nu mai are mult până o să zacă pe fundul oceanului. E o corabie hârbuită, ca vai de ea. Ţi-o spun deschis, dacă domnii marinari nu mi-o iau în nume de rău, pe vasul ăsta nu acceptă să se îmbarce decât cei mai hotărâţi tâlhari de pe-aici.

— N-o asculta pe Yvette. Brigitte e o navă foarte bună – spuse timonierul, fără prea multă convingere în glas.

Yvette păli de indignare.

— Mie-mi spui? Mie-mi vorbeşti tu despre nave, mie, care de douăzeci de ani sunt cea mai bună prietenă a marinarilor din lumea-ntreagă?! Am zis şi zic sus şi tare că Brigitte o să se ducă urgent dracului, că are coca putredă şi că deja se scufundă cu o jumătate de ţol sub linia de plutire stabilită de autorităţi.

— Aşa-i – mărturisi boţmanul – însă la urma urmei nu pentru o bătrâneţe tihnită şi-o pensioară

se fac bărbaţii marinari. Ce zici, Guguştiucule, vii cu noi sau nu?

— E chiar aşa de periculos să navighezi pe nava asta? – Întrebă Guguştiuc.

Timonierul oftă şi ridică din umeri.

— Acum, că tot o avem printre noi pe mama corăbiilor, recunosc sincer: Brigitte n-ar putea candida la titlul de regină a mărilor. Dacă ai fi om cu familie, nici nu te-aş mai chema cu noi.

— Vă mulţumesc. Cum întâmplător am familie, sunt gata să primesc invitaţia voastră şi să mă prezint la bordul Brigittei.

— Da’ eşti sigur că n-ai nici un fel de acte?

— N-am nici o hârtie.

— Asta va trebui s-o şi dovedeşti. Căpitanu’ e un tip de modă veche şi se cramponează de formalităţile astea. Să mergem.

— Nu te du’, dom’ Guguştiuc! – Se tângui Yvette ca o turturea ce-şi plânge bărbătuşul şi mutricica ei de păpuşică se brazdă toată de riduri în care se citea mâhnirea. Nu te du’ dom’ Guguştiuc, dac-o să ai vreodată nevoie de cinci-zece franci, cu dragă inimă o să te-mprumut...

— Săru’ mâna pentru creditul oferit, dar nu-l pot primi. Hei! Jeanette! Trece-mi în cont un pahar de rom şi un buchet de flori pentru doamna de la masa mea... Stimată doamnă, săru’ mâinile.

Plecară. În stradă îi mai însoţi o clipă glasul tânguitor al Yvettei:

— Nu te du’, dom’ Guguştiuc...

CAPITOLUL DOI

1

Dar dom’ Guguştiuc dus a fost. O simplă privire aruncată de departe îi fu de-ajuns ca să-şi dea seama că Yvette nu exagerase deloc în privinţa Brigittei. Până şi o scurtă croazieră de agrement era o aventură la bordul acestei copai prăpădite. Şi, cu toate astea, goeleta străbătea rute care însemnau mai multe luni de călătorie pe mare.

În mai puţin de un ceas, Guguştiuc căzu la învoială cu căpitanul. Peste patru zile vor porni spre Havana, vor trece prin Canalul Panama şi vor ieşi în Oceanul Pacific. Călătoria dus-întors nu le va lua mai mult de un an.

— Spune-mi – îl întrebă timonierul când se-ntoarseră pe chei —, de ce te-ai oferit să intri în echipaj de-ndată ce-ai auzit că-i primejdios să navighezi pe copaia asta? Te pomeneşti că vrei să mori?

— Nici vorbă! – Răspunse Guguştiuc un pic speriat. Îmi place primejdia.

E-e! Ia să fiu eu mâi atent, îşi zise în sinea lui: Intră într-o cafenea, se aşează la o masă şi le scrise o scrisoare maică-sii şi soră-sii. Mama lui,

femeie văduvă, şi surioara lui, Anette, în vârstă de paisprezece ani, locuiau într-unui din cartierele de vile ale Parisului, în casa moştenită de la înaintaşi, împovărată acum de ipoteci care depăşeau preţul ei estimativ. Distinsele lor cunoştinţe pariziene nici nu bănuiau că tânărul Harrincourt face la Marsilia pe cântăreţul de local şi că din veniturile lui este întreţinut modestul menaj al respectabilei familii de viţă nobilă.

Harrincourt fusese cadet la Academia franceză de marină militară. Şi aici fusese iubit de semenii săi, pentru că aşa li se-ntâmplă unora, să vină pe lume spre a fi iubiţi de toată lumea. Există, însă, şi indivizi urâcioşi, precum marchizul Tracy Lauton, inspector al marinei franceze, care cu inimile lor de piatră se opun oricărui gest omenesc. Latiton trăia singur-cuc în podgoria lui din împrejurimile Lyon-ului şi din când în când apărea pentru câteva zile la academie sau pe nava-şcoală, ca să ţină câte o predică aspră scuturând din degete şi încreţindu-şi sprâncenele stufoase cu mutra lui de mumie slăbănoagă şi zbârcită.

Mereu le făcea zile fripte cadeţilor. Nici profesorii nu mureau de dragul lui. Era însă cert faptul că, graţie relaţiilor pe care le învârtea, obştescul sfârşit avea să-l ajungă nu la pensie, ci

în timpul vreunei parade militare. Că, până la urmă, nu aşa s-au petrecut lucrurile, de vină e Harrincourt, căruia după o manevră cu valoare de examen, inspectorul i-a refuzat avansarea la gradul imediat următor.

În ziua aceea, Harrincourt intrase bine dispus în dormitorul cadeţilor, zicând:

— Moş Tracy a dat-o azi în bară. O să-l scot la pensie.

— Eşti tâmpit – îşi dădu cu părerea, nu tocmai neîntemeiat, unul dintre colegii lui.

— Pui pariu cu mine, pe o brichetă de argint, că până la proxima sesiune de examene taica Tracy o să zboare la pensie?

— Pun.

Harrincourt a câştigat bricheta de argint, însă şi-a ratat cariera. Pensionarea inspectorului-şef al marinei s-a produs în împrejurări triste. În timpul războiului mondial, aliaţii îşi decoraseră reciproc câţiva ofiţeri. Francezii acordaseră câtorva ofiţeri de cavalerie englezi rangul de căpitan al trupelor de infanterişti senegalezi, iar englezii le acordaseră camarazilor francezi titluri de onoare în cadrul trupelor irlandeze şi scoţiene. Toată lumea ştia că Tracy e căpitanul de onoare al unui batalion scoţian. Prinţul de Wales se afla, întâmplător, la Paris şi cu această ocazie Tracy a

fost invitat şi el la balul academiei de marină, organizat sub înaltul patronaj al Alteţei Sale. Cadeţii lucrau zi şi noapte la pregătirea acestui eveniment. Harrincourt făcea parte din cei însărcinaţi cu expedierea invitaţiilor. Secretarul de stat, care semna toate aceste invitaţii, nu avea, desigur, timp să le citească pe fiecare în parte, altminteri ar fi băgat de seamă că pe una apare un text diferit. De altfel, şi aceasta era identică cu celelalte, numai în final se menţiona:

„Membrii de onoare ai armatei britanice vă roagă să purtaţi cuvenita uniformă de paradă.”

Nici nu încape în cuvinte senzaţia pe care a stârnit-o la strălucitorul bac apariţia bătrânului pleşuv Tracy în fusta ecosez a uniformei de căpitan scoţian. Evenimentul avea să fie comentat ani în şir. După părerea primului ministru, a fost o scenă de neuitat. Nu s-a lăsat cu scandal; Excelenţa Sa Prinţul de Wales i-a adresat pe un ton glacial câteva cuvinte unui Tracy înmărmurit de frică şi i-a mulţumit pentru atenţia deosebită cu care, îmbrăcând această uniformă, militează pentru tradiţionala prietenie anglo-franceză.

Cei ce nu şi-au putut înăbuşi hohotele de râs s-au retras într-un salon alăturat. Printre ei s-a numărat şi prinţul.

De data aceasta s-a pus în mişcare un întreg

angrenaj pentru pensionarea bătrânului inspector-şef. Nici rudele sus-puse nu mai aveau chef să-şi pună obrazul pentru el şi Harrincourt s-a ales cu o brichetă de argint. Invitaţia lui Tracy însă, dincolo de faptul că trăda marea naivitate a bătrânului, constituia o probă că în afacerea asta există şi un vinovat. Aşa se face că tânărul s-a trezit dat afară din marina militară.

Treaba asta a reprezentat o mare lovitură pentru familia lui Harrincourt. Şi el însuşi era conştient de dezastrul pe care-l provocase cu nesăbuinţa lui. Se hotărî, însă, să-şi repare greşeala: maică-sa şi soră-sa să nu aibă de suferit. O să se sacrifice de dragul lor. Avea o poliţă de asigurare pe viaţă, în valoare de zece mii de dolari. Poliţa prevedea plata asigurării în cazul în care" Jules Manfred Harrincourt ar deceda în urma unui accident suferit în exerciţiul-funcţiunii."

Îşi puse în gând să facă în aşa fel încât mama şi sora lui să intre în posesia acestor bani. O să aibă el grijă să-l ajungă un accident mortal „în exerciţiul-funcţiunii."

Se dădu peste cap să strângă ceva parale, vându câte ceva-şi din modesta moştenire lăsată de taică-său, şi plăti taxa de asigurare pe un semestru. Din ziua aceea deveni foarte grijuliu, fiindcă ştia că trebuie să dea ortul popii în

jumătate de an, în timp ce-şi exercită ocupaţia. Aşa că, dacă-l calcă un automobil sau îl înjunghie careva pe stradă, n-a făcut nici o afacere. Astfel a ajuns la Marsilia şi angajarea în echipajul Brigittei a picat la ţanc. Marinăria reprezintă şi ea o ocupaţie. Cei zece mii de dolari vor asigura un trai decent maică-sii şi soră-sii.

Chefliii de prin cârciumi nici nu bănuiau că melodiile pline de viaţă şi veselie erau cântate de un om care se condamnase singur la moarte.

2

Guguştiuc avea să descopere, însă, c-o fi greu să trăieşti, dar nici să mori nu-i uşor.

Era ora opt seara şi Brigitte se pregătea să ridice ancora înainte de miezul nopţii. Timonierul, şeful de echipaj şi Guguştiuc organizaseră o mică petrecere de rămas bun la cârciuma Morga veselă.

Guguştiuc interpretă pentru prinsa oară cupletele lui cele mai reuşite. Fu răsplătit cu ropote de aplauze, cu flori şi cu parale, dar, văzând că timonierul şi boţmanul au luat-o deja din loc, salută publicul cu pălăria lui de paie, îşi luă bastonul de bambus la subraţ şi ieşi în stradă. Porni voios pe o uliţă strâmtă ce ducea în port.

Deodată, dintr-un gang îi răsări în faţă Yvette.

— Dom’ Guguştiuc – îl ademeni femeia cu chipu-i de păpuşică scăldat în lacrimi.

Harrincourt îi zâmbi plin de înţelegere!

— Săru’ mâna scumpă doamnă. Acum, că no să vă mai pot vedea, amintirea dumneavoastră va dăinui veşnic în sufletul meu.

Se înclină şi-i sărută curtenitor mâna. Şi îşi văzu de drum.

Adică avu de gând să-şi vadă de drum, căci... Demonul în greutate de optzeci de kilograme, cu chip de păpuşică, învingându-şi toate temerile şi reţinerile, prin perdeaua de lacrimi ce-i şiroia din ochi, îi trase lui dom’ Guguştiuc un baston de cauciuc în scăfârlie, de-l adormi instantaneu până la revărsatul zorilor. Rămase lat pe caldarâmul uliţei pustii. Iar Brigitte naviga deja în largul mării.

CAPITOLUL TREI

1

Harrincourt mai avea de trăit cinei luni. În acest interval trebuia să moară, dacă nu voia să-şi vadă casa părintească scoasă la mezat şi familia ajunsă la sapă de lemn, în rând cu săracii Parisului.

Aceste gânduri nu-i dădeau pace în timp ce-şi ronţăia amărât desertul după prânzul de la cantina săracilor: câteva seminţe de floarea-soarelui pe-o bancă de pe cheiul portului vechi.

Deodată privirea i se opri asupra Fortului St. Jean, locul de încartiruire a recruţilor pentru legiunea străină. Fortăreaţa se înălţa sus pe deal, vizavi de biserica Notre Dame de la Garde.

Legiunea!

La urma urmei, şi asta-i o meserie. Închei un contract cu statul francez, iar acesta te remunerează. Acolo chiar că nu-ţi baţi capul cum să te ajungă moartea.

Dar de ce să mori?

Hopa!

Se repezi în oraş. Pe Rue Cannebierre găsi uriaşul palat al companiei de asigurări. Eleganţa lui făcea ravagii la mahala (mai ales pantoful

acela de lac cu bumb), însă aici nu-i îngăduiră să intre la director, în cele din urmă, după o serie de ameninţări cumplite, după ultragierea unui funcţionar public în exerciţiul-funcţiunii şi după imobilizarea subofiţerului de serviciu, izbuti să ajungă la director.

Harrincourt îi expuse cu însufleţire planul său.

— Am o propunere a-ntâia. Haideţi să jucăm cu cărţile pe faţă. Dacă astăzi voi opta pentru o meserie ucigătoare, o să aveţi de plătit zece mii de dolari. Daţi-mi cinci mii de dolari şi-o să rămân în viaţă.

— Cred c-ar fi mai bine să muriţi – răspunse directorul după o scurtă chibzuială. Am respecta cadrul legal.

— Domnule! Moartea unui om nu înseamnă chiar nimic pentru dumneavoastră?

— Cum să nu! Înseamnă lichidarea unei poliţe de asigurare.

— Vă sugerez să mai reflectaţi la propunerea mea – încercă Guguştiuc să fie cât mai convingător. Dacă o respingeţi din start, am să-mi aleg o profesiune datorită căreia o să mă curăţ în timpul cel mai scurt, şi-atunci o să aveţi de plătit întreaga sumă de zece mii de dolari.

— Lucrurile nu stau chiar aşa. Trebuiesc

operate câteva reduceri din oficiu şi-n plus banca noastră va reţine suma de şaptezeci şi patru de cenţi pentru timbrul fiscal.

Spuse aceste cuvinte pe un ton visător, mâzgălind ceva cu creionul pe hârtie, după care adăugă:

— Şi-apoi, în ziua de azi nu există profesiune în care statul să nu-i oblige pe angajaţi la respectarea regulilor de protecţia muncii.

— Dar dacă intru în legiunea străină? Directorul îşi ridică privirea uluit.

— Asta nu-i profesie... Ia staţi!

Ridică receptorul telefonului şi apăsă pe un buton:

— Alo, secţia juridică... Daţi-mi-l, vă rog, pe Domnul avocat Lagarde. Bună dimineaţa! Am aici un domn care a încheiat o poliţă de asigurare pe viaţă în legătură cu accidentele de muncă şi are de gând să intre-n legiune... Cum?... Mulţumesc.

Puse receptorul în furcă şi se-ntoarse către Guguştiuc.

— Aţi avut dreptate. Dacă muriţi în legiunea străină, o să-l dăm afară pe angajatul nostru care v-a făcut asigurarea. Fiindcă pe poliţă ar fi trebuit să fie menţionată şi meseria pentru care vă faceţi asigurarea. Doar există şi profesia de militar pe lumea asta.

— Sunteţi, aşadar, dispus să-mi plătiţi jumătatea sumei contractate, adică cinci mii de dolari? În legiune, oricum, o să am grijă să-nchid ochii cât mai curând.

— Domnule, haideţi să lăsăm lucrurile aşa cum sunt. Aşa-i cinstit. Mai bine să ne coste pe noi mai mult.

Se sculă din fotoliu cu un surâs amabil şi-l conduse pe tânăr până la uşă.

Guguştiuc clocotea de necaz.

— În nopţile de nesomn să vă aduceţi aminte de cel cu care aţi stat astăzi de vorbă! – Îi spuse el furios. Să vă macine remuşcările. Să vă zvârcoliţi în aşternut cu lacrimi în ochi.

— Dacă-mi va sta-n putinţă, am s-o fac şi pe asta, domnule – îi răspunse directorul cu o curtoazie desăvârşită. Mai doriţi ceva?

— Nimic. Dumneavoastră credeţi că aveţi de-a face cu un laş. Vă-nşelaţi amarnic. Puteţi fi sigur că am să mor! Am onoarea!

Directorul se-nclină respectuos:

— Odihniţi-vă-n pace...

Guguştiuc o zbughi furios pe trepte-n jos. Nu mai stătu o clipă pe gânduri, se duse glonţ la fortăreaţă şi se înrola în legiunea străină.

2

Guguştiuc se autoanaliza cu atenţie. Ce dracu’ se hlizeşte întruna? Un om căruia îi este sortit să piară ar trebui să fie cel puţin sobru, dacă tot nu mai poate fi vorba de festivism în viaţa lui.

Nu se-ndoia nici o clipă c-o să aibă el grijă să cadă la datorie în exerciţiul-funcţiunii înainte de termenul de scadenţă al poliţei de asigurare. Iar până atunci, n-ar strica un strop de sobrietate! După luarea unei astfel de hotărâri, oamenii judecă lucrurile la rece sau se apucă să ţină un jurnal intim, dar în nici un caz nu fluieră cât e ziulica de lungă. Toată eforturile lui de a arbora o mină sobră se dovediră însă zadarnice. Strădaniile lui disperate de a deveni serios în ajunul plecării dintre cei vii dădură chix.

Şi asta cu toate că compania de recruţi proaspăt înrolaţi urma să plece peste două zile. Spaţiul din fortul St. Jean trebuie folosit cu eficienţă, aşa că recruţii sunt expediaţi urgent pe malul celălalt al Mediteranei.

Într-o dimineaţă tocmai se străduia să-şi aştearnă pe chip un aer trist în timp ce se plimba prin incintă, un subofiţer răcni la el să coboare în magazia de lenjerie, să dea o mână de ajutor la sortarea indispensabililor.

Magazionerul era un caporal cu vechime în legiune, uns cu toate alifiile, un zdrahon şi-un căpcăun, parcă anume făcut să bage ordinea în capul civililor indisciplinaţi. Individul acesta nu zâmbea niciodată, fiindcă avea înfipt în ţeastă un glonţ care nu putea fi extras prin operaţie.

— Aruncă-mi izmenele una câte una! De inventariere mă ocup eu...

— Mi se pare corect.

— Mucles! Soldatul nu răspunde. Guguştiuc surâse cerându-şi astfel iertare şi-i aruncă, pe rând, indispensabilii.

Apoi luă brusc poziţia de drepţi. Caporalul îl privi întrebător.

— Domnule caporal, permiteţi să raportez aş dori să fluier.

Căpcăunului îi căzu falca. Judecând după ţinuta lui, omul ăsta a mai avut de-a face cu armata. Şi ce tânăr pare... Adevărul e că ar trebui să-i tragă o săpuneală straşnică pentru aceste vorbe, dar are-n el ceva ce-i aminteşte de un câine haios... Dracu’ să-l pieptene.

— N-ai decât să fluieri, dacă ai chef, că poimâine şi-aşa o să pleci în Africa.

— Fie ce-o fi... Nici acolo nu te mănâncă sălbaticii decât în unele ţinuturi... – Răspunse recrutul şi se apucă să fluiere.

Nu vreun şlagăr la modă, ci un vechi cântec birjăresc, parizian. Ce-i drept, nu mai ceru permisiunea să şi fluiere, în ritmul cântecului, ca o dansatoare orientală, cămăşile de noapte, întinzând mâinile când la stânga, când la dreapta, înainte de a i le arunca gradatului. N-are strop de minte puştiul ăsta, se vede de la o poştă.

După ce isprăviră treaba, caporalul mormăi ursuz:

— Dacă ţi-e sete, poţi să bei un pahar de vin cu mine.

Guguştiuc era un bun cunoscător al naturii umane. Îşi pocni călcâiele de se cutremură toată magazia.

— Vă mulţumesc, mon chef!

Să dea raportul se pricepe, ce mai tura-vura...

La popotă, caporalul cel mizantrop, cu un glonţ în ţeastă, stârni senzaţia când îl pofti pe recrut la masa lui.

— Chestia aia... Ia mai zi o dată cântecelul ăla, băi, mucosule!

— La ordin, bătrâne... – Răspunse Guguştiuc, contrabalansând apelativul „bătrâne” cu un pocnet din călcâie executat sub masă, ce făcu să zăngăne paharele din faţa lor.

Fredona şi alte cântece şi băură în neştire

vin de Bordeaux. După a patra sticlă, caporalul i se destăinui lui Guguştiuc că şi azi o mai iubeşte pe blestemata care l-a nenorocit. Harrincourt îşi trecu braţul pe după umerii lui, îşi lăsă capul pe epoletul lui verde şi, drept răspuns, începu să cânte cu glasu-i plin de fior liric:

Nici azi pe alta n-o iubesc, ci doar pe tine,
Frumoasa Rue Malherbes,
Frumoasa Rue Malherbes,
De-a pururi luminează cu tine.

Caporalul părea să aibă guturai, căci îşi trăgea nasul întruna şi i se stinsese şi pipa.

A doua zi dimineaţa Guguştiuc fu chemat din nou la magazie, dar nu ca să ajute la trierea lenjeriei, ci pentru ca să îmbuce nişte mezeluri de casă. Era pentru noul recrut o trecătoare clipă de trai pe vătrai, fiindcă a doua zi oricum îl aştepta plecarea către Oran şi de acolo, mai departe, călătoria în deşert. A doua zi se făcu apelul, recruţii se aliniară în formaţie şi părăsiră fortul, mărşăluind spre port, unde îi aştepta ancorat la dană un vapor cu destinaţia Africa.

Guguştiuc rămase năuc în curtea fortăreţei.

Numele lui nu figura pe lista celor strigaţi! Compania pleca fără el! Voia să protesteze împotriva acestei scăpări de neînţeles, când lângă el răsări caporalul cu un glonţ în ţeastă:

Mie să-mi mulţumeşti, mucosule. Ţi-am pus o pilă, să mai rămâi o vreme aici, la magazie.

CAPITOLUL PATRU

1

Guguştiuc se hotărî să nu mai fie niciodată simpatic cu nimeni. Pierdu o săptămână întreagă din timpul lui atât de preţios la Marsilia, unde soldatul din legiunea străină nu putea nicicum să cadă la datorie. Până şi bătrânului militar îi păru rău că încercase să-1 protejeze o bucată de vreme de grozăviile deşertului pe soldatul cu aer adolescentin. De la plecarea detaşamentului, recrutul nu mai fredona în magazie toată ziua decât piese de jazz care mai de care mai moderne, şi până şi pe acestea le cânta atât de fals, încât pe bietul caporal îl durea mai tot timpul rana de la cap. Aşa că în scurtă vreme Guguştiuc se trezi la bordul vaporului Părintele Legiunii, în drum spre Ocean.

Micul pachebot murdar dansa pe valurile Marii Mediterane ca o coajă de nucă. Recruţii zăceau în cală şi sorbeau din gamele tradiţionala cafea neagră; Fumul rău mirositor al ţigaretelor Caporal forma o pâclă groasă s-o tăi cu cuţitul.

Lampa zăbrelită se legăna scârţâind sinistru, soldaţii zăceau ca nişte stane de piatră pe jos, printre curele, lăzi şi pături. De afară pătrundea

până în cală freamătul mării agitate. Un soldat bătrân, care-şi începea al doilea contract de cinci ani şi care beneficiase de două luni de concediu la Marsilia, se întorcea în Africa alături de proaspeţii recruţi. Avea o mustaţă lungă, castanie, un pic încărunţită şi ditamai mărul lui Adam. Îl chema Pilotte. Acum trăgea sfătos din pipă şi le povestea în şoaptă camarazilor lipsiţi de experienţă ce soartă îi aşteaptă.

— La început e nasol de tot, da’ pe urmă, când vezi că-n veci de veci n-o să te obişnuieşti cu toate celea, ajunge să nu-ţi mai pese de nimic...

Soldaţii îl ascultau neliniştiţi, cu privirea mohorâtă. Erau numai ochi şi urechi. Nişte copilandri sfrijiţi, anemici, cu cearcăne vineţii, cu chipuri bronzate, dârze, hotărâte. Unul singur nu-i dădea nici o atenţie. Un soldat slăbănog, cu urechi clăpăuge. Între nas şi colţurile gurii chipul îi era brăzdat de două riduri paralele. Când zâmbea cele două riduri i se preschimbau în două făgaşe adânci şi, fiindcă rânjea întruna, cele două făgaşe îi rămâneau întipărite pe mutră aproape tot timpul. Ochii lui strălucitori, jucăuşi nu aveau o clipă de astâmpăr şi bretonul ostentativ nu făcea decât să scoată mai bine în evidenţă faptul că-i degenerat. Apuca orice obiect aflat la îndemână şi desena în aer tot timpul, aşa că-l porecliseră

Cretă. În scurtă vreme ajunse ţinta tuturor farselor de prost gust ale celorlalţi. El însă părea să n-aibă habar de treaba asta.

— Mâncarea cum e? – Întrebă cineva.

— Excelentă. Doar în timpul marşurilor e un pic mai fără fasoane. Dacă n-avem timp să gătim, toată lumea capătă câte un pumn de făină şi-o ceapă şi se descurcă cum ştie.

Faţă-n faţă cu Pilotte şedea cea mai ciudată figură din întregul contingent. Un bărbat de statură mijlocie, de-o grosime grotescă. Nu era gras, ci gros. Avea gâtul scurt, umerii vânjoşi, oasele şoldurilor uriaşe, un maxilar înfricoşător, de gorilă şi pe ţeasta altminteri cheală i se încâlceau câteva smocuri de laţe negre, dese. Era extrem de scump la vorbă, îşi privea anturajul cu neţărmurită mâhnire şi melancolie, iar în răstimpuri frunzărea nişte hârtii soioase, care-i burduşeau buzunarele.

— Am auzit că-n legiune au luptat la, viaţa lor şi mulţi artişti – se amestecă el în vorbă cu glasu-i răguşit, de beţiv.

Pilotte trase o flegmă.

— Păi, acu’ doi ani l-am avut camarad pe un acrobat norvegian, pe unu’ Krogmann. Săracu’ de el, l-au mătrăşit într-o cafteală nevinovată, într-o cârciumă. În plus, am mai cunoscut la Meknes, în

trupa de genişti, un tapiţer care cânta foarte fain la trompetă. Cu alţi artişti n-am avut de-a face în Africa.

— Te pomeneşti că mata eşti artist? – Îl întrebă un recrut pe soldatul cel gros la stat.

Cel întrebat îşi mângâie gânditor maxilarul de gorilă neras, acoperit de ţepi aspri, negri şi răspunse oftând:

— Da… sunt artist.

— Ce fel de artist?

— Eu sunt Troppauer, poetul…

Spuse aceste vorbe aşteptându-se parcă să provoace uimire generală. Dar aceşti soldaţi, resemnaţi ai soartei, nu dovediră prin nimic că ar fi impresionaţi de persoana lui. Mai curând, schimbară priviri cu subînţeles, aidoma medicilor întruniţi într-un consiliu, atunci când ajung la un consens.

Dacă-mi îngăduiţi – i se adresă Troppauer sfios – o să vă citesc una dintre poeziile mele mai cunoscute.

Şi înainte de-a se lua o hotărâre privitoare la cererea lui, îşi scoase unul din teancurile de hârtii soioase bucşite în buzunare, despături colile cu un gest drăgăstos şi, spre uluiala camarazilor săi, începu să recite:

— Sunt o biată floare, de Homer Troppauer.

Şi citi. Domol, cu un surâs satisfăcut, trecându-şi din când în când degetele prin cârlionţa lungi, închişi la culoare...

După ce recită şi ultimul vers, privi triumfător în jur. În cală se aşternuse o linişte înspăimântătoare. Pilotte pusese mâna pe baionetă.

Tăcerea fu sfâşiată de un glas răsunător, plin de admiraţie.

— Bravo! A fost într-adevăr minunată!

Era glasul lui Guguştiuc. Zâmbea cu gura aproape până la urechi de-atâta încântate. Homer Troppaeur se înclină copleşit, cu un surâs plin de sfială, cu bărbia de gorilă lăsată-n piept, scuturându-şi cârlionţii.

— Sincer nu ştiu... prin ce anume mi se cuvine... recunoaşterea pe care mi-o arătaţi – zise el timid. Poate că frumuseţea acestei poezii stă în faptul că am scris-o în amintirea sărmanei mele mame... Dumnezeu să-i dea odihnă veşnică...

Recruţii priveau cu gura căscată cum din ochii lui Troppauer se preling două lacrimi mari şi glasul i se frânge.

— Dacă-mi daţi voie, o să vă citesc o scurtă povestire în versuri, din care se desprinde caracterul mamei mele aşa cum a fost ea...

— S-o auzim! S-o auzim!

Tot Guguştiuc fusese cel care strigase entuziast, bătând din palme.

— S-o auzim! S-o auzim... – Chiţăi un glas neverosimil de subţire.

De această dată vorbise Cretă. Dar săracul de el habar n-avea despre ce-i vorba.

Poetul înlăcrimat nu putu începe însă lectura unei alte creaţii, deoarece câţiva soldaţi mai hotărâţi din fire se sculară de la locurile lor şi se proţăpiră în faţa lui.

— Termină imediat cu tâmpeniile astea – tună un zdrahon de canadian.

— Dar, domnilor... Nu-s frumoase... versurile mele? Bâigui poetul, părând să izbucnească în plâns din clipă-n clipă.

— Versurile tale sunt plicticoase şi tembele – răcni un luptător de circ grec, arătându-i pumnul.

Urmă o secvenţă de coşmar. Poetul îi trase un pumn în gură luptătorului grec, de îl proiectă cu falca fisurată într-o bară de fier, făcându-l să tragă şi un pui de somn cu această ocazie. Apoi, dintr-o singură mişcare lejeră, îl apucă cu două mâini pe tăietorul de lemne canadian şi-l azvârli în grămada de camarazi întinşi pe jos.

Alţi câţiva critici neînduplecaţi dădură năvală împotriva vigurosului poet.,. Zadarnic, însă. Troppauer azvârlea cu unii într-alţii de-ai fi

zis că se joacă cu nişte aşchii.

Recruţii se uitau la el uimiţi şi speriaţi...

Lupta luase sfârşit, poetul se instalase în mijlocul calei şi privea plin de reproş în jurul lui.

Cineva scânci într-un ungher, dar altminteri se făcuse linişte.

Poetul se aşează la locul lui, netezi teancul de hârtii soioase şi recită cu grandilocvenţă:

— Mamă, tu eşti steaua orfanului tău băiat, de Homer Troppauer. Cântul întâi...

De data asta toţi soldaţii ascultară cu cea mai mare atenţie poemul lung de douăzeci şi două de pagini şi ceva.

2

În zare apăru Oranul. Ţărmul african, cu casele lui albe, ca nişte cutii răzleţe, cu palmierii lui zvelţi li se înfăţişa privirilor ca într-o pâclă lăptoasă în bătaia perpendiculară a razelor de soare ale dimineţii.

— Alinierea! Strigă subofiţerul de instrucţie.

Toată lumea îşi luă echipamentul pe punte. Unul dintre ofiţerii din echipaj scruta ţărmul cu binoclul.

Privirile soldaţilor zăboviră asupra portului de care se apropiau.

Uite Africa!

Ofiţerul de marină măturǎ nepăsător cu privirea adunătura de recruţi.

Apoi înlemni.

— Harrin... court...

Guguştiuc făcu ochii mari.

— Cham... beel... izbuti el să îngaime.

Fuseseră colegi la academie!

— Domnul plutonier o să-ţi permită, în mod excepţional, să ieşi din formaţie. Aş dori să schimbăm câteva cuvinte – spuse ofiţerul.

Harrincourt ieşi din formaţie şi se retrase mai la o parte împreună cu ofiţerul.

— Harrincourt... ai înnebunit?! Îl întrebă acesta nervos, când ajunseră destul de departe ca să nu-i audă nimeni.

— Domnule locotenent, vă rapor...

— Spune-mi Jean, ca pe vremuri.

— Păi, dragă Jean... Cu ce te deranjează că am intrat în legiunea străină?...

— Doar ştii foarte bine ce-nseamnă legiunea! N-ar trebui să se înroleze în ea decât ultimii oameni după care ar plânge cineva, dacă vreun glonţ beduin i-ar răpune în deşert. Ascultă-mă am o grămadă de cunoştinţe, generalul Cochran, comandantul garnizoanei Oran e unchiul meu şi dacă vorbesc cu el, poate că...

Harrincourt păli.

— Nici prin gând să nu-ţi treacă una ca asta. Vreau să mor şi cu asta basta. Mă priveşte! Te rog frumos să nu te amesteci în treburile mele în nici o împrejurare...

Zornăitul urmat de un plescăit anunţa aruncarea ancorei. Ofiţerul strânse grăbit mâna camaradului său de odinioară şi Harrincourt îşi reluă locul în formaţie...

Fu coborâtă pasarela. Sabia căpitanului sclipi în aerul dimineţii şi, după ce trecu în revistă întregul efectiv, bocancii grei se puseră în mişcare.

Chambell privi cu amărăciune în urma detaşamentului care se pierdea în vălătucii de colb stârpiţi in lumina soarelui, până când şi ultimul soldat boţi în pas de manevră pe drumul ce şerpuia printre clădirile galbene şi palmieri, spre fortul St. Therese. Bietul Harrincourt – oftă el.

CAPITOLUL CINCI

1

Le ieşi în întâmpinare un plutonier jovial. Îşi pierduse o falcă într-o explozie şi un ochi abia i se mai vedea din orbita albă, puhavă şi scorţoasă. Din mustaţă nu-i mai rămăseseră în urma deflagraţiei decât câteva fire ca de cotoi. În rest, era un tip cât se poate de cumsecade. Le făcu semn răcanilor încă de departe, apoi trecu prin faţa formaţiei, măsurându-i cu privirea din cap până-n picioare.

— Sunt foarte mulţumit de voi – le mărturisi el cu sinceră admiraţie. Ar fi păcat să fie aduşi aici nişte oameni de treabă ca să crape, că voi aici o să vă lăsaţi ciolanele... Rompez!

Le aruncă un surâs de încurajare, cu seninătate, după care dispăru în grabă. Aceasta le fusese primirea, respectiv acesta era plutonierul Latouret.

Un subofiţer îi conduse la dormitor, o încăpere lungă, spoită în alb şi soldaţii rupţi de oboseală se apucară de-ndată să-şi lustruiască bumbii şi centurile.

Numai tembelul de Cretă se tolăni pe un pat şi adormi pe dată. Guguştiuc îl zgâlţâi de umăr:

— Hei! Dom’ Tembel! Execută programul, că o-ncurci dacă te găsesc ăştia cu bumbii murdari!

— Nu-i nimic. Un unchiaş de-al meu din Strassbourg, când era în armată, în loc să-şi lustruiască nasturii, a...

— Doar n-ai de gând să-mi spui poveşti? Dacă mâine dimineaţă centura şi bumbii nu-ţi strălucesc ca la carte mi-e că dai de bucluc.

— Nu-i nimic

Şi îşi văzu de somn. Guguştiuc se enervă. Descheie vestonul lui Cretă, îl dezbrăcă şi-l curăţă laolaltă cu propria-i uniformă. Ceilalţi răcani se odihneau de mult, când Guguştiuc lustruia centura cretinului cu ceară încălzită la flacăra unui chibrit. În tot acest timp îl blagoslovea cu vorbe deloc amicale pe imbecilul care dormea liniştit.

... Probabil că undeva se instalase starea de război, fiindcă, în locul obişnuitului stagiu de instrucţie, nu rămâneau în Oran decât patru săptămâni.

Aceste patru săptămâni s-au scurs într-o succesiune de marşuri, exerciţii de tragere şi de luptă corp la corp care au depăşit până şi aşteptările celor mai pesimişti recruţi.

În răstimpuri, plutonierul Latouret alerga în arşiţa înăbuşitoare a amiezii de-a lungul formaţiei moleşite, aflate în marş:

— Hai, băieţi haide, haide!... Ce-o să vă faceţi dacă într-o bună zi o să vă vină rândul să porniţi într-un marş adevărat?... Hai, pas de defilară!

Asta le mai lipsea bieţilor oameni!

Trebuiau să mărşăluiască în pasul de defilare al legiunii, cu pasul lung, piciorul întins şi bătaia puternică a tălpilor.

— Hai, drăguţule! Bate cadenţa, mâi, bate pasul ăla ca lumea, mama lui de pas, că nu-i vals, băi, e marş! Un-doi... Pas alergător... Sergent! Adunaţi-l pe gagiul ăla de jos, luaţi-l cu căruţa şi, dacă-şi vine in fire, îl pui santinelă în post în faţa comenduirii.

Pe Guguştiuc îl cuprinse sila constatând că începe să se îngraşe. Era deprins cu servituţile vieţii de militar, însă pe perioada instrucţiei din legiune, celebră în lumea întreagă prin rigoarea ei, s-ar fi cuvenit să mai facă un pas spre marea trecere.

Ba, mai mult, era singurul răcan căruia plutonierul îi dăduse învoiri în oraş pe perioada instrucţiei. Mucosul ăsta cu ochi albaştri, care se hlizeşte tot timpul, bate un pas de defilare de zici că acuş’ o să se deschidă deşertul sub el şi duce arma la umăr ca un robot... Naiba ştie cum l-a luat gura pe dinainte.

— Soldat, poţi părăsi unitatea până la ora stingerii. Şi nu, mai rânji, că te pun în butuci.

Guguştiuc porni într-o plimbare lungă pe străzile strâmte, întortocheate şi murdare ale oraşului. Intră într-o cocioabă de paiantă care se voia cafenea. Localul se compunea din patru pereţi golaşi, cu o singură deschizătură: intrarea. Nu tu scaune, nu tu mobilier, ci doar un bătrân arab bărbos, care şedea turceşte pe duşumeaua de lut, în faţa unui ceaun cu jăratic. Fierbea apă cât pentru o ceaşcă într-un mic ibric şi când îl văzu pe soldat intrând, puse o linguriţă de cafea în apă. Doar după aceea îl salută:

— Salem...

— Mersi asemenea, bătrâne...

Localul n-avea mai mult de trei pe trei picioare. Nu era mai mare decât o cocină obişnuită. Şi nici nu mirosea mai acătării. Guguştiuc dădu cafeaua pe gât şi ieşi degrabă.

Acum, însă, se întâmplă ceva cu totul ciudat:

De cum ieşi din cocioabă, se trase într-o parte, să se sprijine cu piciorul de un bolovan, fiindcă un bumb de pe cracul pantalonului îi atârna şi se gândise să-l întărească la loc. Cei mai mulţi dintre soldaţi au, de regulă, asupra lor ac şi aţă. Pedepsele prevăzute pentru un bumb lipsă ori

pentru o cusătură cât de puţin desfăcută sunt atât de aspre, încât doar cei mai duri dintre duri ignoră precauţia noastră. Guguştiuc, se sprijini, aşadar, de-o piatră, trecu aţa prin urechile acului şi întări bumbul. Apoi mai cusu unul.

Deodată se înţepă la un deget.

Pe uşa colibei de paiantă ieşise cu pas grăbit o femeie.

Guguştiuc ar fi băgat mâna-n foc că-n tot timpul cât îşi cususe bumbii nu intrase nimeni în cafenea, în odăiţa strâmtă, cu pereţii golaşi, nu se aflase adineauri decât cafegiul arab. Nu exista acolo nici vreo altă intrare pe care să apară sau vreo mobilă după care să se poată piti cineva. Doar nu s-o fi metamorfozat bătrânul arab într-o femeie tânără, după cum doamna cu pricina nu putuse răsări nici din lutul bătătorit ce ţinea locul duşumelei.

Cum a putut ieşi din local o femeie care nici n-a fost înăuntru?

Hotărî să se-ntoarcă în cafenea.

Uşa era încuiată. Ori o încuiase femeia pe dinafară, ori, mai probabil, o zăvorâse arabul pe dinăuntru.

Ce-i asta, frate, frate? Nălucă? Stafie?

Femeia nu-l zărise, pentru că pornise grăbită în direcţia opusă. Guguştiuc zări silueta

albă, în pantaloni de călărie şi cizme de lac, dând colţul străzii.

Îşi luă picioarele la spinare şi porni în urmărirea ei. Din mahalaua din vecinătatea fortului St. Therese, femeia o luă printre casele din scânduri de pe Avenue Magenta, către cartierul european. Părea obişnuită cu clima de la tropice, deoarece n-avea apărătoare de ceafă la casca colonială. Pe mâna dreaptă avea o aluniţă mare, de-o formă geometrică aproape regulată. Se vedea clar. Căci Guguştiuc ajunsese de-acum la doi paşi în urma ei. Era sub nasul lui. Iar pe dosul palmei avea o aluniţă întunecată, triunghiulară! Pe pielea frumoasă, netedă, Ciudat!

Guguştiuc nu-şi dădea nici el seama de ce-o urmăreşte. O femeie care a răsărit din pământ este, în orice caz, interesantă. Mai ales dacă are şi o aluniţă întunecată, triunghiulară pe dosul palmei.

Ajunseseră în cartierul de vile al oraşului. Femeia iuţi pasul. Guguştiuc rămase ceva mai în spate şi o urmărea discret, furişându-se de la un palmier la altul.

Femeia se opri la poarta din spate a unei clădiri împrejmuite de un gard viu stufos. Privi în jur. Nu-l zări pe bărbat, deoarece acesta se ascunsese la timp după un copac.

Femeia sună grăbită şi portiţa se deschise. Guguştiuc văzu un bătrân valet care se-nclină respectuos în faţa ei. Femeia intra.

Soldatul aşteptă o bucată de vreme, după care ieşi în drum şi porni spre poarta din faţă. Privi faţada vilei. Era o clădire uriaşă, cu etaj, de modă veche. Un pic poate prea rigidă şi cufundată în tăcere. Avea toate jaluzelele lăsate, poarta încuiată, părculeţul din curte pustiu, fără vreun zvon, nici ţipenie de om sau animal, nimic. Un poliţist îşi făcea rondul în zonă şi-l salută prietenos pe soldat.

Pe Guguştiuc îl încerca o curiozitate copilărească.

— Spune-mi, colega – îl întrebă el pe poliţai – cine locuieşte în această vilă superbă?

— Nimeni. E nelocuită.

Hm... iată o afacere cu adevărat misterioasă.

— E o căsuţă frumuşica.

— Numai că nu se-nghesuie nimeni s-o închirieze. A rămas nelocuită de mai bine de-o jumătate de an, de când doctorul Andre Bretail a împuşcat-o pe nevastă-sa, l-a făcut sită şi pe un căpitan de spahii şi, în cele din urmă, şi-a tras şi sieşi un glonte N-ai cumva o ţigară?

— Ce?... Cum?... Aa, poftim...

— Ţine-ţi, domle, creionul. Ţi-am cerut o ţigară... – Zise poliţistul şi, făcându-şi mâinile pâlnie, răcni silabisind cuvântul, căci vedea bine că nenorocitul din faţa lui e surd: Ţi-ga-ră!

— Mulţumesc, nu fumez... – Îngăimă Guguştiuc pipăindu-şi fruntea şi îşi aprinse nervos un Caporal. Mata chiar eşti sigur că nu locuieşte nimeni aici?

— Sigur! Zbieră poliţistul. Patrulez pe-aici de-un an de zile! Paznicul de noapte are chei şi o dată la trei zile ia la rând toate vilele nelocuite şi inspectează toate camerele.

— Nu mai urla aşa, că te tai. Cunoşti cumva vreo cucoană care are pe mâna dreaptă o pată sau aluniţă ciudată, triunghiulară? Văzui pe-aici una în genul ăsta.

Poliţistul îşi făcu cruce.

— Ei, ce-ai păţit? – Îl luă Guguştiuc la rost. Nu-mi face mie pe evlaviosul, răspunde-mi la întrebare. Cunoşti vreo astfel de femeie?

— Una singură care să aibă acest semn deosebit! – Veni răspunsul. Pe nefericita soţie a doctorului Bretail, care a fost împuşcată de bărbatul ei în această casă...

Guguştiuc nu mai puse alte întrebări. Se-ntoarse pe călcâie şi porni grăbit înapoi.

Hm, hm! Ia să stăm noi cuminţi! Ce ne pasă

nouă de cutremurătoarele tragedii familiale ale altora şi de fantomele care bântuie într-o voioşie. Mai bine am ajunge cât mai rapid cu putinţă la unitate.

Lui Guguştiuc îi plăcea să mănânce bine, să râdă cu gura până la urechi, să fluiere cântece frumoase, câteodată să se ia la bătaie sau să practice alte forme de exerciţiu fizic, însă dintotdeauna îi fusese silă de mistere, de enigme şi de aventurile palpitante. Se hotărî să nu mai dea atenţie acestei afaceri şi se întoarse în fortăreaţă.

— Prezintă-te la comandantul fortăreţei, căpitanul Raffles – îi spuse caporalul când îl zări.

Căpitanul Raffles era un ofiţer cumsecade, popular printre subordonaţi. Îl întâmpină pe soldat cu un surâs:

— Am auzit că eşti băiat de treabă. Plutonierul Latouret mi-a prezentat un raport frumos referitor la dumneata. Este pentru prima oară în zece ani, când acest gealat arată simpatie cuiva. Avem nevoie de o nouă promoţie de subofiţeri, aşa că vom îndruma câţiva aleşi, printre care şi pe tine, spre şcoala de subofiţeri. Aşadar vei petrece următoarele trei luni la fortul St. Therese.

Guguştiuc înlemni. Lua-l-ar toţi dracii pe

afurisitul ăsta, cu simpatia lui cu tot!

Căpitanul îl privi uimit, apoi bătu cu pumnul în masă:

— Soldat! Ordon să fii repartizat pe o perioadă de trei luni la şcoala de subofiţeri. Stânga-mprejur! Înainte! Marş!

Ajuns în curte, Guguştiuc îşi muşcă pumnii de necaz. Blestemat ghinion, cu norocul ăsta care se ţine scai de tine şi nu te lasă să trăieşti, adică să mori.

— Hei, băi, mucea! – Se apropie de el plutonierul cu gaură în mutră şi trei fire de mustaţă. De mine a depins soarta ta! Generalul Cochran a trecut în vizită pe la domnul căpitan în legătură cu ‘mneata, cică aţi fi nuş’ ce prieteni de familie. Da, băi, da‘n legiune nu ţine cu pilele. Căpitanul i-a zis „Uitaţi-l pe plutonierul Latouret, de el depinde dacă pot face ceva pentru acest om.” Pasului tău de defilare să-i mulţumeşti că te-am recomandat pentru cursurile de subofiţeri...

Plutonierul ar fi rămas tablou, dacă ar fi bănuit! Măcar ce crede soldatul în clipa de faţă despre el, pasul de defilare şi, în general, despre întreaga familie Latouret.

CAPITOLUL ŞASE

1

În fereastra şcolii de subofiţeri, Guguştiuc urmărea cu privirea pregătirile plutonului ce urma să plece în deşert. Ce e de făcut? Doamne Dumnezeule! În foburgul Montmartre o biata femeie, văduvă, împreună cu o fată drăgălaşă, delicată; pe care le iubeşte mai presus de orice pe lumea asta, ar căpăta zece mii de dolari. Nici să moara nu mai sunt lăsaţi oamenii?!

Norocul îi surâdea din nou. La ultima oră de curs li se prelucrase codul penal. La sfârşitul prelegerii, Guguştiuc răsuflă uşurat.

Printre altele, instructorul le aduse la cunoştinţă şi acest paragraf:

„Tentativa de dezertare din armată atrage după sine retragerea oricăror avantaje şi distincţii. Candidaţii la gradul de subofiţer revin în rândul efectivelor de soldaţi, pe postul ocupat anterior.”

Ce mare brânză! O să dezerteze încă din seara asta, o să meargă să înoate la piscină şi poimâine, potrivit legii, o să pornească din postul lui anterior, împreună cu ceilalţi, în deşert.

Peste un ceas se caţără pe un burlan de pe zidul curţii din spate şi, când santinela se îndreptă

niţel, sări peste zid. Apoi, tuleo...

După apelul de seară, opt patrule porniră în căutarea iui şi plutonierului Latouret nu-i rămase decât să-şi smulgă cu tristeţe perii din barba...

2

Guguştiuc se plimba tacticos pe sub palmierii din port, asculta strigătele docherilor, şuierul sirenelor de pe vapoare şi claxoanele automobilelor, îşi umplea fericit plămânii cu adierea crepusculară, sărată, adusă de maree şi se uita la puzderia de lumini ce se răsfrângeau tremurătoare în oglinda netedă a apei, Aştepta să fie prins. Sferturile de ceas se succedau fără nici un rezultat.

Ei, ce se-ntâmplă?

Ce fiţe mai sunt şi astea? Unde-i patrula? Păi aici soldaţii sunt lăsaţi chiar aşa, să dezerteze şi să-şi facă de cap pe Corso? Sau există disciplină şi represalii, sau nu!

Privi în jur, dar nici urmă de patrulă. Halal militărie! Dezertorii pot fuma liniştiţi o ţigară în inima oraşului, iar onoratei legiuni nici că-i pasă de-aşa ceva. De necaz, nici nu ştia ce să mai facă. Porni, pur şi simplu, spre Piaţa Centrală, pe sub uriaşele lampadare boltite ale palatului

administrativ. Pesemne că era vreun banchet la comandamentul garnizoanei, fiindcă la intrarea principală soseau automobil după automobil şi pe treptele palatului urcau oaspeţi în uniforme sclipitoare, de paradă, în blănuri de hermină şi fracuri albe.

Zăbovi şi-aici ca la vreo jumătate de ceas.

Ce naiba se-ntâmplă? De ce nu-l arestează?

Explicaţia era destul de simplă. Toate patrulele plecate în căutarea lui luaseră drumul oraşului vechi, al portului de pescari, al pădurii din împrejurimi şi scormoneau doar prin locurile unde s-ar fi putut ascunde un dezertor întreg la minte. În faţa palatului nu-i dădu nimeni prin gând să-l caute.

De fapt, şi aici îl căuta cineva. Poetul Homer Troppauer. Acesta ţinea mult la Guguştiuc, care se dovedise întotdeauna un bun ascultător. Al naibii să fie el, dacă o să prindă aşa un băiat de zahăr. În calitatea lui de şef de patrulă, ordonă cu glasul lui de stentor:

— Direcţia Piaţa Centrală!

Acolo e imposibil să dea nas în nas cu dezertorul. Abia intrară în cartierul select al oraşului, că unul dintre soldaţi îl înghionti pe Troppauer:

— Măi! Iote colo! Uite dezertorul! Poetul

scutură din cap năucit:

— Fir-ar să fie...

Şi totuşi, Guguştiuc le făcu semn prietenos, se aproprie de ei şi-l întreabă nervos pe Troppauer:

— Pe unde dracu' aţi hoinărit până acum? În viaţa mea n-am mai pomenit aşa militărie.

Ce era să facă? Îl încadrară şi porniră spre fortăreaţă.

— Ce naiba, ai dezertat ca să vii în Piaţa Centrală? – Îl întrebă agitat Troppauer.

— Mă plictiseam – răspunse Guguştiuc, după care întrebă: S-a lăsat cu caterincă mare?

— Acceptabilă. Plutonierul Latouret înghite la ora asta tot felul de hapuri.

Ajunseră la mahala. Guguştiuc fredona bine dispus. Arabi vagabonzi, hoinărind fără un scop anume, le făceau loc, lipindu-se de zidurile căsuţelor de pe uliţa îngustă, şi-i săgetau din urmă cu priviri întunecate.

— Mare baftă ai avut – zise Troppauer. Noi cel târziu poimâine o să descindem în iad, pe când tălică rămâi ca barosanu' în Oran.

— De-acum nu mai rămân nici eu. Sunt un dezertor!

— Dacă-ţi spun eu că ai baftă! Evadaţii prinşi în termen de douăzeci şi patru de ore nu

sunt consideraţi dezertori. Pentru absenţa nemotivată din unitate o să fii pedepsit cu oleacă de pelote şi gata.

Doamne sfinte! Vasăzică iar îi surâdea norocul! Bafta se ţinea scai, ca râia de om, dar nici el nu se lasă.

Îi puse frumuşel piedică pe la spate lui Troppauer. Poetul luă o trântă de se cutremură noaptea. Soldaţii nu-şi dădură seama ce se întâmplă şi, până îşi veniră în fire, prizonierul o rupse la fugă.

Troppauer ordonă foc de avertisment, conform instrucţiunilor:

— En joue... Feu!

Şase puşti ochiră luna de pe cer şi traseră o salvă asupra astrului nopţii.

— Pas de gymnastique! En avant, Marche! De împuşcat nu voiau să-l împuşte, însă acum cu dragă inimă l-ar fi prins.

Guguştiuc fugea mâncând pământul. În urma lui răsunau paşii apăsaţi ai urmăritorilor. La un moment dat se trezi în cartierul de vile. Ajunse în dreptul fostei locuinţe a doctorului Bretail. E-e! Casa asta e, chipurile, nelocuită. Sări gardul, lăsând în urmă strada cufundată în beznă.

Peste câteva clipe sosi şi patrula. Răsunară câteva strigăte, scotociră întunericul cu

lanternele, nimic. Nu văzuseră unde a dispărut Guguştiuc, nu ştiau decât că aici i-au pierdut urma. O fi luat-o pe-o străduţă laterală sau s-o fi ascunzând pe vreun teren viran. Curând li se alăturară şi doi-trei poliţişti care sporiră tămbălăul iscat în toiul nopţii.

Guguştiuc se apropie tiptil de vilă. Clădirea părea şi acum pustie, părăsită, avea jaluzelele coborâte la ferestre... Unul dintre geamurile de la parter nu avea jaluzea. O fi fost camera servitorilor sau baia.

Locatarul unei vile învecinate, speriat de larma şi împuşcăturile ce tulburaseră liniştea nopţii, telefonase la poliţie. Sirena echipajului de intervenţie şuiera asurzitor. Guguştiuc nu rată prilejul ce i se oferea. Pe când sirena acoperea toate zgomotele, se trase cu un pas înapoi şi azvârli baioneta în fereastra închisă. Arma sparse geamul şi ateriza în încăpere. Pe lângă şuierul sirenei, acest zăngănit aducea cu bâzâitul unei muşte faţa de răgetul unui leu. Guguştiuc încalecă pervazul.

Se trezi într-o bucătărie. Bâjbâi până ajunse la uşă. Trase eu urechea. Pe urmă apăsă încetişor, pe clanţă, să treacă în încăperea alăturată.

Nici el nu-şi dădea seama de ce, dar i se făcu părul măciucă atunci când ţâţânile neunse

scoaseră un scârţâit prelung, ascuţit, sfâşiind liniştea de mormânt a holului uriaş. Da, uşa dădea într-un coridor imens, cufundat în beznă. Razele lunii se strecurau înăuntru pe-o ferestruică de aerisire.

Era o tăcere înspăimântătoare. Guguştiuc porni pe coridorul întortocheat, care cotea ba la stânga, ba la dreapta şi ajunse în cele din urmă la intrarea din spate, unde zărise stafia aceea cu chip de femeie. Încearcă să deschidă uşa. Era încuiată.

O vreme se învârti aiurea pe coridoarele care dădeau într-o mulţime de camere. Căuta o ieşire, însă clădirea asta era un veritabil labirint. Se aşează pe treptele care duceau spre aripa servitorilor şi fumă o ţigară. S-ar putea ascunde aici până mâine. Aruncă ţigara cât colo şi porni mai departe. Ajunse din nou în holul pustiu, întunecos. Tăcerea devenea apăsătoare, supărătoare, însă Guguştiuc avea nervi de oţel. Se hotărî să-şi caute un culcuş, să doarmă câteva ceasuri bune, necesare pentru reuşita dezertării.

Urcă treptele din lemn care duceau la etaj. Pesemne că acolo erau şi dormitoarele.

Treptele scoteau un scârţâit asurzitor şi nori de praf cât roata carului. Iată, într-adevăr, un loc nimerit pentru stafii.

Ajunse pe coridorul de la etaj. Deschise uşa camerei din capul scărilor. Era un întuneric de să-ţi bagi degetele în ochi, Nu-i nimic. Important e să găsesc un culcuş; excelent, şi aşa nu se poate dormi decât în întuneric şi spera că fantomele n-or să-i tulbure somnul.

Se strecură prudent pe lângă perete. Între timp dibui cu mâna, lângă un şifonier, locul comutatorului. Răsuci, butonul. Se făcu lumină.

Nu-şi putu înăbuşi un strigăt de spaimă.

În mijlocul camerei, într-o baltă de sânge, zăcea cadavrul unui bărbat în pijama, cu faţa în jos.

CAPITOLUL ŞAPTE

1

E-e... tot ce putu să îngaime după ce-şi veni în fire. E-e. Trezeşte-te, Harrincourt. Se pare că destinul implacabil are de gând să te târască într-o grozăvie. Fii cu ochii în patru, domnule! Nu-ţi pierde dreapta judecată!...

Se aplecă asupra cadavrului. De când o fi zăcând ăsta aici?

Cum adică de când? Doamne sfinte!... Sângele nici n-a apucat să se închege, din băltoacă uite că încă se prelinge o dâră subţire, acum a ajuns la marginea covorului. Apucă mâna mortului. Nu se răcise complet. Îngenunche lângă mort şi-l răsturnă pe spate. Privirea aburită, sticloasă atesta, în mod indiscutabil, faptul că moartea se instalase ireversibil.

Victima era un bărbat ca la vreo patruzeci de ani. La o jumătate de metru de cadavru era stiletul cu care fusese înjunghiat în inimă. Da’ stai, că nici nu-i stilet. E un aiguille! O baionetă cu lama îngustă, ca acelea din dotarea legiunii. O ridică de jos...

Dacă ar fi detectiv, acum ar avea deja o pistă pe care să-şi înceapă investigaţiile. Soldaţii

din legiune îşi scrijelesc un semn pe toate lucrurile din dotare aşa că dacă vreunul din ei îşi pierde sau îşi rătăceşte baioneta, acesta nu poate fura arma altuia.

Duse mânerul baionetei la ochi, să vadă dacă nu cumva are vreun semn.

Rămase perplex şi scăpă arma din mână. Era chiar baioneta lui! E-e!

Nu-ţi pierde minţile, Harrincourt! Vino-ţi în fire! Ce s-o fi întâmplat aici? Aoleu!

Păi baioneta asta o azvârlise el în geamul de la parter, când cu hărmălaia făcută de sirenă.

Aşadar?

Aşadar, în timp ce el rătăcea pe coridoare, până a ajuns la intrarea din spate, cineva s-a strecurat în casă, a pus mâna pe baionetă, s-a repezit sus la etaj, l-a omorât pe omul ăsta şi...

Şi?

Dintr-un salt ajunse pe coridor şi se năpusti pe scară în jos. Poate că ucigaşul e încă în casă.

Aprinse lumina în hol. Mobilă încremenită, plină de praf, tăcere adâncă, ecoul paşilor săi şi scârţâitul parchetului uscat ca iasca.

Apoi de departe se auzi glasul delicat, al unei femei, fredonând un cântec... înmărmuri. Şi totuşi.;.’ există oare stafii?...

Ce prostie!

Îşi încorda auzul. Undeva se auzea un glas de femeie fredonând în surdină:

Si Von savait... Si Von savait...

Şi melodia continua aidoma unui cântec de leagăn, fără text, încet-încetişor...

Guguştiuc porni în direcţia de unde venea glasul. La etaj... Pe uşa deschisă zări cadavrul zăcând inert pe podea. Porni mai departe.

Auzea limpede glasul care nu putea veni decât din camera alăturată celei în care s-a comis crima. Lipi urechea de uşă.

Nu mai încăpea nici o îndoială că înăuntru cineva fredonează gingaş un cântec. O fi o femeie sau ce mama dracului?

Rămase cu mâinile-n sân şi căscă ochii la uşa închisă. „Te-nşeli amarnic, uşă netrebnică, de crezi că am să te deschid. Nu cred în stafii. Nu pricep nimic din toată povestea asta şi constat că-n stânga cuştii toracice mă-ncearcă o anumită senzaţie de apăsare.”

Se întoarse în camera unde zăcea mortul. Cântecul răsuna acum necontenit.

Auzi clipocit de apă în spatele unei uşi capitonate, întredeschise. Dădea în baie. Robinetul era deschis şi apa se revărsase deja din cadă. Închise grăbit robinetul şi privi în jur. Pe un scaun era pregătit un frac alb cu toate accesoriile

lui. Pe poliţa de la oglindă zări un pămătuf şi un aparat de ras. Fuseseră folosite nu cu mult timp în urmă, deoarece săpunul era încă ud... Pe măsuţa de toaletă erau tot felul de mărunţişuri, un ceas, o batistă, uri stilou...

„Mersi de-aşa primire. Acum o s-o ştergem frumuşel de-aici. Sunt sătul până-n gât.” Ieşi din baie.

Dinaintea lui răsări un locotenent în ţinută de paradă, pocni din călcâie şi-l salută respectuos:

— Permiteţi să raportez: este ora unsprezece şi jumătate.

Şi asta cu mortul la picioarele lui. Iar în camera de alături se cântă. Şi-acum, un locotenent îi raportează soldatului neinstruit că e ora unsprezece şi jumătate.

Simţea instinctiv că e prins într-un joc confuz, în ceaţă, şi că dacă încearcă s-o respingă, o să dea de dracu.

Îşi drese niţel glasul.

S-a şi făcut unsprezece şi jumătate

— Întocmai, domnule maior...

Ar fi vrut să privească peste umăr, fiindcă avea senzaţia că în spatele lui se află un maior. Îşi încorda însă nervii până la ultimul, străduindu-se să rămână indiferent si liniştit.

E-e!

Uşurel, Harrincourt! Ce-i cu senzaţia asta de nod în gât? Înăuntru se cântă. Asta este indiscutabil. Iar tu stai aici, afară, cu mâinile reci şi palmele jilave. Deschide uşa, soldat. Deschide-o odată, ce mama dracului, că de nu, te pun în butuci, pungaş de viţă nobilă ce-mi eşti!

Împinse uşa şi...

În clipa aceea în cameră se aşternu liniştea. Ultimul acord se stinse, în auzul lui, la doi paşi de el. Şi camera era pustie.

Camera în care cineva mai cânta pe când el stătuse cu mâna pe clanţă era acum goală, avea duşumeaua acoperită cu un strat gros de praf, pe care nu se zărea nici o urmă de picior.

Dar cine cântase?

Nu contează. N-o să căutăm persoana. Să lăsăm chestiile astea. Nu sunt treaba lui. Ieşi, trase uşa după el. Porni să-şi recupereze baioneta, să nu lase un corp delict în urma lui, iar apoi, pe cai. Si Von savait... Si Von savait...

În cameră femeia începu să cânte din nou.

Cum?!

Ei, fir-ar să fie, las’ că-ţi... Deschise uşa cu iuţeala fulgerului. Şi cum se năpusti în cameră, auzi iarăşi clar ultimul acord, însă înăuntru nu era nimeni şi nici cântecul nu se mai auzea.

Se răsuci pe călcâie. În holul uriaş, luminai,

totul era cufundat în muţenie şi nemişcare. Închise uşa şi se rezemă de balustradă. Nervii unui om care a trecut prin academia de marină nu pot ceda chiar cu una cu două. Şi chiar şi aşa...:

Si Von savait... Si Von savait...

Cântecul răsuna din nou în cameră.

— Mda, mda... – Făcu el şi îşi drese încă o dată glasul.

— Maşina vă aşteaptă la poarta din spate. Fiţi amabil şi îmbrăcaţi-vă, între timp eu o să sting toate luminile. Asta-i cel mai important lucru în clipa de faţă.

Da? Ridică din umeri nepăsător, deşi în adâncul sufletului simţea că purtarea locotenentului e niţel aberantă, din moment ce, stând lângă cadavrul unui om asasinat cu doar câteva minute în urmă, consideră că important e să stingă toate luminile...

În timp ce locotenentul îşi vedea de stinsul luminilor, Harrincourt îşi frecă fruntea cu amândouă mâinile. Aici, frăţioare, se cer nervi de oţel. Dar ce face omul dacă îl apucă un cârcel în timp ce înoată? Dacă-i prost, azvârle din mâini şi din picioare până se îneacă. Dacă-i deştept, rămâne nemişcat şi face pluta, căci cât timp nu mişcă, apa îl ţine la suprafaţă.

Intră, aşadar, în baie şi se apucă să se

îmbrace, îşi puse fracul alb anume pregătit. Îi era un pic cam larg, dar nu cât să bată la ochi.

Cu încălţămintea avu acelaşi noroc. Pantofii erau mai mari doar cu un număr faţă de măsura lui. Îşi goli buzunarele vestonului de toate fleacurile pe care le avea asupra lui şi le vârî în buzunarele pantalonilor, apoi privi în jur. În cuier atârna o cască colonială. Şi-o puse pe creştet. Pe măsuţa de toaletă zăceau aruncate un portofel, câteva fleacuri, un stilet de ofiţer cu lănţug şi alte mărunţişuri. Le băgă şi pe acestea în buzunar, cu sila cuvenită a unui gentleman faţă de un gest imoral. Bunurile altcuiva! Dar ce să facă?

Sub batista de mătase găsi încă un ceas. Unul de mână! Unde s-a mai pomenit să aibă cineva două ceasuri? Se pare că timpul joacă un rol aparte în această poveste aiurită.

Lasă-te dus de val, lasă-te dus de val – îşi zise în sinea lui de mai multe ori şi îşi puse ceasul la mână. Era o urâţenie lipsită de gust, cu pretenţii de baroc. Un cap de crocodil decorat cu arabescuri. Din gura fiarei se iţea cheiţa. Doar dobitocii ies cu aşa ceva la o serată. Dar ce-i de făcut?

Ieşi din baie.

Locotenentul se afla deja lângă cadavru. Luă poziţia de drepţi:

— Putem porni? – Întrebă el. Guguştiuc dădu din mână.

— Nu merită să zăbovim pentru atâta lucru. Mă rog. Se pare că a făcut din ţânţar armăsar cu mortul ăsta. Cobori pe treptele care scoteau un scârţâit sinistru. Străbătură holul în grabă, ieşiră pe coridor şi porniră spre portiţa din spate. De data asta era deschisă!

Portiţa dădea în strada laterală. Zări o maşinuţă incredibil de mică. Parcată la umbra câtorva copaci cu o coroană stufoasă. Locotenentul îi deschise portiera.

— Poftiţi, domnule maior... e trecut de douăsprezece.

Se aşeză pe banchetă. Ofiţerul se aşeză la volan, trase portiera şi demară.

Automobilul străbătu întregul Avenue Magenta şi după un scurt ocol opri în faţa unei porţi scăldate în lumină...

Valeu, Păi asta-i comenduirea garnizoanei! Acu’ să-l vezi ce-o să se facă de baftă... Portiera maşinii se deschisese deja şi portarul încremeni în poziţie de drepţi când locotenentul, urmat de Harrincourt, intră în holul impozant. În încăperea ce răspândea o lumină orbitoare fură întâmpinaţi de valeţi cu găitane la livrea.

De-aici sigur nu scap fără zece ani de

pârnaie în vreo cetate-temniţă – îşi zise-n sinea lui Guguştiuc, în timp ce măsura din priviri, cu indolenţă, impresionantele coloane de marmură neagră.

Un colonel coborî în grabă treptele de marmură ce se pierdeau hăt-departe, amintind de scara lui Iacob.

Guguştiuc încorda gleznele într-un gest reflex: Puţin lipsi să pocnească din ele şi să ia poziţia de drepţi.

— Bine ai venit, prietene... – Îl întâmpină colonelul bucuros.

Guguştiuc simţi că-i bate inima nebuneşte, gata să-i sară din piept, însă dădu mâna cu colonelul şi-i zâmbi aidoma cuiva îmboldit pe la spate cu un ac.

Când-colo, colonelul îl conduse pe scara lui Iacob aşternută cu covor roşu, Mamă, precis se lasă cu închisoare pe viaţă... Şi ferecat în lanţuri.

Din faţă se apropia un domn cu obraz tuciuriu, în frac alb, cu un fes roşu pe cap. O fi fost vreun paşă.

Colonelul i-l prezentă pe Guguştiuc din mers:

— Marchizul Francois Verbier. Ce-i asta, dom’le? Curat balamuc! Ajunseră într-un salon uriaş, unde pe parchetul sclipitor se învârteau

doar câteva doamne mai copticele şi doi-trei militari cu grade înalte. Un uriaş cu părul cărunt veni spre ei în uniforma lui de paradă cu pieptul acoperit de distincţii şi ordine. Un general.

— Excelenţă – zise colonelul —, vi-l prezint pe marchizul Francois Verbier, un vechi prieten de-al meu.

— încântat de cunoştinţă... Sunt generalul Cochran. Comandantul acestui frumos oraş.

În zori or să mă-mpuşte – îşi zise Guguştiuc.

Pe urmă colonelul îl târî către un general bondoc, durduliu, cu mustaţa pe oală şi-ntre timp îi şopti lui Guguştiuc:

— Ei, măcar de data asta nu mai e nevoie de prezentări...

Cum naiba? De ce nu-i nevoie de prezentări? Ei, totuna-i. Dacă nu-i nevoie, nu-i nevoie şi gata. Nu sare el peste cal pentru atâta lucru. Colonelul dădu din cap cu subînţeles şi-i lăsă singuri. Aoleu! De ce pleacă şi ăsta?... Generalul îl bătu pe umăr şi-i zise cu glasul coborât:

— Arătaţi bine, prietene.

Apoi îl luă de braţ şi porni să se plimbe cu el. E clar, în zori or să-l pună la zid. E limpede ce-l aşteaptă.

Ieşiră pe o terasă de unde nişte trepte de

marmură coborau în parcul din spatele palatului. La tot pasul nu vedeai decât cele mai frumoase şi cele mai rare flori de pe continentul african, palmieri, beculeţe vopsite în toate culorile curcubeului. Şi pe fiecare treaptă de marmură albă a scării care duce în parc stătea câte un soldat din garda palatului. Până jos.

— Uită-te la fântâna aceea arteziană – îi şopti grăbit generalul. Poate că Macquart n-a venit, dar nu-i nici o supărare. Deocamdată să nu te preocupe decât madame Colette, s-o inviţi la dans peste câteva minute, restul o să-l poţi clarifica la fântână. Vezi că o să te contacteze vicontele Lambertier. Hai, du-te. Dar repet, s-ar putea ca Macquart să nu vină.

— Nu-i nici o supărare. Ştiu...

Aşadar, direcţia fântâna arteziană! Generalul pesemne că stă cu ochii pe el, aşa că n-are de ales.

Deasupra statuilor de marmură ce străjuiau bazinul meşteşugit lucrat se revărsa lumina mai multor mii de becuri. Jeturile de apă ţâşneau înlănţuite în joc şi acordurile muzicii umpleau grădina înecată în mireasma îmbătătoare a florilor. Simţi o mână pe umăr:

— Ce bine-mi pare că te văd!

Guguştiuc îi răspunse cu o indiferenţă bine

simulată,:

— Mă bucur, domnule viconte Lambertier... Celălalt se făcu alb ca varul şi simţi că nu-l mai ţin genunchii:

— Ce Dumnezeu? Ai căpiat?... îmi zici pe nume?!

Asta-i bună. Hai s-o lăsăm moartă. Aici nu poate fi vorba decât de o farsă sinistră, pusă la cale dinainte. Vor să-l scoată din minţi. Măcar de n-ar fi tipu' ăsta aşa de palid şi nu i-ar mai clănţăni dinţii-n gură de groază. Dar iată-l din nou zâmbitor, spunându-i bine dispus, în timp ce arăta cu degetul către o nimfă ce împodobea fântâna arteziană:

— Ai adus schiţa? O ai la dumneata?

Guguştiuc arătă şi el spre o altă nimfă:

— N-o am.

— Ai făcut bine că n-ai adus-o. Aş băga mâna-n foc că suntem urmăriţi. La revedere, pe mâine; Macquart n-a venit.

Guguştiuc dădu din mână blazat: – Nu-i nici o supărare...

Vicontele dispăru ca înghiţit de pământ. Ei, ia să dăm o raită pe-aici. Ar cam fi timpul îşi văzu liniştit de plimbare. Un boy se opri în faţa lui cu o tavă de sandvişuri. Mamă, îi ghiorăie maţele de foame. Ce mai, are o foame de lup!

Înfulecă două sandvişuri. De la un alt ospătar ciupi câteva felii de tort. De-acum începu să-i caute el din priviri. Se ghiftui cale de vreo două-trei alei, după care îl păli o sete turbată. Chelnerii serveau şi băuturi răcoritoare. Guguştiuc nu îndrăznea să zăbovească prea mult într-un loc, fiindcă uitase cum îl cheamă şi era nevoit să evite prezentările. Asta nu-l împiedica să dea peste cap câte un pahar cu băutură ori de câte ori îi ieşea în drum un boy, după care îşi continua preumblarea. Adunase în el un veritabil cocteil. Şampanie, sirop de zmeură, vermut, lapte de migdale, Chablis roşu şi un păhărel cu soluţie de alcool camforat, pregătit pentru eventualele pişcături de ţânţari suferite de invitaţi. Ia te uită ce drăguţ se-nvârte parcul în jurul lui!... Ceva mai târziu, când musafirii îl bisară pentru a treia oară cu aplauze furtunoase şi le cântă încă o dată „Louis a plecat în Hebride”, Guguştiuc observă cu uimire că-i aşezat la pian şi vizavi de podium stau instrumentiştii în picioare. De ce n-or fi cântând?

Nu-şi mai amintea că el e cel care îi gonise de pe estradă. Doamne sfinte, păi aici sunt numai şi numai granguri... Domnule maior... Hai o dată cu studiul ăla în do-minor... Da’ cum o fi mai departe? Lua-l-ar dracu’ pe Chopin ăsta! Mereu i-a dat bălaie de cap... Până-i vine-n minte fuga aia,

cu permisiunea publicului, o să interpreteze „Cântecul minerilor veseli”...

... Marchizul Verbier îşi cuceri auditoriul. Balurile de-acest gen oricum nu erau reuşite decât dacă printre musafiri se nimerea şi câte un tânăr nonconformist, spiritual şi plin de viaţă.

Guguştiuc ar fi dorit să bată de-acum în retragere, însă în fiecare clipă se trezea într-o nouă companie şi printre dinţi fredona întruna:

Hai, băiete, hai de-aicea... o să dai de dracu... du-te acasă...

Stomacul i s-o fi crezut shaker, amesteca întruna băuturile. Zări o ieşire laterală... Ia s-o tulim pe-acolo...

Din dosul unui strat cu flori apăru un bărbat şi-l apucă de cot.

— Sunt Macquart.

— Mi s-a spus că dumneata n-o să vii... – Bâigui Guguştiuc luat prin surprindere.

— S-au înşelat. Trei dintre oamenii mei vor fi mâine în drum spre obiectiv. Pe mine Lorsakoff m-a trimis la dumneata. Fii amabil şi spune-mi cât e ceasul.

Guguştiuc îşi scoase ceasul de aur din buzunar. Macquart privi în jur, apoi, fără un cuvânt, luă, ceasul şi îl vârî în buzunar.

— E-n regulă... – Şopti el.

— Crezi? – Îl întrebă Guguştiuc posomorât.

— Poftim – răspunse celălalt. Ţine-aici un pachet de Simon Arzt.

Şi-i puse în palmă un pachet de ţigări.

Nu-i deloc o afacere grozavă. Auzi, douăzeci de Simon Arzt pentru un ceas de aur... Măcar de-ar fi Caporal...

— La revedere – îşi luă necunoscutul rămas bun, adăugând grăbit, în şoaptă: în cutie sunt cincisprezece mii de franci...

Acestea fiind zise, îl lăsă cu ochii-n soare:

— Hei! Stai aşa... întoarce-te! Dar Macquart dispăruse.

— Nu-i nimic...

Cum naiba o fi ajuns din nou lângă fântâna arteziană, în mulţime? Şi uite-l şi pe generalul bondoc şi durduliu, cu mustaţa pe oală... L-a zărit de mai multe ori în această noapte, i s-a părut că-l urmăreşte cu atenţie...

Cineva îl bătu discret pe umăr:

— E unu şi jumătate.

Întoarse capul. Era locotenentul care avea obiceiul să stingă luminile când se-ntâmpla să fie un mort în casă. Ăsta mereu dă ora exactă. Îl urmă fără un cuvânt.

La poartă îi aştepta aceeaşi maşinuţă neverosimil de mică. Un cărucior cu motor!

Ofiţerul demară...

Înaintau tăcuţi pe străzile întortocheate ale oraşului, la început pe drumuri cu mai multe benzi de circulaţie, luminate de felinare arcuite în văzduh, apoi pe uliţele înguste ale mahalalelor de» la periferie. Ofiţerul frână. O haită de câini vagabonzi se-mprăştie chelălăind din faţa maşinii. Ofiţerul îl anunţă cu glasul scăzut:

— E ora două...

Parcă ar fi radioul. Tot timpul da ora exactă.

Guguştiuc coborî în decorul acela nocturn, ostil şi pustiu şi îl aşteptă pe ofiţer. Acesta închise portiera, demară şi îl lăsă singur.

În frac alb! Pe câmp!

Măi, măi, frumos îi şade. Nici ţipenie de om în jur. Încet-încet câinii vagabonzii se întoarseră şi începură să-l adulmece mânaţi de curiozitate. Mda, s-ar zice că mi-a copt-o domnul locotenent... – Îşi zise el nedumerit.

Zări la câţiva paşi coliba solitară a unui paznic de câmp. E-e! Poate o să dea aici peste nişte zdrenţe, să aibă cu ce se îmbrăca.

Dar ce-o să se facă fără uniformă şi echipament? El nu şi-a dorit decât să ajungă în compania de marş, dar dacă-i lipsesc efectele, o să se aleagă cu mai mulţi ani de muncă silnică.

Uf, în ce belea a intrat...

Deschise uşa colibei cu inima grea şi cu un gust amar în gură.

Intră în odăiţa cu miros de mucegai şi aprinse un chibrit. Apoi nu-şi putu stăpâni un strigăt de uimire.

Pe o bancă, aşezate frumos, în ordine, se găseau uniforma, chipiul şi baioneta lui, iar sub bandă, o pereche de bocanci.

CAPITOLUL OPT

1

Lorsakoff se învârtea în cameră ca un leu în cuşcă. Fereastra odăii dădea spre palmierii toropiţii prăfoşi de pe malul mării, din apropierea portului pescăresc. Se crăpa de ziuă. Căsuţa jegoasă de la periferie era cufundată într-o tăcere adâncă. Cafegiul de la parter îşi închisese de mult prăvălia şi acum dormea pe o pătură aşternută sub cerul liber.

Scara de lemn de-afară scârţâia sub apăsarea paşilor grei. Rusul duse mâna la buzunarul de la spate. Cineva bătu la uşă. Lorsakoff crăpă uşa cât să vadă cine-l caută.

— Uf, în sfârşit, a dat Domnul – zise el lăsându-şi musafirul înăuntru, apoi încuie din nou uşa. Ai adus ceasul?

— Iată-l – răspunse Macquart, căci el era musafirul.

Participanţii la bal nu l-ar fi recunoscut sub noua lui înfăţişare. Era îmbrăcat într-o salopetă albastră, cum poartă docherii, şi în picioare avea nişte tenişi fără şireturi, jegoşi, din care i se vedeau picioarele goale.

Lorsakoff întinse lacom mâna după ceasul

pe care i-l dădu Macquart.

— Bine, dar... Yves zicea că-i vorba de un ceas de mână...

— Pe ăsta mi l-a dat.

— Stinge lumina.

Macquart se supuse. Pupa câteva secunde, rusul zise:

— Aprinde-o.

După ce se auzi declicul comutatorului şi se făcu lumină, Macquart se trezi cu ţeava unui pistol înfiptă în burtă şi Lorsakoff, galben ca ceara, îl soma cu glas şuierător:

— Scoate ceasul! Nu încerca să te dezvinovăţeşti în vreun fel. M-am lămurit ce hram porţi, Macquart. Ştiu încă de-acum un an că tot aşa i-ai vândut şi pe fraţii Junghans. Dar acum ţi s-a-nfundat.

— Ai înnebunit? – Îl întrebă celălalt fără să-şi piardă o clipă cumpătul. L-am întrebat cât e ceasul, el a ridicat capacul ceasului, potrivit înţelegerii, eu l-am luat şi i-am înmânat pachetul de ţigări.

— La telefon Yves mi-a spus categoric că-i vorba de un ceas de mână. Ceasul doctorului Bretail.

— Şi ăsta ce mai e? Măcar uite-te bine la el!

— Pune mâna pe ceas - spuse rusul ţinând

în continuare pistolul îndreptat către Macquart – şi rămâi acolo unde eşti. Acum întinde mâna şi dă-mi-l... Nu cumva să duci mâna la buzunar, că te-mpuşc...

Luă ceasul şi-l studie îndelung, apoi bombăni uimit:

— B.Y. E clar că-i al maiorului Bertram Yves. Lăsă în jos mâna în care ţinea pistolul, neştiind ce să creadă, Macquart zâmbi ironic.

— Uite care-i treaba, Lorsakoff, mie nu-mi este frică de dumneata. Ţi-aş fi putut veni de hac şi până acum – şi-n timp ce vorbea astfel îşi strânse în pumn degetul mare şi din ghiulul masiv, cu o piatră montată, ţâşni un jet lung şi subţire care ateriza sfârâind pe faţa de masă, făcând să apară în câteva clipe o gaură uriaşă în ţesătura mistuită de parcă nici n-ar fi existat. Acid sulfuric. Te-aş fi putut aranja în timp ce te uitai la ceas. Avem însă nevoie unul. de celălalt. Mai ales acum, când e limpede că Yves a lucrat pe barba lui, iar pe noi ne-a folosit doar drept unelte.

— Atunci de ce mi-a vorbit atât de detaliat la telefon despre un anume ceas de mână cu capac, care are cadranul în formă de cap de crocodil?

— Fiindcă avea nevoie de timp ca să şteargă toate urmele.

Lorsakoff băgă pistolul în buzunar.

— Treaba e încurcată... Dar înţeleg că adineauri m-am înşelat în ceea ce te priveşte. În toată afacerea asta punctul nostru cel mai slab este că nici unul dintre noi nu-l cunoaşte personal pe maior.

— Eu unul l-am văzut astă-noapte.

— De unde ştii că era el?

— Păi, generalul Aubert a coborât pe scară la braţ cu el, iar mai târziu s-a întâlnit lângă fântâna arteziană, potrivit înţelegerii, cu vicontele Lambertier.

— Ce fel de om e?

— Cu totul altfel decât i-a mers vestea. Aş fi jurat că-i un puştan aiurit, ca la vreo douăzeci şi doi de ani. Chipeş, un pic pistruiat, râde întruna şi face pe nebunul. Aşa de bine ştie să facă pe beţivul, de l-ar putea invidia până şi actorii profesionişti.

— Dar de ce mi-o fi spus la telefon că are planul la el, în ceasul cu cap de crocodil, dacă tot avea de gând să ne tragă pe sfoară?

— Când aţi vorbit la telefon, nu s-o fi gândit la asta. Trebuie că s-a întâmplat ceva între timp.

Lorsakoff trase o înjurătură.

— Dacă-i pe-aşa, o să se căiască amarnic; O să-mi cadă curând în laţ.

— Cum aşa?

— Nu fi bou! Păi nu ştii cum ne-am înţeles cu el? Planul doctorului Bretail trebuie verificat la faţa locului. Va trebui să pornească într-acolo. Şi-atunci, s-a zis cu el. Dă-le de ştire lui Laporter şi Hildebrandt.

— După mine, ar trebui să discutăm mai întâi cu Grison. El este singurul care a ţinut personal legătură cu maiorul.

— Ai dreptate! Să mergem la Grison.

Puse ceasul în buzunar, stinse lumina şi coborî împreună cu Macquart. În faţa porţii rusul se opri o clipă locului:

— Hm... Adineauri dormea aici cafegiul ăla arab. Unde naiba o fi?

Priviră câteva clipe de jur-împrejur, dar, la urma urmei, aveau de făcut un drum ce nu suporta amânare, aşa ţi-o luară din loc.

... Cafegiul arab coborî tiptil pe scară.

Trăsese tot timpul cu urechea la discuţia celor doi.

Zorii cenuşii, pâcloşi împrăştiau treptat umbrele nopţii din jurul copacilor şi caselor.

Mergeau cât puteau de repede. Înaintea lor se aşternea o uliţă lungă, care ducea la ţărmul mării. Deodată, din faţă apăru o siluetă care venea spre ei. Un soldat. Beat criţă. Fredona un

cântecel şi se ciocnea de fiecare o doua casă. Pe urmă îi împroşca pe arabi cu sudalme urâte, cumplite şi-i chema în stradă, să-i facă fărâme pe toţi... Se sprijini de un perete şi scotoci în buzunar după o ţigară. Le făcu de departe semn prietenos celor doi:

— Haideţi, domnilor... daţi-i unui biet soldat... care mâine poate c-o să se prăpădească pentru lumea civilizată... daţi-i un foc, în numele patriei... Vive la France!

Lorsakoff şi Macquart dădeau să intre grăbiţi tocmai în casa în dreptul căreia se oprise soldatul. Rusul scoase râzând bricheta şi o scapără de mai multe ori, având, pare-se, benzina pe terminate. Soldatul se aplecă până ce aproape-i atinse obrazul, bălăbănindu-se ca beţivii:

— Nu vă duceţi sus...

— Grison nu-i acasă?

— Ba da. Mort. I-au făcut felul.

— Vino în piaţa de peşte...

În cele din urmă bricheta se aprinse şi după ce trase câteva fumuri, soldatul îşi învârti chipiul pe cap şi porni mai departe, răcnind crâmpeie dezarticulate de cântece.

— Sărmanul Grison – făcu Macquart. Ai avut dreptate, Lorsakoff. Cineva şi-a vârât coada în povestea asta şi Yves a rupt-o cu noi.

— Bagă de seamă, Macquart, eşti singurul dintre noi care a vorbit cu el, doar tu ştii cum arată la faţă şi el e conştient de asta...

— Nu-mi duce mie grija, că...

Răsună o împuşcătură. Glonţul trecu şuierând peste capul lui Macquart. Amândoi se adăpostiră sub o poartă. Aşteptară să vadă ce-o să mai urmeze.

Tăcere.

Macquart iscodi prudent împrejurimile. Strada era pustie, cufundată în linişte Nicăieri nici ţipenie de om.

— Nora du nom... – Scrâşni el. S-ar zice că nemernicii încep jocul pe viaţă şi pe moarte.

În furnicarul matinal al pieţei de peşte se reîntâlniră cu soldatul care, de data asta, le ceru să-i facă cinste cu o cinzeacă, fiindcă lui îi este scris să plece în deşert. Intrară într-o cârciumă şi se aşezară la o masă.

— Zi, Hildebrandt – îl îndemnă rusul în şoaptă.

— Astă-noapte aveam întâlnire cu Grison – spuse soldatul. Când am bătut la uşă, nu mi-a deschis nimeni. Am apăsat pe clanţă. Uşa era descuiată, înăuntru totul era vraişte pe jos, aşternuturile erau ferfeniţă şi-n mijlocul camerei, cu ţeasta chisăliţă; înjunghiat, zăcea Grison.

Tăcură un timp.

— Porneşti în dimineaţa asta? – Întrebă Macquart.

— Da. Mergem la Aut-Taurirt. Grison a mirosit foarte bine treaba asta.

— Ia aminte – se amestecă în discuţie Lorsakoff – până la noi ordine bagă la cap ce-ţi spun acum: dacă pui mâna pe un ceas de mână în formă de cap de crocodil, te-ai ales cu cincizeci de mii de franci. Vreau să discut şi cu Laporter. O să mai auzi de mine astăzi. Până una-alta, acţionaţi cum ne-am înţeles.

Soldatul se întoarse la garnizoană. În ajunul plecării primiseră cu toţii învoire până dimineaţa. Pe când se legitima la punctul de control, o patrulă îl aducea pe Guguştiuc. Acesta întinse zâmbăreţ mâinile, să i se pună cătuşele.

Hildebrandt păli.

Dezertorul avea la mână un ceas în formă de cap de crocodil!

2

Plutonierul Latouret care, în urma celor întâmplate, nu ştia ce să mai creadă, nu-i spuse o vorbă ingratului şi ticălosului său protejat. Doar în răstimpuri îşi netezea mustaţa pârjolită, de pisică

sălbatică şi se holba cu ochi ca de melc la tânăr... Nom du no? I se putea citi în privirea lui.

— Eşti bătut în cap, ce-i cu tine? – Se răsti Troppauer care, de la ultima întâlnire, se socotea îndreptăţit să-l tutuiască pe camaradul Guguştiuc. Trăiai aici ca-n sânul lui Avram sau, altfel spus, ca amicul meu Dante în paradis şi dracu' te-a pus să dai cu piciorul la aşa un trai. Guguştiuc ridică din umeri.

— Nu de aia m-am înrolat în legiune, ca să crap de plictiseală. M-am obişnuit cu poeziile tale şi m-am îndrăgostit de ele, vreau să le ascult şi de-acum încolo, orice-ar fi!

— Vorbeşti serios? – Îl întrebă impresionat poetul.

— Foarte serios. Din fragedă copilărie mi-a plăcut poezia şi presimt că într-o bună zi o să mă pot mândri cu faptul că m-am numărat printre primii admiratori ai marelui Troppauer.

Muşchii masticatori fremătară pe maxilarul de gorilă şi ochii cu privirea pierdută se înceţoşară năpădiţi de lacrimi.

— Te asigur că, dacă o să ajung vreodată mare poet, o să fac cunoscut acest lucru. Înţeleg admiraţia pe care o ai pentru mine, dar nici chiar aşa, să mă urmezi până şi-n deşert... asta, asta... chiar că-i un gest ieşit din comun...

— Prin foc şi gloanţe, pentru poezia ta! – Strigă Harrincourt plin de însufleţire. M-am obişnuit cu aceste poeme, le-am îndrăgit şi nu vreau să mai trăiesc fără ele.

Troppauer roşi şi lăsă privirea în pământ:

— Mă bucur că ţi-am putut dărui o lume aparte... – Bolborosi el şi, cu mâinile-i cât cazmaua tremurându-i ca frunza-n vânt, scoase din buzunar o epopee scrisă în doi timpi şi trei mişcări.

Netezi teancul de hârtii, înghiţi în sec şi declamă pe un ton teatral:

— Mâine porneşte la drum batalionul, iuhuu! De Homer Troppauer!

Guguştiuc avea talentul de-a se abandona cu totul propriilor gânduri în timp ce asculta câte un poem mai lung de-al lui Troppaeur. Îşi făcuse un obicei din a-şi lăsa reflecţiile să fie acompaniate de glasul monoton, tehui al poetului şi, de câte ori acesta se oprea cu o expresie de încântare pe faţă, trântea la întâmplare câte un:

— Minunat! Fantastic! De neuitat! Mai ai vreuna?

— Da, mai am patru cânturi.

— A, prea puţin! Citeşte-mi-le repede! Măi! Măi, Puşkin, măi!

Poetul îşi lingea satisfăcut buzele lătăreţe,

îşi mângâia jenat bărbia ţepoasă, vineţie şi îşi relua lectura. Iar în acest timp Guguştiuc se întreba ce ar trebui să facă el cu cei cincisprezece mii de franci. E limpede că nu-s ai lui. Nu-şi poate permite să-şi însuşească banii altuia numai fiindcă, dintr-o greşeală, au ajuns în mâna lui... Deci, în primul rând, trebuie să se uite cu atenţie la portofelul pe care fusese nevoit să-l bage în buzunar atunci, în baie, laolaltă cu alte mărunţişuri ce-i aparţinuseră mortului. După ce-şi schimbase ţinuta în colibă, luase cu el toate lucrurile acelea. Acum erau în buzunarele vestonului său, însă nu le poate cerceta decât la loc sigur, unde să nu "tragă curentul." Cazărmile astea sunt însă nişte ciudăţenii în ceea ce priveşte construcţia. Băile, de pildă, n-au uşi. Asta pentru ca acela care trebuie ţinut sub supraveghere să nu poată fi scăpat din ochi. Unde s-ar putea uita nestingherit la portofelul ăla? E, totuşi, absurd să-l aibă în buzunar şi să nu se poată uita la el. În dormitor se află întotdeauna oameni, acolo nu-i nici o şansă, iar la popotă nici atâta... cât despre oraş, nu mai pupă el prea curând o învoire... Afurisită treabă.

— Ei? – Îl întrebă Troppauer triumfător.

— N-am cuvinte... Omule! Cum naiba e cu putinţă ca tu, cu geniul tău, să te afli aici în loc să

fii în Suedia, la decernarea Premiului Nobel!

— La ce se poate aştepta un poet în ziua de azi? – Întrebă Troppauer cu o tragică resemnare în glas, greblându-şi cu degetele cârlionţii pe cât de rari pe atât de lungi. Vasăzică ţi-a plăcut?

— E senzaţională! Numai la ultimele două versuri, naiba ştie, mi s-a părut că...

— Aşa-i... Asta era – se însufleţi poetul. Surprinzi magistral esenţialul! Şi eu am avut senzaţia că-n acest pasaj am cam dat dovadă de superficialitate şi că, de fapt, ar fi trebuit să termin acolo unde rămân singur în eter, ca o unică stea pe firmament...

Scoase un creion chimic, îi umezi vârful cu limba şi tăie, fără să mai stea pe gânduri, ultimele două versuri.

— Acum vine cântul al treilea, e un pic mai lung; dar e mai grozav decât astelalte.

— Ce contează lungimea, când e vorba de un poem semnat de Troppauer! Citeşte odată, că de nu, bag şişu-n tine! Măi... Măi, inegalabilule!

Doi ofiţeri traversau grăbiţi curtea cazărmii. Se lăsă cu un tămbălău monstru. În cursul după-amiezii explodase o grenada de mână la spălătorie şi dintre soldaţii de serviciu nu scăpase cu viaţă decât unul singur, şi acesta grav rănit. Acum unitatea era în alertă, din clipă în clipă

trebuia să sosească de la statul-major o comisie de anchetă alcătuită din experţi.

Între timp, primiră un telefon cum că respectiva comisie n-o să descindă decât în dimineaţa următoare; iar până atunci totul să rămână neatins la locul dezastrului, în caz contrar, vor fi traşi la răspundere în faţa legii.

Soldaţii care căscau gura fură pe dată dispersaţi din preajma spălătoriei şi unul dintre locotenenţi porunci cu glas răspicat: Plutonier Latouret!

— Oui, mon commandant.

— Până la sosirea comisiei, pui santinelă la spălătorie! Să rămână totul neatins acolo! Este strict interzisă intrarea oricărei persoane.

Guguştiuc tocmai trimitea în sinea lui la dracu toate enigmele astea. N-o să aibă niciodată fler la chestii dintr-astea, cât despre Troppauer, acesta ajunsese la „şi când eterul fi-va zguduit şi un blestem va răsuna din haos...”

Blestemul prinse glas!

— Troppauer, mama ta de cămiloi cretin, cu opt cocoaşe...

Aşadar, blestemul se pogorî de pe buzele plutonierului Latouret, făcând să se cutremure eterul şi dacă afirmaţia lui ar fi fost adevărată măcar pe jumătate, străbunii lui Troppauer ar fi

avut suficiente motive să le crape obrazul de ruşine.

Beştelit în ultimul hal, poetul porni cu poemele şi cu cârlionţii lui ciufuliţi să cineze la popotă. Guguştiuc stătea în poziţie de drepţi, neclintit ca un ţăruş. Latouret începu să se tragă de mustaţă şi-l împunse cu privirea. Vechile cicatrici de pe obraz i se învineţiră.

— Soldat!

— Oui, mon chef!

Latouret făcu o pauză pentru intimidarea subalternului.

— În spălătorie zac opt morţi, adică, vreau să spun, ce-a mai rămas din ei. Intri de gardă şi păzeşti obiectivul timp de şase ceasuri. Peste cinci minute te prezinţi complet echipat de marş la comandamentul gărzii.

Ordinul suna necruţător. Locotenentului nici prin gând nu-i trecuse să trimită o singură santinelă în toiul nopţii la locul sinistrului. Cu atât mai puţin un om care a doua zi în zori urma să pornească în deşert.

— Ai înţeles?

— ’Ţeles, dom’ plutonier!

— Ce te râzi, bă?!! – Răcni Latouret ieşindu-şi din pepeni, fiindcă se aşteptase să-l vadă pe Guguştiuc înverzindu-se de groază şi furie. Te

pomeneşti că te bucuri de ordin?

— Mă bucur, dom' plutonier! — Veni răspunsul sincer al acestuia.

În acest loc izolat se putea uita, în sfârşit, liniştit la portofelul din buzunar. Precis n-o să-l deranjeze nimeni.

Plutonierul se înroşi de ciudă ca un curcan.

— Eşti nebun! Eşti într-o ureche! Nu te teme, c-o să te-nvăţ eu ce-i aia căinţa! Mă... mă... Rompez! Rompez! Că te fac bucăţi!

Săracu' de el, ia uite-l cum îşi face sânge rău – cugetă Guguştiuc în timp ce urca în dormitor, Pilotte şedea pe pat şi se-ngrijea ca până la căderea nopţii să-şi frece bine picioarele cit seu, Ştia ce-nseamnă un marş îndelungat prin deşert... Hildebrant scria o scrisoare, dar între timp îl urmărea şi pe Guguştiuc, care se pregătea să intre de gardă, şi-i arunca priviri furişe unui camarad chipurile adormit.

Acesta era Pencroft. Un tip slăbănog, cu nasul mare şi umerii cât dulapul. Sosise din America. Dacă vaporul pe care sa îmbarcase ar fi pornit cu o întârziere de numai cinci minute, ar fi ajuns pe scaunul electric. Aşa, însă, n-au ce-i face. Era implicat într-un asasinat politic şi, ajuns la Cherbourg, îl lăsaseră să fugă. Niciodată nu era văzut în compania lui Hildebrandt. Americanul se

împrietenise la cataramă cu grecul Adrogopoulos, un campion de catch. Era o prietenie ca între sportivi. Cândva, în calitate de boxer profesionist, Pencroft instruise poliţiştii mai multor ţări europene în tainele autoapărării. Hildebrandt era văzut cel mai adesea în compania domnului conte. Aristocratul era un om grav, cu o mutră acră şi cu fruntea înaltă. Se vedea de la o poştă că provine dintr-o clasă sociala privilegiată. Nu pomenea niciodată nimic despre trecutul său civil.

Guguştiuc se împrietenea cu toată lumea. Era la fel de popular şi printre soldaţi şi, datorită unui ospătar din Marsilia, porecla de Guguştiuc îl urmase şi-n Africa. Camarazii pufniseră în râs atunci când ospătarul îl strigase prima oară cu acest nume. Apoi s-au obişnuit cu el şi astfel şi-a păstrat Harrincourt porecla. Cel mai bun prieten al lui rămânea, totuşi, Troppauer, poetul. Era în relaţii de amiciţie şi cu Cretă, în măsura în care amiciţie se cheamă să iei sub aripa ta protectoare un tembel. Pe obrajii lui Cretă apăreau ridurile premature ale degenerării ereditare ori de câte ori zâmbea. Acum dormea îmbrăcat, cu chipiul pe ochi, cu mâinile sub cap şi cu echipamentul azvârlit vraişte primprejur. Guguştiuc îl zgâlţâi de umăr.

— Hei, bătrâne! Mâine dimineaţă pornim la

drum! Hai să strângem boarfele astea! O să poţi dormi şi după aia...

— Se poate dormi oricând... zâmbi cretinul. Ce te tot iei de mine, măi, Guguştiuc. Încă nu pornim...

— Dar dacă o să sune alinierea, n-o să mai ai timp.

— Atunci nici n-o să mai fie nevoie... Atunci o să pornim la drum – o ţinu imbecilul pe-a lui şi, trăgându-şi chipiul pe ochi, îşi văzu de somn.

— Hildebrandt! Bagă-i şi amărâtului ăstuia boarfele în raniţă. Eu trebuie să intru de gardă la spălătorie.

Toţi ochii se holbară la el.

— La cei opt morţi? – Îl întrebă Adrogopoulos înfiorându-se.

— Cum mă vezi şi cum te văd. Şi n-am timp să mă ocup şi de boarfele lui Cretă.

Pilotte se apropie şi îndesă toate efectele în raniţa idiotului, dar între timp bombănea încruntat:

— Fii atent, băi, Guguştiuc! Asta-i legiunea străină, băi, nu Armata Salvării...

Cu toate astea, continuă să strângă boarfele împrăştiate pe jos.

Guguştiuc n-avu timp să-i răspundă, alergă să se prezinte la plutonier. Latouret îl scrută din

cap până-n picioare. Dacă n-ar fi avut urgent nevoie de-o santinelă la spălătorie, i-ar fi găsit el nod în papură soldatului. Aşa însă, se mulţumi să-l avertizeze:

— Postul de gardă se execută cu aceeaşi stricteţe ca şi cel din faţa statului-major. Faci trei paşi; stânga-împrejur regulamentare şi alţi trei paşi. Daca te aşezi sau îţi aprinzi o ţigară, curtea marţială te mănâncă. Ai înţeles?

— ’Ţeles. Ah, uite-l... uite-l... cum răspunde, de parca ar fi fost decorat, nu alta. S-ar zice că străluceşte de fericire. Nu-i mai păsa că procedează niţel neregulamentar şi ordonă cu un zâmbet.

— Bine-nţeles că n-o să facem risipă de curent electric, aşa că o să stai pe întuneric! Soldatul din legiune nu se sperie de opt morţi şi nu se teme de stafii!... Ce-i?... Ce te bucuri?... Ce te râzi? Rompez! Rompez... Că-ţi spintec burta!

Şi se văzu nevoit să-şi descheie nasturele de la gât, fiindcă simţea că mai are un pic şi-l loveşte damblaua.

Iar Guguştiuc nu-şi mai încăpea în piele de bucurie. Înseamnă că are şansa să poată examina conţinutul portofelului fără teama de a fi luat prin surprindere, pentru că pe întuneric de-afară nu se vede înăuntru, însă el îl va zări de departe pe cel

ce s-ar apropia de spălătorie.

Spălătoria era la o distanţă de zece minute de restul clădirilor din incintă. Rareori se abătea câte un soldat până acolo chiar şi-n timpul zilei, dacă nu avea ordin să spele ceva anume, aşa cum se-ntâmplase cu victimele grenadei explodate. Căsuţa se afla în capătul depărtat al uriaşului teren de instrucţie acum pustiu, cufundat în beznă.

Vasăzică în această clădire sunt opt morţi. S-ar zice că soartă s-a specializat în a-l băga în sperieţi pe bietul Guguştiuc – îşi spuse el chicotind. Ei bine, n-are decât. Lăsă câmpul întunecat în urmă şi intră liniştit, aproape voios, în spălătoria părăsită.

În depărtare se auzi goarna sunând stingerea şi curând se aşternu întunericul şi peste ferestrele până atunci luminate ale celorlalte clădiri. Căsuţa se înălţa izolată printre câţiva palmieri adormiţi, la marginea uriaşului deşert.

Închise uşa. Porni cu paşi tăcuţi să execute rondul de noapte aşa cum îi ordonase plutonierul...

3

Ora zece.

Lumina lunii se revarsă prin fereastra fără plasă de ţânţari şi fasciculul luminos înaintează molcom pe duşumea, Unu, doi, trei... Drepţi, stânga-mprejur... Unu, doi, trei...!

Ce plicticoasă e tropăiala asta de colo-colo. Măcar de şi-ar putea aprinde o ţigară. Sau de şi-ar putea face cât de cât o idee despre ce mai e prin jurul lui.

Din depărtare răzbat până la el zvonuri înăbuşite, Duşumeaua uscată scârţâie asurzitor la fiecare pas. Garda asta nu e tocmai o plăcere pentru o persoană cu nervii slabi. Noroc că în familia Harrincourt nu există o ereditate în acest sens. Îi e perfect egal că se află aici în loc să fie, de pildă, la popotă. Câteodată se trezeşte fluierând încetişor...

Din colţ se aude un trosnet. Ba chiar două. Apoi tăcere. Păi, sigur, podeaua e veche şi noaptea, pe măsură ce se răceşte aerul, scândurile dilatate în arşiţa de peste zi se contractă, revenind la dimensiunea lor normală. Aşa se explică pârâiturile.

Cine n-a învăţat fizică ar face acum pe el de frică.

Hăt de departe se aude şuierul prelung al unei locomotive. Pe fereastră se zăreşte un câine vagabond, traversează în fugă câmpul pustiu şi

liniştea domneşte pretutindeni, doar de undeva răzbate un clipocit. O fi vreun robinet care n-a fost bine închis... Din nou un pârâit... Hm... De ce o fi trosnind podeaua într-un singur loc o dată cu lăsarea frigului?...

Razele lunii îşi continuă înaintarea pe duşumea, acum luminează capul unui bărbat întins pe spate. Cu ochii deschişi, cu faţa rigidă, albă ca varul, cu gura vineţie.

Eşti urât, bătrâne, ce mai tura-vura. Dar nu te teme, Guguştiuc n-o să-ţi facă nimic, doar stă de pază. Şi mâine or să vă îngroape frumuşel pe toţi opt şi-atunci o să vă puteţi lăsa liniştiţi pradă descompunerii... Ce mai contează o zi petrecută aici sau pe lumea cealaltă, în eternitate... Săracul plutonier Latouret. Dumnezeu să-i dea odihnă veşnică, dacă soarta veşnic imprevizibilă ar vrea să-l lovească damblaua; săracul de el, dacă l-ar vedea acum, ar crăpa de ciudă, deoarece credea că într-o situaţie din asta omului de rând i-ar da târcoale epilepsia... Şi pe măsură ce razele îşi continuă alunecarea, i se dezvăluie privirii şi o pată maronie, un veston sfârtecat, plin de sânge, cu care a fost învelit în pripă cadavrul.

Unu, doi, trei... Drepţi, stânga-mprejur... Unu, doi, trei...

Şi totuşi, hm, sunt cam exagerate trosnetele

astea, care se aud la intervale mai mari sau mai mici de timp. Nu pentru că i-ar fi... Dar cineva se află aici şi lucrul ăsta este interzis. Auzi tâmpenie, să te ascunzi într-un loc ca ăsta. Deşi n-ar fi exclus să fie vreo rozătoare sub duşumea. Trosc.

Lumina lunii se prelinge mai departe, lasă în urmă capul şi scoate la iveală un pumn încleştat, alb ca neaua... în depărtare clopotele bat trecerea unui alt sfert de ceas şi o pasăre sfâşie cu ţipătul ei de-o clipă tăcerea nopţii. Luna desenează acum pe duşumea câteva frunze lungi din coroana palmierului încremenit...

Şi iar se aude un pârâit discret... Urmat de două trosnete ascuţite...

Mânca-ţi-aş nasul, ei las? Că-ţi arăt eu ţie!

Să procedăm regulamentar. Dintr-o mişcare îşi pregăteşte arma de tragere, o armează şi strigă cu glas tare:

— Halte!...

Linişte...

Scoate lanterna. Nu vrea să aprindă lumina. Dacă, totuşi, nu-i decât o rozătoare tupilată sub scândura putredă, a dat-o în bară, în caz că aprinde lumina în pofida ordinului primit. Şi urâtul ăla cu mustaţa ţepoasă ar crede că-i slab din fire. Deşi n-ar avea nici un motiv să-i fie frică. Doar n-o să se teamă cu baioneta în mână?

Fasciculul lanternei mătură toată încăperea, duşumeaua, pereţii, ba chiar şi tavanul. Nicăieri nimic. Lângă uşă e un bidon ciuruit de schije, cu vopsea de miniu din aceea eu care se dă pe acoperişurile din tablă. Substanţa cleioasă de culoarea ruginei s-a întins ca o reptilă preistorică, dintr-un capăt al încăperii în celălalt. În colţul de unde se aud trosnetele zace un gagiu cu faţa in jos într-o băltoacă de sânge, acoperit până în creştet cu o manta. Amaratul ăsta nu mai scârţâie deloc... Ăstălalt, din stânga lui, cu genunchii îndoiţi, a scăpat relativ întreg... Dar unde-i este capul?... Tencuiala a fost împroşcată cu schije şi cu sânge, în jur sunt numai zdrenţe sfâşiate, sfârtecate şi pe duşumea, în poziţii aproape fireşti, zac cadavrele celor răpuşi... Sunt opt.

Ba nu... Sunt nouă... NU de opt era vorba? Hm. E limpede că-s nouă... Ia te uită. Ce ciudat!

Dracu’ ştie. Oricât i-ar mai număra, e clar sunt nouă oameni şi-un picior... Stinge lanterna. Pune puşca pe umăr şi continuă rondul. Doar n-o să se apuce să inventarieze morţii!... Că sunt opt sau nouă, nu-i tot un drac?... De înmulţit n-aveau cum să se înmulţească de-atunci şi nici mai puţini n-au cum să fie, că nu-i cu putinţă să existe pe-aici hoţi de cadavre...

Naiba ştie ce are duşumeaua asta.

Două trosnete, un zgomot înăbuşit... şi linişte...

... Razele lunii luminează acum o bună parte a încăperii şi poposesc asupra soldatului din colţ, întins cu faţa la pământ... Acolo scârţâie podeaua, e clar, şi.

În orice caz aici se cer nervi de oţel... Asta fiindcă ar putea să jure că soldatul culcat cu faţa în jos şi-a întins adineauri ambele braţe. Iar acum unul... Ei, totuna-i.

Ce rost are să-şi bată capul cu fleacurile astea? Fiecare mort n-are decât să zacă aşa cum are chef! Acum tocmai se bate miezul nopţii... Pe podeaua scăldată în razele lunii zac cadavrele neclintite. Penumbră, clipocitul câtorva stropi de apă, câmpia pustie, întunecată, spre care dă fereastra... Unu, doi, trei... Drepţi, stânga-mprejur... Unu, doi, trei.

... Oare ce-o fi făcând Colette în clipa asta? – Se întrebă Guguştiuc printr-o asociaţie de idei cu adevărat profana, in legătură cu o dansatoare pariziană, Cu ea a şi stat de vorbă înainte de plecare...

Trosnet asurzitor!...

Dă jos arma de pe umăr şi se-ntoarce spre colţul cu pricina. Înlemneşte nevenindu-i să-şi creadă ochilor.

Un obiect negru zboară spre el... Lovitura cumplită îi atinge umărul, deşi vizată îi fusese ţeasta, împunge fandând, însă baioneta nu spintecă decât aerul. Între timp iese şi el din raza de lumină, aşa că nici a două lovitură năprasnică nu-i nimereşte capul, ci doar umărul... Simte o durere ascuţită în braţ, scapă arma din mână şi îşi dă seama că a rămas descoperit în faţa celei de-a treia lovituri. Ba nu!

A treia lovitură nu mai vine, fiindcă...?... De undeva din spatele lui Guguştiuc răsună două împuşcături! Uşa spălătoriei se deschise brusc şi al nouălea mort o ia la goană şi fuge de-i sfârâie călcâiele... Doar umbra i se mai vede gonind peste câmp...

Deşi îl înjunghia teribil umărul şi tot braţul drept, Guguştiuc apucă arma cu mâna stângă şi porni în urmărirea lui...

Tra-ra! Tra-ra!

La auzul celor două împuşcături garda de noapte dădu alarma. Imediat se auzi în noapte glasul subofiţerului aflat la comanda gărzii:

— Aux armes!

Pe întinderea întunecată a câmpiei, atacatorul avea un avans de vreo treizeci de metri faţă de Guguştiuc. Nu i se zărea decât umbra. Apropiindu-se de fortăreaţă, îşi luă elan şi sări fără

şovăire peste gardul scund din piatră...

Întunericul nopţii îl înghiţi pe cel de-al nouălea mort.

Până să se-ntoarcă Guguştiuc de la zid, pe terenul de instrucţie era o forfotă în toată legea. Mai întâi apăru în pas alergător garda cu lămpi de acetilenă şi cu armele gata de tragere, apoi o droaie de subofiţeri care-şi prindeau centurile din fugă şi, în fine, căpitanul însoţit de alţi câţiva ofiţeri, în fruntea tuturor alerga plutonierul Latouret şi s-ar zice că în cea mai sângeroasă încleştare din viaţa lui tot se simţise mai bine decât în aceste momente.

Comandantul gărzii strigă:

— Halte! Fixe!

Ajunseră la soldatul de gardă la spălătorie, pe care îl găsiră fără chipiu şi, pe deasupra, cu arma în mâna stângă.

— Soldat!

— Permiteţi să raportez: cu aproximativ cincisprezece minute în urmă am fost atacat în întuneric de cineva care m-a lovit de mai multe ori cu un obiect contondent şi apoi a fugit.

— Când ai tras după el, l-ai nimerit?

— N-am tras.

— Păi cine-a tras?

— A mai fost cineva ascuns în spălătorie.

— Nom de Dieu! – Scrâşni din dinţi căpitanul, fiindcă în viaţa lui nu mai pomenise într-o cazarmă atâtea mistere şi porcării scandaloase adunate laolaltă.

— Vă raportez, mon commandant, că neisprăvitul care făcea de gardă e un fricos şi a pus la cale tot bâlciul ăsta cu împuşcăturile-n noapte. De altfel, individul e un dezertor, deşi mai ‘nainte s-a aflat sub protecţia mea. E o făptură josnică, laşă şi mârşavă...

Pastele mătii – gândi Guguştiuc. Unul dintre ofiţeri înclina să-i dea dreptate plutonierului Latouret. Dar până să-şi poată continua ancheta, se întâmplă un lucru care pe căpitan îl îngrozi mai rău decât dacă i-ar fi fost dat să-i vadă pe cei opt morţi sculându-se deodată, ca să mai tragă o pipă pe lumea asta. Glasul puternic al subofiţerului de la punctul de control sfâşie încă o dată liniştea nopţii:

— Aux armes! Aux armes!

Se auzi din nou goarna, anunţând de data asta nu alarmă, ci alinierea... Doamne sfinte! Asta va să însemne sosirea unui grangur în uniformă!

Noul sosit era comandantul garnizoanei!

Când auzi de alarma dată în toiul nopţii în fortăreaţă, generalul Cochran sări din pat tunând şi fulgerând:

— Ce-i asta, domnule, groapa de gunoi, ruşinea armatei coloniale, ai?!... Vreun avanpost situat la mama dracului în deşert?! Păi, aici nu-i Oranul? Reşedinţa tribunalului militar superior şi a înaltului comandament al corpului de armata al trupelor coloniale? E, lasă! Ei, lasă ca v-arăt, eu vouă, civili căcăcioşi, deghizaţi în militari, ce-mi sunteţi...

Îşi puse uniforma gâfâind şi suduind, iar nevastă-sa îl rugă cu lacrimi în ochi să nu se enerveze, că nu-i face tone.

— Taci din gură, Josephine! – Strigă el întărâtat, la femeie. Numai tu eşti vinovată de toate! Mă ţii tot timpul în vizite şi ospeţe, de nu mai am când să-i bag în viteză pe chiulangii ăştia umflaţi... Nu vezi că-şi fac de cap!... Dar s-a zis cu debandada, Josephine! Unde mi-e sabia?!

— Doamne, Dumnezeule! Cu ce ţi-am greşit?!

— Nu mă mai enerva şi tu! Nu pentru tine am nevoie de sabie! Antoine! Antonie! Cheamă şoferul... Haide!

... în clipa în care automobilul generalului se năpusti claxonând spre poarta fortăreţei, răsună în incintă, strigătul „la arme”, se auzi goarna şi cele două canaturi ale porţi masive, zăbrelite se dădură în lături, iar ofiţerii fură cuprinşi de tot

felul de presimţiri funeste, legate de nişte garnizoane uitate de Dumnezeu...

— Permiteţi să raportez efectivele... Gâfâind, generalul îi reduse pe locotenent la tăcere:

— Slăbeşte-mă cu efectivele tale! Ce mai stai? Dă-mi o lanternă şi du-mă acolo unde se mişcă luminiţele alea multe. Las' că... Fac eu ordine... O să vă trimit vederi din Congo... Plutonier! Măi, plutonier! Sună imediat să rupă rândurile, ticăloşiile! Ce mi-i înşiri aici, în formaţie, pe toţi soldaţii legiunii! Rompez! Rompez!

Trecu ca o vijelie prin curtea fortăreţei, îşi croi drum prin beznă gâfâind, cu mâna pe mânerul săbiei, îl urmă îndeaproape grupul ofiţerilor palizi, speriaţi de moarte.

Găsiră garda în faţa spălătoriei, încadrându-l pe Guguştiuc. Când înaltul oaspete ajunse la douăzeci de paşi, căpitanul scoase sabia şi strigă:

— Garde a vous!

Răsună pocnetul perfect sincronizat al călcâielor, şuierul simultan al săbiilor scoase de ofiţeri din teacă... Cochran îi măsură din cap până-n picioare răsuflând greu, fără un cuvânt, apoi se învârti câteva clipe de colo-colo.

Se opri în faţa unui ofiţer. Acesta raportă cât ai clipi din ochi:

— Efectivele sunt compuse din...?

— Nu contează efectivele... Oricum vor fi schimbate... Vom schimba toată componenţa garnizoanei... Spune-mi, te rog – se întoarse spre căpitan —, ce s-a-ntâmplat cu grenada aia, de ce s-a dat alarma şi ce-a fost cu împuşcăturile alea... Dragul meu, eu de mulţi ani trăiesc cu iluzia că nordul Africii este pacificat de pe vremea răposatului meu prieten, mareşalul Lyautey, dar bag seama că în Oran noaptea se lasă cu alarme şi împuşcături... Despre asta aş vrea să ai amabilitatea să-mi povesteşti şi mie... Rompez! Domnii ofiţeri să-şi bage săbiile-n teacă, fiindcă în curând vor avea prilejul să le scoată cât mai des, pentru apărarea patriei... Pe loc repaus! Toată lumea!... Poftim, te ascult.

Căpitanul răspunse respectuos, dar cu o undă de răceală în ton:

— Excelenţă, vă raportez. Pare a se confirma ipoteza că acest om, într-un moment de panică, a dat alarmă falsă.

— Santinelă! – Ordonă Cochran. Vino-ncoa'! De ce ai tras?

Guguştiuc simţi că-i îngheaţă sângele-n vine. Na, c-o să-l recunoască.

— Raportez: nu eu am tras. Am primit în întuneric o lovitură atât de puternică în umăr,

încât am scăpat arma din mână.

— Daţi-mi o lampă – croncăni generalul.

Luă lampa şi lumină chipul lui Guguştiuc. O clipă îl privi năuc. Îl recunoscuse. Uluiala nu ţinu decât o fracţiune de secundă, după care vorbi cu glas tăios:

— Dă-mi arma... Aduceţi o coală de hârtie... îndesă hârtia pe ţeava. Apoi o mirosi.

— Cu această armă nu s-a tras. Arată-mi umărul!

— Ce-i asta? Nu încape îndoială că Cochran l-a recunoscut! Păi, i-o fi chiar totuna dacă i se înfăţişează ba în ipostaza de gentleman pus la frac, ba în aceea de simplu soldat?... Ce naiba? Nici o trăsătură de pe chipul generalului nu lăsa să se vadă că l-ar ii recunoscut. Acum îi examina la lumina lămpii umărul, unde îi apăruse o vânătaie de toată frumuseţea.

— Domnule căpitan, susţii că este posibil ca acest tânăr să-şi fi administrat de unul singur această lovitură straşnică şi proaspătă în scopul automutilării şi apoi să-şi fi descărcat arma?

Căpitanul îl privi întrebător pe plutonierul Latouret şi, deşi somnoroasă şi posomorâtă, privirea căpitanului îl băgă pe-acesta în toţi sperieţii. Urmă o serie rapidă de întrebări:

— Când ai intrat în post?

— La ora opt fix.

— Şi de ce cu întregul echipament de marş?

— Pentru că azi dimineaţă compania mea îşi începe marşul.

— Aha... interesant... foarte interesant... – Strigă Cocharm Aşadar, în tot fortul St. Therese nu există decât o singură companie, altminteri nici prin gând nu mi-ar trece că e posibil să fie băgat în gardă pe timp de zece ore un om din compania de marş...: Comandantul gărzii, la mine!

— Permiteţi să raportez – făcu Latouret un pas înainte —, acest om are de executat o pedeapsă, ieri a dezertat din unitate.

Chiar aşa, Excelenţă – gândi Guguştiuc.

— Aha! Aha... – Dădu din cap Cochran. Are de executat o pedeapsă... Şi curtea marţială a decis această pedeapsă neobişnuită sau, dacă nu, figurează ea cumva în ordinul de zi pe unitate?... Sau e vorba doar de-o aşa-zisă răzbunare subofiţerească?!... De resentimente personale faţă de un dezertor?... Şi, domnule plutonier, nu ştii că-n situaţii din acestea n-ai voie să postezi o singură santinelă?! Soldat! Cum arăta cel care te-a atacat?

— Nu l-am văzut. Era întuneric.

— Păi, spălătoria asta n-are lumină? De ce era întuneric?

— Raportez: am primit ordin să nu fac risipă de curent electric.

— Cum?!

Cochran înghiţi în sec atât de vârtos, încât mărul lui Adam îi zvâcni zece centimetri în sus şi-n jos, făcu ochii cât cepele şi rămase ca pălit cu leuca-n cap.

— Cum?!... Ce face?!... Mai zi o dată!... Adică, nu mai zi... subofiţerul acesta atât de econom trebuie trimis imediat în prima linie, acolo unde se dau lupte grele! Acolo, da risipă! Acolo e nevoie de ţipi ca el! Domnule căpitan, reţine, acest om va lua locul unui subofiţer din compania de marş... Acum înţeleg totul! Răzbunarea plutonierului! Auzi, să pună aici de strajă în întuneric, singur şi înainte de-o etapă de marş, un răcan pe care este dumnealui supărat, ca să facem valuri în tot Oranul şi să ne pomenească mâine toate gazetele pe prima pagină! Compania de marş se va deplasa în deşert şi acest plutonier se va afla permanent în avangarda ei cu o patrulă de cercetare. Are ordin ca înaintea fiecărei etape de marş să pornească cu opt oameni în misiune de cercetare, care ţine până la locul fiecărui popas stabilit dinainte. Cei opt oameni se schimba la fiecare etapă, plutonierul nu. Soldatul care a stat de strajă în acest post va efectua tot drumul

ca invalid, în furgonul crucii roşii... Las’ că-i învăţ eu minte pe domnii plutonieri!... Şi, dacă se poate, în noaptea asta să nu se mai dea alarme. Am onoarea!... Noapte bună! Vă felicit pe toţi!!... – Garde â vous!

Şuierul săbiilor scoase din teacă, pocnetul călcâielor izbite unul de altul şi ecoul stins al paşilor generalului încălţat în cizme, pe când îşi croia drum prin curte însoţit de câţiva ofiţeri galbeni ca ceara...

... Pe scara întunecoasă care ducea la dormitor; Hildebrandt şi Pencroft stăteau şi şuşoteau înfriguraţi.

— Cum dracu’-ai reuşit s-o zbârceşti – întrebă Pencroft.

— În primul rând – răspunse Hildebrandt răsuflând greu, fiindcă alergase vreme de vreo oră şi jumătate înainte de a se întoarce în cazarmă pe poarta principală, prefăcându-se că e beat —, în primul rând, mucea ăla cu caş la gură sau e sărit de pe fix, sau e isteţ foc şi ştie să-şi strunească nervii. Voiam să-l scot din minţi înainte de a-l ataca, să-l bag în boale de frică. N-a ţinut nici o şmecherie... Şi tot i-aş fi venit de hac, că l-am atacat prin surprindere: Da’ dracu’ s-o pieptene de treabă! De undeva din preajmă cineva a tras două focuri.

— Cum aşa?

— Aşa, bine, şi asta-nseamnă că în spălătorie n-am fost doi, ci trei. Eu m-am ascuns până s-a prezentat măscăriciul la plutonier. Se pare, însă, că mi-a luat-o cineva înainte şi, cum focurile au fost trase dinspre sobă, cred că individu' a stat ascuns în dosul ei. Vasăzică-n legiune mai e cineva care se ocupă de afacerea asta... Şi acest cineva mă cunoaşte, fiindcă era în întuneric şi m-a văzut când am apărut în penumbră, ca să mă ascund.

— Şi cine-i mucea ăsta?

— Lorsakoff nu mi-a spus nimic. În orice caz, mi-a promis o avere pentru capul de crocodil. Precis are o legătură cu afacerea... Dar aflăm noi mâine ce şi cum. O să discutăm cu el pe platou, încă înainte de-a porni la drum.

— Trebuie să prindem de veste cine mai vânează ceasul dintre cei de-aici. N-ar fi exclus ca tipul să fie complicele puştiului.

— Eu am o bănuială. Ia-i la rând pe cei care erau de faţă în dormitor, când Guguştiuc ne-a anunţat că intră de gardă la spălătorie: Mie imediat mi-a dat prin minte că acolo l-aş putea ataca liniştit şi că m-aş putea ascunde în timp ce se prezintă la plutonier. Aceeaşi idee i-ar fi putut veni şi altcuiva. Cine mai era în dormitor? Tu,

Adrogopoulos, domnul conte, Troppauer, Pilotte, Jazmirovici, dobitocul de Cretă, Lindmann şi cu mine.

Pencroft se învioră:

— Poate aflăm care din ei a ieşit.

— Am o idee şi mai bună. Deflagraţia din momentul exploziei a făcut praştie un bidon mare cu miniu şi toată vopseaua s-a scurs pe duşumea. Am bocancii mânjiţi cu roşeaţă de-aia cleioasă. Sper că necunoscutul care a tras după mine n-a observat petele de vopsea roşie de pe încălţările lui şi, datorită lor o să-l putem recunoaşte...

— Ăsta-i primul pe care trebuie să-l mătrăşim...

De afară se apropiau bombănind şi târşâindu-şi adormiţi picioarele câţiva soldaţi. Cei doi tăcură mâlc Până ce unul dintre nou-veniţi aprinse lumina în holul de la parter, Pencroft adormi buştean chiar acolo, pe trepte, cu picioarele atârnându-i anapoda; din gură i se prelingea o dâră de salivă albă şi sforăia de se clătinau pereţii. Cât despre Hildebrandt, acesta şedea năuc pe-o treaptă, avea vestonul descheiat la piept şi de gât îi atârna centura, chipiul îi căzuse peste nas şi bălmăjea de zor ceva unei preastimate domnişoare casieriţe, scoţând câte un sughiţ de ziceai că acuşi se duce de-a

berbeleacul pe scară în jos.

Soldaţii reîntorşi în cazarmă nu erau nici ei cu mult mai breji, cu excepţia unui subofiţer, care scuipă dezgustat la vederea celor doi.

Ultimul intră Troppauer, purtând pe cap o cunună de lauri în loc de chipiu şi, întinzând braţele teatral, proclamă cumplita primejdie care-l paşte începând de mâine, în persoana poetului, pe arabul care va îndrăzni să mai stârnească o răzmeriţă. Trecu pe lângă ei şi puţin lipsi să nu-l calce pe Hildebrandt cu picioarele lui groase şi butucănoase, după care intră împleticindu-se în dormitor.

... Bocancii îi erau acoperiţi de un strat gros, bătător la ochi, de vopsea roşie de miniu...

CAPITOLUL NOUA

1

Alinierea! Cea mai mare parte a soldaţilor s-au întors din învoire umblând pe şapte cărări şi abia dacă au apucat câteva ceasuri de somn, acum însă se echipează în câteva clipe, îşi lustruiesc bocancii prăfoşi, gloduroşi şi cei mai mulţi dintre ei îşi încheie deja centura la brâu în clipa în care caporalul de serviciu deschide uşa cu un şut, ca să le comunice tradiţionala lui părere cum că nu sunt decât o adunătură de putori şi gunoaie.

Acordurile goarnei se sting, compania se aliniază pe platou şi, după câteva fraze de rămas bun, căpitanul ordonă “înainte, marş!” După ce dă comanda „La dreapta!”, ofiţerul din fruntea coloanei de marş îşi îmboldeşte calul, sabia îi sclipeşte în aer, fanfara intonează un marş şi detaşamentul se pune în mişcare cântând din toţi rărunchii, iar acum părăseşte fortăreaţa şi iese în drum...

Intre timp se emisese deja ordinul potrivit căruia „plutonierul Latouret ia locul subofiţerului Larnac în compania de marş şi pe tot parcursul efectuează serviciul de comandant al patrulei de cercetare.”

Plutonierului Latouret îi plăcea nespus de mult vinul roşu, de butuc, produs în mari cantităţi în zona Oranului, îndrăgise şi fortul St. Therese, cu tihna regăsită a veteranului greu încercat, însă acum pornea spre infernul garnizoanei de la capătul pământului mai degrabă bucuros, deoarece îl avea în mână pe Guguştiuc... Pata ruşinoasă a carierei sale, mucosul ăsta rânjit, fătarnicul ăsta netrebnic, care îi ruinase prestigiul de subofiţer şi pe care o să-l înveţe el minte... Nom du mort.

Până una-alta, mucosul cel rânjit trăgea la aghioase Ia umbră, în căruţa cu coviltirul împodobit cu o cruce roşie, sănătos tun, dar bucurându–se de toate avantajele soldaţilor trecuţi în efectivele de bolnavi. Ii părea sincer rău de bietul Latouret. Era un soldăţoi bătrân, ramolit, dar altminteri nu era băiat rău.

Şi compania mărşăluia, mărşăluia, mărşăluia. Seara lua locul dimineţii şi dimineţii îi urma seara. Mărşăluiau.

Guguştiuc privi afară prin deschizătura din spate a coviltirului. În urma lui, la o distanţă destul de mare, mărşăluia ariergarda formaţiei, cu mitraliere cărate de catâri. Ceva mai departe, dintre dunele de nisip apăreau, pentru a dispărea după câteva clipe, cete de băştinaşi.

Soldaţilor din legiune nu le plăceau aceste trupe auxiliare care străbat deşertul în lung şi-n lat împreună cu trupele regulate şi care se oploşesc în preajma garnizoanelor. Nu sunt decât nişte hoarde indisciplinate, puse pe căpătuială şi prădăciuni.

Prin deschizătura din faţă a coviltirului se zărea, ca un şarpe gigantic, coloana ce mărşăluia prin deşert. Printre nenumărate coline galbene, pe un năduf îngrozitor, fără un firicel de umbră, pe suprafaţa pretutindeni gălbuie, colburoasă a Saharei orbitoare, cu relieful ei uşor unduit. Unduit... cu valuri galbene cât cuprinzi cu privirea...

Medicul militar aşternuse o pătură pe sacii cu chinină stivuiţi unul lângă altul şi dormea dus. Poate că acum ar putea arunca o privire în portofel.

Nţ... Până când nu ştie ce conţine, trebuie să fie cu ochii în patru. Na... Uite că ăştia aduc un soldat care se zvârcoleşte, face urât... Are spume la gură, horcăie şi la fiecare răsuflare i se prelinge din colţul gurii băşici sângerii... Camarazii îl întind pe spate. Doctorul sare din căruţă somnoros. Îi pune o compresă rece pe cap... Oricum, s-a zis cu el... Pesemne că a făcut embolie pulmonară. I-a plesnit o arteră... Paloarea i se aşterne pe chip, pe

mâini.

— Fini... – Îngăimă doctorul scund, ştergându-şi cu batista gâtul gros şi ceafa fioroasă.

După-amiază la ora patru sosiră la prima oază de pe traseu. Răsună un ţignal prelung. Doctorul se uită chiorâş la soldatul sănătos tun care se lăfăia în căruţă.

— Domniile doctor – ieşi pe neaşteptate Guguştiuc la raport. – Aş dori să-mi reiau locul în formaţie, dar am ordin să călătoresc în căruţă. N-aş putea ceda locul unui camarad mai slab ca mine? Rana de la umăr nu mă mai supără deloc.

— O să iau măsuri în acest sens – îi răspunse blajin doctorul. Iată o hotărâre lăudabila... Cred că domnul locotenent o să-şi asume răspunderea în ceea ce priveşte această rocadă cu un invalid...

Locotenentul trecu în ordinul de zi înlocuirea soldatului cu numărul matricol 40 de către un altul aflat în stare critică şi soldatul cu numărul 40 fu îndrumat către subunitatea lui, întru îndeplinirea atribuţiunilor de serviciu...

2

În sfârşit!...

Toată lumea se înfăşură: strâns în manta în noaptea saharianǎ din ce în cei mai răcoroasă şi, ceva mai departe, în tabăra, trupelor auxiliare scăpărau pietrele înroşite în foc, folosite la coacerea turtelor.

Gornistul sună stingerea.

În sfârşit...

Guguştiuc plecă la plimbare de unul singur printre palmierii răzleţi, în căutarea unui loc unde să se poată uita în tihnă la portofel. În coroanele palmierilor chirăiau maimuţele şi milioane de cicade zbârnâiau la tot pasul, frecându-şi picioruşele.

— Ia stai, camarade! – Strigă cineva după el. Era domnul conte. Uf, iar i se ridică o piedică în cale?

— Ce s-a întâmplat, nobile domn?

— Lasă mişţoul... Nu mă aşteptam ca până şi tu să mă iei peste picior. Lasă-i... lasă-i pe ceilalţi să fie mârlani.

— Vorbesc serios, n-am vrut deloc să fac mişţo. Eşti aşa de distins, bătrâne, că până şi eu am ajuns să cred că eşti de viţă nobilă.

— Păi, în ceea ce priveşte descendenţă mea... Chipul delicat, oval, se posomori. Fruntea înaltă, care îi chelea în chip interesant, la tâmple, i se încreţi şi ochii mari, albaştri, senini scrutară

zarea.

— Aş vrea să-ţi spun ceva... Tu eşti altfel decât ceilalţi. Îl înţelegi şi pe poet, poate că n-ar strica să fiu şi eu deschis cu tine...

Cu toate că n-avea nici un chef de spovedanii, Guguştiuc îl îmbărbăta:

— Poftim, te rog... deşartă-ţi năduful şi spune-mi totul... deşi acum...

— Sunt polonez originar din Lukewitz. La vârsta de cincisprezece ani, un mecanism...

Guguştiuc se aşează oftând lângă el pe un bolovan. Totu-i în zadar, ce mai. Ei... Acum o să asculte şi drama acestui domn de vită nobilă.

— Mă numesc, de fapt, Spolianski, şi... Cine crezi că a fost taică-meu?

— Un erou al luptei de eliberare naţională. Executat de ţarul Pavel întâiul...

— Eşti pe-aproape, dar nu...

— Uite care-i treaba... Se vede de la o poştă că-ţi curge sânge albastru în vine. Hai, recunoaşte deschis că tu ai omorât-o pe tipesa aia... sau mărturiseşte că, în calitatea ta de ofiţer al gărzii naţionale, ai pierdut la cărţi solda regimentului, aşadar, derulează-ţi filmul sonor şi, pe urmă, să mergem la culcare...

Domnul conte suspină. Dădu din cap cu amărăciune şi se scula în picioare.

— Nu. Mai bine nu-ţi spun... Nici ţie... Nu te supăra...

— N-am nici un motiv de supărare, zău aşa – răspunse Guguştiuc abia ascunzându-şi bucuria şi Spoliansky porni spre tabără oftând din toţi rărunchii...

Parcă şi-ar târşâi un picior... Te pomeneşti că şontâcăie?

Ei, nu contează!

Se opri la marginea oazei, unde colbul se aşternea deja într-un strat gros pe tufişuri. Întinderea nesfârşită de nisip părea la lumina lunii un ocean cu suprafaţa unduitoare, argintie.

Guguştiuc privi de jur-împrejur... Era departe de toţi ceilalţi. Un papagal neastâmpărat cârâia într-un palmier, câteva broaşte sfâşiau tăcerea nopţii cu orăcăitul lor şi de undeva foarte de departe răsunau cântecele cântate în cor de băştinaşii din trupele auxiliare.

Printre coloanele palmierilor zvelţi se prelingea o rază de lumină lată cât palma. Iată o lumină numai bună pentru lectură. Scoase portofelul din buzunar. Era unul din acelea obişnuite, din piele, care se găsesc pe toate drumurile. Conţinea tot felul de lucruri, în primul rând, cincisprezece mii de franci în bancnote. Câteva chitanţe şi un teanc de cărţi de vizită.

Apoi, un articol decupat dintr-un ziar. O ştire care se întindea pe o jumătate de pagină, încercuită cu creion roşu:

„ZGUDUITOAREA DRAMĂ FAMILIALĂ CONSUMATĂ ÎN CASA RECENT ÎNAPOIATULUI DR. BRETAIL”

Ieri seară cartierul select al Oranului, Boulevard Bonaparte, a fost scena unui eveniment sângeros. Dr. Bretail şi-a împuşcat soţia, l-a împuşcat pe căpitanul Corot şi apoi s-a sinucis. Dr. Bretail se înapoiase de curând din ţinutul Nigerului, unde îl însoţise în calitate de secretar particular pe nefericitul explorator Russel. După înapoierea din expediţie, dr. Bretail s-a însurat cu văduva marelui savant în împrejurări tragice. Femeia, de o frumuseţe extraordinară, fusese cântăreaţă de operă şi renunţase la cariera artistică de dragul soţului ei. La Oran, unde soţii Russel duceau o viaţă extrem de mondena, artista de odinioară obişnuia să-şi dea concursul cu prilejul unor serate de binefacere. În astfel de împrejurări interpreta celebra ei melodie.

Si Von savait...

Si Von savait... Cântecul din camera de lângă mort! Cântecul care se auzea tot timpul şi pe care nu-l cânta nimeni! Guguştiuc îşi continuă

lectura.

„... dr. Bretail, secretarul particular al nefericitului Russel, se căsătorise cu artista după moartea savantului şi se părea că mariajul lor este fericit, însă aseară s-a consumat sângeroasa dramă familială.

Singurii martori la fata locului au fost cei doi valeţi şi amândoi au relatat aceeaşi versiune. Cei doi susţin că dr. Bretail s-ar fi deplasat la Alger şi doamna Bretail ar fi primit vizita căpitanului de spahii Corot, un cunoscut practicant al echitaţiei. Din declaraţia valeţilor reiese că aceasta nu era prima vizită pe care Corot o făcea în absenţa lui Bretail. Drama s-a petrecut seara în jurul orei unsprezece. Unul dintre valeţi servea ceaiul în salon. Doamna Bretail şedea la pian şi interpreta Si Von savait. Deodată în uşă a apărut Bretail! Valetul a auzit două împuşcături, un ţipăt şi bufnetul unui corp căzut la pământ. Căpitanul Corot şi femeia se prăbuşiseră cu câte un glonţ în cap. Şi până să poată interveni valetul, doctorul Bretail şi-a tras un glonţ în tâmplă. La sosirea ambulanţelor, nu mai era în viaţă nici unul...”

Guguştiuc îşi aprinse o ţigară. Îşi aduse aminte de casa doctorului. De camera peste care se aşternuse praful şi de femeia aceea ciudată, cu aluniţă.

Gelozie întemeiată sau nu? Greu de stabilit – continua ştirea. Poate că grozăviile prin care a trecut alături de Russel în expediţia nigeriana i-au şubrezit doctorului Bretail sistemul nervos sau poate, femeia aceasta fascinantă, însemnată să poarte triunghiul nu numai pe dosul palmei, ci şi în inimă, s-a aprins mai întâi pentru secretarul răposatului ei bărbat, iar acum pentru căpitanul Corot? Niciodată nu vom avea răspunsul exact la această întrebare. Cert este că locuitorii Oranului resimt o grea pierdere şi cumplita dramă...”

Din mijlocul articolului, dintr-o fotografie, îl privea chipul unei femei... Al unei femei de o frumuseţe deosebită, cu un cap interesant, sprâncene lungi, stufoase şi ochi trişti, uimitor de expresivi.

Din senin, de undeva nu foarte de departe răsună glasul delicat de femeie, atât de cunoscut lui:

„Si Von savait...”

... Câteva clipe ramase înmărmurit.

... Frunzele palmierilor se frecau una de alta cu un foşnet discret în adierea nopţii... Iar acum, glasul continua să fredoneze melodia fără text... Nu încape nici o îndoială... E aceeaşi voce!

Sări ca ars!... Porni în direcţia de unde venea glasul, dar, i se păru că melodia fredonată

molcom păstrează, în chip ciudat, distanţa... Aici şi-a vârât dracu, coada... Acum aude clar: Si Von savait...

După ce trecu de câţiva copaci ajunse la marginea deşertului. Rămase tablou! Doamne Dumnezeule!

La poalele unei dune, în Sahara, pe nisip şedea femeia! Adineauri încă îl privise din ziar! Acum o scăldau razele lunii. Era în costum alb de călărie, cu o cască colonială pe cap şi veşmintele îi erau albe ca zăpada! I se distingeau clar ochii mari, privirea tristă, sprâncenele lungi, un pic stufoase... Îl privea ţintă pe Guguştiuc zâmbea şi fredona:

Si Von savait... Si Von savait...

Harrincourt porni către femeie cu paşi fermi, dar fără să alerge.

Aceasta se sculă încetişor. Îşi plesni de câteva ori carâmbul cizmei cu cravaşa şi o luă din loc.

Ce mama mă-sii! Dacă dispare între dune?! De data asta o rupse la fugă. Odată şi odată tot trebuie să se socotească cu stafiile astea, care nu-i dau pace o clipă.

Ocoli dâmbul.

Nimeni...

Dar de foarte departe, de la o distanţă ca de

vreo cincizeci de dune răsună... Răsună melodia cântată cu glas duios, piano, alto, ca un cântec de leagăn.

Guguştiuc se aşează şi începu să fluiere furios. Exact ca atunci când te trezeşti de unul singur pe-o uliţă pustie şi simţi nevoia să-ţi faci curaj. Pentru că, totuşi, asta se cheamă exagerare. Să recunoaştem!

Nici nu mai încercă să pornească pe urmele nălucii. Ciudat, dar cucoana asta prea cântă de departe.

Se înşeală însă amarnic, dacă-şi face iluzii că un Harrincourt o să moară de groază fiindcă aşa are ea chef.

Lua-l-ar dracii de fredonat Îşi aprinse nervos o ţigară.

Cum naiba apare o femeie în ţinută de oraş, aşa, hodoronc-tronc, în deşert? Soldaţii ar fi zărit-o pe întinderea pustie a şesului, dacă ar fi avut drum încoace. Ce se tot fâţâie pe-aici, în inima Saharei, pe arşiţa asta, la patruzeci şi cinci de grade? Şi cine o fi?... Muritoare de rând nu poate fi... asta e limpede... Până acum nu crezuse în fantome, însă de-acum încolo, vrea nu vrea, trebuie să se împace cu gândul că există şi aşa ceva... Or să râdă oamenii şi de el ca de bătrânii lupi de mare care povestesc păţanii

asemănătoare, petrecute însă pe mare. Noroc că el n-o să-şi poată povesti aceste aventuri, urmând să piară în curând, ca urmare a unui „accident suferit în exerciţiul-funcţiunii.” Dar el, unul, n-o să se preteze la nocturne muzicale ca aceasta. Asta-i tâmpenie curată. Hachiţe de cucoană... Lucru muieresc. Este împuşcată pentru că flirtează cu căpitanii de spahii şi, pe chestia asta, nu le dă pace unor bărbaţi cu care n-a avut de-a face... Ce vrea cu el? I-a făcut el vreun rău?...

Deodată, stafia pusă pe fredonat se arătă atât de aproape, încât avu senzaţia că ar putea-o atinge cu braţul întins... Şi cânta cu glas tare, răsunător!

Cu toată lumina înşelătoare a lunii, nu putea fi la mai mult de cincizeci de paşi... Se năpusti pe urmele ei.

Aha, te-am prins!

E-e...

O văzuse cu ochii lui ascunzându-se în spatele acestei dune... O ocoli. Femeia nu era acolo...

Si Von savait... – Răsună de undeva de departe.

... Şi de data asta se convinse definitiv că nu are de-a face cu o fiinţă omenească în carne şi oase. Să ajungi de la o distanţă atât de scurtă la o

depărtare atât de mare. pe urmă să cânţi iarăşi de la numai cincizeci de paşi... Dar uite că aici se văd clar urmele cizmelor întipărite în colb...

Se lăsă condus de urmele paşilor.

În praf se distingea clar, la tot pasul, adâncitura lăsată de călcâie şi conturul tălpilor. E-e! Vasăzică piciorul Măriei Sale Stafia lasă amprente plantare în praf? Păi asta înseamnă că are greutate! Volum! Şi păşeşte aidoma celorlalţi muritori! Aşa stafie nici bunicu' n-a văzut... Deci aici e vorba de-o potlogărie şi n-o să tolereze el una ca asta...

Urmele coteau înapoi, către oază... Acum însă...

... în spatele unei dune după care urma o scurtă porţiune plată urmele dispăreau.

Pur şi simplu se opreau!

Nu s-a mai pomenit aşa ceva de când lumea!

Urmele se terminau pe platoul de nisip, între două dune, în câmp deschis, de parcă doamna cu pricina şi-ar fi luat zborul. Ultimele două urme se vedeau clar,

Însă după aceea nu mai era nimic în afară de praful neted...

De-acum înainte n-o să-şi mai bată capul cu aiureli din astea. Fie! A luat la cunoştinţă, că, fără

doar şi poate, există fantome. Şi, pe deasupra, frumoase foc!

Se aşeză între două tufişuri şi reluă cercetarea portofelului. Abandonase în meciul cu stafia. Las' să fie cucoana învingătoare!

... Dădu peste o scrisoare. Era adresată lui Monsieur Henri Grison. Acesta era îmboldit să ia grabnic măsuri în „afacerea" cutare, deoarece „Kalimegdan nu poate aştepta decât cel mult până la toamnă..." Hm... – Îşi zise Guguştiuc în sinea lui, poate s-aştepte dom' Kalimegdan mult şi bine, că până la toamnă dom' Grison n-o să poată lua nici o măsură, fiindcă nu se poate şti dacă anul acesta se va ţine judecata de apoi, urmată de înviere.

Dar măcar ştie cine-i victima. Henri Grison, Avenue Magenta nr. 9.

Ia să vedem, ce mai e?

O plachetă de fildeş. Ia te uită... Are gravate pe ea cuvintele „gradul de maior", fără a se specifica numele deţinătorului sau mai ştiu eu ce. De fapt, mai jos scrie: „emis de: general indescifrabil." Şi apoi un număr: 88. Ceva mai sus, cu litere aurite: „Statul-major. Secţia D."

Vasăzică, acest domn Grison trebuie să fi fost vreun militar reumatic, lăsat la vatră şi placheta o fi fost o distincţie comemorativă sau

rezervarea făcută la întâlnirea aniversară a vreunei promoţii. Bine, bine... Asta-i o înştiinţare...

Ce dracu'!...

... Nu departe de el, la poalele celei mai apropiate dune, înlănţuindu-şi genunchii cu braţele, şedea şi cânta stafia!

Guguştiuc se holbă la ea. Nu se urni din loc. La ce bun? Pentru ca totul să se reia de la început? Şedea şi se uita la ea. Îşi aprinse o ţigară. Fantoma se sculă în picioare şi, cu faţa la el, îşi desfăcu braţele. Harrincourt îi făcu semn s-o lase baltă. Nu ţine... Destul. Să-l lase-n pace... A făcut el cuiva vreun rău? Ce au cu el?...

Deasupra dunelor pierdute în zare mijeşte o dâră alburie, stinsă... şi femeia continuă să cânte.

Lui Guguştiuc îi veni o idee. Şi respectul faţă de stafii se cheamă că-i o virtute, militară. Scoase muzicuţa din buzunar şi începu să acompanieze plin de sensibilitate cântecul femeii de pe lumea cealaltă, închise ochii şi se lansă în improvizaţii, în înfloriturі...

Deschise ochii o clipă, deoarece femeia se oprise din cântat. Hm... Fantoma încremenise înspăimântată şi îl privea cu uimire.

Apoi se-ntoarse pe călcâie şi o rupse la fugă. Hei! Coniţă! Doamna stafie! Opriţi-vă, nu vă fie teamă, că nu vă fac nimic...

Dar stafia dispăru în spatele unei dune de nisip.

... Lui Guguştiuc îi părea nespus de rău că o speriase în halul ăsta; se întoarse în tabără, mancă o jumătate de lipie şi adormi cât ai bate din palme.

CAPITOLUL ZECE

1

A doua zi îşi continuară drumul şi, de data asta, Guguştiuc mărşăluia în rând cu camarazii săi.

Spre mâhnirea lui Troppauer, Harrincourt îşi avea locul în formaţie cu patru perechi în urma lui. Porniseră la drum odihniţi, vioi, veseli, dar ajunseseră deja dincolo de mijlocul Saharei, într-un ţinut unde oazele se succedau la o distanţă de trei-patru zile de mers şi soldaţii mărşăluiau prin praf istoviţi, vlăguiţi.

La căderea serii adăstară în deşert. Plutonierul Latouret îi aştepta deja împreună cu patrula de cercetare trimisă permanent în avangardă. Starea bătrânului militar abia dacă trăda rigorile acestei misiuni istovitoare. Dacă pierduse un pic din greutate, asta se datora amărăciunii care-i încolţise în suflet.

Compania se prăbuşi pe nisipul încins aidoma unui maldăr de zdrenţe. Latouret desemnă santinelele şi îi numi pe cei care a doua zi aveau să facă parte din patrulă.

Deodată îl zări pe Guguştiuc; care tocmai îşi pusese jos raniţa.

— Soldat!

— Oui, mon chef!

— Ai primit ordin să te deplasezi în căruţă. Cum ai ajuns în formaţia de marş?

— Domnul locotenent mi-a îngăduit, la cererea mea, să cedez locul unui camarad cu o stare mai gravă decât a mea.

— Cred că dumneata... În curând o s-ajungi într-o stare extrem de gravă... Mâine dimineaţă, cu o jumătate de ceas înainte de aliniere, te prezinţi la mine, la patrulă. Rompez!

Guguştiuc se trase mai într-o parte şi îşi frecă palmele bucuros. Scumpul, drăgălaşul, bătrânul Latouret să aibă grijă de el, să răposeze „în exerciţiul-funcţiunii”...

Pe urmă porni să se plimbe printre dunele din apropiere, în speranţa că o va revedea pe stafie. Începuse să-i placă doamna care bântuia prin deşert. Se aşează şi scoase muzicuţa, cu gând s-o ademenească. Degeaba,... Se pare că răposata se speriase...

— Ce seară minunată, camarade... – Glăsui lângă el Troppauer.

Trupul bondoc, gros al poetului era cenuşiu din cap până-n picioare din pricina prafului aşternut peste zi pe uniforme. Se apucă să declame cu braţele deschise teatral:

— O, tu, Sahara, crăiasă a pustiurilor, binecuvântat e colbul cu care-l saluţi pe marele poet...

— Eşti pus pe elogii – îl încuraja Guguştiuc. Ţine-o tot aşa, că e bine... N-ai ceva de citit? De-atâtea zile nu m-am mai delectat nici măcar cu o rimă de-a ta.

— Mi-au mai venit câteva versuri frumoase,., dar acum trebuie să plec, Guguştiuc, n-o să-ţi citesc... Mă cheamă deşertul. Simt cum ceva dinlăuntrul meu nu-mi dă pace! O poezie. O idee... Pa!

Şi o luă din loc, cu mersu-i legănat, de răţoi... Se căznea să găsească noi perechi de rime în timp ce-şi aranja cârlionţii â la Napoleon. Curând fu înghiţit de întuneric... Iar Guguştiuc chibzuia cum să să scape de problema cu mortul, vrând să-şi uşureze odată pentru totdeauna conştiinţa, O să-i împacheteze toate efectele şi o să le depună la intendenţă! De-o fi să moară, or să desfacă pachetul şi or să găsească, bileţelul prin care cere să le fie expediate rudelor lui Monsieur Henri Grison banii şi bunurile ce i-au aparţinut acestuia. Ultima lui adresă Avenue Magenta nr. 9. Urmând această pistă vor putea... Bummm!

O împuşcătură... Sări ca ars şi privi de jur-

împrejur...

În tabără se dădea deja alarma.

O luă la fugă spre tabără... Locotenentul ieşi din cort cu plasa de păr pe cap şi înăuntru gramofonul îşi depăna pe mai departe acordurile. Cum se face că toţi locotenenţii din legiune au gramofoane portabile? – Îl străfulgera gândul pe Guguştiuc.

— De unde a venit împuşcătura?... – Se interesă locotenentul.

Nimeni nu-i putu da răspunsul la această întrebare. Fură trimise patrule în toate cele patru zări... Se-ntoarseră după zece minute.

Doamne sfinte!

Îl aduceau pe Troppauer... Bietul poet... Guguştiuc cu greu se stăpâni să n-o zbughească din formaţie, să dea fuga la el...

— Vorbeşte! – Îl îndemnă locotenentul. Ce s-a întâmplat?

Troppauer se sculă în capul oaselor. Rana nu era gravă, glonţul îi trecuse prin braţ.

— Nu ştiu cine a tras şi de unde – spuse omul gros la stat. Mă plimbam cufundat în versuri, ştiţi, cu sunt poet... sunt liricul Homer Troppauer...

— Mă, omule! – Se răsti locotenentul la el. Dă raportul!

— Bine, bine – îl domoli Troppauer pe

năbădăiosul său comandant, în timp ce medicul îi dezinfecta rana. Vasăzică în timp ce mă plimbam eu frumuşel, aud o detunătură, mă trezesc că-mi trece glonţul prin braţ şi mă arunc la pământ. Dacă aş fi încercat să fug, ţintaşul aflat la pândă ar mai fi tras un foc. Aşa, însă, a crezut că-s mort.

— Sunaţi încă o dată adunarea în formaţie – ordonă locotenentul subofiţerului.

Goarna răsună încă o dată în noapte.

A terre! – Porunci locotenentul.

Toată lumea îşi duse arma la picior. Ofiţerul şi subofiţerul inspectară pe rând toate puştile. Cel ce trăsese în poet nu avusese timp să-şi cureţe ţeava. Ţevile erau verificate acum una câte una.

— Cu asta s-a tras – strigă plutonierul în cele din urmă.

Ţinea în mână arma lui Guguştiuc.

2

— Soldat!

Guguştiuc făcu un pas înainte:

— Unde te aflai în momentul când s-a tras?

— Mă plimbam. N-aveam însă arma la mine; Te-a văzut cineva?

— Soldatul Troppauer. Am stat de vorbă cu el cinci minute înainte de împuşcătură.

— V-aţi certat?

— Aş. Poetul e prietenul meu cel mai bun.

— După mine, înainte, marş! Locotenentul porni. Doi subofiţeri îl încadrară pe Guguştiuc. Merseră la dispensarul de campanie, unde sanitarii tocmai îl bandajau pe Troppauer.

— Soldat! Glonţul care te-a lovit a fost tras cu arma acestui om.

Troppauer se sculă, nevenindu-i să-şi creadă urechilor.

— Exclus.

— Cum îndrăzneşti să mi te adresezi pe tonul ăsta? – Se stropşi ofiţerul la el. Te-ai întâlnit cu el mai devreme?

— Da. Guguştiuc m-a rugat să-i citesc câteva poezii, îi plac versurile mele, fiindcă eu, dacă nu v-am mai spus până acuma, sunt poet, sunt...

— Gura! Când v-aţi întâlnit, omul acesta avea puşca la el sau nu?

Troppauer exclamă triumfător:

— Nici vorbă! Şedea la poalele unei dune din imensitatea Saharei şi singura lui armă era muzicuţa...

Locotenentul se deplasă la locul atentatului. Măsură câţi paşi sunt de la duna unde stătuse Guguştiuc până în tabără şi înapoi. Suspectul ar fi

avut nevoie de-o jumătate de oră ca să poată parcurge această distanţă. Prin urmare, Guguştiuc era disculpat.

— Bănuieşti pe cineva? - Îl întrebă locotenentul pe Troppauer.

— Cred că la mijloc e mâna unui invidios. Un artist stârneşte multă invidie în jurul lui.

Făptaşul nu a fost descoperit. Guguştiuc se întreba dacă să raporteze apariţia stafiei sau nu. E totuşi, ciudat că o fantomă nu-i dă pace deloc şi pe urmă cineva este rănit cu puşca lui... Ce dracu' au cu el?... Oare frumoasa aceea enigmatică şi tristă să fie cea care a pus la cale atentatul?... Dar ce vină avea Troppauer în toată afacerea asta?

Rămase de veghe lângă rănit şi-i citi cu glas tare poeziile pe când acesta le asculta du ochii închişi.,.

— Iartă-mă, Guguştiuc.

Lângă el răsărise ca din pământ domnul conte. Vocea lui melodioasă, delicată, era numai tact şi complezenţă.

— Dragă Troppauer – i se adresă el bolnavului. Mă strâng îngrozitor bocancii. Şontâcăi întruna din cauza lor. Te rog frumos, hai să-i schimbăm din nou...

Poetul făcu schimb de bocanci cu domnul conte. Guguştiuc nu rezistă ispitei de a-i întreba

de ce-şi schimbaseră încălţările.

— Asta s-a întâmplat pe când eram încă în Oran, înainte de-a porni la drum – îl lămuri Troppauer – în ultima seară domnul conte m-a rugat să facem schimb de bocanci, că eu ies în învoire şi oricum trebuie să mi-i curăţ pe-ai mei, iar el ar vrea să se ducă la culcare, dar are încălţările mânjite cu un fel de lipici roşu şi i-ar lua o grămadă de timp curăţirea lor. Ştii şi tu ce-nseamnă să ai suflet de poet! Am acceptat schimbul şi a doua zi eram deja pe drum, în formaţie de marş... Se pare că-l strâng bocancii mei... Ia citeşte-mi-o acum pe aia în care asemui dragostea cu un măr ce se sfărâmă când cade la pământ..._

Guguştiuc continuă lectura şi poetul se desfăta ascultându-l cu ochii închişi...

CAPITOLUL UNSPREZECE

1

Următoarea etapă oaza Murzuk, cu zece popasuri şi patru campamente. Plutonierul Latouret are rolul de călăuză. Toată lumea ştie că misiunea asta de patrulare absolut inutilă este, de fapt, o pedeapsă. Soldaţii se uită cu o bucurie maliţioasă cum porneşte de fiecare dată cu o jumătate de ceas înainte de alinierea în formaţie. Dar zadarnic aşteaptă să-l vadă pe bătrânul soldat doborât de oboseală sau de amărăciune. Chipul plin de cicatrice îi rămâne veşnic impasibil. Mustaţa lui albă, pârjolită, de pisică sălbatică i se zbârleşte la fel de semeţ şi de neînduplecat la soldaţi şi nici până-n ziua de azi nu trece cu vederea nici cea mai mică scăpare sau abatere de la regulamente.

Întunericul nopţii nu se risipise încă de tot când opt oameni, printre care şi Guguştiuc, porniseră la drum sub conducerea lui Latouret. Harrincourt mărşăluia în rând cu Ilici, un student rus. Ilici, cunoscut în legiune mai mult cu porecla de Piciu’, respira cam sacadat, ceea ce este primul simptom al epuizării fizice. În astfel de situaţii, arterele pulmonare încep deja să se

dilate... ‘

— Blestemat drum... – Spuse el gâfâind. De-aş şti măcar cât mai avem de îndurat, că despre această parte a Saharei nu ştiu prea multe lucruri:

— Pe dracu’ – îl linişti Guguştiuc. Oaza Murzuk se află la întretăierea drumurilor caravanelor marocane şi algeriene.

Piciu’ dădu din cap cu tristeţe.

— Eu ştiu mai multe decât un soldat obişnuit. Oaza Murzuk reprezintă punctul extrem al civilizaţiei. De aici n-au răzbit până la ecuator decât doi-trei exploratori. Zona asta a prezentat dintotdeauna interes, pentru că dacă prin Murzuk am ajunge până-n Valea Nigerului, s-ar putea construi o cale ferată până-n Guineea Britanică. Acest drum au încercat să-l descopere Hornemann, Barth şi, cu mult timp înaintea lor, Suetonius Paulinus, dar cu toţii şi-au aflat sfârşitul aici. În ţinutul Nigerului există o uriaşă zonă încă necartografiată, care va aparţine, fără doar şi poate, acelora care vor ajunge primii acolo.

— Ia zi, Piciule, de unde ai învăţat atâtea bazaconii despre toţi călătorii care-şi vâră nasul unde nu le fierbe oala... Mi se pare de-a dreptul absurd ca la o vârstă aşa de fragedă să-ţi baţi capul cu asemenea aiureli... Odată ajunşi la Murzuk o să ne oprim şi gata...

— Te-nşeli. Murzukul are garnizoană de senegalezi şi spahii.

— Ce bine le ştii tu pe toate! – Îl privi Guguştiuc bănuitor.

În ultimul timp începuse să-i deteste pe soldaţii care ştiau prea multe. La naiba cu toate misterele astea!

Piciu' începu să se bâlbâie, vădit încurcat.

— Mda... Întâmplarea face ca, graţie unei doamne, să fi avut şansa de a-mi însuşi aceste cunoştinţe... Ştiu multe, mai ales în legătură cu politica sahariană există nişte date interesante...

— Te rog să enumeri altcuiva aceste date. Eu, băiete, ţi-o spun pe şleau, mai curând aş vrea să aflu câte ceva despre ultima ta iubită, presupunând că avea o vorbă de duh şi un cântec preferat, pe care să ţi-l cânt mai încolo la muzicuţă.

Piciu' îl iscodi cu privirea.

— Am impresia că umbli cu cioara vopsită. Deşi, poate că, dacă am discuta deschis.

Ce vor ăştia? De când a făcut bancul ăla tâmpit, că l-a pus pe Troppauer să-i citească poeziile, toată compania îl asaltează ca pe un duhovnic: Şi domnul conte venise să i se confeseze, iar acum Piciu'...

— Hai să lăsăm sinceritatea, bătrâne. Nu

merită să ne frământăm creierii cu trecutul, Ai delapidat şi cu asta basta...’

— Ba nu...

— Ei, atunci ai pierdut la cărţi şi gata.

— Nu aşa s-a-ntâmplat...

— Bine, bine... I-ai omorât şi gata; Piciu’ îşi dădu capul pe spate.

— De unde ştii?...

— Păi, cam toţi cei de-aici se laudă cu aceleaşi isprăvi. Au pierdut la cărţi, au ucis ori au delapidat, eventual au luat-o de nevastă şi pe cealaltă sau aşa ceva... Nu-ţi mai bate capul... Ascultă-mă pe mine.

Latouret întorcea în răstimpuri capul şi-i străfulgera cu privirea pe cei doi vorbăreţi, dar nu le zicea nimic... Hai, dă din clanţă... N-ai decât să pufăi şi dintr-o ţigară... Las’ că o dată şi o dată... Dacă o să am prilejul... Nom du nora...

Soarele dogorea cumplit şi deşertul, ca o uriaşă oglindă galbenă, orbitoare, reflecta razele care le intrau ca un potop prin ochi, până în creier; cât vedeai cu ochii nu zăreai decât mormane de colb neînsufleţit, un peisaj insuportabil... bâr...

— Nu vă mai mocăiţi, ‘tu-i mama ei de treabă.! Nu sunteţi pe Corsa... Cu cântec, înainte marş! Marşul legiunii... unu... doi... trei... Şi!

Din gâtlejurile uscate, aproape crăpate de arşiţă, răsunară glasurile istovite, răguşite, în falset:

Tin t’auras du boudin,

Tin t’auras du boudin...

Koller, dulgherul, căzu fleaşcă la pământ.

— Nom de Dieu. Unul dintre soldaţi primi ordin să rămână cu cel căzut. Ridicară un cort în care să aştepte până la sosirea companiei...:

— Garde a vom... En avant... Marche! Patrula îşi continuă marşul prin Sahara. Acum nu mai cântau. Plutonierul nici nu le mai dădu un asemenea ordin. Măi, ce molâi! Pe vremea lui, când vechile pedepse corporale erau în vigoare, când codaşii erau încă legaţi de leucă, având de ales între a continua marşul pe picioare şi a fi târâţi în urma căruţei, când de pe flăcăii căzuţi în colb erau recuperate efectele, în timp ce restul trupei trecea nepăsător pe lângă cel căzut în nesimţire, ei, da, pe atunci încă se cânta şi cei care nu voiau sau nu puteau erau legaţi de roată, să crape... Dar vremurile s-au schimbat. Gazetele le-au dat atâta nas, atâta i-au ridicat în slăvi, încât avalanşa de măsuri din ultimul timp a făcut din legiune un cuib confortabil în care s-au pripăşit toţi golanii de la oraş...

— Ţie, Guguştiucule, îţi pot spune totul,

dacă te interesează. E secret, dar o să-ţi spun.

— Nu! – Se grăbi să răspundă Guguştiuc. Dacă-i secret, nu mă interesează şi insist să nu-mi spui...

— Şi... totuşi... e mai bine să ştii.

— E mai bine să nu ştiu!

— Drumul parcurs până acolo e considerat... chiar şi-n ziua de azi... o expediţie temerară... Nici nu există un drum în adevăratul înţeles al cuvântului... de la oaza Murzuk până în ţinutul Nigerului... e o aberaţie... şi au şi instalat acolo o garnizoană... Ăsta-i cel mai mare scandal al secolului douăzeci... Mor pe capete şi-n timpul drumului şi după ce ajung acolo... dar dumnealor au nevoie de un drum care să ajungă în Guineea. Şi Tombouctou se află prea la vest... nu e o soluţie rentabilă... Uf. N-o să rezist...

Fu rândul altui soldat să iasă din formaţie cu paşi împleticiţi... Îl lăsară şi pe acesta în îngrijirea unui camarad cât de cât mai robust.

... Dacă moş Latouret ăsta nu s-ar uita din când în când chiorâş la el, deie-i Dumnezeu odihnă veşnică în cazul în care bunăvoinţa lui fără seamăn l-ar înălţa la ceruri, ar încerca să le cânte băieţilor la muzicuţă, poate că asta i-ar ajuta să-şi mai învingă oboseala...

Hm... Ia să facă o încercare... La urma

urmei, ce-o să-i facă? Şi aşa fumează mai mulţi dintre ei şi nu l-a atenţionat pe nici unul... În cel mai rău caz o să zbiere la el s-o lase baltă; N-are decât.

Soarele pârjoleşte năprasnic.

Sunt şase ceasuri de când mărşăluiesc în mijlocul mării nemărginite de pulbere galbenă şi, deodată, plutonierul Latouret ridică uimit capul. Aude un zumzet delicat, duios... Ce mai e şi asta? Acum, în ultimul şi cel mai greu ceas al marşului infernal – fiindcă mai aveau de mers doar o oră până la următorul popas... Ce-i asta?

Întoarce capul.

Sacrebleu! Ţângăul cu caş la gură zumzăie la muzicuţă... şi... mii de draci! Mărşăluieşte cu două puşti pe umăr! A luat-o şi pe-a copilandrului de lângă el!... N-are ce să-i facă, dacă se repede în el o să-l pedepsească tot pe Piciu', care ar fi trebuit să rămână lângă fusta mumă-sii în loc să se facă soldat... Nu-i nimic, n-are decât să care şi puşca altuia, c-o să-l vadă el pe dracu', dacă-l mai ţin balamalele... Da' să mai şi cânte la muzicuţă în praful şi în zăduful ăsta, e prea de tot... E nebun de legat şi-n partea a doua a zilei o să închine steagul. N-are decât... las' să cânte...

Şi Guguştiuc cânta. Cuprins de o bucurie frenetică, molipsitoare. Timp de un ceas nu se mai

înregistra nici un abandon în formaţie.

— Halte... Fixe! A terre!

Urmau două ore de repaus.

2

Rămăseseră doar patru dintre cei porniţi în patrulare. Plutonierul îi mai avea în subordine doar pe Guguştiuc, Piciu' (căruia Guguştiuc continua să-i ducă puşca), Nadov, turkmenul uriaş care nu scotea două vorbe cât era ziua de lungă şi Minkus, doctorul austriac. Trecuseră deja patru din cele şapte ceasuri ale etapei a doua de marş.

Şi Guguştiuc cânta la muzicuţă.

Pe urmă se opri. Latouret se uită peste umăr, doar doar l-o vedea picând lat, însă nu-i fu dat să vadă decât cum Harrincourt cotrobăie în raniţă şi scoate o bucată de carne de oaie sleită, care nici caldă nu era prea grozavă la gust, şi muşcă din ea cu poftă.

Cine-a mai văzut una ca asta! Bătrânul plutonier uns cu toate alifiile simţea că începe să-l ia cu ameţeală. Iar individu' ăsta rânjeşte, bagă la ghiozdan, cântă, duce două puşti şi arată de parcă ar fi pus la îngrăşat...

Nadov, turkmenul cel mătăhălos, se prăbuşi ca trăsnit, cu un bufnet surd. Minkus se aplecă

deasupra lui, să-i asculte bătăile inimii, dar făcu şi el o tumbă elegantă şi rămase lat.

— Soldat!

Ordinul îl viza pe Piciu'. El, de bine, de rău, încă se ţinea pe picioare, doar buzele vineţii îi tremurau fără voie şi simţea că i se lipesc genele.

— Ridici un cort pentru bolnavi şi aştepţi aici formaţia. Ia-ţi puşca... Patrulă! Atenţiune! La comanda mea... en avant... marche![1]

Patrula, compusă în acest moment numai din Guguştiuc, porni cu pieptul bombat pe urmele plutonierului.

După câţiva paşi scoase nişte acorduri timide, însă văzând că Latouret nu-i zice nimic, se porni să cânte în forţă, frumos.

Se însera, pe cerul siniliu deasupra deşertului, se aprindeau primele stele cu un licăr firav, iar patrula de doi oameni îşi continua marşul: în faţă plutonierul cu trei fire de mustaţă, ca de pisică sălbatică, iar în urma lui, cu baioneta la armă, cântând de zor la muzicuţă, Guguştiuc.

— Soldat!

— Oui mon chef!

— Când te-ai adaptat la condiţiile climei tropicale?

— în timpul acestui marş, mon chef!

[1] Înainte marş ! (lb. fran.) (N. trad..)

— De ce minţi, mă? Nu-mi spune mie că n-ai mai fost în deşert!

— Vă raportez că n-am minţit în viaţa mea. E o apucături urâtă.

Continuară marşul. Ici-colo, ţinându-se la distanţă, le dădeau târcoale hienele, apăreau ba în faţa, ba în spatele lor... Din când în când scoteau câte un urlet sinistru ce aducea cu râsul răguşit, isteric al unei femei.

În zare pâlpâia o luminiţă slabă. Era oaza Murzuk.

CAPITOLUL DOISPREZECE

1

Oaza Murzuk este jandarmul deşertului. Aici sunt cantonate trupe de spahii, saharieni şi puşcaşi senegalezi, care întreprind periodic incursiuni în Sahara, pentru a-i ţine în şah pe tuaregi, berberi şi riffi. La sud de Murzuk se întinde marele nimic.

În Murzuk există însă lumină, electrică, o staţie radio de emisie-recepţie, un spital şi drumuri pavate cu cărămidă galbenă. Compania din Oran îşi face intrarea printre cordoanele de spahii aliniate de o parte şi de alta a drumului, în acordurile marţiale ale fanfarei locale şi populaţia se adună în pâlcuri, să caşte gura la oastea frântă de oboseală.

Pentru contingentele de rezervă, aflate doar în tranzit, s-a construit la Murzuk o cazarmă separată. Soldaţii proaspăt sosiţi sunt îndrumaţi într-acolo. Aici urmează să fie completat necesarul de echipament şi uniforme al companiei sosite cu efectele ferfeniţă şi pline de praf, aici urmează să fie supuşi ultimelor examene medicale şi să se bucure timp de trei zile de cea mai deplină libertate...

Trupele auxiliare, la rândul lor, sunt împresurate de spahii şi îndrumate spre capătul opus al oazei, unde vor bate pari în pământ şi vor desfăşura un gard de sârmă ghimpată. În dreptul ieşirilor vor fi postate gărzi sahariene. Trupele regulate trebuie ţinute la distanţă de aceşti lotri care nu fac fasoane, fumează canabis în draci şi coc Kesra în spatele îngrăditurii de sârmă. La intrarea în lagăr aţâţă jăraticul pe-o tavă un arab jigărit, cu barbă căruntă îmbrăcat într-un burnus; fierbe cafea, o ceşcuţă costă câteva centime.

Soldaţii descoperă cu uimire că toată lumea se poartă cu ei de parcă le-ar fi rude apropiate sau nişte bolnavi cu un picior în groapă. Până şi spahiii, care de obicei umblă cu nasul pe sus, le fac cinste cu mahorcă şi prăjituri, le plătesc câte o ceaşca din licoarea minunată a cafegiului, care are vad la intrarea în lagărul trupelor auxiliare.

— Nu-mi miroase a bine amabilitatea asta exagerată – îi şopti Pilotte lui Nadov cel taciturn.

— De ce? – Întrebă namila cu glasul lui grav, cu coloratură de contrabas.

— S-ar zice că ne compătimesc.

Un sergent burduhănos, negru ca smoala, din trupele sudaneze de vânători îi bătu prietenos pe umăr.

— Încotro, băieţi?... Haideţi să vă cinstesc cu

o tărie sau cu o cafeluţă...

— Spune-mi, dom' sergent – i se adresă Pilotte, când Matusalemul arab le turna cafeaua în ceşti —, mata de ce unitate ţii?

— Lucrez la secţia B a serviciului de cazarmare. Noi vă asigurăm lenjeria de corp... Şi uniformele de puşcăriaşi.

Cineva chiui asurzitor în spatele lor.

— Măiculiţă!... Ce-aud? De-aici înainte" o să mărşăluim în ţoale de ocnaşi?

În ultima clipă Guguştiuc zbură peste capetele soldaţilor ghemuiţi în cerc şi se aşeză şi el turceşte.

— Dacă nu ştiai, află că o să escortaţi şi deţinuţi – răspunse sergentul.

— Dă-le soldaţilor câtă cafea poftesc – porunci în spatele lor un căpitan în uniformă albastră, de husar, pesemne comandantul spahiilor. Nu vă mai ridicaţi în picioare, copii, staţi cuminţi, beţi, mâncaţi, simţiţi-vă bine...

Îi salută prietenos şi îşi văzu de drum.

— Am senzaţia că asta nici nu-i o tabără militară, ci, mai curând, o misiune creştină, unde surorile ele caritate umblă deghizate în căpitani – comentă Guguştiuc.

Cert este că aceşti căpitani de spahii însă nu datorită amabilităţii lor sunt vestiţi în deşert.

— Voi, în orice caz, o să lipsiţi o bună bucată de vreme – le spuse un spahiu lungan, chel, cu barbă neagră. O să plecaţi hăt-departe... să înlocuiţi contingentul din Aut-Taurirt. La noi, în Murzuk, există obiceiul să ne purtăm frumos cu cei care merg să împrospăteze efectivele din Aut-Taurirt.

— Şi ce povestesc cei care vin de-acolo? Pauză.

Apăru printre ei şi Piciu'. Rămase la marginea cercului, rezemându-se de un stâlp din gard. Zâmbea ca de obicei şi mesteca gumă.

— De ce nu ne spui ce povestesc cei de-acolo? – Întrebă înfrigurat Nadov. Dacă trupele de rezervă purced într-acolo trecând pe-aici, înseamnă că şi efectivele înlocuite tot pe-aici se abat şi la întoarcere.

Urmă o nouă pauză apăsătoare, aşa că Pilotte se amestecă şi el în vorbă:

Daţi pe gură, ce mama mă-sii! Nu ne mai îmbătaţi eu apă rece, dacă ne aşteaptă vreo belea în Aut-Taurirt. Mai bine spuneţi-ne de pe-acum să fim pregătiţi! Ce-au zis cei care s-au întors de acolo?

— Aici e buba... – Bâigui sergentul cel balaoacheş.

— Cum?

— Păi, n-am stat încă de vorbă cu nimeni care să se fi întors din Aut-Taurirt...

Tăcură cu toţii, înghiţind în sec.

— Şi au mai plecat într-acolo şi alte companii? – Întrebă Minkus un pic răguşit, după ce-şi umezise buzele cu vârful limbii şi îşi drese glasul.

— Păi... garnizoana asta cu rol de avanpost abia a fost instalată acum un an şi jumătate... – Se eschivă de la răspuns zdrahonul cu chelie.

— Răspunde-mi cinstit! Strigă Minkus. Câte companii au trecut pe-aici în drum spre Aut-Taurirt de când lucrezi la serviciul de cazarmare?!

— Hm... Vreo douăsprezece...

Peste micul grup aşezat sub frunzele toropite, lucioase ale palmierilor se lăsă o atmosferă apăsătoare... „

— Vasăzică – conchise Nadov cu glas tărăgănat – au fost schimbate... douăsprezece contingente... şi rezervele au purces la destinaţie... dar din garnizoană... de întors nu s-a mai întors nimeni...

Se făcu din nou linişte. Nu se auzea decât bâzâitul milioanelor de muşte zburând în roiuri compacte...

— Unde-i garnizoana asta? – Întrebă Minkus.

— Păi... n-aş putea să vă spun cu exactitate

– răspunse spahiul. N-a prea ajuns nimeni pe-acolo în afară de trupele trimise de armată. Dar o fi pe undeva in ţinutul cu păduri care nu se mai termină.

— Aa, e nemaipomenit – se bucură Guguştiuc. Înseamnă că ajungem la Ecuator! O să ne putem lăuda că am văzut lumea, nu glumă.

Această poantă fu primită de ceilalţi cu răceală. Aici şi acum nu-i ardea nimănui de râs. E cu putinţă ca legiunea să-i trimită din Murzuk, prin Sahara, până în pădurile virgine de la Ecuator? Şi e cu putinţă ca în acest colţ de lume afurisit, uitat de Dumnezeu, să existe o garnizoană?

— Ziceai adineauri c-o să escortăm şi ocnaşi – intră Pencroft în vorbă cu sergentul tuciuriu.

— Îhî, încuviinţă sudanezul dând din cap. Cică ar fi acolo şi un lagăr de muncă silnică.

... În depărtare se auzi bufnetul înfundat al ciomegelor, apoi răgetele cămilelor acoperiră bâzâitul muştelor insuportabile, care nu le dădeau pace o clipă bărbaţilor aşezaţi direct pe pământ. Se apropie de ei o namilă de arab cu pielea lucioasă. Pe braţ avea încolăcită o viperă cu corn. Era ghicitor şi vindea amulete. Degetul mic de la mână, malformat, îi era cusut într-o teacă de piele. Vindea suluri minuscule de pergament cu inscripţii magice. Uriaşul brunet avea o mustaţă

uriaşă şi nasul mare, acvilin.

— Salut, bătrâne! – Strigă Guguştiuc convins că-l mai întâlnise o dată la viaţa lui pe acest om, în Marsilia sau, cine ştie, poate că in Oran. Parcă ne cunoaştem de undeva!

— Nu ştiu, zău, să ne fi cunoscut, ‘dom Rumi.

— Ba sunt sigur de asta, însă pe atunci încă nu erai combinat cu şerpoiul ăsta ştirb.

— Ştirb aţi zis?... – Îl întrebă arabul curtenitor şi, presând cu degetele gâtul şarpelui, întinse lighioana sub nasul lui Guguştiuc. Ia uitaţi-vă...

Toată lumea sări în sus şi cercul din jur se lărgi în chip considerabil...

Vipera cu corn avea bine mersi ambii colţi veninoşi!

Iată o moarte sigură, după câteva clipe de agonie infernală, fără nici un fel de antidot...

Guguştiuc îşi apropie capul şi mai mult, cu zâmbetul pe buze, şi se uită în gâtlejul şarpelui ca un bătrân O.R.L.- Ist.

— Ia-l de-aici! – Strigară la ghicitor câţiva soldaţi morcoviţi. Ia-l de-aici, diavole!

— Am vrut doar să vă arăt că nu-i ştirb, cum susţine dom’ Rumi – răspunse blajin arabul mustăcios.

— în privinţa asta m-am înşelat, amice – dădu din cap entuziasmat Harrincourt —, dar îmi menţin părerea că de văzut ne-am mai văzut cândva...

— Nu-mi amintesc... poate că vă-nşelaţi.

— Ei, hai, *errare humanum est,* aşa că mi se poate întâmpla şi mie să greşesc. Ia aşează-te aici, prietene ce mi te îndeletniceşti cu negoţul de blesteme şi ascunde undeva mândreţea aia de şarpe de pe braţ, ca să poată lua loc şi onorata adunare, şi pe urmă ghiceşte-mi şi mie viitorul! Unul pe cât posibil plăcut, că-n cazul ăsta îţi fac cinste cu o cafea. Toarnă-i o cafea domnului cu şarpele – se-ntoarse el către bătrânul cafegiu. Hai, tinere.

„Tânărul” în vârstă de cel puţin optzeci de ani luă de pe jar un ibric de Mamă... Ghicitorul descolăci şarpele de pe braţ şi îl sili să se strecoare într-un sac de piele căruia îi lega gura, apoi studie cu atenţie palma lui Guguştiuc:

— O să aveţi parte de-o viaţă lungă... – Începu el.

— Auzi, nu-i cazul să măsluieşti realitatea. Spune-mi de la obraz că n-o s-o mai duc mult.

— Dom’ Rumi o să aibă parte de-o viaţă lungă... fără putinţă de tăgadă. Aceasta-i linia vieţii, porneşte de sub degetul mare şi

traversează toată palma... E o linie foarte lungă...

— Uite, bătrâne... De fapt, nici nu-i aşa de lungă, doar ţi se pare, din cauză că am mâinile jegoase... dar, dacă te uiţi mai atent, o să vezi că...

Ghicitorul se menţinea însă ferm pe poziţie.

— Aşa stau lucrurile. O să aveţi viaţă lungă... Şi aici... Hm. Curios... ce interesant... Sunteţi urmărit de spiritul unei femei!

Poftim?... E-e! Spiritul... Ia te uită!

— Ia ascultă, moş Ali Baba! Tu ai habar despre spiritul ăsta?

— Da... Ştiu de el... Spiritul unei femei frumoase, triste bântuie pe urmele oştirii...

Nadov se amestecă bombănind:

— Să mor eu dacă nu-i ăsta adevărul gol-goluţ,. Acum nu văd de ce nu v-aş spune că deunăzi... la popasul din nu ştiu care oază... am crezut că mi se trage de la vin, că eu mi-s beat ori de câte ori adăstăm în vreo oază... am văzut o femeie, şedea în deşert, la marginea oazei şi cânta...

— Nadov.! Nu erai deloc pilit! Şi eu am văzut-o – spuse Guguştiuc dând din cap şi se întoarse către ghicitor. Ia fii atent, mă, Aladin! Dacă o Cunoşti pe stafie şi o vezi întâmplător, transmite-i toată stima mea şi spune-i să nu se

teamă de mine, că nu muşc şi mi-e tare simpatică... Aş vrea s-o cunosc.

— Ce-i cu tâmpeniile astea – se stropşi la el Hildebrandt, care până atunci tăcuse chitic. Auzi, Guguştiucule, în Sahara nu-i recomandabil să faci băşcălie de spiritele celor morţi.

— Nu-s tâmpenii, camarade – îl lămuri Guguştiuc – există o fantomă care se ţine scai de trupă, o femeie elegantă, cu o aluniţă triunghiulară pe dosul palmei. Iată melodia ei preferată...

Şi scoase din buzunar muzicuţa.

... Deasupra deşertului, milioane de stele spuzeau bolta cerului licărind cu o intensitate neobişnuită, mari, roşiatice, pâlpâitoare prin perdeaua neclintită a frunzelor de palmier şi ficus. Şi Guguştiuc se apucă să cânte la micuţul instrument cu ochii închişi, din colţul gurii, cu tremolouri pline de sensibilitate, când piano, când forte, melodia:

Si Von savait...

Două maimuţe care se pregăteau să sară dintr-un tamarin în platanul alăturat se opriră să privească în jos, printre frunze, mânate de curiozitate... Razele argintii ale lunii scăldau în noapte norii de praf ce pluteau deasupra deşertului ca o pâclă lăptoasă...

Şi Guguştiuc cânta necontenit *Si Von savait* iar toţi cei din jurul lui îşi aţintiră privirea spre nemărginirea de nisip a Saharei, aşteptându-se, poate, ca la auzul melodiei, spiritul rătăcitor să se arate ca la o chemare.

Se întâmplă însă ceva cu mult mai şocant...

— Ticălosule! – Strigă Piciu'. – Ucigaşule, nemernicule!

Şi, aproape plutind prin aer, cu un salt arcuit, de felină, se aruncă asupra lui... Pencroft!

Îl înşfacă de gât pe american, la lumina lunii sclipi lama de oţel a baionetei şi fără îndoială că l-ar fi înjunghiat, dacă boxerul zvelt, cu mutră de şobolan nu s-ar fi smucit din strânsoare şi nu i-ar fi expediat adversarului un croşeu ca la carte. Lovitura fusese executată fără elan, însă Pencroft trebuie că era incredibil de puternic, fiindcă se auzi un pârâit scurt şi Piciu' căzu leşinat la pământ...

Rămaseră cu toţii consternaţi... Pencroft îşi aranja vestonul răsuflând greu, iar Piciu' tremura din toate încheieturile chiar şi aşa, leşinat. Pesemne că suferise un şoc deosebit de puternic.

Dinspre pâlcurile de copaci începură să răsune una câte una goarnele care anunţau stingerea şi soldaţii se risipiră fiecare la cazarma lui.

Mărşăluiau...

La Murzuk detaşamentul îşi sporise efectivele, luând proporţiile unei hoarde migratoare. Mai întâi, primiseră în dotare două transportoare auto blindate, echipate cu tunuri de calibru mic, cu tragere rapidă, apoi trei camioane cu şenile încărcate cu muniţie şi, în urma lor, se înşira o lungă coloană de catâri încărcaţi cu arme automate, aruncătoare de flăcări şi reflectoare, în fine, o uriaşă căruţă-infirmerie cu un sanitar roşcovan.

Veneau apoi la rând o mulţime de cămile, catâri şi căruţe cu tot felul de încărcături, cu unelte şi instrumente necesare pentru construcţiile de drumuri. Trailere uriaşe erau încărcate cu grinzi, traverse de fier, cabluri electrice, sârmă şi liţă.

În mijlocul convoiului erau masaţi cei două sute de deţinuţi. Ocnaşi albi şi indigeni laolaltă. Erau legaţi cu lanţuri doi câte doi. Purtau sumane cafenii, dintr-un postav aspru. Erau escortaţi de către cincizeci de goumiers: uneltele cele mai brutale ale administraţiei coloniale, în uniforme impecabile, cu orgoliul şi vanitatea moştenite din stilul de muncă al subofiţerilor care-i instruiseră.

Cei cincizeci de goumiers avuseseră, la rândul lor, de ales între puşcărie şi garnizoana din

Aut-Taurirt: bătuseră un grup de marinari englezi arestaţi în urma unei încăierări, marinari care se arătaseră impertinenţi chiar şi în sediul jandarmeriei, însă, în urma chelfănelii încasate, trei dintre aceştia dăduseră ortul popii.

Din păcate, un goumier nu se pricepe deloc la diplomaţie şi habar nu are că un marinar englez poate deveni o chestiune delicată la ordinea zilei, dacă e bătut până moare. Cât timp trăieşte e şi el un terchea-berchea dus de ape, ca toţi ceilalţi marinari, însă, dacă e omorât în bătaie, devine document oficial! Un document la care se cuvine dat un răspuns cum ar fi: „S-au luat măsuri disciplinare drastice împotriva jandarmilor găsiţi vinovaţi în urma cercetărilor efectuate de organele competente...”

Poate că nici n-ar fi fost găsiţi vinovaţi cincizeci de goumiers, dacă la Aut-Taurirt ar fi fost nevoie de un efectiv mai redus.

Şi nu se ştie ce abateri li s-au imputat şi locotenenţilor-ingineri Burca, Lenormand şi Hilliers, transferaţi disciplinar la Aut-Taurirt.

Căpitanul Gardone, care le cam trăgea la măsea şi, din cauza unei cucoane, provocase într-o seară un scandal monstru la Operă, primise la locuinţa lui din Paris o telegramă în care i se ordona să se deplaseze la Murzuk, să aştepte

acolo contingentul expediat din Oran şi să preia în Aut-Taurirt funcţia de comandant al garnizoanei, alături de vicontele Delahay...

Rupsese telegrama înjurând furios: Ştia ce se ascunde în spatele acestei formulări pompoase. O să ajungă într-o garnizoană infernală, unde, ori, o să crape, ori o să fie avansat...

Dar abia la Murzuk îi fu dat să afle ce-l aşteaptă, când stătu de vorbă cu un maior în biroul acestuia:

— Cum adică, de aici... până la ecuator?! – Întrebă el aplecându-se deasupra hărţii cu ochii cât cepele.

— Nu chiar până la ecuator! – Răspunse maiorul, în orice caz, condiţiile sunt extrem de grele.

— Bine, dar ce-i acest Aut-Taurirt?... Cum o fi acolo, între Sahara şi ţinutul Nigerului, unde poate că nici n-a mai călcat picior de om.

— Cum să nu fi călcat... Adu-ţi aminte! Acum doi ani a pornit din Murzuk prima echipă de cercetare, însă, uite, în locul ăsta a fost masacrată patrula şi detaşamentul de pedepsire n-a găsit nici o urmă care să conducă la băştinaşii ucigaşi.?! Au stabilit ca făptaşii sunt negrii din tribul Sokoto, însă aceştia sălăşluiesc pe valea

Nigerului şi dincolo de junglă. Nimeni nu ştie cum naiba au putut ajunge în teritoriile noastre. Apoi nu s-a mai întors nici expediţia condusă de Normand. Detaşamentul trimis din Tombouctou în căutarea exploratorilor a stabilit că aceştia au fost măcelăriţi până la ultimul. Pe urmă a avut loc expediţia lui Russel, despre asta precis ai auzit, că s-a făcut mare vâlvă în jurul ei; s-a bucurat de un sprijin extraordinar, îşi propusese să descopere şi nu ştiu ce trecătoare, dar şi asta a dispărut...

— Scuză-mă, te rog... Înseamnă că e vorba de un drum necunoscut, neexplorat...

— Lander, Hornemann şi Caillee l-au explorat îndeajuns.

— Dar nu îndeajuns pentru nişte armate şi garnizoane! – Dădu Gardone cu pumnul în masă plin de obidă.

Maiorul ridică din umeri.

— Pentru un militar, un singur lucru e cu neputinţă: să discute ordinele primite. Acum un an şi jumătate s-a hotărât instalarea unei garnizoane în ţinutul dintre ecuator şi Sahara, în pustiu, şi de-atunci există această garnizoană. Numele ei este Aut-Taurirt. Avem nevoie de un drum în locul trecătorii pierdute o dată cu moartea lui Russel. Aşa ca se va construi un drum şi cei ce se vor întoarce de acolo la expirarea

detaşării vor face o carieră frumoasă...

— Dacă se vor mai întoarce – spuse Gardone pălind.

— Hm, asta cam aşa e... Dar şi dacă nu se vor mai întoarce, patria le va păstra o amintire frumoasă.

Maiorul rosti aceste cuvinte pe un ton ceva mai rece şi se sculă în picioare. Era un militar desăvârşit şi Gardone nu-i plăcea nicicum.

Astfel porni compania la drum împreună cu căpitanul Gardone cei grăsan, pilangiu şi plin de tabieturi pariziene, împreună cu ocnaşii şi cu o adunătură de recruţi lipsiţi de experienţă.

2

— Spune-mi, de ce te-ai dat la Pencroft? – Îl întrebă Minkus, doctorul, pe Piciu'. Precis te-a ajuns o alterare a stării psihice.

— Nu ştiu. Am simţit dintr-o dată că se face zăpuşeală în jurul meu, nici nu-mi mai aduc aminte ce s-a întâmplat...

În urma lor se auzea scârţâitul roţilor, scrâşnetul şenilelor, zăngănitul blindatelor, bufnetul înfundat al bâtelor mânuite de cei ce mânau dobitoacele, iar convoiul înainta greoi, ca un miriapod ce părea că nu se mai termină.

— Mi s-a întâmplat şi mie – intră în vorbă Nadov. Odată, la Smolensk, am supt la vodcă la bâlci de nu m-am mai trezit două zile după aia.

— Ai malarie – îşi dădu cu părerea Pilotte – de multe ori aşa începe, cu crize trecătoare, urmate apoi de friguri.

— Aşa o fi – încuviinţă Piciu'. Fapt e că am fost bolnav.

— N-ai nimic de împărţit cu gangsterul ăla? – Îl întrebă Hlavak, cizmarul.

Aceasta era porecla pe care camarazii i-o dăduseră lui Pencroft, „gangsterul."

— N-am! Şi nici n-am avut vreodată... – Oftă Piciu'.

Pe urmă nu mai vorbi nimeni. Aerul devenea tot mai

Încins. O adiere uşoară, aidoma siroccoului, se stârnise dinspre miazăzi aducând vârtejuri domoale de praf şi le provocase nişte migrene insuportabile... Catârii începuseră să tuşească şi azvârleau din copite, răgeau sălbatic, iar slugile însărcinate cu mânarea lor suduiau la tot pasul, împărţindu-le pumni şi bice. Căpitanul călărea în frunte, indispus şi furios în acelaşi timp; îi era greaţă şi îl durea capul înfiorător. Din când în când scotea din oblânc o sticlă şi o ducea la gură.

Făcură popas la poalele unei dune de o

mărime neobişnuită. Ar fi fost o absurditate să continue drumul în ziua aceea. Arborele cotit al unuia dintre camioane dăduse în primire şi depanarea lua timp. Caii şi catârii se poticneau istoviţi...:

Guguştiuc constată că aici există toate condiţiile pentru o moarte sigură. Ii şi vedea pe cei dragi lui cu cei zece mii de dolari în buzunar. Într-un fel, gândul morţii nu îl durea. Cei pe care nici viaţa nu-i doare suportă mai uşor gândul morţii.

Îşi propuse să-l caute pe Troppauer, care încă nu se restabilise complet.

— Mă... – Îi aţinu calea Piciu'.

— Ce-ai copile?

— Trebuie să stau de vorbă eu tine?

— Dă-i drumu', amice.

— Vreau să-ţi încredinţez un mare secret...

— Hai să lăsăm chestiile astea, bătrâne. Sunt sătul până-n gât de secretele voastre. Şi de ce pica măgăreaţa mereu numai pe mine? Te previn că-s un tip uşuratic, superficial şi neserios, şi pe deasupra şi gură-spartă, tranca-fleanca, gargaragiu, pe care nu te poţi bizui...

— Te rog... Încetează, lasă talentele astea... Hai să ne retragem câteva clipe... să nu ne audă ceilalţi... Ştiu că ticălosul e de gardă acum...

Putem discuta liniştiţi... Oricum, or să-mi facă de petrecanie... Ţie trebuie să-ţi spun tot ce ştiu...

Părea aşa de necăjit şi disperat, încât lui Guguştiuc i se făcu milă de fel. Mama lor de secrete şi mistere.

— Fie, treacă de la mine, băiete, da' te rog, nu mai face tot timpul mutra asta plângăreaţă...

Se aşezară la umbra unei dune.

— Am fost student la Paris – îşi începu Piciu' povestirea. Pe-atunci eram un tip de viaţă, un boem, deşi îmi ghiorăiau maţele de foame, dar ce conta mizeria pe lângă frumuseţea vieţii studenţeşti, aveam înaintea mea un viitor strălucit şi... Într-o zi am cunoscut o femeie...

— Aşa încep toate necazurile – se apucă Guguştiuc să filozofeze şi, în timp ce se juca turnându-şi nisip dintr-o palmă în alta, se gândea ce bine ar fi să rămână în deşert pe post de clepsidră.

— Această femeie mi-a promis c-o să mă ajute să fac carieră. Are un prieten bun, pe nume Henri Grison.

— Cum ai zis?!

— Henri Grison... De ce te-ai speriat aşa?

— M-am întâlnit şi eu cu acest domn...

— Unde?

— Într-o casă ciudată... M-a primit în pijama;

întins pe jos...

Piciu' îl scrută cu privirea.

— Eu ştiu... cine eşti...

Şi după o scurtă pauză, adăugă uitându-i-se în ochi:

— Batalanga.

Se aştepta să-l facă praf. Guguştiuc se uită la el prostit. Pe urmă îi puse mâna pe frunte:

— S-ar putea să ai dreptate, da' n-ar strica să-ţi iei temperatura...

Piciu' îl privi ironic şi repetă, de data asta aproape silabisit:

— Ba-ta-lan-ga!

Ce dracu' au cu el? Asta-i ultima găselniţă. Batalanga!

— Mare actor eşti – îi spuse tânărul —, dar nu cred c-o să mai joci multă vreme teatru, dacă o să-ţi spun că eu am fost deja în Batalanga...

— Toate bune şi frumoase, băiete... Ai fost acolo, bravo ţie. Răspunde-mi acum la următoarea întrebare: cine este acest Henri Grison şi unde pot fi găsite rudele sau moştenitorii lui?

— Prea multe nu ştiu despre el. El m-a recomandat pentru expediţia lui Russel.

Lui Guguştiuc i se aprinse un bec:

— Russel! Ia stai! Păi ăsta-i exploratorul cu a

cărui văduvă s-a însurat doctorul Bretail... E-e! Devine interesant...

— Ştiam eu c-o să te intereseze.

— Şi încă cum! Răposata doamnă Bretail bântuie pe urmele oştirii.

Piciu' tresări involuntar, făcându-se alb ca varul.

— Taci! Te implor, nu-mi mai spune nimic!...: Simt că înnebunesc – spuse el trântindu-se disperat la pământ cu şiroaie de lacrimi în ochi.

Harrincourt se aplecă şi-l ridică de jos cu blândeţe, începea să-i ia în serios spusele şi-i era milă de el. Nu ştia ce se-ntâmplă cu el, dar vedea că suferă cumplit.

— Din câte ştiu – îi spuse, el liniştit —, Bretail a împuşcat-o pe nevastă-sa, pe un căpitan şi şi-a tras şi lui însuşi un glonţ în cap.

— Nu-i adevărat – murmură Piciu'. Toţi trei au fost asasinaţi!

Milioane de fire de praf minuscule, dogoritoare le înţepau necontenit chipurile şi aerul atârna neclintit deasupra deşertului în arşiţa toropitoare.

— Ciudat... – Îngăimă Guguştiuc. Şi ceva mai concret nu ştii? De pildă, cine-i ucigaşul?

— Eu!

CAPITOLUL TREISPREZECE

1

Guguştiuc se cutremură şi el o dată în viaţa lui de cele auzite. Până şi el, cu firea lui fluşturatică, indolent şi nepăsător cum era, resimţi dimensiunea tragică şi monstruozitatea acestui secret. Batalanga era pe lângă asta un fleac, iar fântâna arteziană, cu marchiz cu tot, nu rămânea decât o biată glumă. Poanta cu mortul întins în faţa băii, mai treacă-meargă, important e să nu lase lumina aprinsă. Generalul îl recunoaşte în ipostaza de răcan şi nu zice nici pâs. Macquart nu vine la serată ei şi! Dar acum e cu totul altceva, nu poate rămâne nepăsător văzându-l pe Piciu' ăsta de douăzeci de ani cum şade în mijlocul Saharei şi plânge de se scutură cămaşa pe el, pentru că a ucis câţiva oameni. Dar treaba cea mai înnebunitoare pentru un uşuratic este faptul că e singura persoană care ştie adevărul. Şi ar trebui să facă ceva. Să nu-l înţelegem greşit: aici nu mai e vorba de a cânta la muzicuţă, despre vreo glumă nesărată, ci despre a acţiona în mod serios.

— Ia ascultă-mă puţin, lasă bâzâitul... Începe să-mi pară rău că n-am ascultat mai

degrabă poeziile lui Troppauer. Aduc foarte bine cu povestirea ta. Sunt palpitante, deprimante şi nu pricepe omul o iotă din ele. Uite, ţine o ţigară, aprinde-o şi povesteşte-mi totul cinstit.

Băiatul suspină de câteva ori şi îşi potoli răsuflarea agitată. Din când în când îi mai scăpa câte un sughiţ. Tremura din toată făptura din pricina tensiunii lăuntrice, aşa că primele cuvinte îi ieşiră pe gură silabisite, frânte de clănţănitul dinţilor:

— Acum o să afli totul – spuse el în şoaptă, adăugând cu subînţeles: Domnule maior.

Guguştiuc sări în picioare şi dădu cu chipiul de pământ, văicărindu-se:

— Te implor, încetează cu idioţeniile astea!

— Bine, bine... Nu mai pomenim nimic despre asta. Să ne-nchipuim că nu ştiu nimic.

— În toată afacerea asta eu sunt cel care nu ştie nimic. Şi cu cât mai multe mi se explică, cu atât mai puţine ştiu.

Piciu’ zâmbi complice:

— S-a făcut. Ascultă-mă, deci. Să zicem că nu ştii nimic. Că nu eşti decât un tovarăş de arme cumsecade, căruia îi povestesc întâmplarea asta oribilă pentru ca, de-o fi să mor, să aibă cine să pună ştreangul de gâtul nelegiuiţilor. În primul rând, află că oamenii ăştia, câtă frunză câtă iarbă,

care şi-au aşezat tabăra în acest cerc uriaş, n-or să se mai întoarcă în veci de unde mergem noi. Şi vinovaţi de acest lucru nu-s decât nemernicii care i-au făcut felul lui Russel.

— Păi ce fel de elixir al vieţii veşnice a inventat acest Russel?

— O trecătoare veche de două mii de ani. Suetonius Paulinus, care a ajuns în ţinutul Nigerului încă din secolul întâi după Hristos, menţionează în însemnările sale drumul crocodililor, care leagă fără nici o oprelişte pustiul de împărăţia Giganţilor Negri. Ţinutul de pe valea Nigerului descris de Suetonius este populat de pigmei, aşa încât Russel a emis ipoteza că romanul îi numise giganţi pe negrii Sokoto, care sunt ei uriaşi, însă numai în comparaţie cu pigmeii. Astfel, însemnarea care nu-i preocupase pe savanţii serioşi din cauza cuvântului „giganţi” a ajuns, graţie lui Russel, până la un punct, o pistă demnă de urmat, ca şi drumul lui Herodot. Dar s-o comparăm cu scrierile lui Herodot...

— Amice... Hai să lăsăm comparaţiile. Sau să facem treaba asta în altă parte, nu în Sahara! Mie şi la academia de marină mi-au dat bătaie de cap autorii ăştia din vechime.

Luna alburie se zărea lucind prin giulgiul cenuşiu al colbului din deşert. Razele palide

luminau dunele de nisip ce se vălureau la nesfârşit. Un catâr înspăimântat răgi în noapte şi hienele îi răspunseră din depărtare cu urletele lor.

— Neapărat trebuie să mă asculţi.,. – Continuă Piciu'. Vor pieri mii de nevinovaţi...

— Nu te supăra, dar mi se pare o tâmpenie să moară atâţia oameni aici, în deşert, din cauza acestor autori clasici! E al dracului de cald şi clima dăunează sănătăţii. Dar ce vină au, pe chestia asta, Vergiliu sau Shakespeare?!

— Ştiu că faci pe nebunu'. Şi totuşi, te rog, ascultă-mă cu răbdare. Herodot scrie că există o legătură între Nil şi Niger. Dă, în acest sens, o explicaţie confuză, referindu-se şi la crocodili. După părerea lui Russel, Drumul Crocodililor trece prin Senegambia şi, probabil, Herodot a luat Gambia drept Nilul. Dacă va fi descoperită această trecătoare dintre ţinutul Nigerului şi Sahara, se va aduce contribuţia cea mai de seamă a epocii moderne la procesul de colonizare a Africii. Ar fi rezolvată problema liniei ferate sahariene. Aceasta ar uni Marea Mediterană cu porturile Africii de Vest. Şi ar aduce Franţei posesiunea regiunii neexplorate a Senegambiei, ţinutul populat de negri.

Sokoto, Batalanga. Băştinaşii cunosc drumul pe care zadarnic au încercat să-l găsească atâţia

şi atâţia exploratori de la Suetonius şi Herodot încoace. Russel era convins că ipoteza lui este corectă, că ştie unde anume se află această trecătoare misterioasă... Însă Russel a dispărut. Şi nu s-a mai întors din expediţie. N-au revenit decât doctorul Bretail, grav bolnav, în Maroc şi acest Henri Grison, în Algeria.

— Grison ăsta... A fost şi el cu Russel? Piciu' râse răguşit, batjocoritor:

— Mă-ntrebi dacă a fost?... Păi el l-a împuşcat pe Russel!

2

Aşadar omul al cărui portofel se află asupra lui, şi care a fost înjunghiat în casa doctorului Bretail cu baioneta lui, acest Henri Grison este ucigaşul lui Russel?

— Şi tu de unde ştii toate lucrurile astea?

— Femeia aia, despre care-mi închipui c-a fost amanta sau agenta lui, mi-a făcut cunoştinţă cu el.

Henri Grison s-a infiltrat în anturajul lui Russel, dându-se drept un aristocrat pasionat de vânătoarea de lei şi de călătoriile pe meleagurile africane. Grison a fost cel care, cu spiritul lui practic, a organizat expediţia lui Russel şi m-a

inclus şi pe mine în corpul expediţionar.

— Şi cine a fost acest om?

— Acuma ştiu un aventurier de cea mai joasă speţă. El a fost cel care, în schimbul unor sume frumoase, a aţâţat tulburările din Arabia, dându-se drept profet mahomedan şi tot el, infiltrat ca muncitor, i-a instigat la revoltă pe petroliştii irakieni. Eu şi cu un vânător pe nume Laporter ne număram printre cei mai tineri membri ai expediţiei.

Ne-am aşezat tabăra în deşert, nu departe de junglă, în locul unde ulterior a fost înălţată garnizoana Aut-Taurirt. Pigmeii din junglă ne dădeau o mână de ajutor la treburile curente din tabără. De-aici a pornit Russel în ultima sa călătorie. Singurul care l-a însoţit a fost doctorul Bretail. N-a mai luat pe nimeni altcineva cu el, deoarece simţise, probabil, că printre membrii expediţiei există şi câţiva cu intenţii necurate. Până-n acest moment rezistaserăm doar eu, Laporter, Lorsakoff rusneacul, Grison şi un englez pe nume Byrel, ceilalţi însoţitori rămăseseră în urmă, ajunşi de boală sau din alte motive.

În seara aceea, prietenii noştri, pigmeii, vreo patru la număr, printre care şi un şef de trib pe nume Illomor, au dat o mică petrecere în cinstea stăpânilor albi.

Păreau oameni de treabă şi ne-au servit cu kiwi. Băutura asta se prepară din fructul unui palmier deosebit. Este ca o ţuică incoloră, fără miros. Potrivit unui obicei străvechi, fetele tribului trebuie să mestece fructele şi să scuipe terciul în ulcioare care umblă din mână în mână. Băutura asta fermentată cu salivă o s-o întâlneşti la mai toate populaţiile primitive. Ţin minte că au şi glumit cu mine, mi-au spus că pentru călătorul aflat la primul lui drum la tropice acesta este cel mai mai greu moment prin care-i este dat să treacă. Să refuzi ulciorul din mâinile şefului de trib înseamnă să-i jigneşti de moarte. Ei bine, pigmeii au aprins un foc mare, s-au apucat să facă o hărmălaie asurzitoare cu instrumentele lor primitive şi ne-am pus pe băut. La al doilea pahar deja nu mi-a mai fost greaţă. Ştii, e o băutură tare ca secărica, dar zici că-i şampanizată... În scurtă vreme băştinaşii au început să scoată chiote sălbatice şi să ţopăie în jurul focului ca nişte ţapi, căzuţi parcă în extaz.

Curios, la un moment dat, în chip inexplicabil, am simţit şi eu că-mi vine să ţopăi. M-am înfierbântat, focul, jungla, sălbaticii, totul a început să joace în jurul meu, pe urmă braţele şi picioarele au început să-mi zvâcnească fără voia mea şi, în cele din urmă, m-am trezit ţopăind în

jurul focului, dar nu mai ştiam ce se-ntâmplă cu mine...

Dimineaţa m-am trezit legat fedeleş, cu Laporter lângă mine.

— Stai liniştit – mi-a spus el cu blândeţe, de parcă i-ar fi vorbit unui bolnav cu un picior în groapă.

Capul mă durea cumplit.

— De... de ce m-aţi legat? Laporter tăcu mâlc.

— De ce nu-mi răspunzi? – M-am înfuriat eu.

— Uite care-i treaba, ieri ţi-a fost rău şi... hm... am uitat că ţuica de kiwi le provoacă unora crize de furie ucigaşă... Rar de tot, dar au mai existat cazuri.

M-am săltat în capul oaselor... Mi s-a arătat o privelişte cumplită.

Şeful şedea turceşte alături de Grison. În faţa lor zăceau lungiţi doi pigmei şi Byrel, englezul... Morţi.!... Îi împuşcasem!

Îţi dai seama ce-am simţit?... îmbătându-mă, într-un acces de furie, am început să trag şi, uite-aşa, împuşcasem doi băştinaşi şi un european. Revolverul cu care trăseseră se afla lângă mine.

Piciu’ tăcu şi rămase cu privirea în gol. Două hiene obraznice se furişaseră până lângă ei şi se

aşezaseră tacticoase la câţiva paşi, vrând parcă să asculte şi ele istorisirea tânărului. Guguştiuc aruncă în ele cu un bulgăre de pământ şi cele două animale o rupseră la fugă cu un chelălăit răguşit.

— Atunci a început totul – îşi urmă Piciu' povestirea. După un timp Laporter mi-a dezlegat mâinile. Aveam o migrenă cumplită. Era aproape ora amiezii. Şeful de trib şedea neclintit şi tăcea chitic. II chema Illomor. I-am reţinut numele pentru că suna aşa de ciudat Illomor... Grison i-a vorbit, i-a spus să-ngroape morţii. Illomor nu i-a răspuns nimic. Şedea turceşte, îşi scobea unghiile de la picioare şi nu spunea nimic, doar privea în gol. Lorsakoff mi-a spus că ăsta-i un semn rău. Când şeful tace, înseamnă că a făcut un jurământ. După câte un jurământ însemnat, băştinaşul tace, de obicei, săptămâni în şir, şi în situaţii din astea nu se poate şti ce şi-a jurat sieşi. Uneori, fuge de lume şi se sihăstreşte în junglă timp de mai multe zile, dar n-aveam de unde să ştiu dacă nu şi-a pus cumva în gând să ne măcelărească pe toţi înainte de a ne continua drumul...

Au fotografiat cadavrele. Pe urmă au întocmit un proces verbal în care scria negru pe alb că, în euforia provocată de kiwi, i-am ucis pe Byrel şi pe băştinaşi. Grison şi Laporter au semnat

acest document. Lorsakoff mi-a vârât hârtia sub nas. Dacă refuzam să semnez, instanţa mi-ar fi atribuit circumstanţe agravante. Oricum, n-aveam de gând să-mi tăgăduiesc crima. La ce mi-ar fi folosit? Cu patru martori împotriva mea?

Am semnat. Pe urmă Lorsakoff a spus să mergem în întâmpinarea profesorului. Nu cumva să fi păţit ceva Russel şi doctorul Bretail. Am îngropat morţii şi am pornit la drum.

Am pătruns în desişul din junglă, în căutarea lor. Mai târziu Laporter şi cu mine am făcut un popas. Lorsakoff şi-a continuat drumul împreună cu Grison. S-au întors după un ceas şi au zis să nu ne dăm bătuţi, că n-au găsit urmele celor căutaţi. Asta deşi ne aflam deja de-o bucată de vreme în ţinutul acela misterios cunoscut sub numele de Batalanga.

După-amiază am dat peste cadavrul lui Russel. Fusese împuşcat. Laporter, Grison şi Lorsakoff s-au repezit chipurile disperaţi la mort?

— Crimă,... – Bolborosi rusneacul.

— Dar Bretail? – L-am întrebat eu.

— Sau a fost la rândul lui ucis sau...

— Sau?...

Nu mi-a răspuns nimeni la această întrebare. Au fotografiat şi acest cadavru.

Ne-am întors tăcuţi spre tabără. Domnea o

atmosferă apăsătoare şi plină de mister. Pe drumul de întoarcere. În deşert, Grison mi-a spus:

— Ai comis o crimă îngrozitoare. Te aşteaptă sau închisoarea pe viaţă, sau balamucul pe viaţă. Nu vreau să te nenorocesc. Lorsakoff şi Laporter or să-şi ţină gura. Procesul-verbal o sa, rămână secretul nostru. În schimb, dumneata o să fii omul meu. Am nevoie de ajutoare de încredere. Şi am încredere în dumneata. Dacă o să mi-o pierd vreodată, o să fac cunoscute lumii întregi acest proces-verbal şi această fotografie. Te pot condamna în orice clipă la viaţa de alienat mintal, ocnaş sau pribeag în lumea mare...

— Ce doriţi de la mine?

— Încă nu ştiu. Sunt spion de meserie. Dacă o să fii cuminte, n-o să regreţi.

Din acest moment am devenit o jucărie în mâinile lui. Am un caracter slab şi, în plus, mă avea la mână cu dovada vinovăţiei mele deosebit de grave. De altfel... Ce-aş fi putut să fac in faţa unui tip atât de mare şi de tare, obişnuit să poruncească toată viaţa?.

Am plecat la Marrakesh, apoi la Oran. Între timp, încetul cu încetul, am aflat o grămadă de lucruri. Cum ar fi, de pildă, că Grison a fost cel care l-a împuşcat pe Russel. De găsit, însă, n-a găsit planul trecătorii. Pe acesta l-a luat cu el

doctorul Bretail, plecând pe un drum ocolit, deoarece intuiseră că printre însoţitori există şi duşmani, în zorii acelei zile Russel descoperise trecătoarea. Era însă bolnav. L-a îndemnat pe Bretail să pornească la drum singur. Dar într-o altă direcţie, ca să nu dea nas în nas cu noi. Bretail l-a aşteptat pe Russel în Oran. În locul lui, s-a trezit la uşă cu Lorsakoff, Laporter şi Grison. Aceştia l-au şantajat şi pe doctor. Exact ca pe mine. Cu procesul-verbal şi fotografia lui Russel mort, Bretail ar fi băgat-o pe mânecă; toată lumea l-ar fi bănuit de asasinarea profesorului. Chiar dacă un juriu l-ar fi achitat, bănuielile ar fi continuat să planeze asupra lui, tot restul vieţii. L-au şantajat şi cu nişte scrisori. Soţia lui Russel şi secretarul acestuia erau amanţi de mai mulţi ani. Odinioară femeia îi trimisese câteva scrisori aparent compromiţătoare şi Lorsakoff a reuşit să pună mâna pe ele. Doamna Russel şi Bretail au ajuns într-o situaţie mai mult decât delicată Au fost nevoiţi să cedeze. Doctorul a recunoscut că planul este la el. Le-a spus că este gata să-mpartă preţul cu Ceilalţi, dar nu-l dă din mână decât cumpărătorului. Ţine morţiş să negocieze personal preţul. Lorsakoff a acceptat şi această condiţie, cu contra-condiţia să-i poată urmări lui Bretail fiecare pas. Laporter şi cu mine, angajaţi ca valeţi, îl

ţineam sub ochi pe doctor la el acasă. Dacă pleca undeva, de supraveghere se ocupau în permanenţă Lorsakoff sau Grison.

Bretail a tras de timp cât a putut. La început le-a aruncat pastila că trebuie să prelucreze datele disparate de care dispune, apoi i-a dus de nas cum că s-au prelungit negocierile cu cumpărătorul trimis de Grison. Ulterior a luat-o de soţie pe doamna Russel. Planul nu l-a văzut nimeni niciodată. N-aveau nici cea mai vagă idee unde l-ar fi ţinut ascuns. O schiţă încropită în grabă, în desişul junglei, n-are cum să fie un plan uriaş. În cel mai bun caz, de mărimea unei coli de hârtie. O putea ţine într-un buzunar sau, la fel de bine, împăturită într-o cutie de chibrituri. Şantajiştii au încercat să-l strângă cu uşa. Erau pe zi ce trecea mai furioşi. Când l-au ameninţat cu denunţul, doctorul Bretail le-a râs în nas. Le-a spus că-i sunt complici. Dacă vor reuşi să-l înfunde cu acuzaţia de asasinare a lui Russel, pe unde vor scoate cămaşa, când vor fi întrebaţi de ce au ţinut atâta vreme sub tăcere crima despre care avuseseră cunoştinţă?

S-ar zice că ajunseseră să se ameninţe reciproc. Ca doi bătăuşi care-şi înfig mâinile unul în beregata celuilalt cel care îl strânge de gât pe celălalt riscă să se trezească, la rândul lui, gâtuit.

Laporter a perchiziţionat nu o dată casa la adăpostul nopţii, doar doar o găsi pe undeva planul, dar habar n-avea pe unde ar putea fi. Bretail continua să tragă de timp, inventa noi şi noi pretexte. Între timp au început să se ţină lanţ vizitele căpitanului Corot, mai ales în absenţa lui Bretail. Se pare că se-nţelegea bine cu femeia.

În ziua aceea bătea siroccoul... Boarea încinsă mă pătrunsese până în măduva oaselor şi timpanul urechii stângi îmi zvâcnea întruna din cauza pulsului mărit al carotidei. Deasupra, oraşului era o atmosferă încărcată, de ziceai că-ţi crapă ţeasta, nu alta. M-am dus în camera servitorilor, să mă întind un pic. Îmi făcusem un obicei din a zăcea ore în şir şi numai coniacul mă mai ţinea în viaţă... Am dat pe gât o jumătate de sticlă dintr-o suflare, ca de obicei, şi m-am lungit în pat, să trag un pui de somn... Deodată am simţit că mi se înfierbântă fruntea, încep să mi se zbată o mână, un picior... nu mă puteam clinti, îmi pierise glasul... Ce mai era şi asta?...

Mi se părea că asist la o scenă de coşmar: uşa şifonierului meu s-a deschis şi din el a apărut pe jumătate despuiat, cu nasul străpuns de nişte ace uriaşe, şeful de trib: Illomor!

Am vrut să strig, să urlu, deoarece mâinile şi picioarele începuseră să mi se mişte în ritmul

tam-tam-ului şi al fluierului din junglă, de altădată, însă am rămas neputincios, ţintuit ca de o greutate invizibilă, zvârcolindu-mă fără voia mea, şi pigmeul mi-a spus pe un ton calm:

— Iată jurământul meu.

A pus pe masă un pistol şi a adăugat în limba lor primitivă, cu o mişcare imperceptibilă a buzelor, de parcă ar fi scuipat din colţul gurii:

— Nogad! Adică: ucide!

Am apucat să-l mai văd înălţându-şi suliţa deasupra capului şi ieşind din încăpere cu mersul elastic al pigmeilor...

După aceea totul a fost cuprins de flăcări, a răsunat un cântec de fluiere şi un răpăit de tamtam, o melodie din acelea cântate de negri din gât... Altceva nu-mi mai amintesc.

Piciu' rămase cu privirea pierdută, galben ca ceara, cu glasul frânt de oboseală şi pierit de emoţie, la reînvierea grozăviilor prin care trecuse.

— ... Când mi-am venit în fire, eram legat cobză în pat. Laporter îmi ştergea faţa cu o cârpă udă. Cred că-ţi închipui ce se-ntâmplase...

— Nu, nu... – Ripostă Guguştiuc îngrozit. Nu-mi spune... Te rog...

Tăcură.

Se iveau zorile unei noi zile deasupra deşertului şi firicelele de praf care roiau în aer

deveneau vizibile în lumina lăptoasă a dimineţii.

Piciu' murmură cu glasul stins, înmărmurit:

— Pe toţi trei... eu, în euforia provocată de kiwi. Laporter bineînţeles că m-ar fi putut împiedica.

În tabără se sună deşteptarea. Trebuiau să se-ntoarcă în pas alergător...

— Nu ţi-am spus încă – zise Piciu' gâfâind de efort lucrul cel mai important... Laporter a fost cel care m-a silit să intru în legiune... Au tras sforile ca să ajung în această companie...

— Las' c-o să ai tot timpul să.

— Nu, nu... acuma-i momentul. Laporter a ţinut morţiş să mă înrolez... La Aut-Taurirt a început construirea unui drum... În locul trecătorii descoperite de Russel, în ţinutul Batalanga... În jungla de la Ecuator... Este o încercare supraomenească... şi, cu toate astea, se va face... oamenii mor acolo pe capete... În compania noastră de marş sunt infiltraţi mai mulţi oameni care vor să-mpiedice construirea drumului... Şi pe mine tot de aia m-au silit Grison şi Laporter să mă înrolez...

Gâfâia tot mai tare, se sufoca din pricina efortului, dar cu o ultimă sforţare continuă: – Laporter e în legiune şi... pe numele lui adevărat îl cheamă.

Glasul i se frânse, abia mai putea alerga şi plămânii îi şuierau ca nişte foale... Nu voia să mai adauge decât numele şi...

Se auzi o împuşcătură!

Piciu’ făcu un salt înainte din alergare şi se dădu peste cap, căzând în praf, se rostogoli pe spate, cu braţele desfăcute. Apoi rămase nemişcat, doar din colţul gurii începu să i se prelingă un firicel de sânge...

CAPITOLUL PAISPREZECE

1

La picior, arm’!

Scena aceasta mai avusese o dată loc, nu cu mult timp în urmă.

Soldaţii lăsară puştile jos, iar căpitanul şi locotenentul îşi începură inspecţia. Guguştiuc ieşi din formaţie şi încremeni în poziţia de drepţi, Căpitanul îl măsură cu privirea:

— Unde ţi-e puşca?

— N-o găsesc, mon commandant! Locotenentul rămase surprins recunoscându-i:

— Cu puşca ta a fost rănit şi tipul ăla solid. Unde erai în momentul în care s-a tras?

Nici de data asta atentatorul nu reuşise să-l înfunde pe Guguştiuc. Se găsiră cinci martori care să raporteze că în momentul acela el alerga cot la cot cu victima.

Un subofiţer se apropie cu puşca în mână.

— Am găsit-o lângă duna aceea, la cincizeci de paşi de victimă.

— E puşca ta? – Îl întrebă locotenentul pe Guguştiuc.

— Oui, mon adjudand.

— Hm, ciudat. Mereu ai câte un alibi şi-n

acest timp puşca ta seamănă moarte.

Nu se putu dovedi nimic dar, cu toate depoziţiile camarazilor, asupra lui Guguştiuc începură să planeze suspiciuni inexplicabile şi atmosferă de neîncredere răutăcioasă.

Convoiul îşi continuă drumul. Glonţul îl nimerise pe Piciu' în umărul stâng şi-i atinsese şi plămânul, Tânărul fusese pus sub îngrijirea medicului militar şi a sanitarului roşcovan.

Coloana mărşăluia acum printr-un ţinut pe unde nu călca picior de om decât la mai mulţi ani odată, înaintau greoi, poticnindu-se la tot pasul. Câteodată picioarele li se afundau până mai sus de gleznă în solul încins, gambele începeau să aibă arsuri, băşici, iar raţia de un litru şi jumătate de apă stătută, călâie nu le uşura cu nimic mizeria ce o aveau de îndurat. Oameni şi dobitoace deveneau cu fiecare clipă mai nervoşi, mai iritabili. Până şi lui Guguştiuc îi sări într-un rând ţandăra. Muzicuţa i se înfundase cu praf şi cânta în falset, cu un semiton mai jos decât trebuia. Pe urmă praful o astupă de tot. Iar starea lui sufletească de moment aducea un pic cu o muzicuţă înfundată. Începuse să ţină la copilul ăla speriat, palid. Săracul. Tristă poveste, să ajungi de la o vârstă atât de fragedă ucigaş din cauza alcoolului. Dar o dată şi o dată o să scape şi

băiatul ăsta de-aici şi atunci o să-i dea un sfat prietenesc, să frecventeze numai cafenelele cu program muzical, că fac bine atunci când e omul chinuit de remuşcări. Da! Da, acest sfat o să i-l dea, dacă acest biet copil a încercat să-şi afle alinarea la el. Şi o să-i recomande să nu mai umble haihui toată ziua bună ziua prin Africa, deoarece asta nu duce la nimic bun, ci să-şi caute mai bine o slujbă, să se facă, de pildă, feroviar sau gazetar, şi lupta pentru existenţă o să-l întremeze în timp.

Lua-o-ar dracii de muzicuţă!

— Soldat!... – Se răsti la el, horcăind în furtuna de nisip, caporalul care avea în subordine plutonul lui. Mata eşti rinocer? Eşti din tablă inox?! Pfui... Crapă oamenii pe capete şi ţie-ţi arde de curăţatul muzicuţei... Brr... Hm... hm... îmi crapă plămânii!

Adierea stârnită dinspre miazăzi aducea volbură după volbură de nisip.

Guguştiuc îl întrebă cu o curiozitate amabilă în ton:

— I s-a făcut cumva rău cuiva?

— Mă, omule! Avem patru cazuri de insolaţie numai în după-amiaza asta!

— Pesemne că de la soare li se trage. Oamenii cădeau din picioare cuprinşi de accese

de tuse convulsivă şi vârtejurile de nisip aduse de boarea fierbinte, de cincizeci de grade, făceau din convoi iadul pe pământ, iar Guguştiuc se căznea să slăbească cu o scobitoare şurubelul, cu care era prinsă carcasa muzicuţei...

Pe măsură ce se apropiau de ecuator, migraţia necontenită a prafului devenea tot mai insuportabilă. Ajunseseră în zona alizeului. Nisipul zbura în jurul lor, de ai fi zis că fumegă pământul dogoritor, iar soarele chircit dogorea ca jăraticul deasupra giulgiului de colb care-i învăluia pe toţi.

— Strângeţi rândurile! Strângeţi rândurile! – Răcnea caporalul, văzând cum se destramă formaţia la tot pasul.

— N-aveţi cumva o şurubelniţă? – Îl tatona Guguştiuc drăgălaş.

— Nom de Dieu...

Gradatul trase o înjurătură şi îşi văzu de drum, poticnindu-se cuprins de un nou acces de tuse. Unul dintre soldaţi pică lat şi mai mulţi începură să se văicărească, luându-se cu mâinile de cap... Unul dintre transportoarele blindate echipate cu tunuri de calibru mic rămăsese în pană. Trei mecanici auto năuci de cap se aplecară deasupra motorului uriaş, inhalând scârbiţi vaporii de benzină, şi se apucară de reparaţii... Cineva puse mâna pe umărul unuia dintre mecanicii

aproape leşinaţi. Era Guguştiuc:

— Fii drăguţ, după ce termini treaba asta, repară-mi şi mie muzicuţa...

... Scăpă cu viaţă doar datorită faptului că se aplecă brusc şi ciocanul îi trecu vâjâind la numai câţiva centimetri de asupra capului.

2

Seara, o dată cu răcirea aerului, iuţiră ritmul înaintării. Dinspre sud le veneau în întâmpinare trombe de praf în lumina albă, îngheţată a lunii.

Pe domnul conte, care suportase destul de bine marşul de peste zi, începea să-l enerveze frigul. Alături de el mărşăluia Hlavak, cizmarul. Acesta observă că nobilul său camarad s-a pornit să clănţăne din dinţi.

— N-aş fi crezut vreodată că oamenii sunt în stare de aşa ceva – zise Hlavak.

— Eu suport orice, în afară de frig – răspunse dârdâind aristocratul.

Chipul lui distins purta pentru întâia oară amprenta servituţilor vieţii militare. Părul cărunt din jurul frunţii înalte, figura lui clasică şi bărbia sculpturală, virilă păreau să se dezintegreze în tremurul pe care nu şi-l mai putea stăpâni.

— Dragul meu Hlavak... Cu dragă inimă ţi-aş

da cincisprezece franci, dacă mi-ai putea face rost de... de o cămaşă... pe care s-o îmbrac pe sub a mea... Nu mai am alte maiouri... şi cu două cămăşi nu mi-ar mai fi aşa de frig... Nu-i... o treabă tocmai de gentleman... să porţi două rânduri de haine... Dar aici... câteodată... mai renunţă omu' la etichetă...

— Şi chiar ai fi dispus să dai atâta bănet? – Se minună Hlavak.

— Pe cuvânt de onoare... Ai cumva o cămaşă în plus?

— N-am, dar pot să manglesc una – chibzui cizmarul. De care să fie?

— Nu sunt adeptul unor astfel de metode, dar, în cazuri excepţionale, mai închid şi eu ochii! Dacă ar fi să aleg dintre cămăşile băieţilor noştri... aş prefera s-o am pe-a lui Harrincourt. Şi-aşa, ţi-e indiferent de la cine furi. Sau nu?... Harrincourt trebuie să aibă cămăşi de calitate...

— S-a făcut. Fie şi a lui Harrincourt, dar în cazul ăsta o să te coste douăzeci de franci.

— De ce tocmai douăzeci?

— Poftim întrebare! O cămaşă fină costă oriunde mai mult. Cămaşa lui Nadov îţi dai seama că-i mai ieftină.

La care domnul conte rămase fără replică.

După opt zile de marş ajunseră la Agadir,

ultima oază cartografiată. Despre ea se ştia doar că există. Jumătate din efective bolea. Larma infernală, răgetele animalelor, zdrăngănitul efectelor tulburară liniştea micuţei oaze care se întindea pe suprafaţa galbenă, monotonă a Saharei înecată deja în colb şi năpădită de milioane de muşte...

Animalele rânchezau şi răgeau furioase, căci muştele atârnau pe ele ciorchini. Nu exista leac împotriva lor.

Ocnaşii escortaţi de namilele de jandarmi arabi fură campaţi între soldaţii legiunii şi trupele auxiliare. Nu era deloc recomandabil ca militarii să fie lăsaţi laolaltă cu aceşti aventurieri ai deşertului. Chiar şi aşa, tot se lăsă cu un tămbălău monstru, pentru că soldaţii mergeau să bea un păhăruţ cu licoare fierbinte tot la bătrânul cafegiu care avusese dever în Murzuk. Pe sub mână mai căpătau şi câte un strop de tărie, chiar dacă monopolul în acest domeniu îl deţineau subofiţerii de la cantină. Si însă nu aveau kmirha, o băutură spirtoasă cu un miros înţepător de pomadă şi migdale, fermentată din tot felul de flori. Soldaţii se adunau de fiecare dată într-un mic careu, în jurul cafegiului, se aşezau turceşte şi stăteau la taclale. Zărindu-l pe Guguştiuc, îl salutară cu chiote de bucurie. Le promisese că, împreună cu

arabul, o să deschidă, o Cafenea Muzicală în Sahara.

Dar astăzi se părea că nu-i arde de glume. Se apropie cu un aer grav şi, după ce se aşează, nu-şi scoase nici muzicuţa din buzunar...

— Mă necăjeşte situaţia asta – declară el pe un ton macabru.

— Şi pe mine... – Încuviinţă uriaşul Nadov dând din mână, pentru că, într-adevăr, poposiseră aici deznădăjduiţi, bolnavi, cu echipamentul ferfeniţă, într-un punct înspăimântător de sinistru al mapamondului, rupţi de civilizaţie.

Guguştiuc se învioră brusc:

— Ce, şi ţie ţi-au furat o cămaşă? Dom'le, nu ştii ce să mai crezi, câte ţi se pot întâmpla în deşert. Închipuiţi-vă mi s-a furat cămaşa... Aveam şi eu două cămăşi mari şi late... Din alea de lux... Aia pe care mi-au furat-o era la fel ca asta de pe mine, cu dungi galben-albastru şi cu picăţele albe. Din mătase artificială veritabilă... spuse el mâhnit:

— Dom' Rumi, doriţi cafea sau kmirha... cârâi cu glasul lui strident, răguşit şi enervant bătrânul arab. Kmirha aromată şi gustoasă... ori cafea aburindă...

— Dă-mi o cafea, băiete – comandă Guguştiuc posomorât.

Se vedea de la distanţă că e indispus.

— Şi mie Kmirha – se apropie leoarcă de sudoare Rikajev, bărbierul danez – da’ repede... puah... ce căldură – zise el descheindu-şi vestonul aidoma celorlalţi... ah, şi muştele astea nesuferite... muştele mă omoară.

Mii de muşte bâzâiau în jurul lor, se năpusteau în gurile căscate, în ochi, zadarnic încerca să le alunge cafegiul cu o cârpă. Dădeau năvală în roiuri compacte. Guguştiuc îşi luă ceşcuţa cu cafea şi începu să amestece necăjit zahărul. Cafegiul intră în cortuleţul lui improvizat şi se-ntoarse cu un ulcior mare în care păstra restul de rachiu, dar mâna îi alunecă pe toartă şi... groaznici Toată kmirha se vărsă în capul lui Guguştiuc. Băutura cu miros înţepător îl făcu ciuciulete.

— Imbecilule! – Strigă Guguştiuc disperat şi sări în picioare. Putoarea asta o să mă omoare cu zile.

— Iartă-mă, dom’ Rumi – cârâi bătrânul cu glasul lui de papagal şi începu să-l şteargă cu cârpa. Vai, da’ mare tăntălău mai sunt...

Soldaţii pufniră în râs. Asistaseră la un eveniment care mai animase, cât de cât, atmosfera stătută, toropitoare din oază. În acest moment le ajunse la urechi strigătul de luptă al lui Homer Troppauer:

— Soldaţi, la mine!

Poetul se încăierase cu cincizeci de goumiers.

CAPITOLUL CINCISPREZECE

1

Benid Tangut, cel mai dur dintre goumiers dădu o raită printre ocnaşii care zăceau la pământ storşi de puteri, ca nişte cârpe, şi a căror situaţie era mult mai grea decât a soldaţilor. Până acum îngropaseră o duzină de-ai lor în deşert. La pornire efectivele lor se constituiseră avându-se în vedere că treizeci la sută din ele nu vor mai ajunge la destinaţie.

Neîngrijiţi, cinici, rânjiţi, cu părul vâlvoi; cu priviri sălbatice de băştinaşi, cu chipuri ostenite, posomorâte, de intelectuali, cu, apatia provocată de conştiinţa morţii inevitabile, cu grimase scârbite, întipărite pe feţe, erau condamnaţi să îndure gârbaciul necruţător al jandarmilor.

Cel mai respectabil individ din colonia penitenciară era Barbizon, un bandit corsican scundac, cu tenul arămiu. În timpul popasului începuse să cânte o canţonetă italiană despre un apus de soare şi la sfârşit se apropiase de el un tip cu maxilare de maimuţoi, cu ochi de viţel şi obrajii acoperiţi de-o barbă ţepoasă.

Dă-mi voie să te răsplătesc pentru această interpretare măiastră cu o jumătate de tablă de

mahorcă. Eu sunt poet.

— Mulţumesc. Îmi zice Barbizon. Am fost bandit în Corsica.

— Mă bucur s-aud asta – zise poetul cel gros la trup —, fiindcă sunt mulţi cei ce susţin că aş semăna cu Napoleon.

Şi îşi trase laţele rare, brumate peste frunte.

— Hm, chiar că-mi aminteşti de el... Mai ales la voce... Stai niţel, că aici în spatele meu e un delapidator care se tăvăleşte ca dracu', cred că a făcut insolaţie şi mi s-a terminat raţia de apă, nu vrei să-mi dai o ţâră dintr-a dumitale?

— Poftim... răspunse sufletistul de Troppauer, întinzându-i plosca.

Barbizon îi dădu delapidatorului să bea, dar peste câteva clipe încasă un gârbaci de-i zbură plosca din mână şi apa se vărsă în nisip.

— Bandit nenorocit! Cum întorc o clipă spatele, gata, îţi şi iei nasul la purtare... mă... mă... – Se răsti temutul Benid Tongut plesnindu-l de încă două ori.

Când dădu să-l lovească din nou, simţi o mână prinzându-i braţul ca într-o menghină. Era mâna lui Troppauer. Acesta spuse blajin, paşnic:

— Domnule jandarm... Scriptura ne-nvaţă să nu te prindă apusul soarelui cu supărarea suflet...

— Ce face?... Ia mai du-te dracului! Şi ia

laba de pe mine – se oţărî Tongut, smucindu-se din strânsoare, însă poetul îl înşfacă de veston:

— Iubeşte-ţi semenii ca pe tine însuţi... Aibi frica lui Dumnezeu, domnule jandarm... că şi mata eşti om...

Jandarmul îl îmbrânci pe poet înjurând... Mai târziu, când îşi veni în simţiri, doi colegi îl ţineau deasupra unui butoi şi-i ştergeau naşul. Apa se înroşise şi Benid Tongut nu voia să creadă în ruptul capului că poetul i-a tras o singură palmă peste bot.

Palma aceasta provocă un pic de animaţie, alungând monotonia vieţii din tabără. Zărindu-şi prietenul luat în pumni de goumiers, Guguştiuc se gândi să ri acorde un prim-ajutor azvârlind ulciorul de zece litri în grămadă de jandarmi. Imediat se făcu un pic de aer în jur, căci doi jandarmi rămaseră laţi la pământ, iar ceilalţi bătură în retragere.

Se lăsă cu o încăierare generală. Uniforma unui jandarm luă foc şi nefericitul se trânti pe jos urlând, un goumier puse mâna pe pistol, însă pe acesta îl pocniră cu un căpăstru peste faţă, desfigurându-l pe viaţă.

Apăru şi plutonierul Latouret, în pas alergător, însoţit de-o gardă numeroasă, cu baioneta la armă.

— *Fixe... Enjoue...* Într-o clipă larma se potoli.

Ăştia nu ştiau de glumă în deşert, în asemenea împrejurări. Sosi şi medicul cu sanitarul roşcovan. Răniţii fură adunaţi de pe jos. Ceilalţi încremeniră în poziţie de drepţi...

Ancheta se derula rapid. La fel şi judecata, Barbizon fu legat de un stâlp la soare. Troppauer şi Guguştiuc urmau să mărşăluiască timp de-o săptămână cu raţia de apă redusă la jumătate, iar ceilalţi. Jandarmi şi soldaţi participanţi la încăierare urmau să execute serviciu dublu în următoarele douăzeci şi patru de ore.

— Eşti bătut în cap?! – Îl mustră Guguştiuc pe Troppauer, în timp ce măturau sectoarele din tabără, efectuând arestul la locul de muncă. Ce-ţi veni să-i cafteşti pe jandarmi? Dacă ai chef să reciţi poezii, recită-le alor noştri, că pe ăştia deja i-ai dresat.

— N-am vrut să citesc nici o poezie. S-a luat de un bandit cumsecade şi ştii ce sufletist sunt eu la o adică... I-am spus un citat din Biblie acestui dobitoc... Ce poate face un poet într-o împrejurare ca asta?

— Bine, dar de ce-a trebuit să-i dai o labă peste bot, de-a zburat până-n celălalt capăt al oazei?

Troppauer îşi frământă jenat degetele.

— Doamne... Aşa sunt eu, poet. Ce să mă fac?

— Eşti sigur c-o să răzbim până la Aut-Taurirt? - Îl întrebă căpitanul Gardone pe locotenentul Finley în cortul comandantului.

— Avem o dotare corespunzătoare. Efectivele au tot ce le trebuie. Din păcate, materialul uman nu e prea grozav.

Gardone suferea cumplit. Tenul lui închis, bronzat, de creol căpătase o paloare gălbuie, bolnăvicioasă. Respira greu şi pe faţă îi şiroiau broboane de sudoare... Asta cu toate că până acum călătorise pe cal.

— Şi-apoi, mă tem că se află printre noi o grămadă de elemente dubioase, infiltrate cu diferite însărcinări – urmă locotenentul Finley. Există câteva mari puteri, care cu dragă inimă ar sabota construirea drumului din junglă, spre Guineea Britanică. S-au întâmplat unele lucruri suspecte, misterioase. De pildă, cele două împuşcături... Mă mai linişteşte gândul că avem printre noi şi câţiva ofiţeri ai serviciului secret francez.

Lui Gardone i se lipeau pleoapele de oboseală.

— Ce-ai zis?... Ofiţeri?... Nu zău! Unde?

— Cine poate şti? Poate că-n rândul trupelor auxiliare, sau, la fel de bine, printre recruţii legiunii, dacă nu cumva printre cei de la transporturi...

— Zvonuri! Un ofiţer francez n-o să se amestece niciodată cu nişte pârliţi de recruţi, n-o să se lase bătut ca ocnaş de către jandarmi... Una ca asta e cu neputinţă.

Locotenentul zâmbi.

— E foarte cu putinţă, lucru dovedit şi de cazul căpitanului Poisson, care anul trecut încă era comandant la Ain-Sefra. Maiorul Yves a operat un an de zile sub acoperirea de simplu soldat, până când a reuşit să afle adevărata cauză a rebeliunii de-acolo. După întocmirea raportului său final, Poisson a fost pensionat de urgenţă. Doi locotenenţi care îşi pierdeau timpul la vânătoare, lăsându-l mereu la comandă pe un plutonier, au fost trimişi disciplinar în Sudan.

— Eu unul n-aş fi în stare să fac una ca asta, zise Gardone oftând şi îşi acoperi faţa cu o batistă udă.

După forfota crescândă din tabără se vedea că acestea sunt ultimele ore dinaintea plecării la drum. Toată lumea se pregătea temeinic pentru marşul care nu se ştia cât va ţine. Cei cărora li se redusese raţia de apă la jumătate îşi umplură

pentru ultima oară burdihanul cu apă. Printre aceştia se număra şi Guguştiuc. Îşi recăpătase deja buna dispoziţie. Nu-l mai deranja nici măcar faptul că umbla ameţit de mirosul de kmirha, care îi pătrunsese în toţi pori.

Deodată îl zări pe arabul tuciuriu, cu mustaţa căruntă, care-i ghicise în palmă la Murzuk. Ia te uită! De unde a mai apărut şi ăsta?

— Hei! Magicianule! Ai sosit cu autobuzul?!

— Călătoresc cu trupele auxiliare, dom' Rumi – răspunse vrăjitorul. Vă însoţesc pretutindeni.

— Iată o treabă inteligentă, aşa măcar nu ne plictisim. Dar unde ţi-e amicul ăla simpatic, covrig?

— Închipuie-ţi, domnule, că mi l-au furat. Ai mai pomenit una ca asta?

— Ba bine că nu. În vestul sălbatic se fură cai, iar în Sahara vipere. Sunt animale simpatice.

— Mă nelinişteşte gândul că şerpii au fost folosiţi nu o dată pentru comiterea unor fărădelegi – dădu din cap vrăjitorul. Cel ce are o viperă cu corn poate ucide pe oricine. E destul să-i fure cămaşa celui căruia i-a pus gând rău...

Guguştiuc rămase cu gura căscată:

— Ce-aud?... Ce se-ntâmplă aici, domnule?...! Cămaşa?... Ce vorbeşti?

— Dacă cineva vrea să-i facă de petrecanie cuiva, bagă cămaşa victimei în sacul în care se află vipera. Se ţine şarpele nemâncat şi se bate sacul cu un băţ, cu alte cuvinte e chinuit animalul. Pe urmă, la căderea nopţii, se scoate şarpele din sac nu departe de locul unde se află proprietarul cămăşii. Chiar şi dintre o sută de oameni, vipera o să-l muşte pe cel a cărui cămaşă a fost băgată în sac.

— Cum naiba? Nu-i rea id...

— E un mod de a ucide vechi de secole, pe aici îl cunoaşte toată lumea şi un domn mi-a spus că se poartă şi hăt-departe în India... Salam...

Arabul se înclină respectuos, apoi se pierdu în furnicarul, din tabără. Hopa!

Păi, sigur. Ştie unde l-a mai văzut. Felul în care s-a înclinat... Aha! Valetul!

De la vila doctorului Bretail, de pe Avenue Magenta, când a urmărit-o pe femeia aia stranie... Femeia sunase la intrarea din spate şi valetul fusese cel care îi deschisese uşa. Asta era! Înseamnă că ăsta s-a cârmâzuit doar... Tipul e alb! Aha! Ei, las că vezi tu, actoraşule!... Unde dracu' s-a ascuns?... N-aţi văzut cumva un îmblânzitor de şerpi cu mutra vopsită, care de fapt e valet?... Ce bou eşti... Hei... Unde naiba s-a topit?... Trebuie să pună mâna pe el! Ăsta precis ştie ceva despre

stafia care şi-n ultima vreme i se arată adesea înaintea ochilor, dar numai în vis, şi atunci se poartă frumos... Hei!

Degeaba îl mai căută. Pe falsul arăboi îl înghiţise parcă pământul. Nu ştia nimeni nimic, nu fusese văzut nicăieri.

Povestea aia cu cămaşa e o tâmpenie. I se povestesc întruna numai chestii din astea. Un şarpe nu e o vrabie. Azi-mâine îl vezi pe Sherlock Holmes plecând să facă investigaţii cu o viperă în lesă, ca să adulmece urmele făptaşului. Pe-aici naivilor li se toarnă tot felul de gogoşi. Parcă ar fi poveştile de groază, cu vase-fantomă şi şerpi de mare, cu care îi năucesc bătrânii lupi de mare pe tinerii marinari. Noroc că nu s-a lăsat fraierit. Cineva i-a furat cămaşa pentru că, pur şi simplu, l-a atras modelul ei şic.

După ce se dădu stingerea, toată lumea se duse la culcare, deoarece se ştia că a doua zi îşi vor relua marşul. Către miezul nopţii somnul le fu brusc curmat de un urlet înspăimântător. Guguştiuc împărţea cortul cu trei camarazi. Un soldat pe nume Kramartz se repezi afară urlând... Fusese muşcat de o viperă cu corn şi şarpele îşi înfipsese atât de adânc colţii în braţul lui, încât nu şi-i mai putea desprinde, rămânând atârnat de el. Doar afară, în faţa cortului, se prăvăli la pământ şi

reptila fu pe dată făcută fărâme cu opt paturi de puşcă.

Nefericitul Kramartz îşi dădu duhul în câteva minute. Împotriva muşcăturii de viperă nu există antidot...

Guguştiuc simţi că i se face părul măciucă. Când panica se mai domoli, se duse şi se aşeză sub un palmier de la marginea oazei. Ceilalţi se întoarseră în culcuşurile lor. A doua zi îi aştepta un marş anevoios.

Lui Guguştiuc îi intrase însă frica în oase. Lucrurile nu-i erau încă pe de-a-ntregul clare dacă el era cel căruia i se furase cămaşa, de ce îl muşcase vipera pe Kramartz? Sau şi-o fi pierdut mirosul?... La urma urmei, de ce n-ar face şi viperele guturai? Ce simplu era să-l fi muşcat pe el. Acum n-ar mai trebui să-şi bată capul cum să dea ortul popii.

El să fie vinovat de moartea lui Kramartz? Dar dacă vipera a fost asmuţită cu cămaşa lui, cum de-a ajuns şarpele la Kramartz? Şi cine-i furase cămaşa?... Nu putea fi decât stafia! Femeia! Cu aluniţa triunghiulară... Fantoma deşertului... Ah, dacă pune mâna pe ea, îi arată el...

Simţi o mână pe umăr:

— Bună seara.

Lângă el apăruse stafia în costum de călărie.

CAPITOLUL ŞAISPREZECE

1

De undeva răsună cârâitul unui papagal speriat. În rest tăcere deplină. Stafia se afla la un pas de el...

— Ei? – Îl întrebă femeia cu răceală. Guguştiuc surâse.

— Ce bine că aţi venit, tocmai mă gândeam că se-ntâmplă lucruri ciudate în tabăra asta şi-mi propusesem, dacă vă mai văd bântuind, să vă-ntreb dacă nu ştiţi cumva ceva mai mult...

Femeia îşi pierdu cumpătul şi se răsti la el!

— Spuneţi-mi, vă rog! Chiar nu simţiţi nimic când staţi faţă-n faţă cu o femeie care a fost asasinată?! De moartea căreia şi dumneavoastră sunteţi răspunzător!

— Resping categoric orice acuzaţie în această privinţă!

— Ascultaţi-mă, vă rog, vă ţin sub observaţie de mai multă vreme – îi spuse femeia cu glas tărăgănat. Recunosc că aveţi un sistem nervos demn de admirat, că jucaţi teatru în chip magistral şi că faptele vă sunt mai presus de faima pe care o aveţi, dar cred că o inimă trebuie să aveţi şi dumneavoastră... Am văzut cu ochii

mei cum săriţi în ajutorul celor slabi.

— Stimată doamnă! Am ajuns să mă obişnuiesc în timp cu ideea că periodic mi se comunică de urgenţă câte o chestie din care nu pricep nimic şi cu care n-am nici o treabă... M-am împăcat cu gândul că nimeni nu crede adevărul şi fiecare crede despre mine ceea ce nu-i adevărat, dar acum, totuşi, mi-aţi putea spune ceva concret.

— N-are rost să mai jucaţi teatru... Ştiu cine sunteţi, de fapt!

— Nu vreţi să-mi spuneţi şi mie? Mor de curiozitate să aflu şi eu!

— Dumneavoastră sunteţi maiorul Yves. Guguştiuc exclamă deznădăjduit:

— O să mă băgaţi în mormânt cu maiorul ăsta şi-atunci să te ţii, o să-ncep şi eu să bântui ca dumneavoastră!

Femeia îl scrută o clipă nesigură pe ea.

— Atunci, spuneţi-mi, în versiunea dumneavoastră cine sunteţi?

— Harrincourt. Jules Manfred Harrincourt, fost cadet al marinei militare şi muzicant de filarmonică. Şi-acum, am voie să aflu şi eu după cine trebuie să ţin doliu în persoana dumneavoastră.

Femeia zâmbi involuntar. După care se bosumflă cu un aer batjocoritor.

— Şi vreţi să mă faceţi să cred poveştile astea de adormit copiii? Cu mine n-o să vă meargă...

— Vă rog, ascultaţi-mă, o să vă spun cinstit totul. Sper că pot avea încredere într-o fantomă, că pe lumea ailaltă nu se bârfeşte ca la noi... Deci, atenţie... Şi Guguştiuc îi povesti totul de-a fir a păr. Începu cu anii de academie, continuă cu inspectorul şcolar şi, sărind peste unele detalii colaterale, referitoare la unele cunoştinţe de sex opus şi câteva cântece deocheate, îi istorisi toate păţaniile prin care trecuse în ultimul timp.

Femeia nu-l slăbea din ochi, nu-i inspira încredere. Zâmbetul copilăros, nedezlipit de pe buzele tânărului, părea totuşi să susţină fiecare episod al povestirii sale. În cele din urmă stafia spuse şovăind:

— Îmi puteţi dovedi lesne că nu sunteţi maiorul Yves... Pentru dumneavoastră nu prezintă interes un ceas fără valoare...

— Regret, dar i l-am dat lui Macquart.

— Cum?! – Se înfiora femeia şi se făcu galbenă ca ceara. Mi s-a spus că... că Macquart... nu pleacă la drum...

— Nu face nimic. A fost de faţă. A luat ceasul de aur...

— A zis cineva că-i vorba de un ceas de aur?

E doar un ceas simplu, cu un cap de crocodil...

— Aa, pe ăsta îl mai am! Vi-l dau cu dragă inimă, măcar că nu-i al meu... Poftim...! Mii de draci!... Ştiţi – îngăimă Guguştiuc – mi-au furat ceasul.

Nu-l mai avea la mână.

2

Femeia pufni în râs.

— Şi când mă gândesc că era să-nghit toate minciunile astea...

— Vă rog din suflet, jur că...

— Nu vă mai juraţi!... Doamne, netoata de mine, cum era să cred... Şi încă mă mai îndoiam în privinţa identităţii dumneavoastră... Nu voiam să cred că jucaţi teatru... M-aţi dus de nas cu balivernele pe care mi le-aţi înşirat...

— Vă rog, credeţi-mă...

— Lăsaţi! Până la urmă ceasul o să ajungă ştiţi prea bine unde şi de vină nu sunt decât eu, că v-am salvat.

— De la ce, rogu-vă frumos?

— Omule! Dacă nu-ţi turna cafegiul arab ulciorul cu kmirha în cap, erai acum pe lumea cealaltă. Şi eu, neroada de mine, te-am salvat de la moarte.

Kmirha! Aşadar, şarpele degeaba îl căutase pe stăpânul cămăşii, pentru că acesta era la adăpostul damfului cumplit al rachiului. Şi pentru ca să nu plece cu treaba neisprăvită, îl muşcase pe amărâtul ăla de Kramartz. Vasăzică viaţa i-o salvase cafegiul arab.

Adică, această femeie... Poarte rău! Dar, oricum, e semn că răposata îl simpatizează, totuşi...

— Va implor, credeţi-mă... – Încercă Guguştiuc s-o convingă. Nu mă bucur că m-aţi salvat de la moarte, căci pentru mine asta-i o grea lovitură a soartei, dar sunt fericit că v-aţi ocupat de persoana mea... şi... m-aţi găsit simpatic. Că şi eu mă gândesc de multe ori la dumneavoastră.

O luă de mână. O mână caldă, omenească. Mai rar aşa ceva la morţi. Dar ea îşi smulse furioasă mâna.

— Cum îndrăzneşti să mă atingi?

După care îl îmbrânci şi o rupse la fugă. Guguştiuc, hop după ea... Las’ că de data asta n-o să mai speli putina ca data trecută, în deşert. Aha! Uite că nici nu are încotro s-o mai ia, fiindcă-i taie calea un grad viu de mimoze.

Femeia ajunse în goană la gardul viu. Guguştiuc o urmărea cu paşi mari şi în clipa când întinse mâna s-o înhaţe, dintre boscheţi se abătu

asupra lui o lovitură fulgerătoare, ce-l trimise în lumea viselor.

CAPITOLUL ŞAPTESPREZECE

1

Când îşi veni în fire, simţi că-i vâjâie capul. Nu durere propriu-zisă, ci senzaţia că are agăţat de gât un butoi din care încearcă să-şi ia zborul zece mii de albine ţinute sub copac. Se crăpa de ziuă...

Se pipăi la ceafă. Era niţel umflată şi-l înjunghia la cea mai mică atingere...

Fir-ar să fie! I-au tras-o, nu glumă! Porni spre tabără.

Vasăzică stafia îl salvase de la moarte. Prin intervenţia cafegiului. Da' bine-nţeles! Cafegiul auzise că i s-a furat cămaşa, ştia şi de dispariţia şarpelui şi pesemne că a mirosit ce se pune la cale. Aşa că imediat i-a vărsat în cap rachiul ăla puturos. Doamne, câte nu se pot întâmpla în deşertul ăsta... Omul se joacă întruna cu viaţa lui!... Şi măcar de şi-ar pierde-o... Ferească însă Dumnezeu...

Aşadar, nu-i era indiferent stafiei. Păcat că nu vrea să-l creadă. Şi când te gândeşti că i-ar fi dat cu dragă inimă flecuşteţul ăla baroc, total lipsit de gust. Un ceas în formă de cap de crocodil... Mai ales că are şi capac care se

deschide ţăcănind, cum nu mai poartă în ziua de azi decât bătrânii pompieri, şefii de ţeava pensionaţi, atârnându-l în buzunarul de la vestă cu un lănţug de alamă... Dar uite că i l-au furat... Dracu’ ştie cui i-o fi trebuind...: Trara... trara!... Alinierea!

E-e! Ia să ne băgăm printre ceilalţi, să avem alibiul asigurat, că-n momente de astea se trage, de obicei, cu puşca lui!

De data asta, în mod cu totul excepţional, nu se întâmplă nimic asemănător, fiecare soldat îşi ocupă locul în pluton, plutoanele se aliniară, motoarele începură să huruie, căruţele să zăngăne, se împărţeau ordine, înjurături, ciomege şi formaţia se puse în mişcare...

Troppauer îşi reluă locul în formaţie. Nu mai avea nici pe naiba. Odihna din timpul ultimului popas îl întremase complet. Îi strigă lui Guguştiuc:

— Pe unde naiba ai hoinărit? Te-am căutat peste tot... Ţi-a trimis vorbă Piciu’. Vrea să stea de vorbă cu tine. E în căruţa sanitară, mai mult mort decât viu...

— Îmi pare rău că n-am fost aici... Săracu’ de el, o să-l vizitez cu prima ocazie...’

Se auzi un ţignal prelung şi un glas tăios strigă din depărtare: – Înainte!

După-amiază, în timpul popasului de o oră,

Guguştiuc se duse la infirmeria mobilă, situată in ariergardă.

— Ciao, băiete... Care mai e treaba?! – Îi strigă bolnavului.

Piciu' zăcea cu obrajii supţi, palid de moarte şi cu ochii febrili zărindu-l pe Guguştiuc, dădu să-şi mişte capul cuprins de însufleţire, de parcă l-ar fi aşteptat nerăbdător.

— N-ai voie să vorbeşti – îl domoli Harrincourt. O să ne scriem scrisori. Ţine hârtie şi creion. Scrie-mi şi tu ca Troppauer, cât să te înţeleg...

Bolnavul dădu din cap, luă blocnotesul şi scrise:

„Eu i-am ucis pe Bretail, pe soţia lui şi pe căpitanul Coroi în casă au fost de faţă doar două persoane: Laporter şi cu mine. Înainte de-a anunţa poliţia, acesta m-a silit să percheziţionez camera împreună cu el. Din mâna răposatului a căzut un bileţel. Am distrus notiţa pe loc, fiindcă îl urăsc pe Laporter. Iată ce scria «Suntem urmăriţi. Dacă o să vrei să ştii cât e ceasul, potriveşte orarul şi minutarul la lumina soarelui. La miezul nopţii îţi va arăta ora exactă. Dr. Bretail». Ştiam ea prin asta nimicesc o urmă importantă. Laporter m-a învăţat apoi ce să le spun poliţiştilor."

Guguştiuc citi mesajul.

— Bătrâne, nu pricep mare brânză din toate tâmpeniile astea. Dar lui Laporter, zău, cu dragă inimă i-aş trage câteva şuturi în fund, păcat că nu-i aici, în legiune...

Bolnavul îl privi uluit. Guguştiuc băgase biletul în buzunar, aşa că Piciu' luă o altă coală de hârtie şi scrise cu înfrigurare:

„Laporter s-a înrolat împreună cu noi, sub numele de..."

— Garde ă vous!

Guguştiuc sări în sus. În faţa lui răsărise medicul militar.

— Ce-i aici, soldat? Cazino? Valea! Guguştiuc îşi luă tălpăşiţa.

Ce-o mai fi şi cu tâmpeniile astea mâzgălite de Piciu'? Dar dacă acest Laporter se află printre ei, o să aibă el grijă să-i dea o lecţie de box.

— Pardon... – Făcu el când sări din căruţă, fiindcă se lovise de domnul conte.

Ia te uită! Nesimţitul ăsta o fi tras cu urechea? Te pomeneşti că el e Laporter!

— Ia zi, nu cumva te-ai oploşit pe-aici, printre soldaţi, sub un nume fals? – Îl luă el la rost pe domnul conte. Ai?!

— Eu, rogu-te...

— Nici un rogu-te! Bagă-ţi minţile-n cap l Şi să nu te mai prind dând târcoale pe-aici, că dacă

te mai atingi de băiatul ăsta, ai încurcat-o! Ia zi, cum te cheamă? Nu cumva Laporter?! Ai?!

— A, nici vorba...

— În cazul ăsta eşti norocos – zise Guguştiuc lăsându-l mască.

Contele se uită sumbru în urma lui. De după căruţă se arătă şi sanitarul.

— Mare mitocan... – Comentă roşcovanul.

— Şi după părerea dumitale, e un caz disperat? – Îl întrebă contele.

— Doctorul zice că, dacă-l mai zdruncină niţel căruţa, o să-şi dea duhul, din cauza hemoragiei interne.

— Nu există nici o şansă de restabilire?

— Nici una – dădu din mână roşcovanul, după care apucă un codru de pâine şi muşcă o bucată zdravănă. Are o arteră deschisă, nu i se poate face sutură. Ar trebui operat, dar aici n-avem condiţii pentru aşa ceva.

Mulţumesc – spuse contele, dându-i o monedă, şi porni îngândurat mai departe.

Guguştiuc tocmai se pregătea să-şi instaleze cortul, când caporalul care comanda plutonul sosi în fugă, aducând veşti proaspete.

— S-au înregistrat două cazuri de tifos în rândul trupelor auxiliare – îi înştiinţa el cu glas răsunător, Să-şi cureţe toată lumea cu grijă

uniforma, hainele, ca să nu aibă, pe cât posibil, gângănii sau păduchi, fiindcă mai ales ăştia transmit boala. Lenjeria de corp trebuie spălată. Sanitarul o să vă dea apă cu carbol.

Fir-ar să fie, se oţărî Guguştiuc. Na, că acum n-are cămaşă de schimb. I-au furat-o nemernicii. Ei, totuna-i. O va spăla pe asta de pe el cât ţine popasul. Ia să ne scoatem frumuşel săpunul! Îşi desfăcu raniţa.

Nu apucă să bage mâna înăuntru, că o şi scăpă uluit la pământ, de i se rostogoliră toate boarfele pe jos. Cămaşa era la locul ei.

Cămaşa lui frumoasă, colorată, ce-i drept un pic mototolită, era în raniţă.

Ei, asta da bucurie... Uite ce asasini cinstiţi, domnule. Au văzut că vipera nu mai are nevoie de ea şi i-au adus înapoi mândreţea de cămaşă.

O despături bucuros. Şi atunci avu parte de cea de-a doua mare surpriză: din cămaşă căzu ceva.

Ceasul de mână!

Ceasul de mână cu cap de crocodil, pe care i-l ceruse stafia şi care-i fusese furat, se afla din nou în posesia lui! Fusese în cămaşa regăsită.

2

Îşi continuară drumul abia la miezul nopţii. Pesemne ca erau deja foarte aproape de Aut-Taurirt.

Ordinea iniţială a coloanei de marş se destrămase. Era cu neputinţă să ţii oamenii în frâu în asemenea condiţii de parcurs. Căpitanul Gardone se bălăbănea în şa ca o păpuşă de ceară gata-gata să se topească şi doar coniacul îl mai ţinea în viaţă. Nu era în stare să-şi îndeplinească atribuţiunile. Locotenentul Finley preluase, în fapt, comanda.

Compania care mărşăluia de săptămâni de zile prin praf şi arşiţă îndeplinea o misiune inumană, soldaţii ajunseseră la capătul puterilor.

Noaptea zăceau care pe unde se nimerea în perimetrul taberei, nu mai putea fi vorba de vreo formaţie anume, se renunţase şi la împrejmuirea ei în scopul apărării şi cine avea chef îşi instala cortul, iar Cine nu, se trântea la pământ şi adormea cât ai aice peşte.

În acest timp, în avangarda convoiului, plutonierul Latouret îşi studia hărţile la lumina lămpii de acetilenă. Ofiţerii se strânseră în jurul lui. Finley urmărea liniai roşie care indica drumul parcurs de ei.

— Poate că aici, după Agadir, când am ocolit a treia hamadă, ne-am abătut cu câteva grade de la direcţia corectă, de pe axa sud-est.

— Puţin probabil, mon adjudant – interveni Latouret – pentru că în cazul ăsta ar fi trebuit să ajungem deja la Bilma.

La câţiva paşi de ei, sanitarul roşcovan îi ţinea lampa medicului militar, care îi făcea o injecţie cu cofeină căpitanului Gardone.

— Ne continuăm drumul în direcţia sud-est – conchise Finley. Trageţi câte o rachetă de semnalizare din jumătate în jumătate de ceas, poate ne-or zări pe undeva.

Undeva în acest pustiu nesfârşit există o mică garnizoană, un ac în carul cu fân; dacă nu-l vor găsi degrabă, s-a zis cu ei.

Se revărsau zorile unei zile noi. La lumina soarelui cât vedeai cu ochii, până hăt în zare, îi împresurau dunele galbene, încinse, de o monotonie înnebunitoare.

— Bine, dar... Cât o să mai mărşăluim aşa? – Întreba gâfâind Gardone, care abia se mai ţinea în şa.

Finley îşi sugea impasibil o măsea.

— Cred că ne-am rătăcit...

Atâta lucru pricepu şi căpitanul. De groază era cât pe-aci să cadă din şa. Să se rătăcească în

Sahara?

— *Eh bien!... Sergent!...* – Se răsti un glas răguşit la unul dintre gradaţi. Ce rost are să mai mărşăluim, dă comanda Rompez... Rompez! Mama mă-sii de viaţă. Măcar de-am crăpa în pace; lăsaţi oamenii să se-ntindă pe jos sau să se aşeze, după plac.

— Ciocu' mic, că te fac ciur netrebnicule! Până diseară ajungem...

— Ştii bine că ne-am rătăcit! De ce nu spui adevărul? Nici mata nu crezi ce spui.

Sergentul continuă să mărşăluiască suduind. Făcură popas în zăduful amiezii. La căderea serii refuzară să pornească mai departe. Locotenenţii Finley şi Bruce, împreună cu subofiţerii şi cu o mână de soldaţi docili, se desfăşurară în semicerc cu pistoalele automate îndreptate asupra companiei răzvrătite. Finley dirija şi unul dintre blindate în direcţia lor şi, cu pistolul in mână, trecea printre rânduri, zbierând la fiecare în parte...

Era o scenă de coşmar. Ofiţerii îşi dădeau seama că asta nu-i o revoltă, ci disperarea unor oameni cu nervii la pământ.

Caravana haotică se puse încă o dată în mişcare. Pentru ultima oară. Neîndoielnic. Dacă se va mai opri o dată, nu va mai putea fi urnită din

loc nici cu pistoalele automate, nici cu tunul.

Deprimarea începu din nou să pună stăpânire pe sufletele soldaţilor, deşi erau abia în amurg şi hăt până-n zare nu se zărea decât oceanul de nisip al Saharei.

Deodată, dintre rânduri, se înfiripă un zumzăit discret...

O muzicuţă!

Acordurile începură să se reverse tot mai zglobiu, tot mai jucăuş şi imbecilul de Cretă, care pornise din Oran cu tenacitatea recunoscută a alienaţilor mintali, mut dar zâmbăreţ, se porni să chiuie pe nepusă masă.

Auzindu-l, câţiva soldaţi pufniră în râs. Tembelul prinse curaj şi, fudul nevoie mare, începu să cânte dezarticulat, ţinând isonul muzicuţei:

„Le sac, ma foi, toujours au dos...”

E un cântec ostăşesc aiurit, care zice *„Pe cuvântul meu, cu raniţa veşnic în spinare, în marş, în marş, nicicând în braţele mândruţei.”*

La început toată trupa izbucni în râs, dar apoi unul dintre şoferii aflaţi la volanul camioanelor se porni să cânte şi el: cine ar putea rezista unei muzicuţe? Până să apună soarele stacojiu-violaceu în dosul dunelor din zare, toată compania cânta dezlănţuită, cu energia

condamnaţilor la moarte, care nu mai au ce pierde.

„Le sac, ma foi, toujours au dos”

La atingerea muzicuţei devenite un fel de toiag al lui Moise, din stânca seacă a sufletelor istovite izvorâse muzica.

Mai târziu Guguştiuc adăugă orchestraţiei o scobitoare de unghii, deoarece Sahara dăunează un pic acestui instrument delicat.

Finley îşi dădea seama ce înseamnă acest recital de muzicuţă. Poate chiar viaţa lor. Se apropie de Guguştiuc şi-l bătu pe umăr.

— Cânţi grozav!

— Adevărul e că nici nu sunt în formă. Pe cuvânt că ştiu să cânt şi mai bine de-atât.

Şi se apucă să interpreteze cântecul de dragoste al legiunii:

„L ‘amour m ‘a rendu fou...”

... Şi îşi continuară drumul...

Către miezul nopţii, ca răspuns la a cine ştie câta rachetă de semnalizare, pe bolta întunecată se înălţă o dâră lungă, albastră... Apoi încă una,...

Întreaga companie explodă în urale de bucurie: Oamenii începură să se îmbrăţişeze frenetic, să-şi azvârle chipiele în aer. Se traseră mai multe rachete şi din depărtare se aprinse de fiecare dată câte o dâră albastră, în semn de

răspuns.

Semnalele soseau din Aut-Taurirt!

3

Erau încă departe de fortăreaţă. Până acum nu se abătuseră de la calea cea bună. Doar lungimea drumului fusese de vină că-şi pierduseră încrederea în sine.

Când locotenentul Finley mai trecu o dată în revistă coloana în mişcare, Guguştiuc ieşi din formaţie şi luă poziţia de drepţi:

— Ei? – Îl întrebă Finley. Eşti un soldat de nădejde! Poţi cere o recompensă.

— Am un camarad grav rănit şi aş dori, mon adjudant, să-l vizitez la infirmerie. Şi aşa e singur săracul de el.

— De unde ştii că-i singur?

— Păi văd că dom’ doctor şi sanitarul sunt de mai mult timp în avangardă, îi dau îngrijiri domnului căpitan. Altcineva nu are voie să stea în căruţă. Nu s-a mai dus nimeni de la prânz încoace să-i dea un strop de apă sau să-i schimbe pansamentul amărâtului ăluia.

— Du-te! Plutonier! Soldatul acesta are permisiunea să-şi îngrijească în căruţă prietenul rănit. Consemnează, te rog, în ordinul de zi!

Astfel, Finley, care îi era superior medicului militar, se asigura că acesta nu-l va mai putea alunga pe Harrincourt din căruţă.

Guguştiuc porni fericit spre ariergardă. În primul rând, se ataşase de Piciu' şi-apoi, afacerea în care era amestecat începuse să-i stârnească imaginaţia. S-o luăm de pildă pe femeie. E limpede că-i şi ea băgată până peste cap în aceeaşi afacere cu cea care a dus la împuşcarea lui Piciu'. Ba chiar şi cu a lui Troppauer. Ce legătură o fi având dârzul poet cu povestea asta?

Este neîndoielnic faptul că mai multe crime, un secret militar şi misterul în care sunt învăluiţi mai mulţi ticăloşi fără nici un Dumnezeu îşi au cheia într-o singură persoană Piciu'! De-acum încolo o să renunţe la indolenţă. Se săltă sub coviltirul căruţei. Simţi că se taie picioarele şi înmărmuri. Piciu' zăcea mort în aşternut. Fusese ucis.

CAPITOLUL OPTSPREZECE

1

Era mort de câteva ceasuri bune. Fusese ucis într-un mod cu totul aparte. Pe trup au descoperit vreo şapte-opt puncte roşii. Proveniența lor nu a putut fi stabilită. Aduceau cu nişte pişcături sau julituri. Ai fi zis că cineva l-a ciupit cu două degete. În câteva locuri prin porii pielii i se prelinsese sângele în stropi minusculi.

— Am învăţat ceva-ceva despre acest gen de simptome, însă aici e vorba despre cu totul altceva – îşi dădu cu, părerea doctorul. Muşcătura şarpelui coraliu din America de Sud duce la blocarea principalelor artere ale victimei şi sângele acumulat sub presiune îşi croieşte drum prin pori. Dar acest om n-a fost muşcat de un şarpe şi nici în America de Sud nu suntem. Tot ce vă pot spune e că a fost ucis.

Guguştiuc se situa din nou deasupra oricărei bănuieli. La sosirea lui Piciu' era mort de mult.

— Ofiţerii îi aruncau lui Guguştiuc priviri sumbre. Ştiau prea bine că în această companie s-au infiltrat o mulţime de indivizi dubioşi. Primiseră instrucţiuni de sus să nu-i scape din ochi pe aceşti suspecţi.

— Trebuie pus în lanţuri – zise Gardone atunci când Finley îi aduse la cunoştinţă acest nou episod.

Îl interogăm şi îl trimitem sub escortă la Tombouctou, în faţa tribunalului militar.

— Sub ce acuzaţie? Că s-a tras cu puşca lui, când nu era de faţă? Că a fost ucis un rănit pe care se ducea să-l viziteze?

— Nu-mi face mie pe avocatul! Suntem în armată. Dacă o să arunce în aer şoseaua aflată în construcţie sau depozitul de muniţie, n-o să-l mai putem trimite nicăieri.

— Dacă nu mi-o iei în nume de rău, domnule căpitan, ţi-aş sugera să renunţi la această idee. Să-l interogăm mai întâi pe plutonierul lui. Tribunalul militar nu-i poate veni de hac decât dacă-i oferi prilejul să-l poată acuza de ceva.

— Ia nu mai face atâta pe deşteptul – îl luă la refec Gardone, căruia apropierea fortăreţei îi redase îngâmfarea şi acum îi era ruşine că se purtase lamentabil la gândul morţii iminente. Pe plutonier oricum o să-l audiez, iar apoi o să iau o hotărâre conformă cu interesele noastre militare imediate.

Fu chemat Latouret.

Le povesti că Harrincourt a început şcoala de subofiţeri, dar din cauza dezertării din

garnizoană i s-a retras această repartiţie avantajoasă. Rezistă la vicisitudinile marşului de parcă ar mai fi umblat prin Africa, însă tăgăduieşte acest lucru. Nu are nici o obiecţie în ceea ce priveşte comportamentul lui de militar cel mult i s-a mai plâns câte un sergent că li se adresează cu apelativul „bătrâne”...

— Ei, ai văzut! – Zise victorios Gardone. Individul se dă drept soldat neisprăvit, deşi domnul plutonier e clar de părere că a mai fost în Africa. Se confirmă bănuielile mele. Plutonier Latouret!

Stai cu ochii pe el. Şi dă-i să execute sarcini mai dure. N-o să păţeşti nimic dacă elementul ăsta dubios n-o să facă faţă ostenelii... Rompez!

Finley nu spuse nimic şi Latouret ieşi din cort.

— Bine-nţeles că tu altfel ai fi procedat... – Îşi luă Gardone subordonatul în zeflemea. Bagă la cap, amice, că uneori în armată trebuie să fii necruţător, nu precaut. Toţi indivizii dubioşi de aici vor căpăta rând pe rând însărcinări care-i vor pune la pastrama, iată ce aşteaptă de la mine cei de sus, care mi-au încredinţat această misiune deosebită...

Văzând că Finley continuă să tacă, urmă pe un ton ceva mai oficial:

— Ia măsuri, domnule locotenent, să se reinstaureze disciplina în rândurile acestei bande şi să nu intre în garnizoană ca o caravană de ţigani! Fiindcă trebuie să-ţi atrag atenţia că în perioada în care am fost bolnav s-a ajuns la o debandada inimaginabilă, îmi pare rău, dar nici eu nu pot fi în mai multe locuri deodată...

Finley pocni din călcâie şi se retrase.

În faţa cortului primi raportul plutonierului:

— Las în urmă patru suspecţi de tifos, pentru cazarea lor separată în garnizoană, conform regulamentelor.

— Cum ai de gând să-i abandonezi?

— Cu cort, alimentar şi medicamente. Sub supravegherea soldatului Harrincourt.

Finley îl măsură pe plutonier din priviri şi-i aruncă batjocoritor:

— Corect. Rompez!

2

Poate că Finley nu şi-ar fi făcut inimă rea, dacă ar fi ştiut ce mult se bucură Guguştiuc de sarcina necruţătoare ce-i fusese încredinţată. Ura! Păi aici se poate alege cu un tifos mişto! Iată o cauză de deces a-ntâia în exerciţiul-funcţiunii!

Camarazii ajunseră deja departe în marşul

lor către Aut-Taurirt. Se lumina de ziuă şi el şedea în faţa cortului. Iar cei patru bolnavi zăceau înăuntru, îşi simţea sufletul greu. Începuse să ţină la Piciu'. Doamne... Doamne... bietul copil... Ce viaţă chinuită a avut şi ce moarte cumplită, mişelească, i-au hărăzit ticăloşii acestui băiat atât de simpatic şi de speriat... Dar de data asta n-o să se mai dea bătut. A citit el destule romane poliţiste la viaţa lui ca să ştie ce are de făcut. E foarte simplu în primul rând, trebuie să facă nişte deducţii. Şi anume, deducţii cu o logică de fier.

Ia să vedem! Pe băiatul ăsta nu-l putea omorî decât acest Laporter. Cine o fi Laporter? Ia să-l dibuim noi cu o logică de fier.

Nu ţine.

Ei bine, nu-i putem pretinde aşa ceva nici măcar unui detectiv. La mijloc poate fi şi mâna femeii. Cine o fi această femeie? Totuna-i. Ea n-a ucis pe nimeni. E cât se poate de simplu şi logic şi, la nevoie, poate dovedi asta cu o consecvenţă de fier... E simplu ca bună ziua... De ce nu l-a ucis femeia asta pe Piciu'? Răspuns: pentru că nu l-a ucis şi gata. Dar cine l-a ucis? Laporter. Şi cine-i Laporter? Domnul conte are o mutră de valet spilcuit şi dă târcoale infirmeriei... Hm... Iată primul inamic public al logicii de fier: domnul conte.

Deodată îi veni o altă idee. Hopa! Asta era! În mai multe rânduri a fost confundat cu un maior. Un oarecare Yves. Ce reiese de-aici? Că în legiune s-a infiltrat sub acoperire un maior. Ce tâmpenie. De ce să umble un maior în ţoale de răcan, dacă, în uniforma lui adevărată, ar putea merge călare? Mda, însă ăsta-i un maior din serviciul secret. Care face corectări. E pe urmele lui Laporter!

Aha!

Acest maior a văzut că altcineva este luat drept el şi atunci i-a lăsat pe toţi să creadă ce-or vrea. Şi pe chestia asta toată lumea îl bate la cap pe el, iar domnul maior veghează din umbră.

Dar care o fi maiorul?

Ia să ne uităm mai întâi oleacă la ceasul ăsta. Te pomeneşti că are vreun document ascuns în el...

Deschise capacul ceasului. Nimic. Un flecuşteţ, un ceas de modă veche, ca atâtea altele. Deschise şi capacul posterior, dar, în afară de mecanism, nu se vedea nimic. Cadranul părea să fie lovit, fiindcă în vreo opt-nouă locuri era crăpat. În cele din urmă ajunse la concluzia că nu ascunde nimic.

Şi totuşi. Ceasul acesta ar putea avea o însemnătate cutremurătoare. Acest lucru e mai mult ca sigur.

Să recapitulăm, aşadar: trebuie să afle care dintre soldaţi este Laporter, cine-i maiorul şi cine-i această femeie atât de frumoasă, mai ales atunci când e mânioasă.

Laporter e cel care i-a furat cămaşa şi ceasul.

Maiorul este cel care le-a furat de la Laporter şi i le-a restituit. E limpede... Trebuie să afle cine i-a restituit cămaşa.

— înapoi... să i se dea înapoi... lui Harrincourt... cămaşa.

CAPITOLUL NOUĂSPREZECE

1

Se năpusti în cort. Cei patru bolnavi se tăvăleau cuprinşi de febră. Obrajii le ardeau cumplit... Unul dintre ei precis e maiorul. Cel care ştie de cămaşă!

Ia să vedem... Asta din dreapta e simpaticul doctor Minkus. Ei, ăsta în ruptul capului nu-i maiorul. E beţivan, greu de cap, veşnic somnoros. N-are asta treabă cu spionajul. Cel de lângă el e un berber. Au mai rămas, aşadar, doi bolnavi: cizmarul Hlavak şi bărbierul danez, Rikajev.

Curând îl auzi pe Hlavak delirând:

— Cămaşa... lui Harrincourt.,.

Hlavak e maiorul Yves!

Bravo, Guguştiucule! Ai făcut un pas mare spre rezolvarea enigmei. Micul Hlavak, care se dă drept cizmar este, în realitate, maior în armata franceză. Ce-nseamnă să ai fler...

Le dădu bolnavilor să bea. Îi atingea fără nici o reţinere, îi lăsaseră carbol, dar nu îl folosea. Aşa, doar doar o să facă şi el tifos. Îmbrăcă vestonul unuia dintre bolnavi. Bău apă din paharul altuia. Aşa era măcar sigur că a înghiţit douăzeci de milioane de barili odată: Mda. Acum o să

aştepte frumuşel până ce începe să ameţească şi să-l ia cu dureri de cap. Atunci o să se cheme că are tifos.

Se aşeza în faţa cortului în aşteptarea primelor simptome. Stătu aşa câteva ceasuri bune.

Într-un târziu zări în zare un punct în mişcare: Soseau infirmierii într-o maşină cu prelată. Prima grijă a locotenentului Finley fusese aceea de a lua măsuri de cum ajunsese în garnizoană.

Întâi fură urcaţi bolnavii. Apoi fu, încărcat cortul cu toate efectele pacienţilor.

Guguştiuc se aşează lângă şofer. Nădăjduia că are deja tifos. Încerca să-şi dea seama ce simte. Suspină vlăguit.

Îl supăra o singură senzaţie neplăcută.

Îi era o foame de lup.

2

Guguştiuc nu urcă în dormitor. Ieşi din fortăreaţă să se preumble... Aici se puteau mişca liber, pentru că, oricum, era cu neputinţă să dezerteze.

Porni în grabă către tabăra trupelor auxiliare. Femeia sau îmblânzitorul de şerpi cu

siguranţă sunt acolo. N-aveau cum să se ascundă printre ai lui în timpul marşului. Luă la rând toată tabăra. Nu-i găsi nicăieri. Să nu-i spună lui nimeni că o femeie în costum de călărie călătoreşte prin aer! Şi unde o fi dispărut magicianul? N-o fi zburat nici el cu un balon! Fir-ar să fie!

Un lucru era cert. De ascuns, aici nu se puteau ascunde nicăieri, iar printre soldaţi, nici urmă de ei.

Un arab cu ţăcălie intră în vorbă cu soldatul căruia îl vâjâia capul de atâtea căutări.

— Ce căutaţi, domnule?

— Pe îmblânzitorul de şerpi.

— Cel care v-a ghicit norocul la Murzuk?

— Întocmai.

— N-a venit cu noi. A rămas la Murzuk.

— Moaşă-ta pe gheaţă... Ea a rămas la Murzuk, cu tot neamul ei! Doar am mai dat ochii cu el în timpul drumului!

— Exclus, domnule!

Hm... ăsta-i curat balamuc! Dar mai e şi bătrânul cafegiu! Şi el e în horă! Cel care l-a udat cu kmirha, ca să păcălească vipera.

— Ia spune-mi, prietene, îl cunoşti pe cafegiul care v-a însoţit la drum şi face cafea la fiecare popas?

— Pe Abu el Kebir?

— Da. Pe Abu el Kebir! Pe ţâncul ăla uscăţiv; cu ochii neastâmpăraţi... Unde-i?

— Vai, sărmanul om... A murit noaptea trecută... Dar, domnule Rumi... nu-i frumos să înjuraţi în halul ăsta...

Guguştiuc îi întoarse spatele. Destul. Asta depăşeşte toate posibilităţile unui detectiv particular. Basta. Mai mult de-atâta nu se poate. Unii dispar, alţii dau ortul popii, ca acest Abu el Kebir... Toată lumea moare, numai el nu, el, care ar trebui să se stingă cât mai grabnic, din motive ce nu suportă amânare...

Ulterior îşi dădu seama că-i de prisos să-şi mai facă griji. Aut-Taurirt oferea condiţii deosebit de favorabile tuturor celor care, dintr-un motiv sau altul, doreau să crape de urgenţă.

Garnizoana fusese ridicată în deşert, la câteva sute de metri de pădurea virgină din ţinutul Nigerului şi încă de la primele ore ale dimineţii temperatura ajungea la cincizeci de grade. Până şi pentru cei acomodaţi cu clima de la tropice şederea aici era un chin. Pentru ca oamenii să aibă însă parte şi de o pacoste necunoscută a deşertului, fix în acest loc se-nvolburau miasmele fetide ale mangrovelor de la marginea pădurii, mirosul de mucegai al junglei migrenele cumplite, reumatismul care măcina

necruţător oasele, bolile şi aburii puturoşi compuneau necurmat peisajul cotidian... Nu se mai bucurau nici măcar de singura însuşire sănătoasă a arşiţei sahariene, aerul uscat. Vaporii abundenţi ai junglei pluteau învăluind fortăreaţa în vălătuci de umezeală şi duhoare.

Guguştiuc se întoarse în cazarmă. Curtea era practic goală. Urcă în dormitorul soldaţilor. Aceştia dormeau leşinaţi, frânţi de oboseală. Marşul îi istovise, nu glumă. Dar unde naiba or fi soldaţii din vechiul contingent?

Fruntaşul de serviciu tocmai făcea un tabel cu rigla şi stiloul.

— Spune-mi, te rog, e adevărat că nu mai există alţi soldaţi în afara companiei sosite acum?

— Da’ eu ce-s? Boule!

— Şi câţi mai sunt în afară de mata?

— Dacă nu-i mai pun la socoteală pe cei care or s-o mierlească mâine, ar mai fi maiorul, doi subofiţeri, eu, nouă soldaţi şi cu mine. În total paisprezece.

— Pe mata te-ai numărat de două ori. Sau comanzi în dublu exemplar?

Fruntaşul calm, cu glasul baritonal şi vorba molcomă ridică privirea şi-i spuse blajin:

— Tacă-ţi fleanca!

Apoi potrivi grijuliu rigla, trase o linie şi

silabisi cele scrise:

— Trei man-ta-le cu-ra-te. Punct.

Guguştiuc se lungi pe un pat. Se confirma, aşadar, ceea ce de la Murzuk încoace fusese considerat doar un zvon lansat de soldaţii legiunii străine; efectivele din Aut-Taurirt nu sunt înlocuite niciodată. Fuseseră trimise aici mai multe companii şi nu rămăseseră în viaţă decât nouă soldaţi. Şi nici un locotenent...

... Această tristă statistică îl preocupa şi pe Gardone. Se afla acum faţă-n faţă cu Delahay. Maiorul era un tip subţiratic, cu oase mici şi aspect fragil. Un militar cu maniere alese, ajuns în pragul vârstei de şaizeci de ani. În momentele de criză se punea mare preţ pe opinia lui. Câteodată chipul lui delicat, îngust lua o expresie vicleană: în asemenea clipe era stăpânit de maliţiozitate. Îndeplinea de aproape un an de zile funcţia de comandant al acestei garnizoane sinistre, dar de îmbolnăvit, se îmbolnăvise doar în ultimele săptămâni. Chipul lui, odinioară veşnic jovial, era acum ofilit, pielea îi căpătase o paloare bolnăvicioasă şi şedea vlăguit într-un fotoliu, în biroul care prinsese miros de fum do ţigară. Gardone stătea în faţa lui.

— Şi nu se poate face nimic în cazul de faţă, pentru îmbunătăţirea condiţiilor sanitare de-aici? –

Întrebă căpitanul.

Delahay schiţă o grimasă:

— Oho, câte nu s-ar putea face... M-am gândit şi eu la aspectul ăsta. O să cerem comandantului corpului nostru de armată să ne trimită un pic de aer ozonat.

Şi, pentru ca să nu-şi jignească interlocutorul cu această glumă, adăugă:

— Ei, prietene, să ne împăcăm cu gândul că pe pământ există câteva puncte unde nu există condiţii de mediu propice supravieţuirii oamenilor. Se poate întâmpla ca militarii să aibă treabă prin părţile alea şi, ei bine, n-au voie să-şi bată capul cu asemenea detalii insignifiante. S-ar părea că asta e situaţia şi pe-aici...

Era slăbit şi, de altminteri, nu-i stătea în fire să vorbească mult. Lăsă fraza suspendată în aer şi, închizând ochii, îşi lăsă capul pe spate. Gardone începu să se învârtă de colo-colo, ca un leu în cuşcă.

— Mă mir cum de se-mpacă oamenii cu gândul că pier aici cu sutele; cum de n-a izbucnit încă nici o revoltă?

— Nu se pune... problema revoltei... În curtea din spate există, un seif cu o combinaţie incredibil de complicată... Cu opt litere şi opt cifre... În seif se află volantul de apă... Eu îl

deschid... de două ori pe zi... timp de câte un ceas... Un singur om mai cunoaşte... combinaţia... Dacă eu şi plutonierul meu murim subit... În douăzeci şi patru de ore... moare de sete toată garnizoana şi crapă toţi ocnaşii...

— Şi unde-i plutonierul? – Întrebă uluit Gardone.

Delahay îşi dădu pe dată seama că are de-a face cu un laş.

— De fapt, sunt singurul care mai ştiu secretul – răspunse el sec. Plutonierul a murit alaltăieri.

— Atunci, spune-mi repede... — Strigă Gardone înnebunit la gândul că bătrânul suferind s-ar putea stinge în orice moment, ducând cu sine în mormânt secretul seifului cu volantul de apă.

— Acum, că sunteţi doi ofiţeri, dată fiind starea sănătăţii mele, trebuie să mă-ngrijesc şi de numirea unui locţiitor, aşa că o să-ţi spun combinaţia ţie şi lui Finley, în acelaşi timp.

Gardone înghiţi în sec. Ah, de-ar veni odată blestematul ăla de Finley! Boşorogul ăsta bolnav poa’ să-şi dea duhul în orice clipă.

— Poate că ar fi, totuşi, mai bine să-mi spui, domnule maior...

— La ce bun? Tot mai am câteva zile de trăit...? Pe urmă... aici n-avem voie să ne speriem

de moarte. Ne pândeşte zi de zi, în fel şi chip...

Spre uşurarea căpitanului, uşa se deschise şi intră Finley.

— Dragă Finley, domnul maior ţine să ne comunice ceva despre combinaţia care permite accesul la volantul din seif.

— Da, da, da... Făcu Delahay şi alese tacticos, cu degetele lui delicate, slăbite o ţigară de foi din tabacheră.

Îi tăie atent capătul şi o aprinse. Apoi i se adresă locotenentului:

— Finley... Finley... tu nu eşti francez?

— Tata a fost englez, însă eu m-am născut în Franţa.

Ofiţerul acesta ars de soare, cu aspect impunător şi privire fermă emana o anumită tărie de caracter.

Nările ii fremătau întruna din pricina indignării pe care încă reuşea să şi-o stăpânească.

— Dragă Finley – vorbi Gardone. Domnul maior ne va spune combinaţia seifului care ne permite accesul la apă.

— Da... da... da – dădu din mână maiorul. În ceea ce priveşte condiţiile de aici, în Aut-Taurirt este trimisă toată pleava armatei coloniale. Plus deţinuţii... Nu cunoaştem numărul lor. Nu-i recomandabil să vă amestecaţi cu ei. Pe ingineri îi

mai înghit cât de cât.

— Şi nu se poate face ordine?

— Noi îi mânăm pe deţinuţi în junglă, însă nu putem merge după ei...

Gardone se cutremură văzând că maiorul suspină, îşi masează pieptul şi stinge ţigara cuprins de silă.

— Din junglă n-au unde pleca, fiindcă proviziile de apă şi alimente nu le-ar ajunge nici pentru un ceas. Drumul sunt nevoiţi să-l construiască, deoarece altfel nu capătă hrană şi apă... Dar e cu neputinţă să te bagi printre ei... să faci o anchetă... să împărţi pedepse. Eu sunt obosit şi sleit de puteri. Comanda vă revine de acum încolo vouă. Faceţi de fiecare dată ce vreţi şi ce consideraţi că trebuie făcut. Nu contează aici nici timpul, nici vieţile oamenilor... Cine a venit aici, indiferent că-i deţinut, soldat sau căpitan, miroase a pământ şi stă să-i pice potcoavele – zise maiorul, scriind apoi ceva pe hârtie. Trebuie să memoraţi pe loc aceste date. Nu veţi voie să le scrieţi nicăieri... Secretul combinaţiei Înseamnă controlul... asupra garnizoanei... Dacă transpiră, dacă se află... s-a zis cu noi...

Finley privi o singură dată hârtia. Gardone se învârti multă vreme de colo-colo, ca să înveţe pe de rost combinaţia. Dar a doua zi nu reuşi să

deschidă seiful decât cu ajutorul lui Finley.

CAPITOLUL DOUĂZECI

1

La ora cinci dimineaţa se adunară în careu. Latouret repartiza soldaţii de gardă, distribui corvée. Aceasta era cea mai ingrată sarcină, constând în asigurarea pazei deţinuţilor la începutul drumului ce se construia în junglă.

Corvée-ul înseamnă cincizeci de oameni înarmaţi până-n dinţi. Funcţionează în trei schimburi a câte opt ore. Ocupă poziţii la începutul drumului, între deşert şi junglă şi stau cu ochii pe ocnaşi. Au ordin să tragă fără somaţie la cea mai mică tulburare a ordinii. Ei sunt cei care au grijă ca un număr de opt deţinuţi să preia raţia de hrană zilnică şi celelalte lucruri trebuincioase. Dacă se apropie mai mulţi ocnaşi odată, foc!

Din cauza efectivelor reduse ale garnizoanei, toţi subofiţerii şi soldaţii (nu mai mult de douăzeci) fuseseră repartizaţi la corvée. Adevăraţii gardieni, care menţineau supunerea deţinuţilor, erau apa şi hrana; acestea nu puteau fi stocate de pe-o zi pe alta. În inima junglei, ocnaşii nu mai aveau nici un stăpân.

Dacă un soldat era pedepsit cu trimiterea

între puşcăriaşi, soarta îi era pecetluită, pentru că o dată dispărut din câmpul vizual al camarazilor, ocnaşii îl omorau în bătaie. Ştiau şi soldaţii foarte bine treaba asta şi, dacă cineva era pedepsit cu, să zicem, o săptămână de travaux forces, automat i se reţinea medalionul de identitate. După expirarea pedepsei, se consemna în jurnalul garnizoanei că soldatul cutare a fost radiat din efectivele companiei. În urma decesului survenit la data cutare.

Corvée-ul şedea apatic în curte, când deodată se auzi glasul răsunător al caporalului italian Battista – Debout! En roate! En avant, marche ! Cei cincizeci de oameni se puseră în mişcare. Unul dintre locotenenţi, Hilliers, se duse între ocnaşi. Era inginer de drumuri, angajat ca ofiţer de geniu. Delahay îl prevenise să se poarte prietenos cu deţinuţii, să facă tot ce-i stă în putinţă să se pună bine cu ei. Ăştia nu-i omoară pe ingineri. Au nevoie de ei la construirea drumurilor, dar nici ei nu au altă protecţie decât bunăvoinţa robilor.

Corvée-ul distribui micul dejun. Opt ocnaşi porniră morocănoşi cu căruţul încărcat, fără saluturi, fără onor. Doar cu priviri ostile.

Gardienii începeau să sufere cumplit din cauza soarelui dogoritor. Din junglă se năpusteau

asupra lor milioane de ţânţari şi roiurile de muşte bâzâiau printre resturile de mâncare. Atmosfera devenea insuportabilă. Toată lumea sângera din cauza pişcăturilor de ţânţari.

Li se împărţi chinină. Guguştiuc o scuipă din gură fără să-l vadă nimeni. Aşa cu siguranţă o să facă malarie. Răbda bucuros pişcăturile ţânţarilor. Nu se poate să nu fie printre ei unii care sunt infestaţi.

Duhoarea era cumplită. Dinspre deţinuţi venea un miros ca de ciumă. Scheletele ambulante, îmbrăcate în zdrenţe umblau clătinându-se pe picioare, ciocăneau steiurile cu barosul. Iată-le lucrând acum pe prima porţiune defrişată. Măiculiţă... Din braţele vestoanelor le atârnă beţe în loc de mâini şi pometii descărnaţi parcă ar vrea să străpungă pielea zbârcită care a mai rămas pe ei...

Lângă Guguştiuc stătea Cretă. Galben ca ceara, năuc, dar paşnic. Soldaţii îl invidiau pentru sistemul lui nervos ca şi paralizat, care-i nesimţitor la mai toate suferinţele trupeşti...

— Înghite-ţi chinina! – Urlă caporalul Kobienski la tembel.

— Mulţumesc, nu mă doare capul... Kobienski îi dădu o palmă. Guguştiuc îşi încleşta pumnii involuntar.

— Înghite-o, că de nu, îţi fac bostanu’ arşice!

— Atunci o să mă doară – zâmbi idiotul cu nasul sângerând.

Guguştiuc ieşi la raport în poziţie de drepţi.

— Permiteţi să raportez camaradul nostru e debil mintal.

— Ce face?! Îndrăzneşti să ieşi la raport?!...! Mă... ai ieşit din corvée?

Caporalul ridică pumnul, însă mâna lui Guguştiuc alunecă pe bandulieră, ca şi cum s-ar fi pregătit de un atac la baionetă. Kobienski era un bun cunoscător al firii umane, ştia că dacă o să lovească, puşca o să zboare de pe umăr şi baioneta o să se oprească în el...

— Mi-am luat deja chinina... – Raportă Cretă rânjind.

Dar Kobienski răcni ca din gură de şarpe:

— Gamberici! Pelli! Hammer şi Bouillon! A moi!

Toţi patru erau din vechea gardă. Se înfiinţară în doi timpi şi trei mişcări.

— Dezarmaţi-l pe-acest soldat şi legaţi-l! Guguştiuc îndură liniştit executarea acestui ordin. Fu trântit în colb. Chipiul îi căzu de pe cap. Însă nimeni nu i-l puse la loc Rămase întins pe jos, cu capul descoperit în razele pârjolitoare ale soarelui.

— Patru oameni să-l ducă în garnizoană! Să stea legat o oră în soare – porunci caporalul neînduplecat. Să i se raporteze plutonierului c-a ieşit din corvée!

2

Soldaţii adunaţi ciorchini pe la ferestre priveau scârbiţi scena cu care le fusese dat să se obişnuiască deja. În mijlocul curţii, gol până la brâu, Guguştiuc stătea legat de un stâlp. Mâinile legate în cruciş la spate îi fuseseră trase în sus, în aşa fel încât trupul să-i stea mai mult atârnat, abia atingând pământul cu vârful picioarelor.

Peste cincisprezece minute căzu leşinat. Îl dezlegară şi-l stropiră cu apă. Într-o oră leşină de patru ori şi de patru ori se repetă această scenă. Pe urmă îl duseră în dormitor şi îl aruncară pe pat. Latouret îi urmări ferm tot calvarul lui Guguştiuc Acum n-are decât să zacă pe jumătate mort, neobrăzatul! Dacă până diseară nu-şi vine-n simţiri, poa’ să zacă o zi în staţionar…

Nu-i veni să-şi creadă ochilor când, peste un sfert de oră, intră în popotă şi-l văzu pe Guguştiuc aşezat la o sticlă de vin, cântând voios la muzicuţă…

— Soldat! – Răcni Latouret.

Harrincourt sări în picioare. Plutonierul urmă coborându-şi glasul:

— Ascultă, soldat. La reclamaţia caporalului Kobienski, te pedepsesc cu două zile de pelote şi, la propunerea domnului căpitan, primeşti încă trei zile, cu povară dublă şi două ceasuri de pas alergător pe zi...

Această pedeapsă nici nu exista în regulamentele militare, nimeni n-ar fi rezistat unei asemenea cazne. La origine, pelote însemna pâine şi apă o dată pe zi, cu o oră de alergare la amiază, cu douăzeci de kilograme de pietre în raniţă. Dar Gardone, care îl luase la ochi considerându-l un tip dubios şi dorea să scape de el, ordonase patruzeci de kilograme, cinci zile şi două ceasuri de alergare. Latouret se aştepta să vadă măcar o tresărire pe chipul soldatului. Greşea. Ce mama dracului! Ia uite-l cum rânjeşte şi cum îi joacă ochii-n cap!

— Ce te râzi? Omule! De-aici o să ţi se tragă sfârşitul!

— Permiteţi să raportez vă mulţumesc pentru pedeapsă.

Fu luat pe sus şi aruncat în celulă o groapă murdară şi umedă, fără duşumea. Aici chiar că o să închine steagul şi, astfel, o să scape de povestea asta fără cap şi fără coadă. La urma

urmei, ce are a face un mort cu păţaniile astea încâlcite şi înşelătoare? El a venit aici pentru ca ai lui să poată moşteni poliţa de zece mii de dolari. Ceea ce se va şi-ntâmpla de-ndată ce-l va ajunge o congestie cerebrală sau o embolie pulmonară sub suliţele ucigaşe ale soarelui. Şi asta mulţumită căpitanului, care, iată, i-a rezolvat problema. ŞL, cu aceste gânduri în minte, aruncă şi doza de chinină adusă de temnicer. Deşi acum nici nu mai are nevoie sa contracteze şi malarie. O să-i vină de hac pedeapsa primită. Un lucru e cert: n-are nevoie de chinină!

La amiază erau cincizeci de grade când caporalul Battista răcni:

— Pas de gymnastique... en avânt, marche!

Guguştiuc îşi începu alergarea în soare. Treaba mergea şnur. Camarazii adunaţi la ferestre se îngroziră văzându-l că aleargă trei sferturi de ceas şi leşină abia pe urmă. Peste zece minute alerga însă din nou. Doamne sfinte o jumătate de oră. Pe urmă de trei ori câte cincisprezece minute. În acest timp Latouret stătea într-un ungher al magaziei de echipament şi trăgea posomorât din pipă. Nu se poate şti ce gândea în aceste clipe!

Doi soldaţi îl săltară pe Guguştiuc ca pe o zdreanţă şi-l târâră până la celula de recluziune, aruncându-l la pământ aşa, leşinat şi transpirat

cum era.

Latouret dădu ochii cu el a doua zi, când fu scos pe platou pentru a două zi de pelote. Ei, de data asta i sa frânt cerbicia! Are obrajii supţi, privirea obosită şi glasul răguşit...

— Hei! Bă, fanfaronule! – Îi spuse. Dacă ai un Dumnezeu, poţi cere suspendarea pedepsei pentru o zi: mâine e joia de împărtăşanie.

— Mulţumesc, mon chef! Nu vă cer întreruperea pedepsei îmi voi face rugăciunile în celulă.

— Ei bine... atunci... pas de gymnastique! Mă!... Mă... Arză-te-ar focu'! – Bombăni el furios şi coborî în magazie, să-şi aprindă pipa. Ăsta văd că nu se lecuieşte... acest... acest...

Peste două zile Guguştiuc începu să leşine din cinci în cinci minute şi simţea că inima, plămânii, vasele de sânge îi sunt stoarse de puteri până la ultima picătură. Mâine s-a zis cu această glumă... Maică-sa şi surioara lui, Annette, vor avea parte de un trai tihnit.

Era o noapte caniculară, plină de miasme. Zăcea lihnit pe pământul jilav. Undeva pe aproape un şobolan rodea ceva.

Adio, enigmă drăgălaşă... Cum era? Un ofiţer stinge lumina, lăsându-l pe mort în întuneric... Lambertier îl aşteaptă la fântâna

artezianã şi Macquart n-a mai venit... dar nu contează!

Doar pe femeie ar vrea s-o mai vadă o dată. Această femeie, deh, e cu totul altceva, ea e... e frumoasă! Măcar de i-ar mai cânta o dată... Şi în aceasta clipă se deschise uşa celulei şi Guguştiuc constată cu bucurie că s-a scrântit de-a binelea, mai are puţin şi s-a zis cu el, deoarece i se năzări că-l vede intrând pe cafegiul arab.

Pe Abu el Kebir, cel care murise!

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI UNU

1

Zăcea ud de sudoare, gâfâia şi se uita la el. Graiul îi pierise aproape complet... Cafegiul se apropie de raniţă... Razele lunii se prelingeau pe ferestruică... li vedea clar privirea febrilă, barba lungă, căruntă... Ia te uită... Deşartă pietrele într-o boccea.

Ei... Ce naiba se-ntâmplă aici? Acum, în locul pietrelor, pune în raniţă surcele.

Îşi adună ultimele puteri şi se ridică în capul oaselor.

— Ia... pleacă de-acolo!... mucosule!

Abu el Kebir duse arătătorul la buze. Pe urmă luă bocceaua în spinare şi se furişă afară.

Guguştiuc nu izbuti să se clintească din loc. dar... asta-i prea de tot... Ei, treacă de la el. O să vorbească cu şeful gărzii, să-i dea înapoi pietrele.

Adormi.

A doua zi dimineaţa îl treziră zgâlţâindu-l de umăr şi se adună de jos cu greţuri şi ameţeli. Deh. Azi s-a zis cu el. Îi veni in minte visul aiurit pe care-l avusese. Ce chestie, auzi, Abu el Kebir, cafegiul mort şi pietrele... Comandantul gărzii îl ajută să-şi pună raniţa în spinare...

Aoleu! Păi ăsta-i uşor ca fulgul! Patruzeci de kilograme de piatră, şi el nici nu le mai simte. Deşi raniţa e la fel de rotofeie ca şi până acum...

Nu se poate una ca asta... De ce nu-l lasă să moară? Se-ntoarse furios către comandantul gărzii şi...

Lui Battista îi licăriră ameninţător ochii, în timp ce-i strângea curelele şi-i aruncă printre dinţi: – Ţine-ţi botul, câine, că...! Hm, mă rog...

Asta-i altă mâncare de peşte. Aici nu prea ţine să scuipi în contra vântului şi, dacă Battista e implicat în măgăriile răposatului Kebir, din păcate, va trebui să-şi ţină gura, pentru că, altminteri, caporalul va fi trimis la travaux forces! Ieşi în curte cu raniţa umflată peste măsură, dar uşoară ca fulgul. Hm, frumos, nimic de zis... Să se-ntâmple una ca asta în legiunea străină... Corupţie, pile şi escrocherii! Pfui! Putea să-i dea prin cap înainte de a veni să-şi lase oasele aici. Păi nenorociţii ăştia dau apă la moară societăţii de asigurări... Doamne Dumnezeule! Toată lumea îl priveşte cu gura căscată, cum aleargă ca o capră neagră... E-e... Battista ar putea-o băga pe mânecă... Se trânti la pământ.

Rămase lungit fără convingere, cu ochii închişi. Pe urmă îşi reluă alergarea. După ce-l duseră înapoi în celulă, la zece minute apăru şi

Battista cu o tavă încărcată cu mâncare şi vin. Dădu să spună ceva, cum că el trebuie înfometat cu apă şi pâine, dar ochii italianului prinseră a licări din nou:

— Dacă mai scoţi o vorbă, îţi tai... mă... mă... porcule!

La terminarea pedepsei, Latouret dădu ordin să fie chemat la el.

Sfinte Sisoe! Ăsta a mai luat ceva în greutate!

— Rompez!... Rompez, ticălosule, că... te fac fărâme!

De-aş şti măcar de ce sunt aşa de bădărani – îşi zise Guguştiuc în sinea lui, în timp ce urca în dormitor, să-şi ia muzicuţa. Păi, ce-a făcut el ca să-ncaseze atâtea sudalme şi ameninţări?

Îşi curăţă muzicuţa de scame, aruncă iarăşi o porţie de chinină şi porni spre popotă.

2

Oamenii şedeau la masă tăcuţi. Era cea mai dezolantă şi cea mai tăcută popotă din tot deşertul. Corvée-ul, monotonia programului zilnic şi arşiţa chinuitoare îi transformaseră pe soldaţi în nişte cadavre vii. Sala de mese era luată cu asalt de o puzderie de muşte.

— Saltare, domnilor! Da’ ce-i aici, popotă sau priveghi?

Salutul vesel al lui Guguştiuc aproape că risipi atmosfera încinsă, apăsătoare. Oamenii prinseră din nou viaţă. Pe urmă, muzicuţa îi vesti cum că:

„Le sac, ma foi, toujours au dos...”

Câţiva dintre ei se apucară să cânte. Până şi imbecilul de Cretă ţinea tactul cu mâna, rânjind sinistru, în răstimpuri scotea câte un chiot. La care ceilalţi râdeau cu lacrimi. Deşi nici această zi nu trecu fără să se înregistreze noi evenimente tragice.

Soldaţii aproape leşinaţi clocoteau în aburii grei, de popotă, îmbibaţi în duhoarea fumului de ţigară şi de pipă.

De afară se auzi goarna care anunţa plecarea unui nou schimb la corvée. Şi atunci se deschise uşa...

Troppauer dădu buzna... Agitat, speriat...

— Băieţi... puşca... mi-a dispărut...

Îl priviră uluiţi. Asta însemna travaux forces. Fără doar şi poate! Poetul cel îndesat se uită în jurul lui necăjit, năuc, neştiind ce să facă...

Pencroft azvârli un franc pe tejghea şi se furişă afară. Hildebrandt rămase la masă.

— De ce vorbeşti tâmpenii? – Se stropşi

Guguştiuc la el. Ce vorbă-i asta, că ţi-a dispărut puşca? Un Lebel cu tragere rapidă nu-i o zână din poveşti!

— Ăă... am pus-o în rastel. Acum trebuie să intru în serviciu şi... n-o găsesc... a dispărut...

Pe uşă bufni patul unei puşti. Garda!

— Soldat! De ce nu te-ai prezentat la corvée? Peste cinci minute te prezinţi, în ţinută de muncă, la comandant.

Amuţi până şi muzicuţa lui Guguştiuc. Prietenul lui cel mai bun, poetul cel scundac, cu capul mare, va porni după-amiază la travaux forcés!

Capătă două săptămâni, dar termenul oricum nu mai conta. Va fi omorât încă din prima zi. Latouret îi îngădui să discute pentru ultima oară cu prietenul său.

Guguştiuc nu ştia ce să-i spună. Înghiţea în sec pentru că i se pusese un nod în gât; strânse îndelung mâna poetului. Acesta schiţă un surâs. Între timp îşi lingea întruna buzele lătăreţe, de clovn. Era atât de urât şi de drăgălaş, în acelaşi timp. Îşi frecă tulburat maxilarul de maimuţoi acoperit cu peri vineţii, se mută de pe un picior pe altul şi, în cele din urmă, îi înmâna lui Guguştiuc un teanc de scrieri:

— Operele, mele – spuse el cu măreţie —,

cele o sută zece scrieri alese ale lui Troppauer. Păstrează-le bine. Atâta lucru datorezi posterităţii...

— Debout! – Răcni caporalul şi Troppauer porni la drum împreună cu corvée-ul.

Pe drumul care începea la marginea junglei porni singur mai departe.

Peste câteva minute dispăru din câmpul lor vizual. Ştiau prea bine pentru totdeauna.

Troppauer înainta liniştit pe şoseaua care se afunda în junglă. Locotenentul Hilliers tocmai supraveghea descărcarea şi turnarea unei tranşe de bitum răcit pe solul defrişat şi desţelenit.

— Sunt soldatul cu numărul matricol o mie opt sute şaizeci şi cinci, m-am prezentat pentru efectuarea a două săptămâni de muncă silnică.

Locotenentul îşi notă numărul în agendă şi-i arătă cu mâna:

— Du-te la bungalow.

Porni...

Dispăru în spatele arborilor. Hilliers oftă. Ştia că-l vede pentru ultima oară. E îngrozitor. Şi nu poate face nimic. Drumul trebuie construit cu orice preţ.

... Troppauer zări de departe grupul ocnaşilor adunaţi în jurul cortului, împungându-l cu priviri care mai de care mai batjocoritoare şi

mai ameninţătoare. Simţi o strângere de inimă.

Un munte de om din marginea grupului îi arătă de departe pumnul. Era o namilă în genul lui Tarzan, pe jumătate despuiat, ciolănos, cu o căpăţână de cal şi barbă de Moş Crăciun. În mână ţinea un retevei.

— Băieţi! Un soldat mai puţin... – Chiui Tarzan. Da’ pe ăsta îngropaţi-l ceva mai încolo, că ăl de data trecută a atras o haită de hiene.

Astea fiind zise, trecu la fapte, apropiindu-se primul de nou-venit. Pe Troppauer îl străfulgera gândul s-o ia la fugă. Dar unde să fugă? De jur-împrejurul lui se întindea hăţişul de nepătruns al junglei. Îşi continuă înaintarea.

— Câine! Javră împuţită! — Zbieră sălbaticul cu înfăţişare de Moş Crăciun, învârtind reteveiul în aer, dar brusc se trezi înşfăcat de braţ şi bâta îi zbură cât-colo ca un băţ de chibrit.

— Să nu se-atingă nimeni de omul ăsta! - Scheletele ambulante îmbrăcate în postav mucegăit se apropiau croncănind ameninţător.

În faţa lui Troppauer, cu braţele desfăcute, se postase Barbizon, banditul corsican.

— Ăsta-i soldatul care mi-a dat apă când ţi-era sete, Grumont. El e cel care l-a bătut pe goumier din cauza noastră. Care pui laba pe el, mori de mâna mea. Mă jur pe Santa Madonna!

Luată în sine, ameninţarea corsicanului n-ar fi fost un motiv suficient de convingător spre a potoli gloata. Dar Moş Crăciun-Tarzan cel cu părul vâlvei îşi înfrâna instinctele ucigaşe atunci când îi fu dat să audă că acest soldat îi dăduse să bea unui deţinut. Aceste creaturi mai mult moarte decât vii, cu nervii la pământ, pendulau între înverşunare şi sensibilitate, în starea lor de isterie incurabilă. Îl înconjurară pe Troppauer şi-l bătură pe umăr, zâmbindu-i prietenos.

Bondocul se îndreptă de şale şi li se adresă surâzător:

— Atunci, dacă-mi daţi voie, o să vă citesc una din poeziile mele – şi scoase din zeghe o coală slinoasă. Trandafirii dimineţii peste Sahara. De Hortier Troppauer!

Ocnaşii încremeniră cuprinşi de groază.

3

Guguştiuc se lăsase pişcat de ţânţari până la sânge şi aruncase de fiecare dată chinina primită. Nu luase nici măcar un gram. Rikajev începuse să asurzească din cauza supradozei de chinină. În schimb, Guguştiuc doar că nu invita ţânţarii să-l pişte, deoarece ştia că dacă ajunge în spital cu diagnosticul de malarie, e ca şi

condamnat la moarte.

Cu toate astea, la căderea serii, în popotă, simţi că-l chinuie nu febra, ci obişnuita foame de lup. Şi când cina fu în sfârşit servită, Rikajev căzu grămadă de pe scaun şi începuse să dârdâie în draci, iar dinţii îi clănţăneau în gură de-ai fi zis că cineva freacă două bucăţi de cremene una de alta...

Doctorului îi fu de ajuns o privire ca să constate:

— Malarie.

Dădu din mână şi bolnavul fu luat pe sus.

Pe cuvântul meu că soarta-şi bate joc de mine – cugetă Guguştiuc cătrănit.

Şi totuşi, va trebui să mor! – Repetă de mai multe ori în sinea lui, înghiţind câte un dumicat zdravăn. Bietul Troppauer! Ii pusese versurile în punga de pânză cerată în care ţinea portofelul lui Grison şi placheta de fildeş cu numărul 88.

Apăru bălăbănindu-se pe picioare şi Hlavak, cizmarul. Tocmai se întremase după accesul de febră despre care se crezuse că ar fi tifos. Se aşeză la masa lui Guguştiuc, sfios, ca unul care se simte cu musca pe căciulă. Hlavak fusese cizmar de-adevăratelea. Cu doi ani înainte îşi dăduse foc atelierului şi fusese condamnat pentru tentativa de înşelăciune în dauna unei companii de

asigurări. După liberare se înrolase în legiunea străină şi nici prin minte nu-i trecea că, din pricina furtului al cărui autor fusese, Guguştiuc cel cu imaginaţia bogată ajunsese să vadă în el un veritabil maior al serviciului secret!

Guguştiuc pocni din călcâie sub masă şi-i făcu cu ochiul. Îşi aminti că nu l-a mai văzut pe Hlavak din ziua când îi descoperise adevărata, identitate. Fireşte, falsul cizmar habar n-are de chestia asta, fiindcă în clipa aceea delira. Îi mai făcu o dată cu ochiul cizmarului, care rămase cu gura căscată, apoi se aplecă spre el şi-i spuse la ureche:

— Ştiu totul...

Hlavak se făcu ca varul. Acuşi pune pe tapet chestia cu cămaşa!

— Nu pricep... – Bâigui el.

Guguştiuc îi, făcu iarăşi cu ochiul şi spuse cu subînţeles, coborând glasul:

— Cămaşa! V-a luat gura pe dinainte când aţi delirat...

Lui Hlavak începură să-i tremure buzele şi mâinile i se încleştară pe spătarul unui scaun.

— Te implor... eu, eu... dacă se află...

— Puteţi avea toată încrederea-n mine... sunt băiat de treabă... Şi-un detectiv a-ntâia... Credeţi-mă...

— Eu...? – Bolborosi Hlavak – mie Spolianski mi-a spus... n-am nici o vină...

— Bine, bine... Esenţialul este că, la o adică, puteţi conta pe mine. Am fost la un pas de rangul de ofiţer al marinei militare franceze. Mi-am pierdut galoanele, dar nu şi dragostea de patrie. Vive la France... Sst... – Tună el ducând degetul la buze; Eu unul ştiu să-mi ţin gura. Dar de un lucru puteţi fi sigur: puteţi conta pe mine... La revedere... domnule maior!

Şi ieşi. Hlavak înlemnise leoarcă de sudoare? Doamne Dumnezeule... Dacă tipu-i chiar sărit de pe fix, se cheamă c-a băgat-o rău de tot pe mânecă...

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI DOI

1

Şi obrajii căpitanului Gardone căpătaseră nuanţa aceea gălbui-maronie, hepatica, provocată de contrastul de culoare pe care-l presupune tenul bronzat, expus vreme îndelungată la soare şi anemia galopantă, cu paloarea ei specifică, având ca rezultat amestecul de brun-creol şi galben-livid. Capul îi vâjâia cât era ziua de lungă şi băuturile spirtoase erau singurul leac care-i mai alina, cât de cât, suferinţele îndurate în funcţia ingrată ce-i fusese oferită mai nou.

Inactivitatea prelungită, furia neputincioasă şi susceptibilitatea îl făcură să-i căşuneze rău de tot pe Guguştiuc. Încă din timpul marşului îşi băgase în cap ideea că trebuie să-l distrugă pe “acest individ dubios.” Şi, când-colo, i se raportează că a scăpat viu şi nevătămat din pedeapsa aceea fatală! Făcea spume la gură gândindu-se că, deşi asmuţise atâţia subofiţeri împotriva lui, tipul trăia încă în acest loc, unde moartea se împarte atât de uşor. Toată amărăciunea şi-o canalizase în această ură neţărmurită, pe care se străduia s-o justifice cu bănuielile lui confuze.

Uite-l că se apropie de el. Fredonează un cântec. Se stropşi la el:

— Soldat! Unde ţi-e centura?

Iată-i faţă-n faţă în curtea dogoritoare a garnizoanei.

— Sunt în afara serviciului, mon commandant – răspunse Guguştiuc.

— Unde-ţi este centura?

— După ce-o lustruiesc, o las să se usuce, ca să nu se ia ceara de pe ea.

— Mergi şi-i raportează comandantului de pluton că ai traversat curtea fără centură. Rompez!

Pe capul lui Kobienski se adunaseră o mulţime ide belele din cauză că soldatul acesta mai face umbră pământului. Prinsese din zbor gândul căpitanului şi faptul că Guguştiuc era încă în viaţă nu se datora câtuşi de puţin bunăvoinţei subofiţerului.

Ascultă raportul schimonosindu-se de furie, iar la sfârşit schimonoseala i se preschimbă într-un rânjet animalic.

— Ei las’ ca de data asta găsesc eu ac de cojocul tău. Soldat netrebnic ce-mi eşti! Ai să capeţi douăzeci şi patru de ore *en crapaudine...*

Plutonierul Hatouret se prezentă la căpitan. Această, pedeapsă nu avea voie să dureze nici

două ore şi jumătate. Douăzeci şi patru de ore, în condiţiile de-aici, însemnau moarte în chinuri groaznice. El unul nu-şi putea asuma această răspundere. Căpitanul îl făcu însă cu ou şi cu oţet:

— Unde te trezeşti, la vreo casă de odihnă? Ne desfăşurăm activitatea în condiţii excepţionale şi avem aici nenumărate abateri de la norme. Dar altfel nu se poate.

Latouret porni să-l ia în primire pe osândit; Acesta îl aştepta deja îmbrăcat în ţinută de ocnaş şi... mama lui de bandit... Îi rânjea în nas!

— Harrincourt! Ai primit douăzeci şi patru de ore *en crapaudine.* Trebuie să-ţi spun că mie trebuie să-mi mulţumeşti pentru asta... Şi dacă... Ce te râzi, mă! Dobitocule! În douăzeci şi patru de ore o să crapi de zece ori!

Dă, Doamne, o dată, în sfârşit. Dă, Doamne – se ruga în sinea lui Guguştiuc şi era în culmea fericirii.

Fu luat la gardă. În ghereta de pază de lângă poartă locuiau şi jandarmii, unul dintre subofiţerii lor tocmai îl bătea cu centura pe domnul conte Spolianski.

— Câine! Ai îndrăznit s-adormi în post? Jigodie... mă... Pe mine o să mă pedepsească domnul locotenent, mă, nenorocitule... dormi, ai?

Cei cu o constituţie mai puţin robustă sunt

adesea toropiţi de somn, căzând ca într-un leşin, după ce mănâncă. Orice împotrivire e zadarnică, somnolenţa aceasta e de nebiruit. Spolianski se prăbuşi la pământ cu faţa sângerândă.

— Legaţi-l pe Spoliansky ăsta lângă pungaşul celălalt, două ceasuri.

En crapaudine este o pedeapsă medievală. Se leagă gleznele şi mâinile osânditului, apoi acesta este întins pe burtă şi se trage de el până când îi ajung mâinile la glezne. Pe urmă este lăsat într-o groapă acoperită.

Întins pe burtă în groapă, Guguştiuc simţea că-i explodează creierii şi inima-i bate să-i sară din piept.

Lângă el zăcea legat fedeleş Spolianski. La soare erau peste cincizeci de grade, fenomen curent în Sahara. Groapa era acoperită cu o prelată. Peste o jumătate de ceas aici o să fie, pesemne, iadul pe pământ.

Hm... sângele i-a coborât din cap şi inima şi-a recăpătat ritmul normal. Se pare c-o să aibă nevoie de mai multe ceasuri ca să-şi dea sufletul în condiţiile astea...

— Harrincourt... – Gemu Spolianski – n-o să rezist două... două ore...

— Hai, nu zău! Păi în două ore avem timp să jucăm şi un pichet. Fără a mai pune la socoteală

faptul că am putea cânta la muzicuţă.

Dar eu... eu am aorta mărită...

— Păi dacă eşti aşa de delicat, de ce-ai mai venit în Sahara? Încearcă să stai nemişcat, că atunci sângele circulă mai încet şi nici n-o să te mai taie frânghia.

— Mata... atunci... de ce te mişti?

— Pentru că eu am de gând să mor.

Căldura se înteţise sub prelată şi bioxidul de carbon eliminat de cei doi bărbaţi făcea şi mai insuportabilă presiunea din groapă. Prelata dogorea ca o sobă de bucătărie, revărsând asupra lor zăduful pârjolitor de afară şi reţinea zăpuşeala ce se înălţa din pământ.

— Harrincourt... – Zise celălalt gâfâind – ascultă-mă... Nu vreau să iau cu mine în mormânt. Ceea ce ştiu... Trebuie să-ţi spun cine sunt...

— Eşti ofiţer din gardă şi ţi-ai jucat-o la cărţi sau eşti marchiz şi ai ucis-o. Mi-e totuna...

— Am fost om de stat în Polonia...

— Consilier?

— Nu... călău...:

— Poftim?

Domnul conte – călău? Cu aspectul lui distins? Cum naiba? Bietul Troppauer are moacă de călău şi, când-colo, e poet. Iar despre ăsta ai

zice că-i poet şi, de fapt, e gâde... Hm, nu stăm deloc rău cu incognito-urile pe-aici.

— Da... Am fost călău... Am moştenit acest meşteşug de la tata...

— Nu pune la suflet...

Spolianski oftă din toţi rărunchii. Se întoarse pe partea cealaltă şi asta îl mai uşura un pic.

— Ascultă-mă, Harrincourt... deşi nu merit... am vrut să-ţi fur cămaşa...

— Şi dumneata?... Păi toată compania vrea să umble îmbrăcat în ţoalele mele? Urâtă treabă – sfârşi el gâfâind.

— Un camarad s-a prins să mi-o procure... Mi-a şi adus-o... şi-atunci s-a repezit la mine... Pencroft, Mi-a zis că, dacă nu-i dau cămaşa, mă denunţă... mă toarnă... ştii prea bine... ce cumplită soartă au hoţii... sunt linşaţi... De-aia i-am făcut jocul...

Ptiu drace, e din ce în ce mai rău în groapa asta nesuferită.

— Mi-a luat cămaşa... Prostul de mine... i-am povestit secretul meu... invenţia mea... Pe mine din cauza asta m-au şi dat afară... din cauză că am inventat ceva...

— Foarte rău ai făcut. Omul de stat să-şi vadă de menirea lui.

— Păi... aici e buba... am vrut să-mi fac

meseria... ca... un bun creştin... Voiam... să execut condamnaţii... fără durere... am descoperit un procedeu... Dar n-a fost acceptat... Deşi spânzurătoarea e un lucru groaznic... crede-mă.

— Dacă spui mata...

— Credeam că... dacă le fac o demonstraţie reuşită..., or să fie de acord... şi am folosit un osândit... Înainte de a fi pus pe liber... De-atunci încoace mi-am perfecţionat invenţia... şi nu mi-am dorit decât s-apuc ziua-n care... s-o las moştenire omenirii... Condamnatul să nu sufere în clipa morţii. De-aia am intrat în legiune... s-o probez, dacă... voi avea ocazia... pe un rănit sau un bolnav incurabil... Lui Guguştiuc îi veni brusc o idee:

— Ia spune-mi! Tălică şuşoteai de zor cu sanitarul... Când Piciu' zăcea rănit...

— Aşa-i... am stat de vorbă cu el... că dacă doctorul se dă bătut... să-mi dea voie... să experimentez...

— Mata l-ai omorât?!

— Nu... pentru că... atunci când am vrut să-mi folosesc invenţia... Ştii, e o sârmă lungă, îndoită... cu mai multe pensete. Astea se pot monta pe sârmă şi dacă punem sârma pe... corpul cuiva... fiecare pensetă corespunde... unei artere... principale... Sârma asta are... un

dispozitiv... o dată cuplat... se-nchid toate pensetele... toate arterele... se blochează instantaneu... victima face stop cardiac, creierul... centrii nervoşi ai respiraţiei... Îşi încetează funcţionarea... chiar dacă artera radială şi... valeu...

— Vorbeşte-mi despre crimă – spuse Guguştiuc gâfâind.

— Sanitarul... mi-a zis... că Piciu'-i mai bine... şi sunt speranţe... de-aia nu i-am făcut nimic Dar nemernicul ăla... mi-a luat-o... şi... si... i-a făcut felul...

— Pencroft?!

— Da... – Gemu Spolianski zvârcolindu-se şi se nărui sleit, horcăind. Dar mai are un nume... – Adăugă el cu un suspin chinuit.

— Laporter!

— D... da... Au!

2

Vasăzică Pencroft e una şi aceeaşi persoană cu Laporter? Ar fi putut să-i dea prin minte... Ah, ce tolomac a fost... păi, când la Murzuk le-a cântat:

Si Von savait, Piciu' a strigat „ucigaşule" şi l-a luat de gât tocmai pe Pencroft...

Apucă să-i mai vadă pe băieţii care veniseră să-l dezlege pe Spolianski cum încearcă să-l trezească pe-acesta cu o găleată de apă şi...

Oare murise?...

Pe el îl acoperă la loc cu prelata... Simte că-i curg balele... Cât timp o fi trecut?... Se-ntunecă totul în jurul lui... Sângele îi vuieşte în creieri şi... Îşi pierde cunoştinţa... Sfârşit... Slavă Domnului, ăsta-i sfârşitul... fu ultimul lui gând reflex.

Se trezi întins pe un pat de spital, cu doctorul îngândurat la căpătâiul lui. Lângă acesta, nimeni altul decât căpitanul. Sanitarul cel roşcovan ţine lampa în întuneric Plutonierul Latouret e ceva mai în spate. Cum adică? Să fi rezistat douăzeci şi patru de ore?

Ii dădură să bea brandy. Simţi că-l cuprinde o căldură plăcută şi sângele i se pune în mişcare. Fir-ar să fie de organism, că nu mai vrea să se prăpădească o dată!

Doctorul îi ascultă bătăile inimii cu stetoscopul.

— Omul ăsta are o constituţie de fier. Pulsul i-a revenit deja la normal.

— Plutonier – îi ordonă căpitanul lui Latouret – cum se simte mai bine bolnavul, însoţeşte-l până în biroul meu. Sănătate şi vindecare grabnică, prietene!

Ce face?... Cum adică „prietene”? Şi de unde atâta vindecare? De când se are acest om aşa de bine cu el? Ce s-a-ntâmplat? Păi ăştia chiar s-au vorbit cu compania de asigurări să nu-l lase să moară? Ce tâmpenie mai e şi asta?...

N-avea însă destulă putere să poată vorbi.

Iată ce se întâmplase mai devreme. La ora patru după-amiază îşi pierduse cunoştinţa, iar la ora cinci venise garda, în frunte cu Gardone, plus medicul militar şi sanitarul cu targa. Dacă ar fi apărut cu o jumătate de ceas mai târziu, nu l-ar mai fi găsit în viaţă.

Cum de se ajunsese la această situaţie?

Finley se dusese la Delahay şi-i raportase maiorului căzut la pat că un soldat, care se comportase exemplar în timpul marşului din deşert, fusese legat en crapaudine pentru douăzeci şi patru de ore.

— Cum e cu putinţă? – Strigase maiorul. Subofiţer! Cheamă-l imediat pe domnul căpitan la mine!

Puţin lipsise ca Gardone să. Nu să năpustească eu sabia la Finley. Maiorul îl proteja însă perfect pe locotenent.

— Eu i-am cerut lui Finley să mă ţină la curent cu toate pedepsele – spuse Delahay. N-avea cum să nu-mi raporteze şi acest caz.

— Ei, bine... După părerea mea, acest soldat este un spion infiltrat în rândurile noastre. La numirea în funcţie am fost prevenit de sus să fiu cu ochii în patru la toate elementele dubioase şi, neputându-i dovedi vinovăţia, de care nu mă-ndoiesc nici o clipă, am decis că trebuie să piară! Ce contează viaţa unui om sau regulamentele militare în faţa unor raţiuni de ordin superior!

— Dacă lucrurile stau aşa cum zici – răspunsese maiorul – demult ar fi trebuit să-i percheziţionezi efectele. Finley, ordonă alinierea pe platou şi-n timp ce oamenii se adună în curte, aruncă o privire în raniţa soldatului!

— Vin şi eu – se grăbise căpitanul să zică... Desfăcând baierele punguţei de pânză cerată, dăduseră mai întâi peste poemele lui Troppauer. Apoi găsiseră legitimaţia de maior al serviciului secret, cu numărul 88 pe ea. Secţia D a statului-major. Gardone pălise subit. Pusese totul la loc, luând însă cu sine conţinutul pungii.

— Hm... ăă... tu crezi aşa ceva? – Se bâlbâi el.

— Eu cred că în cadru secţiei D a statului-major activează un singur maior, şi anume Yves – răspunse Finley. Cred că omul acesta pe care l-aţi pedepsit cu en crapaudine e maiorul Yves.

— Bine, dar... cine-a ordonat, dom’le...

auzi... să fie legat en crapaudine? Hei, plutonier... Atenţie la mine... Chemaţi doctorul, aduceţi o targa... – Împărţi el de zor ordinele, întinzându-i punga lui Finley. Ia asta şi bag-o, te rog, în seiful cu bani. Finley execută ordinul şi-i dădu cheia lui Gardone, care porni pe dată după Guguştiuc.

... Harrincourt stătea în biroul căpitanului, sănătos tun dar, tocmai de aceea, necăjit.

— Soldat! Câţiva dobitoci de-aici s-au purtat în chip josnic cu dumneata! Îşi vor primi pedeapsa cuvenită! Latouret va îndeplini de azi înainte serviciu permanent la corvée, iar cei doi gradaţi au fost încarceraţi la recluziune – zise căpitanul, adăugând apoi cu glas coborât: când am fost transferat aici, mi s-a pus în vedere să dau o mână de ajutor unor trimişi de încredere. Am fost numit pe postul ăsta tocmai graţie... ăă... flerului meu strategic... Spune-mi dacă ai vreo dorinţă şi ţi-o îndeplinesc pe loc.

Guguştiuc nu pricepu nimic din toată poliloghia căpitanului, dar spuse pe nerăsuflate:

— Am un prieten, pe nume Troppauer, care a fost condamnat la muncă silnică...

Paloarea se reaşternu subit pe chipul căpitanului. Ce mama mă-sii, până la urmă o să descopere că şi celălalt e tot agent. O să dea de bucluc mai rău decât căpitanul ăla din Ain-Sefra...

uf, ce groaznic!

— De ce n-ai avut încredere în mine, domnule ma... soldat? Omul ăla cred că-i de mult oale şi ulcele... De vină-i numai cruzimea lui Latouret şi, în primul rând, a locotenentului Finley... – Zise căpitanul punând mâna pe telefon. Comandantul gărzii? Cei din corvée să-i anunţe pe deţinuţi că nu mai deschidem conducta de apă până nu ni-l înapoiază pe soldatul condamnat la muncă silnică.

Puse receptorul în furcă şi se apropie de seif.

— Ţi-am păstrat aici câteva lucruşoare... Dacă doreşti, le poţi lua înapoi... N-am vrut să cadă în mâinile cui nu. Trebuie.

După aceste cuvinte, Gardone se trase înapoi uluit. Compartimentul în care fusese punga de pânză cerată era acum gol.

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI TREI

1

Îmi pare rău, dar au dispărut – îi spuse căpitanul lui Guguştiuc —, dar dacă-ţi pot fi de folos cu altceva... te poţi bizui pe mine...

— Pe mine, domnule căpitan... În primul rând... mă interesează Troppauer.

— Ah, aşa-i, soldatul celălalt – zise Gardone, ridicând din nou receptorul, de data asta pentru a răspunde unui apel din afară. Alo? E-n regulă. Să pornească imediat o patrulă constituită din efectivele de la corvée şi să-l aducă în garnizoană.

Puse receptorul în furcă şi, scrutându-l cu privirea pe Guguştiuc, murmură:

— Interesant. Soldatul ăla pe nume Troppauer e în viaţă. Dacă vrei, poţi să-i ieşi în întâmpinare.

— Ura! Strigă Guguştiuc, uitând de toate, şi o zbughi ca din tun.

Poetul se întorcea în fortăreaţă un pic slăbit, dar zâmbitor şi cu hainele de pe el făcute ferfeniţă. Se îmbrăţişară îndelung. Apoi, Troppauer se prezentă la plutonier în deplinătatea puterilor sale. Pe urmă urcară în dormitor, pentru ca poetul să-şi pună iar uniforma.

— Cum de mai trăieşti? – Îl întrebă Guguştiuc.

— Uite-aşa, bine. Nu mi-au făcut de petrecanie – îl lămuri poetul bucuros. Morala e că nu strică din când în când să iei la palme un goumier. Până azi mă mănâncă palmele, dacă mai dau vreodată nas în nas cu frumosul ăla de Benid Tongut. Banditul corsican pe care l-am miluit cu apă în deşert mi-a sărit în apărare în faţa plutonului de cotonogari. Mi-a pus o pilă la un domn pe jumătate dezbrăcat să nu-mi dea la cap... Dar... ştii... chestiunea e delicată... Ocnaşii ăştia se purtau ciudat...

— Nu te ascultau cu atenţie când le recitai?

— Nţ. Pe chestia asta nu m-am caftit cine ştie ce. În schimb... pun la cale o răscoală...

— Ce vorbeşti?

— Nu ştiu nimic sigur. Ne-a vizitat un băştinaş, un pigmeu. Unul din ăia care trăiesc în junglă. O să vină nu ştiu ce trib Sokoto sau aşa ceva... Deocamdată aşteaptă să scadă nivelul Nigerului. Atunci or să se răscoale deţinuţii. Şi printre Soldaţii de aici, din fort, sunt mulţi care ştiu de planul ăsta. În afacere sunt vârâţi şi Kobienski şi individul ăla de-i zice Hildebrandt.

— Dar de unde or să ia apa? La apă n-au acces decât ofiţerii.

— O să vină cineva şi-o să aducă explozivi. Dacă or să aibă ecrazită, or să arunce în aer conducta şi or să pună mâna pe apă.

— Ce-i de făcut? Dacă-i denunţăm, or să dea de dracu' prea mulţi camarazi. Dar eu unul sunt cadet francez.

— Iar eu poet, şi patriotismul acestei categorii de oameni e îndeobşte recunoscut. Dracu' ştie ce-i de făcut. Camarazii în nici un caz nu ni-i putem pârî.

— Gata, ştiu eu ce avem de făcut. O să cerem sfatul maiorului. Ştii, am descoperit un maior, care umblă incognito. Putem avea încredere în el.

— Cine e individul?

— Hlavak! – Rosti Guguştiuc triumfător.

— N-aş fi crezut vreodată una ca asta... – Se minună Troppauer. Cizmarul Hlavak? Incredibil...

Îl găsiră pe cizmar şezând la o sticlă de vin, sorbind posac, de unul singur. Guguştiuc se aşează lângă el şi-i şopti la ureche:

— E de rău...

Hlavak se făcu alb ca varul.

— Ştiam eu că Spolianski o să mă dea în gât – spuse el crezând că polonezul i-a pus lui în cârcă furtul cămăşii.

— Nu despre asta-i vorba. Puteţi avea

încredere în Troppauer, că-i poet. Se pune la cale o revoltă care cică ar izbucni poimâine – îl lămuri Guguştiuc, apoi îl luă la rost pe ospătarul de serviciu: Ce te tot învârti pe-aici? Mişcă şi adu o sticlă de vin!

Tânărul oacheş se duse la tejghea şi umplu o sticlă de un litru.

— Nu înţeleg... — Răspunse Hlavak. Ce-aveţi cu mine?

— Uitaţi... Avem nevoie de sfatul dumneavoastră. Aici se urzeşte un complot, soldaţii vor să ocupe fortul...

Tânărul arab se apropie cu sticla şi le turnă în pahare.

— Trebuie să acţionăm cumva – îl îmboldi Guguştiuc pe cizmar. Înţelegeţi, domnule maior...

— Bine, dar eu... – Bâigui Hlavak.

— Scuzaţi-mă – îl întrerupse Guguştiuc şi-n aceeaşi clipă se răsti la ospătar N-ai făcut încă paşi?

— Spuneţi-ne dumneavoastră ce-avem de făcut – se amestecă în vorbă Troppauer.

Hlavak îşi şterse fruntea de sudoare. Ce dracu’ vor ăştia? Dădu peste cap un pahar cu vin, tremurând din toate încheieturile.

— În primul rând... cine-s răsculaţii? Şi câţi sunt cei care nu iau parte la complot?... – Întrebă

el cu o jumătate de gură, chinuindu-se de ceasul morţii să inventeze ceva.

— Excelent. O să aflăm, aşadar, cine-s conspiratorii.

— Totodată, aflăm cine-i de partea noastră – adăugă Troppauer. Astfel, victoria noastră va fi pe jumătate asigurată.

— Victorie! Să bem pentru victorie – îi îndemnă cizmarul, care nu pierdea nici o ocazie pentru a duce paharul la gură.

— Nadov şi Rikajev sunt de partea noastră – începu poetul numărătoarea.

— La fel şi Spolianski – îl completă Guguştiuc. Pensionarii de stat au fost întotdeauna loiali cauzei naţionale. Şi doctorul Minkus e băiat cumsecade, la fel şi veteranul nostru Pilotte...

— În sănătatea lui! – Goli fericit paharul cizmarul cel setos din fire.

— Îmi închipui ce-aveţi de gând să faceţi – se întoarse veleitarul de Guguştiuc către Hlavak şi îşi scoase vestonul, deoarece zăpuşeala devenise insuportabilă. V-aţi gândit să adunăm oamenii de încredere şi, la nevoie, să restabilim ordinea.

— Cam aşa ceva... – Spuse Hlavak şovăind.

— Ocnaşii sunt cu toţii de partea lor, ca să nu mai pomenesc de-o grămadă de soldaţi – interveni Troppauer.

— Cred că cel mai înţelept ar fi să le facem, pentru început, jocul, nu-i aşa? – Întrebă Guguştiuc.

— Ba da – îngăimă cizmarul. Numai că... Trebuie să fim prudenţi... Sănătate!

— Staţi liniştit – îl încuraja Harrincourt îmbrăcându-şi vestonul. Să mergem – îl îndemnă el pe Troppauer.

Se înclinară amândoi în faţa lui Hlavak şi porniră în căutarea lui Pilotte.

— E băiat isteţ, ce mai tura-vura – zise Troppauer când ajunseră în curte.

— Imaginează-ţi, prietene: un maior din serviciul secret... Da' lui Pencroft Laporter ăsta zău că i-aş trage una de să-i cadă ochii-n gură. Pe Spolianski nu trebuie să-l amestecăm în horă. Deocamdată îl menajez... Ce-ai păţit?

Poetul îşi netezea ţepii de pe maxilarul lui de gorilă.

— Ştiu că-ţi vine greu să te desparţi de ele – zise el într-un târziu, pironindu-şi privirea în pământ. Şi, totuşi, te rog, dă-mi înapoi operele pe care ţi le-am încredinţat spre păstrare...

Guguştiuc tăcu. Uf, cum să-i dea vestea cea nemiloasă?

— Amice – începu el distrus. Fii tare...

— Doamne sfinte!

— Pusesem poeziile într-o punguţă cerată şi mi le-au furat pe toate.

Tăcură. Poetului îi scăpă un suspin. Guguştiuc încercă să-l consoleze.

— Şi mie mi s-a furat portofelul cu cincisprezece mii de franci.

— Ehei, ce contează banii! Poeziile mele... le-a vrut nenorocitul ăla. Ştiu foarte bine că pentru ele au şi vrut să mă omoare... Ooof...

Din colţul ochilor i se prelinse o lacrimă. Mergeau tăcuţi unul lângă altul. Urcară în dormitor, unde îl găsiră pe Pilotte dezbrăcat la pielea goală. Până şi el, veteranul, suporta cu greu arşiţa.

— Ascultă, moşule – îl aborda Guguştiuc. Uite care-i treaba sunt câteva javre care vor să facă urât. Nu ştiu cum vezi tu chestiile astea, dar eu, până şi-n locul ăsta uitat de Dumnezeu, îţi spun răspicat că n-am de gând să trădez Franţa. Tu ce zici?

Pilotte rămase o vreme pe gânduri.

— De fapt ce vreţi? Dacă-i rost de-o bătaie, puteţi conta pe mine, dar de pârât nu pârăsc pe nimeni.

— Nici nu vrem una ca asta – îl linişti Guguştiuc.

— Vrem doar să ne batem – îl asigură şi

poetul visător, lingându-şi buzele.

Plecară apoi să-l caute pe Spolianski, care în ziua aceea tocmai ieşise din spital.

— Uite cum stau lucrurile – îi explică Guguştiuc – mata eşti un om de stat care ştie ce înseamnă loialitatea faţă de patrie. Ai ajunge de râsul breslei, dacă te-ai dovedi vreodată nedemn de portul cravatei negre şi al melonului.

— Domnilor – declară Spolianski plin de nobleţe – vă puteţi bizui pe mine. Am fost şi rămân un slujitor credincios al statului. Câţi ticăloşi n-am spânzurat la viaţa mea, şi pe toţi numai şi numai în slujba patriei.

— Şi ne-ai dovedit că ştii să fii, la nevoie, şi un soldat de nădejde – nu conteni Guguştiuc cu laudele.

Minkus, Nadov şi Rikajev, vindecaţi după primul acces de febră, li se alăturară fără rezerve, aflând că Hlavak e maior în serviciul secret şi le dă de veste că sunt pe cale să sosească efective speciale, de reprimare a revoltei. Hlavak începu să fie privit cu alţi ochi şi câţiva îi făcură şi cinste cu câte un litru de vin. Cizmarul habar n-avea de unde i se trage popularitatea aceasta neaşteptată, dar se împacă eu situaţia, fiindcă oricum îi plăcea să tragă la măsea.

— Hai să mergem la popotă – propuse

Guguştiuc, văzând că au reuşit să adune deja câţiva oameni şi că Troppauer e din cale-afară de abătut că i s-au pierdut poeziile. O să-ţi cânt câteva cântece nostime.

Poetul rămase însă trist şi în răstimpuri scotea câte un oftat sonor.

— Mi-au furat cele mai frumoase poezii. Printre ele şi poemul meu epic „Mâine porneşte compania la antrenamentul de luptă corp la corp. De Homer Troppauer.” Ştiu că ăsta-ţi plăcea şi ţie toarte mult.

Se aşezară la o masă din colţ. Ospătarul le aduse vin şi Guguştiuc băgă mâna în buzunar, să scoată muzicuţa.

Încremeni.

În locul muzicuţei, se trezi în mână cu portofelul lui Grison, cu legitimaţia de ofiţer al serviciului secret, cu cei cincisprezece mii de franci, blocnotesul şi articolul decupat din ziar...

Rămase năuc, nevenindu-i să-şi creadă ochilor: Ce-i cu ăsta? – Îl întrebă Troppauer.

— Ăsta a fost... În punguţa de care-ţi ziceam. Aia care a dispărut din seiful comandantului... Şi-acum, l-am găsit în buzunar!

— Versurile mele! Zici c-au fost la un loc! – Exclamă celălalt cu înfrigurare. Caută-te bine în buzunar.

Zadarnic îşi întoarse Guguştiuc buzunarele pe dos. Poeziile dispăruseră.

— Nu-s... – Îngăimă el. Mi-au dat înapoi totul... până şi cei cincisprezece mii de franci...

— Putea să-mi dea prin cap – zise poetul cu năduf – ştia banditul ce vrea. Nu era fraier să se mulţumească cu cinşpe mii de franci, când a avut bafta să şparlească poemele originale ale lui Troppauer.

Buzele începură să-i tremure mărunt şi ochii bovini, cenuşii i se umeziră din nou.

2

Guguştiuc se sculă ameninţător, E-e! Păi toate astea nu i le putuse pune în buzunar decât arabul ăla mucos, care se tot învârtise pe lângă vestonul lui atunci când şi-l scosese de căldură. Dar unde o fi tipul?

Îl lăsă pe Troppauer la masă şi ieşi fără o vorbă. Ocoli tejgheaua şi porni spre bucătărie. Acolo nu era nici ţipenie de om. Trecu prin bucătărie şi ajunse într-o grădină împrejmuită cu un gărduţ de piatră, locul unde se şterg vasele, se curăţă cartofii şi se aruncă lăturile.

Aha, uite-l! Băiatul şedea şi lustruia o pereche de pantofi.

Îl luă de ceafă.

— Dă pe gură tot ce ştii, drace, că de nu, îţi sucesc gâtul! Cum au ajuns lucrurile mele la tine?

— Spun totul... dar dă-mi drumul... domnule. Dar de cum slăbi strânsoarea, băiatul i se smulse din mâini şi o rupse la fugă pe poteca îngustă ce ducea spre clădirea popotei. Guguştiuc îl prinse de încheietura mâinii. Mâinile le rămaseră încleştate între tăblia şi tocul uşii. Puştiul se smuci din nou şi se repezi în camera unde locuia şeful popotei. Guguştiuc se opinti cu umărul în uşă şi zăvorul cedă rapid, aşa că se trezi în odaie.

Se pomeni cu un revolver din acelea mari, de subofiţer, proptit în burtă; arma tremura în mâinile tinerelului.

— Dacă mai pui mâna pe mine, te-mpuşc! Privi uluit ochii ce-l fixau ameninţător, ferm.

Apoi se uită la mâinile tânărului oacheş. Rămase cu gura căscată. Acolo unde i se frecase de tocul uşii, una dintre mâini era albă ca laptele şi se vedea clar o aluniţă triunghiulară! Stafia! Ăsta nu-i un tânăr tuciuriu, ci o femeie albă! Se dădu înapoi speriat:

— Iartă-mă... n-am ştiut... că.

Arabul urmări privirea soldatului. Observă aluniţa de pe mână... O acoperi. Se lăsă o tăcere apăsătoare.

— Ce proastă am fost... – Zise ea cu tristeţe în glas. Trebuia să-mi fi dat seama că o să te prinzi cine ţi-a pus lucrurile la loc în buzunar...

— Ei, lăsaţi – dădu din mână Guguştiuc, făcând pe durul —, n-aţi aflat că între timp am devenit un detectiv a-ntâia? Vă rog! Spuneţi-mi şi mie cine sunteţi, să nu mor prost. Că in fantome nu cred în ruptul capului.

Femeia îşi cumpăni răspunsul.

— Magde Russel... Tatăl meu a fost exploratorul asasinat în chip josnic, iar mama mea a fost cea care mai târziu a devenit... doamna Bretail.

— Înţeleg... de-aia semănaţi atât de bine... şi aluniţa aia...

— Te rog... Deocamdată nu-ţi pot spune nimic. Multă vreme am crezut că dumneata... eşti un trădător. De pildă, atunci când ţi-am cerut ceasul... acolo, în oază. Mai ţii minte?

— Vag de tot... – Răspunse Guguştiuc indispus, pipăindu-şi cu un gest reflex ceafa.

— Ulterior, m-am convins prin altcineva că eşti... un om integru... cumsecade... şi...

Guguştiuc se apropie de ea cu ochii lucindu-i de emoţie şi o luă de mână:

— De mult îmi doream o discuţie ca asta de-acum... Pentru că trebuie să vă mărturisesc că...

— Nu... nu-mi spune nimic – îi tăie fata vorba, îmbujorându-se toată.

— Aaa, aveţi dreptate... ceasul, dacă doriţi.

— Nu-i nici o supărare. Dacă vrei, n-ai decât să-l păstrezi dar, te rog – adăugă ea sincer îngrijorată – fii cu ochii-n patru, că pentru el vor să te omoare...

— Dar n-o fac! – Exclamă Guguştiuc disperat.

Goarna anunţa stingerea în unitate:

— Când vă mai văd? – Întrebă el în pripă:

— Poate vom mai avea prilejul... Lasă asta în grija mea. Deocamdată sunt şi eu legată de mâini şi de picioare, dar îţi promit c-o să ne întâlnim in curând...

Nu i se putu împotrivi când el se aplecă şi-i sărută mâna. Dar se părea că nici n-are de gând.

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI PATRU

1

De la o vreme încoace soldaţii din garnizoană păreau cuprinşi de o nelinişte ciudată. Se adunau ici colo în bisericuţe şi şuşoteau cât era ziua de lungă. Zbirul de Kobienski începuse să se tragă de şireturi cu răcanii, pe când Latouret şi Battista erau, pe zi ce trece, văzuţi cu ochi din ce în ce mai răi.

Seara, Finley îl punea la curent pe Delahay cu rapoartele prezentate de subofiţeri. În momentele când maiorul se simţea un pic mai bine, ofiţerii se adunau în camera lui la o ceaşcă de ceai, fiindcă, până şi vlăguit de puteri, Delahay rămânea sufletul întregii garnizoane.

— Aşa-s de fiecare dată, neliniştiţi în anotimpul secetos – zise Delahay auzind din gura lui Finley rapoartele subofiţerilor. N-ar fi exclus să şi pună la cale vreo prostie mânaţi de furia provocată de starea vremii... dar la urma urmei... graţie robinetului de la conducta de apă... dacă-i lăsaţi să crape de sete o jumătate de zi, îi puneţi uşor cu botul pe labe...

— Nu credeţi – remarcă Gardone – că ar

putea deschide seiful cu forţa?

— N-au cum... – Răspunse Delahay oftând adânc. N-ar putea fi aruncat în aer... decât cu ecrazită... Tocmai din acest motiv nu avem explozivi în depozitul de muniţie.

Delahay puse capul pe pernă.

— Aici... succesul depinde... de felul în care aţi aplicat... de la caz la caz... severitatea neînduplecată... şi când aţi trecut cu vederea... câte o abatere... Trebuie să stăpâniţi această artă... Acum, lăsaţi-mă... să dorm...

Căzu pe spate, istovit de această replică lungă.

În biroul comandantului, ofiţerii erau aşteptaţi de un civil gras, ochelarist.

— Sunt doctorul Borden. Am sosit din Tombouctou cu un transport special, expediat de Crucea Roşie. Misiunea nigeriana a primit permisiunea să supună deţinuţii unui control medical.

Gardone verifică actele necunoscutului. Erau acte în regulă, eliberate pe numele doctorului Borden şi ale însoţitorilor săi, trimişi în ţinutul Nigerului pentru prelevarea unor probe de sânge cu ajutorul cărora să fie ţinută sub control răspândirea bolii somnului.

— Câţi sunteţi? – Întrebă căpitanul pe un ton

rigid.

— Trei. Ne-am lăsat camioneta cu şenile în afara garnizoanei. Am venit împreună cu doi infirmieri. Acum trei luni am mai fost pe-aici şi deţinuţii ne-au primit cu braţele deschise, fiindcă le-am împărţit o seamă de lucruri folositoare.

Gardone iscăli documentul şi dădu ordin ca misionarii Crucii Roşii să fie însoţiţi de corvée.

Doctorul Borden se-ntoarse la maşină şi urcă la volan. În cabină mai erau doi bărbaţi.

— Totul e-n ordine – le spuse el confraţilor săi.

Cei doi erau Macquart şi Lorsakoff. Maşina transporta patru-cinci caiete uriaşe cu o cruce roşie pe ele.

Fiecare din ele era plin-ochi cu ecrazită.

A doua zi dimineaţa Spolianski îl luă pe Guguştiuc deoparte:

— O să-nceapă azi după-amiază, după schimbul al doilea la corvée! Se pare că deţinuţii au intrat în posesia unui transport de arme şi explozivi. Or să arunce în aer conducta de apă. Corvée-ul o să pactizeze cu ei. Kobienski e de partea lor.

— Jigodia.

— Şi nu numai el. Practic, toţi. Soldaţii. Majoritatea sunt în stare de orice, s-au săturat

până-n gât de inactivitate, de monotonia şi zăduful ăsta sufocant şi n-ar pregeta să meargă la pieire, numai şi numai ca să nu mai lâncezească. Ştiu treburile astea pentru că într-o vreme m-am ocupat cu psihologia.

— Bravo ţie... Deci, nu crezi c-ar fi cazul să-l alertăm pe Finley... sau mai ştiu eu?... – Reflectă Guguştiuc.

— După părerea mea, acum, e prea târziu. Oamenii sunt porniţi rău de tot. N-a trebuit dusă multă muncă de lămurire ca să fie aţâţaţi. Evenimentele se vor derula vertiginos, luând amploare, ca bulgarele de zăpadă care declanşează avalanşa. Chestia asta o ştiu dintr-un roman.

— Noi o să facem tot ce este omeneşte posibil. Mai întâi o să ţinem un consiliu de război. Evenimentele din cursul după-amiezii ne vor găsi pregătiţi!

Guguştiuc porni să-l caute pe Hlavak şi îl convocă la consiliu şi pe Troppauer.

Erau in ultima decadă a anotimpului secetos, în care presiunea atmosferică devenea insuportabilă. Aerul se pogora asupra oamenilor cu o greutate aproape palpabilă, oasele se tensionau lăuntric şi curenţii de aer de la miazăzi îi scoteau din minţi pe soldaţii cantonaţi în

garnizoană.

La amiază locotenentul Hilliers se prezentă la biroul comandantului, însoţit de un ocnaş Barbizon. La ordinul locotenentului, corvée-ul îi îngăduise să treacă prin filtrul gardienilor cu o uriaşă geantă cu instrumente topografice. Hilliers alergase apoi cu sufletul la gură la căpitanul Gardone.

— Omul acesta e Barbizon. A fost infiltrat de serviciul secret în rândurile deţinuţilor – zise el, arătându-i certificatul pe care-l avea de la Barbizon.

Documentul atesta faptul că, în urma unei fapte patriotice, fusese graţiat şi. Apoi recrutat de serviciul secret. Ulterior fusese infiltrat printre ocnaşii din Aut-Taurirt, pentru a culege informaţii privitoare la activităţile sau intenţiile criminale ale acestora.

— Ei? – Îl întrebă Gardone după ce studie înscrisul. Ai ceva de raportat?

— Oho – făcu banditul. Azi va izbucni revolta. Nişte organizatori abili s-au infiltrat printre deţinuţi sub acoperirea de trimişi ai Crucii Roşii. Aceştia au adus si ecrazită.

Gardone se făcu galben ca ceara.

— Declanşarea acestei revolte nu mai poate fi zădărnicită nicicum – urmă Barbizon. A fost

minuţios plănuită încă de la Oran. Respectivii au oameni de-ai lor şi-n trupele auxiliare şi-n corvée printre goumiers şi printre puşcăriaşi, ba chiar aş putea zice că au de partea lor marea majoritate a acestor efective. Cred că oamenii de bună credinţa din rândurile lor nu mai ajung nici măcar de-o patrulă. Cel mai periculos lucru îl constituie ecrazita. Dacă vor arunca în aer conducta undeva dincoace de lizieră, unde se bifurcă spre tabăra de muncă, s-a zis cu noi, rămânem fără apă. Şi-n plus, şeful unui trib din junglă a venit de mai multe ori printre ocnaşi, instigându-i, spunându-le că tribul Sokoto va traversa Nigerul şi, dacă or să cucerească fortul, negrii Sokoto îi vor ajuta să ajungă în Guineea Britanică printr-o trecătoare secretă.

Gardone îşi frecă bărbia, cuprins de o paloare subită. Situaţia părea mai mult decât disperată. Finley scoase capul pe uşă.

— Battista!

La apariţia caporalului italian, îi ordonă:

— Latouret să ia măsuri să fie instalate aici. Sus, patru mitraliere; să aducă şi vreo douăzeci de benzi de cartuşe.

Italianul ieşi grăbit.

— Diseară, la un semnal luminos dinainte stabilit, deţinuţii vor pactiza cu corvée-ul, vor

pătrunde în garnizoană şi-i vor lichida fără prea multe discuţii pe cei ce le vor opune rezistenţă...

— Hilliers – interveni Finley – fii tu aşa de bun şi coboară în curte, dă ordin să se-ncuie poarta garnizoanei şi Latouret să instaleze arme automate pe metereze, ţie şi lui Barbizon să nu vă pese de nimic din ce-o să se-ntâmple aici, în incintă, vă rog doar să fiţi cu ochii-n patru şi, dacă soldaţii din corvée se vor înapoia în garnizoană cu ocnaşii, o să-i luăm la secerat! Poate că, aşa o s-o scoatem cumva la capăt.

Hilliers şi Barbizon porniră în grabă. Gardone şedea neputincios pe scaun. Frica de moarte îi prinsese inima într-o menghină ca de gheaţă.

— Dar dacă ştiau de toate astea – spuse el într-un târziu cu glasul pierit – de ce nu ne-au prevenit din timp? Să putem cere ajutor... Într-o săptămână ar putea fi aici... spahii din Tombouctou.

— Cred că revolta asta a fost anume lăsată să se coacă – răspunse Finley. Avem printre noi câţiva agenţi secreţi care mergând pe urmele negrilor Sokoto, vor să descopere trecătoarea lui Russel.

Tăcură. Battista se întoarse cu bandulierele. Le aruncă pe jos. Părea calm şi, totuşi, era o

privelişte înfricoşătoare să-l vezi rânduind centurile pe care se înşirau cartuşele.

2

Guguştiuc ţinea ultimul mare sfat de război împreună cu, Hlavak şi Troppauer. La un pahar de vin, fireşte, ca să pară o distracţie nevinovată.

— Putem conta pe şaisprezece oameni – zise Guguştiuc. Ne-au abordat şi pe noi, să ne dăm cu ei. Le-am dat un răspuns ambiguu. Ce-avem de făcut acum?

— Păi... – Făcu cizmarul după o lungă ezitare – în primul rând, poate... ar trebui să ştim... ce au de gând,... Da? Ce pot face şaişpe oameni... contra atâtora... Sincer vorbind... eu, zău, nu ştiu...

El nu ştia nici de ce trebuie înăbuşită revolta. Dar cine-ar îndrăzni să contrazică doi nebuni?

— Azi după-amiază corvée-ul o să se-ntoarcă deja cu ocnaşii. Vor primi un semnal de-aici, din garnizoană – spuse Troppauer.

Pencroft intră şi-i privi sfidător.

— Ce şuşotiţi acolo? – Îi. Întrebă pe un ton provocator. Ascultă, Harrincourt! Cel mai înţelept, din partea ta, ar fi să pricepi că degeaba te-ai

ostenit până aici. Înţelegi ce vreau să spun! Nu trebuie să priceapă şi alţii. Păcat de un om aşa de isteţ. Pentru că de-acuma degeaba mai şuşoteşti. Înţelegi?

— Mă, Pencroft, eu unul am o presimţire – răspunse Guguştiuc voios. Noi doi o să ne luăm la bătaie dintr-o clipă-n alta. Eşti un tip dat naibii de puternic şi boxezi impecabil. Mă bucur ori de câte ori am ocazia să las fără dinţi în gură pe câte unul ca tine.

Pencroft îl măsură din priviri cu un zâmbet batjocoritor şi ieşi.

— Să mă anunţi când o fi să-l iei la pocealã, că vreau să-i trag şi eu câteva – îl rugă poetul pe Guguştiuc.

— Mai daţi-ne o indicaţie – i se adresă acesta lui Hlavak. Ce să facem dacă se-ncinge hora?

— Ştiţi... nu-mi place să... dau sfaturi – răspunse cizmarul căznit, întrebându-se în sinea lui ce-or avea ăştia doi cu el, că doar n-are nici un chef să se pună rău cu atâţia complotişti. Poate că cel mai bine ar fi... – Gemu el într-un târziu – să aducem din pivniţă... romul şi ţuica... Că... Şi-aşa, în magazie sunt băuturi gârlă...

Guguştiuc sări în sus:

— Genial! Trăsnet!...

Soldaţii aşezaţi ceva mai departe de masa lor îl priviră miraţi, aşa că vorbi cu glas coborât:

— Vă mulţumim. Aţi avut o idee fantastică. Da... romul!

Of, de-aş şti şi eu de ce se bucură atâta – îşi zise Hlavak în sinea lui. Dacă se lasă cu o răscoală, oricum or să ne împuşte pe toţi, până la ultimul, aşa că măcar se vor îmbăta înainte de moarte, logic, nu? Dar de ce genial?

— Înţelegi? – Îl întrebă Guguştiuc pe Troppauer când ajunseră în curte. E o idee a-ntâia. Dacă începe caterinca, spargem magazia. Cei din garnizoană se vor îmbăta ca ultimii oameni, pe când noi n-o să bem strop de rom...

— Am putea lua la bord, eventual, o duşcă-două – propuse poetul. Că dacă tot...

— Nu! Noi rămânem treji – i-o reteză Guguştiuc.

Se despărţiră. N-o mai văzuse pe fată de patru zile.

La amiază găsise un bileţel pe masă, lângă farfuria lui. Nu scria decât „Te aştept la ora cinci.”

Tocmai se făcuse ora cinci. Ocoli grăbit popota. Când ajunse în spate, o uşă se deschise discret şi se arătă Magde.

Guguştiuc zâmbi fericit. În locul mucosului de arab fu întâmpinat de stafia albă în ţinută de

călărie. De frumoasa fată cu ochi trişti, care-i cântase în deşert.

— Nu putem rămâne mult timp împreună – vorbi Magde Russel. Şi-aşa ne expunem unui risc inadmisibil.

Guguştiuc îi sărută mai întâi mâna.

— Puteţi fi liniştită. Aveţi încredere în mine.

— Ai grijă, că aici se pune la cale o revoltă...

— Ştiu totul – răspunse Guguştiuc surâzător. Acum pot să-ţi spun totul – urmă el renunţând la pronumele de politeţe. Hlavak nu-i cizmar, ci maior francez. Cu ajutorul lui o să-i batem la fund pe complotişti.

Magde îl luă de mână, neştiind dacă să râdă sau să plângă:

— Te implor, pentru Dumnezeu, nu fii nesăbuit eşti aşa de copilăros, de fluşturatic, de nesocotit...

— Te-nşeli – răspunse el, surâzând plin de sine. S-au dus vremurile alea. Acum, mai bine mi-ai povesti câte ceva despre dumneata...

— Ai aflat deja că sunt fiica lui Russel. Săracu' tata a fost un om tiranic, cu nervii la pământ. Sufletist, genial, dar de o impulsivitate fără seamăn. Din cauza lui a trebuit să plec de-acasă la vârsta de numai şaisprezece ani. N-aveam loc unul de altul. Am păşit pe urmele

mamei, am ajuns şi eu actriţă... A urmat tragedia... Tata a dispărut fără urmă... Astăzi ştiu că, de fapt, a fost asasinat. Mamei i s-a atribuit, în înscenarea care a urmat, rolul de soţie infidelă a celui de-al doilea bărbat al ei, doctorul Bretail. Îl iubea de mulţi ani pe Bretail şi a avut mult de suferit lângă tata, dar a rămas întotdeauna o femeie cinstită, castă. De-aceea mi-am şi făcut un ţel din descoperirea adevărului. Mi-am asumat această luptă atât de grea, tocmai din cauza onoarei pe nedrept întinate a mamei mele. Dar de tragedia ei se lega inevitabil şi marea descoperire a tatii. În toate strădaniile mele n-am avut pe nimeni alături de mine, în afara unui vechi servitor, a unui mulatru care mă însoţise atunci când plecasem din casa părintească. Mahmud este cel pe care l-ai văzut o dată în postura de valet şi, o dată în ipostaza de magician, cel care vi s-a arătat la Murzuk cu vipera. Şi eu am făcut treabă bună, am experienţa scenei şi mă pricep la machiaj. I-am urmărit pe supravieţuitorii expediţiei organizate de tata. Ştiam că vinovatul se află printre ei. Ca să pot circula în voie la mahala, unde o europeancă nu poate trece nicicum neobservată, am îmbrăcat un burnus, mi-am colorat pielea şi, ca să nu fiu recunoscută, am optat pentru o mască bărbătească... Dacă-ţi mai

aminteşti de bătrânul cafegiu din Oran, de pe Avenue Magenta...

Guguştiuc făcu ochii cât cepele.

— Ce face?... Dumneata?... Ai fost un moşneag urât?... Ţi-ai lipit barbă?... Hopa! Asta era! Păi de-aia nu te-am văzut intrând în casa de unde ieşiseşi! Tu şezuseşi acolo... Cu barbă! Şi până mi-am cusut nasturele... te-ai îmbrăcat în femeie si ai ieşit... Iar eu te-am urmărit şi nu înţelegeam... Dumneata ai fost cafegiul din Oran!

— Şi tot eu am fost şi Abu el Kebir, moşneagul sfrijit, cu ochii congestionaţi şi barba lungă până la brâu, cu glasul ăla cârâit...

Guguştiuc rămase cu gura căscată.

— N-nu te s-supăra – zise el bâlbâindu-se – dumneata m-ai salvat de la moarte! N-ajunge un sărut să îmi exprim toată recunoştinţa...

— Acuma, las-o baltă cu exprimarea recunoştinţei. Mahmud m-a însoţit peste tot unde a fost nevoie, deghizat şi în îmblânzitor de şerpi. Când şi-a dat seama că i s-a furat vipera şi că ţi-a dispărut şi dumitale cămaşa, te-a prevenit, să fii prudent, deşi era convins că tu eşti trădătorul, însă eu... atunci, deja... deja... Ei, deja mă gândeam că s-ar putea să mă-nşel. Şi de-aceea te-am şi udat cu kmihra... – Îşi termină ea fraza şi sări într-o parte. Nu, lasă acum recunoştinţa...

Deci, asta a fost...

— Şi ceasul de mână?...

— Acest ceas... ascunde schiţa trecătorii, dar nu s-a găsit nimeni care să dezlege enigma ceasului.

Tăcură amândoi. Guguştiuc o luă de mână. De data asta, Magde nu se mai feri.

— N-ar fi bine să ne mai uităm o dată la ceasul ăsta? – Întrebă soldatul. Poate ne vine vreo idee...

- Stai! Mi-am adus aminte! Săracu' Piciu' mi-a mâzgălit câteva cuvinte înainte de-a muri.

Găsi într-unui din buzunarele vestonului bucata de hârtie pe care-o scrisese tânărul. Pur şi simplu uitase de ea. Femeia i-o smulse din mână şi citi pe nerăsuflate: „Suntem urmăriţi. Dacă o să vrei să ştii cât e ceasul, potriveşte orarul şi minutarul la lumina soarelui. La miezul nopţii îţi va arăta ora exactă"...

— Cum Dumnezeu poţi fi aşa hăbăuc. – Şopti fata cu glasul sugrumat de emoţie. Treaba asta are o însemnătate extraordinară... Ar fi trebuit s-o ştiu de mult!

Se apropie cu ceasul de fereastră şi-i deschise capacul. Razele soarelui cădeau pe cadranul crăpat în tot locul. Fata învârti de rotiţă... Doar doar o să se deschidă vreun compartiment

ascuns... Câteva minute. Încercară tot felul de trucuri... zadarnic.

— Am o idee! – Exclamă Guguştiuc. Indicaţia zicea că “La miezul nopţii îţi va arăta ora exactă:...” la potriveşte-l să arate fix ora douăsprezece. Ăsta-i miezul nopţii.

— Se prea poate...

Fata învârti limbile într-un iureş. Când amândouă se suprapuseră pe numărul doisprezece, aşteptă si se-ntâmple o minune. Nimic. Îi înapoie ceasul suspinând.

— Ia-l... Şi te rog – urmă ea, în timp ce Guguştiuc îşi petrecea cureaua peste încheietura mâinii te rog mult de tot... ai grijă de tine, că...

— Ei! Ce se-ntâmplă aici? – Dădu buzna Pencroft. Ia te uită! Începe să devină interesant.

Guguştiuc se întoarse indispus spre fată:

— Iartă-mă, Magde, îmi pare rău, dar sunt nevoit să-i trag acestui domn o bătaie soră cu moartea... deşi nu se cuvine să faci una ca asta în prezenţa unei doamne.

Şi cum Pencroft se apropiase de el ameninţător, îi trase un pumn de-l proiectă cu capul în şifonier; ţeasta trecu prin uşa mobilei de trei parale şi soldatul ateriza într-o căpiţă de boarfe.

Sări pe dată în picioare şi se năpusti la

Guguştiuc. Schimbară patru-cinci pumni zdraveni şi Guguştiuc îşi dădu seama că, de data asta, are un adversar pe măsura lui. La fiecare pumn al lui Pencroft avea senzaţia că-i dă cineva cu un baros în cap.

Magde se retrase înspăimântată într-un colţ şi îşi muşca pumnii, să nu-i scape vreun ţipăt.

Se izbeau cu o furie oarbă. Guguştiuc încasă un pumn în bărbie. Se clătină pe picioare, făcu câţiva paşi înapoi şi se repezi cu capul în burta lui Pencroft, apoi sări şi el şi începu să-i cărăbănească pumni în faţă. Deodată sclipi lama unei baionete... Magdei îi scăpă un ţipăt înăbuşit. Guguştiuc sări înapoi, dar prea târziu... Pencroft împunse. Guguştiuc îl înşfacă de încheietură. Se încăierară... Dacă americanul îşi smulgea mâna din strânsoarea lui Guguştiuc, se zicea cu el... Guguştiuc îi trase gangsterului un upercut de stânga în figură... Acesta se retrase câţiva paşi năucit. Acelaşi pumn se abătu din nou asupra lui, urmat de un şut... Pencroft începea să se clatine şi mâna care ţinea baioneta tot nu reuşise să şi-o elibereze. Stânga lui Guguştiuc începu să-l toace cu calmul şi precizia unui piston... peste nas, peste gură sau peste bărbie, iar şi iar... şi Pencroft se prăbuşeşte la pământ... Un şut... Gata, nu mai mişcă... Guguştiuc se-ntoarse gâfâind către fată:

— Cred că pentru moment acest diferend e aplanat – spuse el... Acum, în primul rând, să ne legăm omul cobză şi să-l punem deoparte pe perioada critică... N-o să-i strice...

Nu-şi termină bine vorba, că se şi apucă să smulgă sfoara de pe un pachet de alimente, apoi îi legă lui Pencroft strâns mâinile şi picioarele, îi îndesă o batistă în gură şi-l rostogoli sub pat.

— S-a rezolvat. Putem pleca. O să-l trimit aici şi pe Troppauer, că s-a abonat şi el la câteva şuturi... – Zise el, observând abia acum că fata se străduieşte din răsputeri să-şi învingă greaţa. Sper că nu te-a tulburat prea mult hârjoana asta!

— Să nu crezi că sunt slabă de înger. Dar am trecut prin atâtea încercări şi mai e şi clima asta... Până şi mie mi se pare cumplită... Deşi am crescut aici, în Africa.

— Chiar şi aşa, s-au adunat prea multe pentru o femeie. Şi-acum, rogu-te, o să mă asculţi frumuşel şi pe timpul revoltei o să te culci cumincioară, să te odihneşti...

— Ai înnebunit? – Îl întreabă fata uimită, căci Guguştiuc vorbea despre complot ca şi cum n-ar fi fost decât un incident nesemnificativ. Poate că or să ne măcelărească pe toţi şi...

— Hai, lasă... – Dădu el din mână surâzător, în timp ce-şi aranja un pic ţinuta – o să rezolvăm

noi şi chestiunea asta în doi timpi şi trei mişcări... Nu-nţeleg de ce face lumea din ţânţar armăsar... Găsim noi o şmecherie cu care să-i ducem de nas pe complotişti. Nici nu-s băieţi răi, dar s-au găsit câţiva pungaşi care le-au împuiat capul cu tot felul de prostii. Ăstora o să le pocim puţin mutra şi gata... Poate că nici n-o să mai aibă loc revolta... Şi te rog, dacă o fi să nu ne mai vedem niciodată...

— Spune-mi şi mie... De ce ţii morţiş să mori. Dacă întrebarea ţi se pare prea indiscretă, să nu-mi răspunzi.

Guguştiuc se posomori. Uitase cu totul de treaba asta... Deşi cei zece mii de dolari ar fi bineveniţi acasă... Dar de-acum îi e totuna.

— Mademoiselle Russel... Nenorocirea e că trec printr-un moment în care sunt nevoit să-mi pun mintea la contribuţie. Până acum am fost tot o veselie. Nu era în joc decât viaţa mea. Lucrurile s-au schimbat. Trebuie să fac în aşa fel încât să-mi păstrez nepătată onoarea de militar. Aici e buba. În caz că aş fi murit, o companie de asigurări ar fi avut grijă de mama şi surioara mea. Îţi spun un singur lucru dacă mi s-a mai întâmplat, când şi când, să-mi doresc să rămân în viaţă şi să dau la o parte gândul morţii, asta s-a datorat doar momentelor în care persoana ta răposată, dar

atât de drăgălaşă a binevoit să mă-nsoţească prin deşert. Presupun că m-am îndrăgostit până-n vârful urechilor...

Tăcură. În jurul lor era o arşiţă de cuptor şi un arab din trupele auxiliare campate în tabăra din apropiere cânta o melodie guturală, dezarticulată. Roiurile de muşte uriaşe bâzâiau în tot locul. Africa se dovedea sinistră, necruţătoare în acest pustiu dogoritor, lipsit de viaţă... Şi totuşi, privindu-se câteva clipe, găsiră resurse să-şi zâmbească unul altuia şi Guguştiuc o strânse pe Magde în braţe...

— Dacă ai dezlega enigma ceasului, ai putea deveni foarte bogat... – Îi şopti fata cuibărindu-se la pieptul lui. Te-ai putea alege uşor de tot cu un milion de franci... Are, practic, o valoare inestimabilă... Harta lui Russel preţuieşte atât cât va cere cel ce-o va găsi. Dacă i-ai descoperi secretul...

— Ceasul îţi aparţine de drept, e moştenirea dumitale... Chiar dacă i-aş dezlega enigma... Nu-ţi închipui... că aş putea accepta banii dumitale? Cel mult... – Bâigui el tulburat – dacă i-am împărţi... Dar, chiar şi aşa, numai dacă întreaga sumă... ar fi a amândurora... Vreau să zic, dacă ar rămâne în familie...

Magde îşi puse capul pe umărul lui şi el o

mângâie încetişor. Rămaseră nemişcaţi. Amândoi se gândeau că probabil vând blana ursului din pădure: enigma ceasului rămâne de nedezlegat. Sub pat se auzi un trosnet; Pencroft începea să-şi vină în fire, dar nu putea să-şi mişte nici măcar un deget... Din grădină se auzi cum cineva goleşte o copaie cu apă. Rămaseră ochi în ochi.

Liniştea sufocantă a după-amiezii fu sfâşiată de pocnetul reverberat al unei împuşcături.

— începe meciul! Deghizează-te în puştiul ăla arab şi n-o să păţeşti nimic... Trebuie să alerg.

— Dar... ‘

O mai îmbrăţişa o dată pe fată, o sărută şi îşi luă picioarele la spinare.

3

Battista şi Latouret urcară cu mitralierele în biroul comandantului. Battista intră primul şi aruncă urmele pe jos.

— N-au rămas oameni de încredere.

Sosi apoi şi Latouret. El găsise un soldat de încredere. Lucru şi mai întristător: era ajutat de un singur răcan – imbecilul de Cretă. Din toată garnizoana, nu se putea bizui decât pe un singur om: pe un arierat mintal. Îşi aruncă mitraliera rânjind şi luă poziţia de drepţi. Ochii i se învârteau

în cap aiurea de tot şi cele două riduri adânci din colţurile gurii îl făceau să semene cu o mască de clovn.

Singurul soldat din Aut-Taurirt bun la ceva. Rânjea şi gâfâia.

De-acum situaţia era clară. Finley i se adresă compătimitor ultimului soldat loial:

— Vezi, băiete, că lângă uşă e o bancă, aşează-te şi tu acolo şi aprinde-ţi o ţigară.

— Permiteţi să raportez: ce să aprind?

— O ţigară.

— Raportez ce fel de ţigară? Că soldatul n-are ţigară la el.

În ciuda situaţiei tragice, pe Finley îl pufni râsul, îi dădu o ţigară lui Cretă.

— Ia, băiete, puşca aia cu baionetă de pe perete. Nu-i nevoie să stai în post. Aşează-te frumos colea şi, dacă cineva vrea să intre fără permisiunea noastră, poţi să-l împuşti liniştit. Ai înţeles?

— Aproximativ...

Se îndepărtă rânjind semeţ ultimul soldat demn de încredere din Aut-Taurirt tembelul de Creta!

— N-am putea încerca... să-i arestăm... pe capii conspiraţiei... să-i adunăm... să-i împiedicăm să... — Bolborosi Gardone aprinzându-şi ţigara cu

mâini tremurânde.

Răsună o împuşcătură.

— Prea târziu – spuse Finley.

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI CINCI

1

Gornistul alergă să sune alarma, dar ceilalţi îi smulseră goarna din mână.

— Nu-i nevoie! Las-o dracului! Ne-a ajuns cuţitul la os!

Adrogopoulos, luptătorul grec şi Benid Tongut, jandarmul, erau principalii complici ai lui Hildebrandt şi acum adunaseră în curte grosul soldaţilor nemulţumiţi, prinzându-i la mijloc pe cei ce se repeziseră pe platou la auzul împuşcăturii.

Cu toţii deznădăjduiţi, epuizaţi, surmenaţi, în marea lor majoritate bolnavi... Se făcuse de-acum ora şase şi dogoarea deşertului se năpustea asupra lor într-o ultimă trombă.

Hildebrandt se urcă în picioare pe-o bancă – Oameni buni! Ne-am săturat până-n gât de Sahara! Nu vrem să ne lăsăm ciolanele în deşert! Ne vom ridica la luptă alături de deţinuţi, care, ca şi noi, sunt aici condamnaţi la pieire! Curând o să primim ajutorul tribului Sokoto, care-şi va trimite încoace războinicii şi ne vor înlesni, printr-o trecătoare secretă, drumul spre teritoriile engleze, unde vom fi în libertate. Atâta vrem, nimic mai mult! Mântuitorilor noştri din tribul Sokoto trebuie

să le dăm nişte garanţii. De aceea, vom ocupa fortăreaţa, ca să nu se tragă asupra noastră dinspre garnizoană.

N-o să facem nimănui nimic. Dacă vor, pot pleca şi ofiţerii. Împreună cu noi sau de capul lor, după cum le e voia. Dar, dacă ne vor opune rezistenţă, o să-i împuşcăm până la ultimul. Nu ne temem de lipsa de apă. Până diseară vom rezolva şi această chestiune. Diseară o să avem ecrazită, să putem arunca în aer seiful cu volantul de la conducta de apă. Dar, de va fi nevoie să se ajungă până aici, dacă n-o să ni se dea de bună voie cifrul seifului, or să piară toţi cei care nu-s alături de noi! Până atunci vom fi disciplinaţi, nu ne vom atinge de nimeni...

Privi neliniştit în jur, căutându-l pe Pencroft, însă nu-l vedea apărând de nicăieri. Unde naiba o fi?

— O să urc în biroul comandantului. O să stau de vorbă cu domnii ofiţeri. Poate că discuţia n-o să ţină mult. Aşteptaţi-mă în ordine, aveţi răbdare până cobor. Nu vrem să curgă sânge, nu vrem distrugeri, vrem doar să scăpăm de iadul acesta!

— Aşa-i, aşa-i! – Vui gloata.

— Jandarmii sunt tot cu noi! Au fost doar trei care n-au vrut să treacă de partea noastră.

Benid Tongut, namila de plutonier, se afla printre răsculaţi. Câţiva soldaţi îl bătură pe umăr. Barbizon îşi frecă palmele satisfăcut, sus pe metereze.

— Până mă-ntorc, menţineţi calmul şi ordinea. Dacă nu m-am întors până-ntr-o oră, înseamnă că mi-au luat cei de sus zilele. În acest caz, să nu cruţaţi pe nimenea! – Îşi încheie Hildebrant cuvântarea şi porni cu paşi hotărâţi către clădirea principală, în uralele frenetice ale camarazilor.

... Dar unde era Guguştiuc? Unde erau Latouret, Battista şi ceilalţi?

Când răsunase împuşcătura, Latouret şi Battista erau în casa scării care ducea spre biroul comandantului. Plutonierul puse mâna pe revolver. Battista îl imită. În acest moment cineva le sări în spate şi le smuci armele din mână. Se treziră dezarmaţi de Guguştiuc, Troppauer, Spolianski, şi Nadov.

— Legaţi-i! – Porunci Guguştiuc. Dă-i bătaie, Spolianski.

Polonezul scoase o funie şi se-ntoarse spre plutonierul care suduia neputincios:

— Permiteţi... – Zise el politicos, legându-l strâns, cu o rutină firească la el, Se-ntoarse apoi spre Battista şi-i întrebă de parcă l-ar fi invitat la

dans:

— Îmi daţi voie?

Nu aşteptă însă încuviinţarea acestuia, ci îl legă şi pe el fedeleş. Îi duseră pe amândoi în spălătorie.

— Fii calm, bătrâne Latouret – îl îndemnă Guguştiuc – n-o să păţeşti nimic, că sunt băiat bun şi o să am grijă de domniile voastre, nu trebuie să vă depozităm decât pentru scurt timp.

— Ştii, Harrincourt – spuse dispreţuitor plutonierul – până acum te-am crezut doar indisciplinat şi fudul. Mi-a fost şi milă de tine, când te-au legat en crapaudine, dar acum văd că eşti un trădător ordinar, de cea mai joasă speţă, un crăcănat şi un poltron şi-mi pare rău dacă s-a întâmplat vreodată să-ţi zic o vorbă de bine.

— Nu mai bodogăni atâta, bătrâne. Am observat şi eu că-ţi sunt simpatic. Nu-ţi face griji, că Guguştiuc e un băiat dintr-o bucată. Ţine la nenea tablagiul. Haideţi copii.

Urcară în dormitorul companiei. Aici se adunase întregul detaşament Harrincourt, sub conducerea lui Pilotte Minkus, Hlavak, Rikajev şi alţi opt băieţi de încredere.

— Copii! Ne aflăm cu toţii sub comanda unică a maiorului Hlavak. O să coborâm în curte şi-o să ne ne facem că ne dăm cu complotiştii.

Spargem depozitul de băuturi şi fiecare poate să bea la rom sau ce-o mai găsi acolo, până se satură!

— Exact! – Strigă entuziasmat Hlavak.

— Înainte! – Ordonă Guguştiuc, obligându-l pe cizmar să rămână locului. Dumneavoastră veţi sta aici. Nu trebuie să vă riscaţi viaţa. Pentru asta există soldaţi...

— Dar aş vrea să fiu şi eu de faţă când or să scoată romul din depozit – îngăimă Hlavak dezamăgit.

— Admir eroismul exemplar cu care vreţi să vă puneţi în fruntea noastră însă noi răspundem de viaţa domnului maior. Haideţi, băieţi! – Zise Guguştiuc şi, dându-l la o parte pe ceh, îl încuie în dormitor.

— Ce vorbă-i asta? – Se auzi de după uşă glasul lui plângăreţ. Chestia cu romul a fost ideea mea şi tocmai eu n-o să capăt un strop... Ce măgărie!

Dar n-avea încotro...

Iar Guguştiuc, coborând pe trepte, îşi preveni camarazii:

— Băieţi, acela dintre voi care-o să bea rom îşi calcă-n picioare onoarea de militar şi vă dau cuvântul meu că-l voi împuşca pe loc.

— Asta-i curată meschinărie – bombăni

Troppauer, poetul – un păhăruţ chiar că nu ne-ar strica... – Dar Guguştiuc îl săgeta cu o privire care-l făcu să amuţească pe dată.

Sosiră în fugă printre camarazii care se-nvârteau pe platou.

— Hei! – Strigă Guguştiuc. A sosit. În sfârşit, clipa libertăţii! Plecăm acasă! Şi să nu răbdăm de sete nici până or să se deschidă conducta de apă! Băieţi! Romul ne aşteaptă în depozit! Meritătm şi noi o duşcă-două după câte mizerii am îndurat!

— Aşa-i, aşa-i! – Răcni Troppauer.

— Aşa-i, aşa-i! – Zbierară în cor beţivii companiei.

În câteva clipe sparseră uşa depozitului de băuturi.

Începură să dea cep butoaielor uriaşe, care cu baioneta, care cu toporul, cum le venea mai la îndemână. Peste câteva secunde romul se revărsa şuvoi peste capetele lor, făcându-i să chiuie şi să râdă in hohote...

— Oho! Ăsta-i whisky! – Bombăni unul dintre soldaţi şi camarazii dădură năvală să guste şi din această licoare.

Curând se făcu auzită şi muzicuţa lui Guguştiuc...

Efectele monotoniei prelungite, insuportabile, erau de-a dreptul înfricoşătoare.

Soldaţii chiuiau, cântau, ţopăiau, iar unii dădeau pe gât câte o sticlă întreagă dintr-o suflare, prăbuşindu-se mai apoi ca loviţi de dambla.

— Ce se-ntâmplă aici? – Urlă Adrogopoulos din pavilionul central, din casa scării.

Individul ăsta-i periculos! Sunt câteva săptămâni bune de când tot şuşoteşte cu Pencroft şi cu celălalt – îi trecu prin minte lui Guguştiuc.

— Oameni buni! – Răcni îngrozit grecoteiul – n-avem voie să ne îmbătăm! S-a zis cu toate, dacă...

Guguştiuc se propti în faţa lui. Clătinându-se de parcă ar fi fost beat:

— Ce te bagi, bă... Vino să bei şi tu... Ha, s-a găsit cine să ne poruncească... ce-ţi închipuiai? Na... ia şi tu şi bea...

Grecul îi dădu furios peste mâna cu paharul, la care Guguştiuc se porni să zbiere:

— Ai dat în mine! Am să te omor, câine!

Şi până să-şi vină celălalt în fire, că doar nu dăduse în Guguştiuc, se trezi cu un şut în ţurloi, care-l aruncă în fund şi, căzut la pământ, alunecă în pivniţă ca pe un tobogan. Sări imediat în picioare, dar încasă un pumn în nas şi văzu stele verzi pe-o boltă nespus de întunecată. Guguştiuc ştia că grecul îi poate răsturna toate calculele. N-avea de ales, trebuia să-l lichideze.

Soldaţii credeau că asistă la o încăierare din cele obişnuite, aşa că-i înconjurară râzând, să le facă galerie.

Deodată o lovitură a lui Adrogopoulos îşi nimeri în plin potrivnicul. Guguştiuc simţi cu îngrijorare în suflet că şi-a găsit naşul: braţele grecului păreau cioplite din bazalt. Încasă un upercut la bărbie, care îl ameţi, dar, deşi năucit de lovitură, ripostă cu un croşeu şi, din fericire, lovi şi el în plin. Namila se clătină o clipă... Se rezemă cu spatele de stiva de butoaie şi se pregăti de un nou atac. Mutra bărboasă i se schimonosi într-un rânjet răutăcios şi...

Din vârful mormanului de butoaie, nu se ştie cum, pesemne din cauză că se împinsese cu toată greutatea în ele, un butoiaş mai mic, ca de vreo doi hectolitri, se rostogoli peste el, făcându-i bostanul terci...

Soldaţii înmărmuriră câteva clipe.

... între timp, Troppauer se făcu mic în spatele butoaielor, pentru că ar fi ieşit tămbălău mare dacă băieţii s-ar fi prins că el era cel ce dăduse un bobârnac butoiului de doi hectolitri căzut în capul lui Adrogopoulos.

— Aşa-ţi trebuie... să te-nveţi minte... spuse Guguştiuc cu limba împleticită, asemenea unui beţiv – să mai comanzi şi altă dată camarazilor...

Putoare... Suntem sătui de ordine!

Un alt soldat scoase brusc un chiot de bucurie dăduse peste un butoi cu coniac. Ceilalţi se adunară grămadă în jurul lui. Zbierând ca apucaţii şi, încet-încet, cadavrul grecului rămase lângă butoaie fără nici un suflet care să-l privegheze.

Muzicuţa lui Guguştiuc le readuse pe buze melodia preferată.

„Le sac, ma foi, toujours au dos!...”

Toată trupa cânta şi trăgea la măsea. Câţiva băieţi, în lipsă de alt fel de vase. Îşi turnau romul în chipiu. Jumătate din el se scurgea prin ţesătură. În planul îndepărtat, unele conturi erau reglate cu baioneta. Mai mulţi soldaţi zăceau în nesimţire pe jos, pivniţa răsuna de chiote răguşite şi muzicuţa continua să anime atmosfera...

Începea să se întunece. Guguştiuc nu lăsa o clipă muzicuţa de la gură. O liotă de jandarmi se luă la bătaie cu câţiva soldaţi. Răsunară împuşcături... Petrecerea făcuse deja patru-cinci victime. Nu-i mai păsa nimănui nici de Hildebrandt, nici de corvée... Spolianski, Troppauer, Minkus, Pilotte şi ceilalţi nu îndrăzneau să bea strop de alcool. Doar aveau şi ei ochi să-l vadă pe Guguştiuc şezând pe treptele pivniţei cu muzicuţa în mână. Dar cu uriaşul revolver de

subofiţer pitit în poală.

Era ora şase şi jumătate şi compania era deja cherchelită în ultimul hal. Băuseră râuri de rom...

Battista şi Latouret zăceau legaţi burduf unul lângă altul. Îşi făcuseră o idee în legătură cu ce-i aşteaptă, auzeau chiotele turbate ţinându-se lanţ... Deodată apăru o mână de soldaţi în formaţie regulamentară, pe două rânduri, cu baioneta la armă. Ia fruntea lor se aflau Troppauer şi Pilotte, fiecare înarmat cu câte un aruncător de flăcări. Erau comandaţi de Guguştiuc. Acesta tăie legăturile celor doi subofiţeri. Latouret sări în picioare.

— Nenorociţilor, pleavă ordinară... Ticăloşilor, trădătorilor, nemernicilor!

— Anunţă-mă când termini, bătrâne, că mai avem multe de pus la punct – zise Guguştiuc liniştit, în loc să faci pe bădăranul, n-ai vrea, mal bine, să preiei conducerea patrulei şi să-i arestezi pe complotişti?

Cu aceste cuvinte le întinse celor doi câte un revolver.

— Ce-i asta? – Bolborosi Battista nedumerit.

— Dacă adineauri nu vă puneam la păstrare, aţi fi ieşit în curte să faceţi pe nebunii şi răsculaţii v-ar fi omorât cât ai clipi din ochi. Or noi avem

nevoie de doi şefi destoinici, chiar dacă se mai întâmplă ca vreunul din ei să şi îmbătrânească oleacă – se întoarse Guguştiuc spre Latouret. I-am dezarmat pe complotişti, dar ei încă n-au aflat chestia asta. Au spart depozitul de băuturi, au pilit tot romul şi abia se mai ţin copăcel. Domnule plutonier!

Preia comanda şi arestează-i... Haideţi o dată! En avânt, tataie! Marş! – Ordonă el într-un jargon militar numai de el ştiut.

— Dacă aşa stau lucrurile... Harrincourt... nu mi-e ruşine... că am avut şi momente când mi-a fost milă de tine... când ai avut de îndurat caznele alea – mărturisi plutonierul cu ochii strălucindu-i de emoţie şi, luând comanda micului grup, îşi zbârli mustaţa căruntă şi porunci:

— A mon comandement!... En route! Marche! Când se apropiară în pas cadenţat de platou, abia dacă mai erau doi-trei soldaţi care se ţineau pe picioare. Patrula se opri în uşă. Soldaţii văzură două aruncătoare de flăcări aţintite asupra lor: nici nu era nevoie de mai multe ca să-i ardă de vii pe toţi cei din pivniţă.

— En joue! – Croncăni Latouret şi vârfurile baionetelor fură îndreptate asupra complotiştilor.

Câţiva beţivani constatară cu uimire că le-au dispărut armele.

... Peste zece minute puseră lacătul pe uşa pivniţei, lăsându-i pe complotişti să se tăvălească pe jos, cu mâinile şi picioarele strâns legate la spate. Apoi dădură buzna peste jandarmi, cu armele în poziţie de tragere, aşa încât acestora nici nu le mai trecu prin minte să opună rezistenţă. Îi legară şi pe ei. Apoi îi sloboziră pe cei trei prizonieri care refuzaseră să treacă de partea răzvrătiţilor. Le dădură şi lor arme. Doar Benid Tongut apucase să fugă pe fereastra din spate... Escaladă unul din meterezele pustii ale fortului. Avea la el un colac de frânghie... Voia să coboare de partea cealaltă a zidului, cu gând să-i aştepte pe negri. Mâine sau poimâine vor fi aici, în deşert...

Nu prevăzuse însă faptul că un om îl urmăreşte de ceasuri întregi, de la adăpostul meterezelor... Cineva care mai are să-i plătească o poliţă... Când Benid Tongut ajunse la creneluri, soarele scăpata şi umbrele prelungi ale înserării se aşterneau peste caldarâmul platoului. Din semiîntuneric se desprinse o siluetă, care îl înşfacă de beregată. Plutonierul apucă să mai distingă, la câţiva centimetri de el, figura fermă, necruţătoare a lui Barbizon.

— Un moment, camarade... – Murmură corsicanul.

Benid Tongut simţi un junghi în ceafă şi auzi un trosnet scurt. Apoi zbură peste meterez, în gol, de la înălţimea de cincisprezece metri...

Finley privea pe fereastră şi când văzu gloata adunată pe platou se întoarse cu faţa la căpitan. Gardone îşi ştergea broboanele de sudoare de pe faţa palidă, pe care i se citea groaza.

— Ce zici? – Îl întrebă pe locotenent.

— O să murim – răspunse acesta nepăsător. Dacă au ecrazită, n-o să-i mai putem ţine-n şah, pentru că ne vor arunca în aer conducta de apă. Pe urmă vor sosi negrii Sokoto si, dacă până atunci nu ne-mpuşcă răzvrătiţii, n-o să avem altceva mai bun de făcut decât sa ne tragem câte un glonţ în cap, căci bine-nţeles că n-am de gând să mă predau unor sălbatici...

— Bine, dar... am fi consideraţi prizonieri...

— Aiurea! Or să ne măcelărească pe loc.

— Nu fi aşa de sigur. Şi-apoi... Ce interes ar avea?

Lui Finley începea să i se facă silă de individul din faţa lui. Chiar dacă-i laş, ar putea să-şi păstreze cumpătul dacă vede că trebuie să moară şi nu-l ajută nimeni. Şi când te gândeşti că poartă uniforma de ofiţer francez!

Auziră de-afară glasul cretinului:

— Fii drăguţ şi opreşte-te, că altminteri soldatul va trebui să te-mpuşte... Aşa zice ordinul...

— Du-te dracului – spuse cineva, îmbrâncindu-l, pesemne, pe nebun, pentru că uşa se deschise şi în cameră intră Hildebrandt.

— Soldat – se stropşi Finley la el. Cum îndrăzneşti să dai buzna fără permisiunea nimănui şi fără să baţi la uşă...

— Stai! – Se amestecă în vorbă căpitanul. Eu comand aici. Ia zi, mă, ce vrei? – Se-ntoarse el spre Hildebrandt.

— Domnule căpitan! Camarazii m-au trimis să duc tratative cu domnii ofiţeri. Refuzăm să ne mai supunem ordinelor! Vrem să mergem acasă şi asta o să şi facem. Nu ne puteţi împiedica. Domnii ofiţeri nu ne-au făcut nici un rău, nici noi n-o să le facem lor. Şi nici fortului. Ne dezvăluiţi cifrul seifului, ne alimentăm cu apă înainte de a porni la drum, Franţei îi va rămâne în continuare acesta garnizoană şi domnii ofiţeri vor rămâne în viaţă. În caz contrar, vom ocupa fortăreaţa. La nevoie, o să aruncăm în aer pavilionul central, avem ecrazită suficientă şi asta face inutilă orice încercare de rezistenţă. Oricum o să avem acces la apă. Numai că, în cazul din urmă, vom distruge conductele de apă, vom rade fortăreaţa de pe faţa pământului

şi-i vom lichida pe toţi partizanii dumneavoastră. Acesta este mesajul pe care vi-l aduc din partea garnizoanei răzvrătite.

— Şterge-o de-aici! – Strigă Finley, Nu stăm la tocmeală cu răzvrătiţii şi-o să daţi cu toţii...

Linişte! – Interveni energic căpitanul, care uitase că deasupra lor planează ameninţarea morţii şi simţea nevoia să-şi dea importanţă. Ce rol au în toată povestea asta negrii Sokoto?

— Negrii sunt în drum spre Aut-Taurirt. Ne-au trimis vorbă prin şeful tribului din junglă că, daca ocupăm fortăreaţa şi nu mai au motive să se teamă de soldaţii francezi, or să ne călăuzească pe un drum secret până-n Guineea Britanică. N-o să ne atingem de ei, dar o să vă asigurăm şi dumneavoastră protecţia, dacă nu ne obligaţi la alte măsuri.

— Ieşi puţin afară şi aşteaptă pe coridor! – Îi ordonă Gardone lui Hildebrandt.

Hildebrant îşi dădu seama că a câştigat partida. Făcu stânga-mprejur şi ieşi. Cretă băgă capul pe uşă.

— Dom’ ofiţer... nu trebuie omorât soldatul ăsta?

— Afară!

Cretă rânji şi închise uşa. Gardone se uită de sus la Finley:

— Dragul meu, trebuie să dovedim şi un pic de diplomaţie în chestiunea asta. Nu de eroi morţi avem nevoie. Prioritare rămân garnizoana şi construirea drumului. Ăsta-i ordinul. Lasă-i pe zurbagii ăştia să plece unde or vedea cu ochii. Nu-mi asum răspunderea pentru distrugerea fortului.

Gardone se înfurie şi se uită cu trufie la subordonatul său.

— Doar n-ai de gând să dai drumul la apă. Domnule căpitan? Sau să trădezi combinaţia seifului?

— Ba da! Nu vezi că-s băieţi de treabă, dar i-a apucat disperarea? Nu strică un pic de diplomaţie... Las' să plece şi... măcar salvăm fortul. Dacă aruncă-n aer conducta, s-a zis şi cu garnizoana... Nu putem ceda acest punct strategic atât de important!

— Nu-ţi împărtăşesc părerea, domnule căpitan răspunse Finley furios.

— Aşa, vasăzică? Nici nu-i nevoie. De-aia am fost trimis aici, pentru că s-a ştiut că-i o sarcină delicată... Domnule locotenent, îţi ordon să-l conduci pe trimis la conductă şi să-i comunici combinaţia seifului.

Locotenentul răspunse fără ezitare:

— Refuz să execut ordinul!

— Dă-mi sabia!

Finley îşi scoase cu o mişcare bruscă sabia de la cingătoare şi o puse pe birou.

— Te retragi în camera ta şi rămâi acolo până la noi ordine. O să-i spun eu combinaţia şi-o să deschid apa pe propria-mi răspundere... Soldat!

Prin uşa subţire fiecare cuvânt răzbătea până pe coridor, aşa că Hildebrandt intra bucuros în cameră şi Gardone vru să-i spună ceva, dar se trase înapoi speriat.

Din pieptul lui Hildebrandt apăruse fulgerător vârful unei baionete... Soldatul deschise ochii mari, se holbă în gol cu gura căscată şi se prăbuşi neînsufleţit. În spatele lui, cu puşca în mână, cu baioneta năclăită de sânge, răsări Cretă.

— Sunt maiorul Yves – spuse el cu blândeţe, uitându-se fix în ochii lui Gardone. Domnule căpitan! Dă-i sabia lui Finley! Eşti arestat pentru trădare de patrie...

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI ŞASE

1

Între timp. Detaşamentul lui Guguştiuc continua operaţiunea de „curăţire” a garnizoanei, de data A asta sub comanda locotenentului Hilliers. Se puteau aştepta în orice moment la un atac din partea trupelor auxiliare. Barbizon ştia de la ocnaşi cine sunt principalii complici din rândurile auxiliarilor.

Arabii se treziseră, pe nepusă masă, în bătaia mitralierelor instalate pe terasa fortului. Câţiva săriră în grabă pe spinarea cămilelor, dar căzură ca spicele, seceraţi pe loc, aşa că majoritatea rămaseră locului, aşteptând să li se hotărască soarta. Un jandarm ieşi din garnizoană şi-i soma să depună tot armamentul din dotare în următoarele zece minute, in caz contrar vor fi ciuruiţi la grămadă.

În zece minute capitulară. Apoi o patrulă îi împresură cu armele în poziţie de tragere. Hilliers dădu citire unei liste de treizeci de persoane. Capii revoltei. Aceştia fură puşi sub escortă. Fură executaţi, conform legii, „acum, pe loc”, ca răzvrătiţi prinşi asupra faptei.

Celorlalţi le comunicară că-şi vor primi

armele înapoi. N-ar fi exclus să se dea lupte la noapte. Dacă nu se vor dovedi suficient de combativi, vor fi cosiţi pană la ultimul, pentru că mitralierele vor rămâne instalate în spatele lor.

Pe urmă Latouret împărţi sarcinile de serviciu soldaţilor adunaţi pe platou şi termină cu cuvintele:

— Băieţi! Meritaţi cu toţii un pahar de vin bun! Dumneata, Harrincourt, vii cu mine în audienţă la comandant.

— Să mergem, bătrâne – răspunse Guguştiuc cu nonşalanţa lui dintotdeauna şi plutonierului îi fremătară cele trei fire de mustaţă, îi scăpă chiar şi un mârâit de panteră, dar, altminteri, nu spuse nimic.

2

Soarele asfinţea deasupra deşertului şi Kobienski, şeful corvée-ului, aştepta semnalul: aprinderea unui proiector pe zidul fortăreţei.

Dar mica cetăţuie albă rămase tăcută în deşertul crepuscular, de parcă n-ar mai fi existat în ea nici urmă de muritor.

Presimţirile funeste începură să pună stăpânire pe sufletele oamenilor. Ocnaşii se adunaseră la kilometrul zero al şoselei în

construcţie, gata să pactizeze cu cei din corvée la primul semnal luminos, în fruntea lor se aflau falsul doctor Borden şi cei doi străini care îl însoţeau: Lorsakoff şi Macquart. Aceştia distribuiseră şi nişte arme, nu multe, ci doar atâtea câte putuseră transporta ilicit cu camionul. Lângă ei, în două lăzi sigilate, se afla ecrazita.

Şacalii scoteau urlete sinistre şi pe boltă, deasupra dunelor gălbui ale Saharei, se aprinseră primele stele.

— Dracu, să-i mai înţeleagă... – Bombăni Kobienski, scrutând cu privirea fortul tăcut, care părea înspăimântător în muţenia lui.

— S-o fi întâmplat ceva – spuse unul dintre soldaţi.

— Dar ce anume? Tăcură.

— O să aflăm în curând – vorbi Lorsakoff din mijlocul deţinuţilor —, când o să aibă loc schimbarea corvée-ului.

Nu-i răspunse nimeni. Presimţirile negre căpătau dimensiuni de coşmar în cugetul micului grup de soldaţi care aştepta în pustiu să se-ntâmple ceva în negura acestei zile înspăimântătoare.

Trecu şi ora la care ar fi trebuit să aibă loc schimbarea corvée-ului. Nu se petrecu nimic. Deasupra Saharei se lăsă noaptea întunecată.

Deţinuţii şi soldaţii nu mai distingeau în beznă decât grupuri-grupuri de umbre diforme.

Într-un târziu se deschise şi poarta fortăreţei. Chiar şi de la distanţa aceea, la lumina felinarelor din garnizoană văzură că pe poartă iese un singur soldat.

Unul singur!

Şi poarta se închise imediat în urma lui. Umbra se apropia liniştită, la pas domol, când şi când acoperită de dâmburile de colb din marginea drumului lung... Nu-l mai despărţeau de corvée decât câţiva paşi.

Acum, în sfârşit, îl recunoscură.

— Troppauer! – Exclamă unul dintre soldaţi. Era, într-adevăr, poetul. De-acuma le era clar că precis s-a întâmplat ceva.

— Băieţi! – Le spuse el, apropiindu-se. M-au trimis pe mine, pentru că eu mă am bine cu deţinuţii... Să ştiţi că e lată. Majoritatea soldaţilor s-au răzgândit în ultimul moment. Principalii vinovaţi au fost închişi, iar ceilalţi s-au hotărât să nu mai facă tâmpenii şi să apere fortăreaţa...

Se lăsă o tăcere îndelungă. Arşiţa apăsătoare a nopţii devenea înfricoşătoare.

Pe zidul garnizoanei se aprinse lumina. Dar nu pentru a le da un semnal răzvrătiţilor. Opt-zece reflectoare îşi încrucişară fasciculele, măturând

întinderea deşertului...

— Prostii! — Strigă Lorsakoff. Soldaţii nu vor trage în noi.

— Băieţii va transmit că aceia care veţi veni dezarmaţi veţi putea intra în fort – reluă Troppauer. Altminteri, vor deschide focul. Vor închide apa şi nu vor redeschide decât după ce se va fi predat toată lumea.

Urmă o pauză perplexă. Dinspre pădure răzbătea cârâitul răguşit al unei păsări de noapte: chi-ra-ga... chi-ra-ga... chi-ra-ga... Deasupra Saharei se porni vântul şi colbul se învolbura şuierător...

— Domnul maior vă transmite următoarele ordine: corvée-ul să se-ntoarcă în fort, deţinuţii să se-ntoarcă la locul lor de muncă şi dumnealui o să uite tot ce-aţi pus la cale. N-o să pedepsească decât capii – zise poetul şi, oftând, adăugă: Pe dumneata, Kobienski, precis o să te spânzure... Dar aşa-i viaţa: cu suişuri şi coborâşuri. Şi, la urma urmei, când ajungi sus nu te mai doare nimic.

— Nu-l ascultaţi pe trădătorul ăsta! – Răcni Kobienski. Nu v-a turnat decât minciuni...

— Şi avem, pe deasupra, şi ecrazită la noi! – Strigă Lorsakoff. La nevoie, vom arunca în aer toată fortăreaţa!

Îndemnul acesta hotărât stârni, însă, prea puţin entuziasm. Nu-i răspunse decât Troppauer, pe un ton la fel de ferm:

— Nu suntem proşti să murim că aşa aveţi voi chef! De ce să ne băgăm în belea, dacă putem scăpa teferi din tămbălăul ăsta?! Dracu’ v-a pus să veniţi aici...

— Câine! – Se stropşi Kobienski la poet, proţăpindu-se în faţa lui. Las’ că te-nvăţ eu să-ţi vezi de poeziile tale şi...

Văzându-şi poeziile batjocorite, Troppauer îi trase un pumn care-l trimise pe caporal pentru mai multă vreme în lumea viselor.

Lorsakoff scoase revolverul, dar unul dintre ocnaşi i-l zbură din mână. Macquart fu şi el imobilizat de către doi soldaţi.

— Nu suntem bătuţi în cap să crăpăm pentru voi! – Strigă Moş Crăciun. Troppauer are dreptate!

— Să culeagă ce-au semănat – spuse un alt schelet ambulant, ridicându-şi ameninţător pumnul stafidit în direcţia doctorului Borden...

Peste zece minute, corvée-ul se întoarse fără arme în fort, aducându-i legaţi pe Kobienski, Lorsakoff, Macquart şi pe doctorul Borden.

Ocnaşii stăteau în bungalow-ul lor şi aşteptau în tăcere să li se hotărască soarta...

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI ŞAPTE

1

Se adunaseră cu toţii în camera lui Delahay. Maiorul se simţea ceva mai bine. Se ridicase în capul oaselor şi pufăia dintr-un trabuc. După-amiază fusese atins de-o criză, aşa că abia acum aflase despre cele întâmplate. În jurul lui şedeau Cretă, respectiv maiorul Yves, şi locotenentul Finley şi Hilliers.

— Ne-am păstrat, aşadar, nepătată onoarea de militari – zise Delahay. Dar garnizoana nu e-n siguranţă atâta timp cât mai avem motive de îngrijorare din pricina negrilor Sokoto.

— Dacă am şti de unde vin, ar fi floare la ureche să-i respingem sau să-i prindem într-o ambuscadă – observă Finley.

— Din păcate, nu ştim – spuse Yves. Şi sunt speranţe să aflăm... Deşi ceasul pe care-l are băiatul ăla... ceasul acela are cheia întregii enigme.

Nici nu băga de seamă uluirea celor din jurul lui. Cretă suferise o transformare extraordinară. Figura lui uscăţivă era aceea a unui om energic. Era un bărbat zvelt, ars de soare, cu ochi albaştri şi limpezi, cu o privire inteligentă.

— Când ţi-ai deconspirat identitatea faţă de Finley? – Îl întrebă Delahay.

— Atunci când tânărul ăla simpatic, despre care s-a crezut c-aş fi eu, a fost condamnat la en crapaudine. Trebuia să-l salvez cumva. Am intervenit pe lângă Finley, să-ţi raporteze situaţia fără ştirea lui Gardone. Dar, pentru asta, a trebuit să-mi deconspir mai întâi identitatea. Pe urmă Finley a subtilizat punga cerată din seif şi un alt prieten de-al meu i-a înapoiat-o tânărului. Conţinea portofelul lui Grison, legitimaţia mea de serviciu şi câteva scrieri. Poezii. Am vrut să le citesc, fiindcă nu m-ar fi mirat să descopăr că până şi amicul meu Troppauer face pe nebunul şi, când-colo, e şi el agent secret. Slava Domnului, din acest punct de vedere, poeziile m-au liniştit.

În camera intrară Latouret şi Guguştiuc.

— Apropie-te, prietene – îi spuse Delahay. Dumneata ai adus astăzi un serviciu inestimabil patriei noastre şi te vei bucura de o recompensă cu totul deosebită.

— Domnule maior! Nici nu merită să aduceţi în discuţie ce-am făcut eu, darămite să mai pomeniţi de recompense. Orice om trebuie să-şi aducă obolul atunci când e vorba de patria, lui. De altfel, succesul nostru se datorează exclusiv maiorului Yves... Doamne sfinte!

— Ce-i?... Ce s-a-ntâmplat?... – Săriră ofiţerii speriaţi.

— Domnule maior! Permiteţi-mi să mă retrag pentru câteva clipe. Acum câteva ceasuri am încuiat un ofiţer şi s-ar putea ca omului să i se fi făcut foame sau sete...

Maiorul îi făcu semn că poate ieşi. Cretă, care se trăsese după uşă, păşi din nou în faţă.

— Tânărul crede că un cizmar pe nume Hlavak ar fi una şi aceeaşi persoană cu mine şi l-a chinuit îngrozitor pe amărâtul ăla.

Aşa şi era. Hlavak şedea flămând şi însetat în dormitor. Când Guguştiuc îi descuie uşa, temându-se să nu dea de alte belele, cizmarul o zbughi pe seară în jos şi se opri direct la popotă.

Era miezul nopţii...

Guguştiuc nu se întoarse imediat în camera lui Delahay. Se părea că pentru el nu mai există disciplină militară. Nimic nu-l mai putea vindeca de uşurătate, cel mult faptul că era îndrăgostit, iar acest sentiment a influenţat în chip nefast până şi persoane mult mai serioase decât el.

Porni grăbit spre popotă, dar nu făcu nici jumătate din drum, când, de undeva din întunericul nopţii, răsări înaintea lui arabul adolescentin: Magde!

— Ei, ai văzut – îi şopti el, —, ţi-am spus eu

că n-o să ţină mult circul ăsta!

— M-am temut pentru tine – îi răspunse fata. Dar, de-acuma, slavă Domnului...

— Povestea însă nu s-a terminat nici pe departe, în primul rând, nu ştim ce-o să se-ntâmple cu deţinuţii. Apoi, se pare că şi negrii pun la cale un atac.

Sus pe metereze răsunau paşii uniformi ai santinelei.

— Aşa-i – răspunse fata cu tristeţe în glas. Negrii deţin secretul trecătorii pe care a descoperit-o tata...

— Mda, trecătoarea – încuviinţă Guguştiuc dând din cap. Ce binecuvântare ar fi pentru ţinutul ăsta, dacă am descoperi, în sfârşit... Oare ceasul ăsta să fie cu adevărat cheia enigmei?

Se uitară amândoi la urâţenia de cap de crocodil argintiu.

Guguştiuc privi necăjit capacul zgâriat al ceasului. Apoi, cu un gest reflex, apăsă pe buton. Capacul se săltă şi...

Înaintea ochilor le apăru harta!

Aşa ceva nu se mai întâmplase niciodată în armată. Omul se poticni în pragul uşii, căzu grămadă în camera lui Delahay, apoi sări în picioare şi, fără să-i pese de superiorii săi, se porni să ţipe...

— Lumina... stingeţi lumina... Am găsit-o! Iat-o L. acuşica... – Zise el gâfâind de-atâta alergătură pe trepte.

Era Guguştiuc. Cretă stinse lumina.

Şi harta miniaturală a trecătorii lui Russel, trasată din câteva liniuţe apăru în întuneric, revărsând o luminiţă galben-verzuie peste capul de argint al crocodilului!

În încăpere nu se mai auzea decât respiraţia întretăiată a unor oameni uluiţi...

2

Ce simplu era! Exploratorul desenase harta cu o substanţă radioactivă, cu radiu sau fosfor, pe cadranul ceasului. Liniile subţiri ca nişte fire de păr treceau neobservate printre crăpăturile cadranului, fiind practic invizibile, luminând doar noaptea şi numai cu condiţia ca razele soarelui să fi căzut în prealabil pe cadran, pentru ca fosforul să poată degaja lumina înghiţită peste zi. Călătorind şi cartografiind în chestiuni politice delicate, Russel îşi schiţase această primă hartă pe cadranul zgâriat al ceasului cu o substanţă invizibilă, transparentă, care absoarbe razele luminoase. Pe urmă o fixase cu o substanţă adezivă. Dacă era atacat şi percheziţionat, putea

să-i demonteze ceasul şi de-o mie de ori – tot nu găseau nimic, pentru că harta devenea vizibilă doar în întuneric, după contactul cu razele soarelui.

Acum se uitau cu toţii la ceas cu ochii mari, de parcă ar fi avut dinainte o nălucă de pe lumea cealaltă.

O liniuţă frântă, aproape imperceptibilă, marca drumul până la Niger, având ca punct de plecare litera T. Aceasta nu putea însemna decât „tabără.” Locul unde făcuse ultimul popas expediţia lui Russel. Şi unde fusese înălţată garnizoana din Aut-Taurirt. În josul cadranului era indicată scara: 1 mm: 2 km. Drumul era marcat de o linie lungă de vreo doi centimetri, aşadar se aflau la circa patruzeci de kilometri de trecătoare. Liniuţa se intersecta cu o linie punctată, marcată cu litera N. Aceasta nu putea fi decât Nigerul. Sub secundar erau scrise cifrele 10. III – 25. VI. Cât se poate de elementar şi limpede. Între zece martie şi douăzeci şi cinci iunie debitul scăzut al Nigerului permite circulaţia prin trecătoare, iar în restul anului undele fluviului se revarsă şi o inundă.

— Dacă am fi ştiut toate astea de la bun început, astăzi ar mai fi fost printre noi mulţi din cei care au pierit – sparse tăcerea perplexă maiorul Yves.

Cineva apăsă pe comutator şi se făcu lumina.

— Uite-l şi pe nebunaticu' de Cretă! – Exclamă Guguştiuc.

— Nu, prietene. îi răspunse acesta zâmbind. Eu sunt acel maior Yves din pricina căruia ai pătimit atâta. Dar închide gura, băiete, că poza asta nu te avantajează deloc.

Guguştiuc căscase gura atât cât îi permiteau fălcile. Întinse gâtul şi se zgâia cu ochii cât cepele, uitându-se când la Cretă, care se purta cu o nonşalanţă uluitoare, când la ofiţerii care râdeau în hohote, învârtindu-şi speriat capul.

— Uuuf! – Făcu el în cele din urmă.

— Repet ceea ce ţi-a spus şi prietenul meu Delahay dumneata ai adus patriei servicii inestimabile. Eşti cel mai bun şi, în acelaşi timp, cel mai fluşturatic soldat din lume. În ceea ce-l priveşte pe Cretă, pe imbecilul ăla amărât, dă-mi voie să-mi exprim, şi în numele lui, recunoştinţa, printr-o strângere de mână.

Strânse îndelung mâna lui Guguştiuc. Iar acesta continua să se uite clipind mărunt când la un ofiţer, când la altul, şi bâiguia întruna uimit şi încurcat:

— Hm... ce circ... al naibii... ce circ.

— Şi pe deasupra, prietenul nostru

Guguştiuc mai e şi băftos – interveni Finley. Întâmplarea a vrut ca el să fie cel care a dezlegat enigma pe care n-au reuşit s-o descifreze atâţia experţi...

— Ah, bine că mi-ai amintit! Îi luă Delanay vorba din gură, căci bătrânelul extenuat de clima tropicală părea să prindă noi puteri. Să nu ne culcăm pe lauri, câtă vreme putem fi ţinta unui atac surpriză al negrilor Sokoto.

— De-acum primejdia nu mai este aşa de mare – dădu din mână maiorul Yves. În primul rând, azi este 8 martie şi este puţin probabil ca drumul spre Batalanga să fie practicabil în mai puţin de patru-cinci zile. Harta lui Russel indică data de 10 martie. Şi-apoi, dacă tot suntem în posesia hărţii, putem ocupa din vreme căile de acces. Trecătoarea se află, mai mult ca sigur, sub albia Nigerului, unde stratul de rocă stâncoasă e suficient de tare, împiedicând ruperea patului.

— Patul! Îi scăpă lui Guguştiuc o exclamaţie necontrolată şi îşi trase o palmă peste frunte. Am uitat undeva sub un pat un criminal pe nume Laporter.

— Laporter! – Sări Creta ca ars. Unde-i? Aş fi jurat că mi-a scăpat din mână. Vino, băiete, să mergem!

Guguştiuc şi maiorul porniră în grabă pe

coridorul din spatele popotei şi deschiseră uşă camerei în care rămăsese legat gangsterul.

Când îi desfăcură legăturile, membrele îi căzură moi, ca nişte zdrenţe scoase dintr-o boccea cu vechituri. Era mai mult mort decât viu.

Guguştiuc dădu din cap:

— Nu i-a priit deloc singurătatea...

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI OPT

1

În zori peste fort se aşternu liniştea. Toată lumea dormea cufundată într-un somn adânc după încercările zilei precedente. O parte dintre soldaţi fuseseră duşi la infirmerie, în comă alcoolică. Restul se deşteptară cu dureri cumplite de cap şi cu junghiuri în încheieturi. În câteva cuvinte, Finley le aduse la cunoştinţă că maiorul Delahay consideră cele întâmplate drept o beţie soldăţească obişnuită şi, în locul unor pedepse grele, fiecare al zecelea vinovat va primi câte patru zile de pelote, în cazul unei recidive, făptaşii vor fi deferiţi tribunalului militar.

Tăcură mâlc. Soarele răsărise pe boltă şi zăduful sporea cu fiecare clipă.

Pe urmă fu alcătuită formaţia de serviciu la corvée... Cuprindea exclusiv oameni de încredere: fură aleşi Guguştiuc, Spolianski şi ceilalţi camarazi loiali în fruntea lor se afla Finley, dar îi însoţea şi Latouret.

Încă din după-amiaza zilei anterioare, ocnaşii constataseră că degeaba deschid robinetul de apă. Nu mai căpătau de băut. Noaptea fusese cât de cât suportabilă, dar dimineaţa, în arşiţa

îmbâcsită, setea începu să-i stoarcă de puteri, se târau ameţiţi, istoviţi prin jungla înăbuşitoare, ca nişte schelete descărnate... Pe ţestele gălbejite, scofâlcite zvâcneau vinişoare vineţii, pleoapele umflate, mărite, înroşite se închideau ca peste ochii unor muribunzi şi dintre buzele livide, amorţite se iţeau limbile albicioase, inerte...

Văzură corvée-ul apropiindu-se. Îl auziră pe ofiţer dând comanda să se ia linia de ochire cu puştile îndreptate asupra lor. Înmărmuriră. Va urma, oare, comanda „foc”? Posibil...

Din formaţie se desprinse o patrulă care porni spre ei sub conducerea ofiţerului. Câţiva deţinuţi dădură să se ridice. Nici prin gând nu le trecea să atace mâna aceea de soldaţi.

Revolta înăbuşită le luase şi ultimul strop de vlagă.

— Oameni buni! – Vorbi Finley răspicat. V-am trimis ieri vorbă că n-o să pedepsim pe nimeni, dacă vă-ntoarceţi în lagăr. Ei bine, o să ne ţinem de cuvânt. O să primiţi şi apă şi merinde, însă de azi încolo, la prima mişcare suspectă, veţi primi aici vizita unei patrule. Şi cei care vor da dovadă de indisciplină vor fi împuşcaţi. Aut-Taurirt va deveni o garnizoană ca la carte. De mâine vom începe construcţia unor barăci, veţi fi dotaţi cu infirmerie, veţi avea medicul vostru şi o să punem

ordine în toate. Peste treizeci de minute se va da drumul la apă. Las aici un singur soldat. Şi veţi bea în ordinea indicată de el. Dacă vă atingeţi de el, veţi fi decimaţi! Rompez!

2

Patrula se afundă în desişul junglei. Deţinuţii rămaseră locului năuci, unii chiar leşinară. Deodată îl auziră pe soldatul rămas să distribuie apă spunând:

— Curge apa. Atenţiune! În coloană câte unul, fiecare cu cana la îndemână!

Ocnaşii se aliniară, îşi primiră porţia de apă în ordine, iar santinela solitară, pierdută în mijlocul lor, nu păţi nimic...

Patrula îşi continuă înaintarea pe un drum de elefanţi, către tabăra pigmeilor. Şeful năpârstocilor le veni personal în întâmpinare, crezând că sosesc răzvrătiţii. Când zări ofiţerul din fruntea formaţiei, îşi dădu seama că s-a înşelat amarnic.

— Domnilor... mă bucur... că vă văd... – Bolborosi el.

— Deşi ziua de azi e o zi tristă în viaţa ta —? Răspunse Finley. Fiindcă o să poruncesc să fii spânzurat şi o să trecem satul prin foc şi sabie!

— Nu poţi face una ca asta, domnule Rumi. Mi-s vechi prieten al militarilor albi...

— Şefule, tu şi ai tăi sunteţi împresuraţi din toate părţile de puşti gata sa tragă. Ai lui erau, în total, doisprezece băştinaşi în colibe încropite din ţăruşi. Intraţi într-o colibă şi rămâneţi acolo până luăm o hotărâre în privinţa voastră. Veţi fi păziţi de opt dintre oamenii mei.

Băştinaşii se supuseră fără crâcnire. Opt soldaţi rămaseră în urmă şi îşi luară în primire rolul de gardieni. Ceilalţi, adunară grămadă vasele şi armele pigmeilor şi le dădură foc. Incendiară apoi şi celelalte colibe şi tăiară cei zece cocotieri din marginea luminişului, care reprezentau toată averea tribului...

Pe urmă îl luară pe şef pe sus şi îl ferecară în fiare.

— Cum te cheamă? – Îl întrebă Finley pe pigmeul care dârdâia de frică.

— Illomor, domnule... – Răspunse şeful.

3

Maiorul Yves lua interogatoriu după interogatoriu în biroul comandantului, într-un ritm alert şi febril. După un scurt dialog purtat prin eter, fură înştiinţaţi că un detaşament de spahii

pornise din Tombouctou spre ei, pentru întărirea garnizoanei, iar protagoniştii afacerii vor fi transportaţi cu avionul la Oran.

Pencroft refuza să scoată vreun cuvânt. Illomor, şeful de trib, cu atât mai mult, pe când Guguştiuc turuia vrute şi nevrute, îndrugând tot ce-i venea în minte.

— Adu-ţi aminte, băiete – îl îndemna Yves —, orice informaţie, oricât de neînsemnată în aparenţă, se poate dovedi extrem de importantă.

— V-am spus tot ce ştiu, zău aşa... În cel mai rău caz, am omis câţiva pumni, că-n afacerea asta am împărţit o groază de pumni... A, da... Fusesem pus santinelă la spălătorie şi m-a atacat cineva. Pesemne c-a fost opera neisprăvitului de Laporter. Dar a mai fost cineva, care a tras cu arma în întuneric si nici...

— Eu am fost – răspunse maiorul zâmbind. Dormeam şi dumneata îţi făceai griji în legătură cu harnaşamentul meu, dar de auzit am auzit foarte bine tot ce spuneai. Aşa că m-am strecurat primul în spălătorie şi l-am văzut pe Hildebrandt, căci el a vrut să-ţi facă atunci felul, nu Pencroft, ei bine, l-am văzut întinzându-se pe duşumea. Am intervenit la timp, să-ţi salvez pielea. Numai că mi s-au mânjit bocancii cu miniu, aşa că i-am schimbat pe şest cu Spolianski...

— Bocancii! Iar el şi i-a schimbat cu Troppauer, de şontâcăia în halul ăla!

— Pin cauza asta au vrut să-l suprime pe bietul Troppauer. Credeau că dumneata eşti maiorul, iar el ţi-e aliat. Ei, şi-acum urmează o audiere foarte importantă...

Se apropie de uşa camerei alăturate şi-o pofti înăuntru pe Magde Russel. Era îmbrăcată în ţinută de drum şi se uita surâzătoare la figura nedumerită a lui Guguştiuc.

— Păi... voi... vă cunoaşteţi...

— Nu – chicoti fata – nu suntem complici chiar de un car de vreme. Pe domnul maior îl cunosc doar de când suntem aici. Mă urmărea de multă vreme şi m-a onorat cu încrederea dumnealui.

— Domnişoara Magde Russel a devenit principalul meu aliat. A fost primul om la care am apelat pentru ajutor. Căci, o spun din capul locului, n-am încredere în nimeni. Asta ţi s-a datorat, în parte, şi dumitale, dragă Harrincourt. La data aceea nu voiam să-i dezvălui lui Finley incognito-ul meu şi trebuia, totuşi, să te ajut cumva, să n-o mierleşti din cauza pelotei de patruzeci de kilograme. În acest scop ne-am folosit şi de masca răposatului Abu el Kebir, cafegiul, care l-a mituit pe Battista şi te-a salvat la

ţanc. Îi poţi fi recunoscător pentru aste...

— Oho, am de gând să-mi exprim necontenit recunoştinţa – exclamă Guguştiuc înflăcărat şi fata roşi toată.

4

Petrecură seara de adio în camera convalescentului Delahay, invitaţi la o ceaşcă de ceai. În mod cu totul excepţional, printre musafiri se numărau şi doi soldaţi. Fără ei ar fi lipsit sarea şi piperul întrunirii. Unul era, de bună seamă, Guguştiuc, iar celălalt Homer Troppauer.

Poetul se-mbujora de la o clipă la alta, îşi frământa degetele şi, într-un rând, se împiedică în covor.

Şi e de la sine înţeles că şi-a făcut apariţia şi Magde Russel în costumul ei alb, de călărie, care-i plăcea atât de mult lui Guguştiuc.

La rugămintea lui Delahay, maiorul Yves povesti de-a fir a păr toate cele întâmplate.

— Pe Grison îl cunoşteam de mult – începu Yves privind licoarea aburindă din ceaşcă, de parcă acolo s-ar fi derulat o peliculă pe care i se înfăţişau evenimentele petrecute. Era un informator de o moralitate îndoielnică, dar de-o eficienţă totală. În activitatea noastră se mai

întâmplă să punem mai mare preţ pe agerimea colaboratorilor noştri decât pe corectitudinea lor. La un moment dat, trebuia să mă prezint la procesul răzvrătiţilor din Ain-Sefra. Ştiam că am mulţi duşmani care abia aşteaptă să mă deconspir cu acest prilej. Nici ofiţerii statului-major nu cunosc identitatea agenţilor noştri. Singurul care îi contactează personal este generalul Aubert, şeful secţiei D. Aveam obiceiul să pun diferiţi indivizi să joace rolul meu în public, în diverse împrejurări. Aşa se face că atunci am apelat la serviciile lui Grison, pentru a-mi pune vrăjmaşii pe-o pistă falsă. A învăţat pe de rost depoziţia mea şi, îmbrăcat în uniformă de maior, s-a dat drept Yves. N-a fost audiat niciodată în prezenţa scuzaţilor şi nici n-a fost confruntat cu ei. Bine-nţeles că îşi închiriase şi un apartament pe numele de Yves şi periodic se prezenta la secţia D. a statului-major, pentru a-i induce în eroare pe cei care-l filau. În acest timp, sub numele de Grison sau Dupont – folosea ambele nume – se ocupa şi de afacerea Russel. Eu nu ştiam treaba asta. Macquart este însărcinatul unei companii feroviare ale cărei interese vizează neconstruirea liniei transsahariene. Macquart trecea în Oran drept un nabab, împreună cu Lorsakoff şi Grison urmărea să pună mâna pe planul trecătorii, De aceea l-a şi

împuşcat Grison pe Russel, dar n-au găsit harta asupra lui. Grison şi-a înşelat şi complicii. Le-a spus că maiorul Yves, adică eu, ar lucra şi el pe mâna lor, în schimbul unei sume frumoase. Dacă nu-l cred, n-au decât să se convingă sunându-l la telefon. Cei doi habar n-aveau că, întâmplător, eu tocmai îi încredinţasem lui Grison interpretarea rolului meu şi că el, fireşte, a închiriat şi o locuinţă pe numele meu, aşa că au înghiţit momeala. La telefon le-a răspuns Grison, care, cu vocea schimbată, le-a dat de înţeles că maiorul este de acord să ia legătura cu ei prin Grison. Se prezenta pe sine ca fiind omul meu de încredere. De ce-a făcut asta? Voia ca, în cazul în care ar găsi planul în vila lui Russel, să primească două părţi din odioasa recompensă. Una pentru sine şi una în numele meu. Şi puţin a lipsit să-i reuşească planul, căci eu unul nici nu mă aflam în Africa la data aceea. Eram plecat la Constantinopol, într-o altă misiune. Acolo am primit ordin de la generalul Aubert să mă-ntorc, deoarece am de-ndeplinit o misiune foarte importantă în compania ce urma să pornească spre Aut-Taurirt. M-am înapoiat la Marsilia şi m-am înrolat în legiune. La Oran recruţii sunt deja puşi sub lupă, fiindcă se bănuieşte că serviciul secret infiltrează câte doi-trei oameni în fiecare contingent. Am ajuns cu compania la Oran.

Aici nu m-am prezentat la serviciul secret. N-aveam nici cea mai vagă idee despre urzelile lui Grison. Mi-a picat fisa cu totul întâmplător. Într-o zi l-am zărit pe stradă în compania lui Macquart şi treaba asta mi s-a părut suspectă. Am luat legătura cu generalul Aubert, care mi-a spulberat temerile. Mi-a spus că vede în Grison un colaborator util şi că el i-a dat sarcina să se ocupe de afacerea Russel. Între timp, Grison îi spusese domnişoarei Russel, că maiorul Yves doreşte să facă lumină în această afacere şi, prin intermediul lui, îi cere îngăduinţă să petreacă o zi în casa părinţilor ei. A şi primit permisiunea ei. Grison şi-a dat seama de un adevăr elementar şi, totuşi, genial: schiţa nu poate fi ascunsă decât într-un. Obiect care i-a aparţinut lui Russel şi a ajuns în posesia doctorului Bretail, iar acest obiect, în ziua crimei, trebuia să se fi aflat asupra lui Bretail, pentru că, era lucru ştiut, urma să i-l înmâneze căpitanului Corot. Astfel şi-a dat Grison seama că, de fapt, harta nici nu se află în vilă, deoarece procuratura a inventariat şi a reţinut pe durata cercetărilor toate obiectele de la locul crimei. La procuratură a aflat, că lucrurile care au aparţinut victimelor vor fi înmânate urmaşilor la încheierea cercetărilor. A aflat şi data la care va avea loc predarea lor. Ei bine, exact în ziua aceea a cerut

permisiunea de a se muta, sub numele de Yves, în vilă, cu gând să facă o percheziţie minuţioasă. La această dată îi luasem deja urma. Aveam un om care-i urmărea fiecare mişcare. Astfel am aflat că trecuse pe la procuratură. Pe urmă am răsărit, într-o zi, dinaintea lui pe stradă. Consternarea de pe chipul lui m-a convins definitiv că nu-şi joacă rolul cu intenţii curate. Mi-a spus c-o să percheziţioneze vila Bretail şi, când l-am anunţat c-o să-mi fac şi eu drum pe-acolo, şi-a recâştigat stăpânirea de sine şi m-a invitat bucuros. Întâmplarea a făcut ca în ziua aceea subofiţerul, pus pe glume proaste, să mă încuie într-o magazie şi să mă facă uitat acolo până seara. N-am putut scăpa nicicum de-acolo, aşa că am ajuns la vilă abia la ora unsprezece. L-am sunat imediat pe omul meu care-l supraveghea pe Grison şi am aflat că în cursul după-amiezii procuratura a eliberat obiectele răposatului Bretail, apoi – şi acest lucru m-a frapat cel mai mult – că Grison alias Yves înştiinţase serviciul secret că a fost atacat de un individ şi l-a curăţat în vilă. Respectivul ar fi fost spion. Ceruse şi un automobil care să-l ducă la serata comandantului Conchran; şoferul automobilului urma să se ocupe şi de dispariţia cadavrului. Agenţii secreţi sunt siliţi nu o dată să recurgă la folosirea armelor în

momente hotărâtoare, în care nu mai au timp sa despice firu-n patru. Pentru asemenea fapte nu dau socoteală decât în faţa generalului. O situaţie de-acest gen s-a ivit, de pildă, când l-am înjunghiat pe Hildebrandt şi la fel de rapid l-aş fi lichidat şi pe Gardone, dacă n-aş fi putut preveni în alt mod trădarea combinaţiei de la seif. Dar pe cine să fie ucis Grison alias maiorul Yves? La ora unsprezece am ajuns la vilă. Aveam de gând să mă strecor neobservat. La un moment dat au răsunat nişte împuşcături şi am zărit im camarad apropiindu-se în fugă. Îl urmărea o patrulă. Soldaţii voiau să pună mâna pe el. A sărit în grădina ce împrejmuieşte vila. L-am recunoscut pe tovarăşul meu de arme Harrincourt. S-a folosit de sosirea echipajului de intervenţie al poliţiei ca să spargă un geam de la parter cu baioneta, căci şuierul sirenei acoperea zăngănitul cioburilor. A sărit pe fereastră şi şi-a continuat drumul. M-am furişat şi eu pe urmele lui. Înăuntru am zărit baioneta, pe care o uitase pe podea. Un gest cam necugetat din partea lui. Nu voiam să rămână urme care să conducă la legiunea străină, aşa că am cules baioneta de jos şi am prins-o la centură, apoi mi-am continuat drumul. Afară, pe stradă, liniştea nopţii era tulburată de tot felul de strigăte, comenzi, ordine. M-am apropiat tiptil de camera în

care lumina era aprinsă. Eram curios să aflu pe cine lichidase Grison. M-am uitat pe gaura cheii şi, spre uimirea mea, am văzut că nu-i nici urmă de mort în cameră. Atunci mi-am dat seama despre ce-i vorba! Avea întâlnire cu mine! Eu eram cadavrul care trebuia să dispară! Pur şi simplu voia să mă împuşte şi să facă apoi curăţenie, discret şi rapid, cu ajutorul serviciului secret. De cunoscut, personal nu mă cunoştea decât generalul Aubert, care nu are obiceiul să se expună, în situaţii de acest fel. La el ar fi ajuns doar raportul lui Grison. Am intrat în cameră cu un aer firesc, ca şi cum aş fi venit la întâlnire. M-a privit perplex. Pe urmă a bolborosit ceva şi, pe sub faţa de masă, a dus mâna la revolver şi a dat să tragă, dar, spre norocul meu, îi cunoşteam intenţiile. Am pus mâna pe baionetă şi i-am făcut felul. Nu-mi puteam permite nici o clipă de ezitare. Abia după aceea am băgat de seamă că n-am folosit arma mea, ci pe cea a lui Harrincourt, pe care o aveam tot la centură. Am auzit paşi care se apropiau. Dacă aş fi ieşit, cel care se apropia m-ar fi văzut. Am stins lumina şi m-am ascuns în şifonier. Amicul Harrincourt, naiba ştie ce căuta prin vilă, în loc să-şi ia picioarele la spinare, s-a întors. Am crezut c-o să-şi ia tălpăşiţa, cu părul măciucă, dacă dă ochii cu cadavrul lui Grison, dar

de-acum ştim cu toţii că Harrincourt nu-i omul care să se sperie cu una cu două.

— La noi în familie frica nu-i boală ereditară... se scuză Guguştiuc.

Yves continuă:

— Ofiţerul trimis de serviciul secret pentru a face dispărut cadavrul l-a găsit pe Grison. Dar el nu ne cunoştea pe nici unul din noi. Ştia doar atât în vila.

Bretail, lângă un cadavru, îl aşteaptă maiorul Yves. Cum la faţa locului nu se afla decât Harrincourt, respectivul nu s-a îndoit nici o clipă că are de-a face cu maiorul serviciului secret, care, din motive numai de el ştiute, poartă uniforma soldaţilor din legiunea străină. Cât despre Harrincourt, el n-a mai zis nici pâs şi l-a urmat pe ofiţer. Am hotărât să profit de aceasta confuzie în folosul cercetărilor mele. L-am sunat încă de la vilă pe generalul Aubert. I-am relatat cele întâmplate şi ne-am înţeles să nu îndreptăm eroarea colegului nostru. Las' să creadă nemernicii din umbră că soldatul dezertor e maiorul Yves. La serata comandantului, generalul Aubert a semănat confuzia în chip, magistral. Toată lumea, începând cu generalul Cochran şi terminând cu Macquart, a crezut că Harrincourt e una şi aceeaşi persoană cu maiorul Yves. Iar eu,

din postura de imbecil, am putut urmări în tihnă mişcările celor care îl încolţeau pe presupusul maior. După serată, Lorsakoff şi Macquart şi-au dat seama că Yves i-a tras pe sfoară pe toţi şi că a şters-o cu ceasul despre care Grison apucase să-i pomenească lui Lorsakoff la telefon. Magde Russel, sub uimitorul ei chip de cafegiu arab, a surprins o discuţie între Lorsakoff şi Macquart. Din conversaţia celor doi a înţeles că maiorul Yves ar fi un trădător. A aflat, totodată, că planul trecătorii este ascuns în ceasul de mână. A pornit şi ea pe urmele companiei, spre Aut-Taurirt. Între timp, la ordinul generalului Aubert, oamenii serviciului secret au transportat cadavrul lui Grison la locuinţa lui de la mahala, închiriată pe numele Dupont. Mi-am dat seama de importanţa ceasului abia când, în drum spre Aut-Taurirt, l-am surprins pe Laporter furându-l în timp ce Harrincourt se spăla, în aceeaşi zi i l-am subtilizat şi l-am demontat, l-am cercetat minuţios, dar nu mi-am dat seama care-i şpilul. În raniţa lui Laporter am găsit şi cămaşa la care Harrincourt ţinea aşa de mult şi am luat-o şi pe aceasta şi-am pus-o la loc, împreună cu ceasul. Când am ajuns în garnizoană, am fost nevoit să-mi deconspir identitatea faţă de Magde Russel, care s-a comportat formidabil în toată povestea asta. Şi

Mahmud, servitorul domnişoarei Russel, a avut o contribuţie decisivă la deznodământul fericit al întregii afaceri. Din păcate, în clipa de faţă se află internat în spital, suferind de malarie. La un moment dat a reuşit să mă deruteze şi pe mine cu textele pe care, la îndemnul lui, le tot turnau câţiva arabi din trupele auxiliare. Aceştia o ţineau una şi bună că Abu el Kebir, cafegiul, a murit. Cât despre îmblânzitorul de şerpi Mahmud, pur şi simplu au tăgăduit existenţa lui. Pe urmă l-am atras în joc şi pe Finley. Cu ajutorul lui am ajuns în posesia pungii cerate.

Lui Troppauer era cât pe-aci să i se oprească un dumicat în gât:

— Poeziile mele! – Gemu el deznădăjduit.

— Există – surâse Yves —, atâta doar că le-am citit şi eu.

— Şi cum vi s-au părut, dacă nu-s indiscret?

— Excelente! Mai ales cea intitulată „Meditez în lumea de vis a Saharei.”

— Mmm... asta chiar că-i reuşită... - Bâigui Troppauer şi, de emoţie, înghiţi un ou întreg.

Mai târziu, când îşi primi poeziile înapoi, ţinu morţiş să-i sărute maiorului mâna.

— S-a făcut lumină şi în ceea ce priveşte cealaltă faţetă a afacerii – continuă Yves. Mă refer la expediţia regretatului Russel. Savantul s-a trezit

înconjurat de-o mână de aventurieri lipsiţi de scrupule. Se pare că a intuit acest trist adevăr, pentru că în ultima etapă a cercetărilor sale şi-a lăsat în urmă toţi însoţitorii, cu excepţia doctorului Bretail, omul său de încredere. Illomor mi-a mărturisit tot ce s-a întâmplat în tabără. Seara au băut kiwi şi tânărul acela suferind de astenie nervoasă, Piciu' s-a îmbătat şi a început să danseze cu negrii. Apoi, epuizat, a leşinat. Byrel s-a cherchelit şi el şi s-a încăierat cu pigmeii. A împuşcat vreo doi dintre ei, însă până la urmă l-au înjunghiat. Atunci, Laporter şi acoliţii lui l-au legat fedeleş pe tânărul căzut în nesimţire. A doua zi dimineaţa l-au convins că el e cel care, aprinzându-se la beţie, le-a făcut felul lui Byrel şi celor doi negri. Illomor care, de altfel, stăpâneşte foarte bine limba franceză, a făcut pe mutul, jucând comedia jurământului de răzbunare. Sărmanul Piciu' s-a dovedit a fi un medium bine ales şi ticăloşii s-au folosit de el şi în continuare. Mai târziu au aflat unde este ascuns planul lui Russel şi au hotărât să-l lichideze pe Bretail. Illomor, care juca rolul de curier între negrii Sokoto şi spioni, tocmai se afla în Oran. Bandiţii au pus o doză uriaşă de somnifer în coniacul lui Piciu', care suferea cumplit din pricina siroccoului, deşi, poate, ar fi fost de-ajuns să-l sugestioneze

un pic, pentru ca tânărul să-şi piardă cunoştinţa şi să creadă orice, când din şifonier a răsărit dinaintea lui pigmeul despuiat, cu suliţa în mână, i-a pus sub nas un revolver şi i-a poruncit: Omoară!

Băiatul n-a ucis, ci a adormit. La căderea serii, criminalii i-au asasinat pe căpitanul Corot, pe doctorul Bretail şi pe soţia sa. Nu ştiu dacă mâna ucigaşă a fost a lui Laporter sau a lui Lorsakoff. L-au convins pe Piciu' că tot el i-a omorât, la beţie, şi pe cei trei. Astfel, l-au şantajat să declare la proces ceea ce avea să susţină Pencroft. Şi iată că cei doi martori au relatat lumii întregi drama „geloziei" din familia Bretail. La Aut-Taurirt s-ar fi folosit din nou de băiatul care se înrolase împreună cu Pencroft în legiunea Străină. Pe parcurs şi-au dat seama că nervii i-au cedat definitiv şi au hotărât să-l cureţe.

... Afară se lumina de ziuă. Razele galbene, fierbinţi ale soarelui se deschideau în evantai şi intrau pe fereastră luminând camera lui Delahay. Şedeau tăcuţi şi fiecare cugeta cu mintea obosită la grozăviile prin care îi fusese dat să treacă.

— N-am dus lipsă de antren în ultimele săptămâni constată Guguştiuc pe un ton liniştit, luând-o de mână, discret, pe sub masă, pe Magde.

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI NOUA

1

Şi-acum, soldat, te rog să-mi dai ceasul. Spune-mi ce-mi ceri în schimbul lui şi Magde Russel poate avea şi dumneaei un cuvânt de spus în această negociere – zise maiorul Yves. În cazul de faţă, sunt împuternicit să acord o recompensă considerabilă.

— Îmi pare rău, dar l-am pierdut – răspunse Guguştiuc.

Toţi ochii se opriră îngroziţi asupra lui.

— Ce-ai zis? – Îl întrebă Delahay rezemându-se într-un cot. Cântăreşte-ţi... bine... această afirmaţie.

— L-am pierdut, dar o să-l găsesc imediat – urmă Guguştiuc – dacă voi fi clasat medical, din motive de debilitate fizică generală, ca să-mi pot întreţine familia de până acum şi ca să-mi pot întemeia una nouă. Dacă nu-mi îndepliniţi această dorinţă, ceasul n-o să mai apară niciodată, în vecii vecilor, din ascunzătoarea pe care i-am hărăzit-o.

Maiorul Yves îşi încreţi fruntea. Cererea lui Harrincourt era mai presus de orice regulamente militare.

— E-n regulă – spuse el în cele din urmă.

Altceva mai doreşti?

— Da! Poeziile lui Homer Troppauer. Fără tocmeală.

— Aşa te vreau – spuse înfrigurat poetul.

— Soldatul Troppauer va fi distins, oricum, pentru meritele lui în înăbuşirea rebeliunii – interveni Delahay.

— Şi-apoi, după ce veţi primi ceasul de la mine, fireşte, va trebui să-l cumpăraţi de la Magde Russel. Mie nu mi se cuvine decât recompensa găsitorului.

— Nu-ţi face griji – îl asigură Yves – facem un proces-verbal cu condiţiile pe care le-ai formulat şi, pe baza împuternicii pe care o am, îmi stă în putinţă să dau curs cererii dumitale atât de ciudate.

Întocmiră procesul-verbal. Ofiţerii iscăliră documentul prin care, în numele secţiei D a statului-major, maiorul Yves s-a angajat să respecte îndeplinirea cererii de mai sus.

— Ei, şi-acum spune-ne, unde e ceasul? – Îl îndemnă Yves pe Guguştiuc.

— Păi, unde să fie? – Se minună acesta din urmă. La locul lui!

Îşi suflecă mâneca vestonului şi le arătă ceasul prins la încheietură.

2

Pencroft fu executat o data cu Kobienski, în zorii unei zile ca oricare alta, în curtea tribunalului militar din Oran. Sentinţa lui Macquart şi Lorsakofi fu comutată la pedeapsa cu închisoare pe viaţă, iar Gardone, degradat şi dat afară din rândurile armatei, ieşi din închisoare după doi ani. Cu asta, drama luă sfârşit.

Înainte de a pleca din Oran, Guguştiuc şi logodnica lui vizitară pentru ultima oară vila blestemată a familiei Bretail şi străbătură cu inima strânsă încăperile prăfoase, părăsite, cu miros de cavou.

— Ştii, era ca la lift – îi spuse Magde zâmbind.

— Poftim?!

— În cameră era ascuns un gramofon conectat la instalaţia electrică. Un dispozitiv automat punea de fiecare dată acul la începutul discului. Dacă se aprindea lumina pe hol, pornea şi gramofonul, iar dacă lumina era stinsă, se oprea şi el.

— Dar ce se-ntâmpla când deschideam uşa?

— Păi, de-aia ziceam că-i ca la lift! Cele două sârme se atingeau exact ca la ascensor! La deschiderea uşii, circuitul electric se întrerupea.

La închidere, circuitul se refăcea şi gramofonul începea să cânte din nou. Am instalat acest mecanism gândindu-mă că ucigaşii se vor întoarce la locul crimei, în căutarea planului. Pe disc era înregistrată mama mea şi credeam că asasinul o să-şi ia tălpăşiţa speriat de moarte din calea fantomei invizibile. Dar i-am vândut acest pont tocmai unuia dintre asasini, lui Grison, când s-a mutat pentru o zi aici.

— Şi încă ceva... În deşert, la un moment dat ţi-au dispărut urmele paşilor... Cum e cu putinţă? Pe fată o pufni râsul.

— Pfu! Ce copil eşti! Pur şi simplu mi-am umplut caschetă eu nisip şi, mergând ca racul, de-a-ndărătelea... am presărat nisipul peste urmele lăsate de cizme.

Guguştiuc rămase cu privirea pironită în pământ:

— Până la urmă tot o să mă las de meseria de detectiv... spuse el în şoaptă.

Sigilară vila şi plecară din Oran.

Şi trecu mult timp până când casa aceea îşi găsi un nou proprietar...

După ce se înapoiară la Paris şi după ce, pe lângă îndeplinirea tuturor dorinţelor sale, Guguştiuc deveni cavaler al Legiunii de Onoare, nu se putu stăpâni să nu exclame:

— De azi înainte o să am grijă de sănătate. Nu mai vreau să fiu bolnav!

... Cununia fu amânată cu două săptămâni, deoarece Guguştiuc căzu la pat secerat de-o gripă necruţătoare. Era prima oară că se îmbolnăvea de când părăsise Parisul! Moartea şugubeaţă îl avertiza că nu-i plac glumele făcute pe seama ei. În cele din urmă, organismul lui robust birui boala, eroul nostru se vindecă şi o luă de soţie pe Magde Russel. După cununie, cei doi tineri căsătoriţi locuiră o vreme În vechea casă a familiei Harrincourt. Pentru planul lui Russel, Magde primise o sumă care i-a permis nu numai să salveze casa de la ipotecă, ci şi să le asigure un trai lipsit de grija zilei de mâine.

Printre musafirii nelipsiţi din casa lor se numărau bătrânul sublocotenent în retragere Latouret, cu pârlita lui de mustaţă marţială şi Homer Troppauer, poetul care-şi recita creaţiile familiei atât de răbdătoare.

Harrincourt cumpără câteva pogoane de vie în împrejurimile Parisului, unde nu ajungeau simandicoasele lor cunoştinţe aristocrate. La podgorie se întrunea periodic o societate ciudată. De pildă: un călău cu înfăţişare şi maniere de conte, „maiorul” Hlavak, moş Pilotte, Minkus, uriaşul Nadov, sublocotenentul Latouret,

plutonierul Battista şi, ori de câte ori avea drum la Paris, maiorul Yves. Amfitrionul se apuca să cânte la muzicuţă, nevastă-sa le turna un chablis roşu delicios şi maiorul Yves era primul care ţinea isonul „filarmonicii” zumzăitoare, secondat de ceilalţi băieţi, ca în „vremurile bune de altădată”, când mărşăluiau prin colbul ucigaş, gălbui, al Saharei:

„Le sac, ma joy toujours au dos...”

14. MERCENAR LA BEIRUT

De PATRICK MENEY

Cea mai zguduitoare, fascinantă şi neobişnuită mărturisire: luptătorul libanez acceptă, cu greu, să vorbească despre el însuşi şi despre evenimentele la care a participat.

Confesiunea unui criminal, impresionantă prin autenticitatea ei, este povestea cutremurătoare a unei vieţi: un adolescent oarecare dintr-o suburbie a Beirutului e transformat într-un combatant de profesie, intratabil... Autorul, pornind de la încercarea de a răspunde întrebării – atât de actuale — „de unde atâta violenţă în lume” invită, de fapt, la o

profundă meditaţie.

(c) GIBSON LAVERY Az eloretolt helyorseg Albatrosz Konyvek, Budapest, 1968 GIBSON LAVERY GARNIZOANA MORŢII

Traducere de ANCA DAN şi GEORGE VOLCEANOV BUCUREŞTI-R0MÂNIA, 1994 Editor: ZAMFIR M. RUSU Coperta de GH. BALTOC